

Herkese 2 muhteşem tam sürüm

DVD

Dijital fotoğraf araçları

Bedavaya fotoğraflarınızın kalitesini yükseltin 72

AYLIK YAYINDIR • ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:13 • SAYI:2008/03 • 6.25 YTL

CHIP

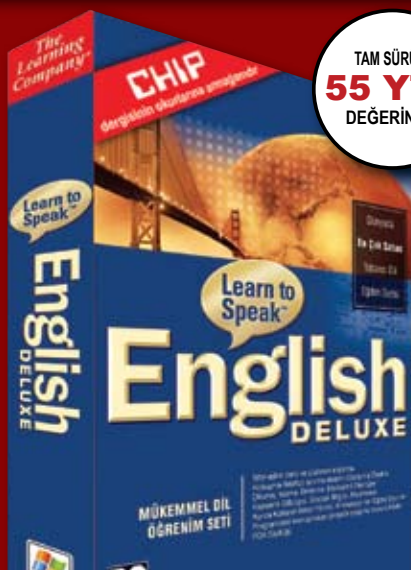
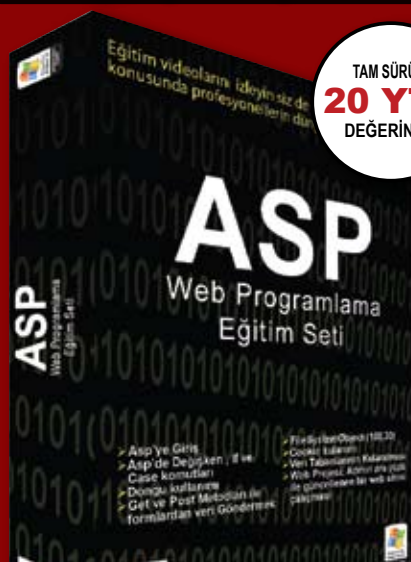
03/2008

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ

DEVLER KARŞI KARŞIYA!

İşletim sisteminiz ne kadar güvenli?

TAM SÜRÜM
55 YTL
DEĞERİNDEArtık herkes kolayca
İngilizce öğrenebilecekTAM SÜRÜM
20 YTL
DEĞERİNDEWeb programlama
dünyasına ilk adımı atın

DVD içeriği için 178

++ KAYNAĞINDAN ++ OTOMATİK ++ GÜNCEL ++ ANONİM ++

MEGA
UPDATE

Tüm yazılımlarınızı web'den kolayca güncelleyin 36

3 GB!
EN YENİ
SÜRÜCÜLERSabit diskiniz mi
bozuldu?

Verilerinizi kendiniz kurtarın 136

Veri kurtarmak için
gerekli tüm yazılımlar

CHIP DVD'de

Televizyonu web'den izleyin

En popüler filmler ve diziler ücretsiz olarak yayında 54

Test: İşlemcilerinize
rahat bir nefes aldırın
14 süper soğutucu 76Test: En iyi 9
high definition
video kamera 62

Web'de anonim sörf

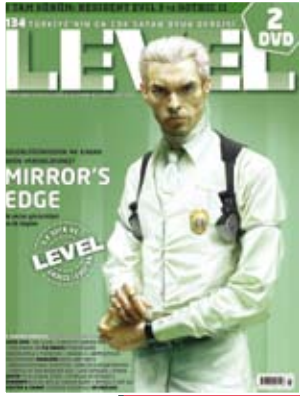
Kim olduğunuzu belli etmeden özgürce sörf yapmak ister misiniz? 142

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

AYIN TAVSİYESİ

LEVEL Mart 2008 Sayısı LEVEL'dan İki Tam Sürüm

Türkiye'nin en çok satan ve sektörü yönlendiren oyun dergisi LEVEL, tam sürüm oyun hediyelerine devam ediyor.

LEVEL, Mart sayısında okurlarına bir değil; tam iki oyun birden hediye ediyor: Korku klasiğinin en ürpertici versiyonu olan Resident Evil 3: Nemesis ve en detaylı RPG oyunlarından biri olan Gothic 2. Buna ek olarak, milyonlarca oyuncu tarafından beklenen Mirror's Edge de Türkiye'de ilk defa ve sadece LEVEL tarafından masaya yatırılıyor.

Türkiye'nin en çok satan ve sektörü yönlendiren oyun dergisi LEVEL, tam sürüm oyun hediyelerine devam ediyor.

CHIP Ocak 2008
satışı:

35,260

Bu rakama
aylık
3,914 abone
dahildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

Bill Gates dönebilir mi?

Bill Gates Consumer Electronics Show'da son büyük konuşmasını yaptı ve büyük alkış aldı. Bazı gazeteler bu konuşmayı "Gates'in vedası" olarak manşetlere taşıdı. Microsoft'un 53 yaşındaki kurucusu, yönetim kurulu başkanı olarak şirkette kalmaya devam edecek. Gates, halen 30 milyar dolar değerindeki %9'luk hisse payıyla en büyük hissedar. Bill Gates'in sahneden çekilmesiyle birlikte hataları ve sevapları da tartışılmaya başlandı.

Öncelikle Gates'in başarılarını hatırlayacak olursak: Güçlü rekabete rağmen DOS işletim sisteminin PC'de kendini kabul ettirmesini başardı. Hatta bu sırada yasal sınırları zorladığı bile söylenebilir. Gates'in bir diğer başarısı da Windows 95'in başarısından aldığı güçle doğrudan Novell'in LAN tekelinin karşısına Windows NT'yi konumlandırmak oldu. Gerçi Microsoft'un internet patlamasının başlangıcını kaçırdığı ve gerekli adımları atmakta geciktğini söylemek lazım, ancak çok kısa sürede Microsoft, zamanın patlayan firması Netscape'i pazar tekeli çok güçlü bir şekilde kullanarak da olsa frenlemeyi başardı. Öyle ki, Netscape daha fazla dayanamayarak bugün tarayıcı pazarından tamamen çekilmek zorunda kaldı. Gates'in bu radikal iş hamlelerinin yanında Microsoft, Multiplan, QDOS veya Powerpoint'i satın alırken de şanslıydı. Tüm bu hamlelerde Gates'in vizyonlara rekabet kadar önem verdiği söylenemez. Mesela Netscape büyük krizdeyken ve bir tehdit oluşturmazken, AOL ve 7 yıllık tarayıcı kodu kullanımı için 750 milyon dolar ödendi. Ancak tüm bu hamlelerde rekabetin her zaman için vizyondan daha önemli olduğu bir adam tarafından yönetilen Microsoft, sağlam durmayı başardı.

En küçük bir rekabet bile Gates için ciddi bir şey olduğu için, Gates'in sahneden çekilmesi ve özellikle de bunun nedeni (kendini yardım ve bağış işlerine adanmak istemesi) pek de inandırıcı bulunmadı. Bill & Melinda Gates Foundation oldukça verimli çalışan bir yardım kurumu ve Bill'in yardımına ihtiyaç duyduğu söylenemez.

Bu yüzden Gates'in geri çekilmesinin ardında aslında başka bir şey gizli olup olmadığı sorusu kafaları kurcalıyor. İşletim sistemleri ve uygulamalar giderek daha önemsiz bir hale geldiği için, Microsoft'un iyice krize girebileceği açıklaması nasıl olurdu? Ya da şu anki patron Steve Ballmer'in vedasından sonra küllerinden yeniden doğan ve şirketi tekrar eski günlerine döndüren bir Gates düşüncesi de kulağa fena gelmiyor. Böylece Gates de o çok sevdiği rekabet ortamında yine kendini bulabilirdi: Dünyaya nihayet, Steve Jobs'tan daha iyi olduğunu gösterebilirdi.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

03/2008

KAPAK KONUSU

- 36 **Mega Update:** Bilgisayarınızdaki tüm yazılımları otomatik olarak güncelleyen yazılımlar ve hizmetler

GÜNCEL

- 10 **3G teknolojileri:** Kaçırdığımız UMTS fırsatı
- 12 **Güncel haberler ve köşe yazıları**
- 24 **Teknik sözlük:** 24p formatı
- 30 **Güvenlik raporu**
- 32 **Cool Tech:** Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri
- 34 **Güncel PC fiyatları**

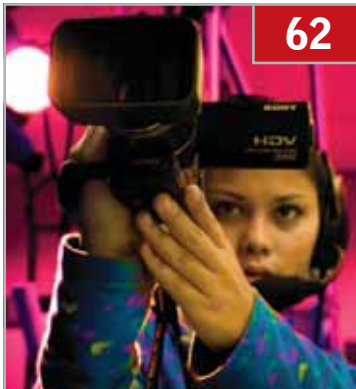
TEST & TEKNOLOJİ

- 44 **İşletim sistemleri testte:** En güvenli işletim sistemini açıklıyoruz
- 54 **Web TV:** Televizyon kanallarını aratmayan alternatif web siteleri
- 60 **Test merkezinden canlı:** CHIP Test Merkezi yeni teknolojileri yorumluyor
- 62 **HD video kameralar:** Yüksek çözünürlükte kayıt yapan kameralar testte
- 66 **Windows Home Server:** Microsoft'tan yeni ev sunucusu sistemi
- 72 **Fotoğraf araçları:** Ücretsiz ve ticari alternatiflerini aratmayan yazılımlar
- 76 **Test: CPU soğutucular:** AMD ve Intel destekli işlemci soğutucular
- 82 **CeBIT 2008:** Fuarda öne çıkan ürünler ve yeni teknolojiler
- 92 **Mobil teknolojiler fuarı:** CHIP Barselon'daki 3 GSM fuarını sizin için gezdi

36

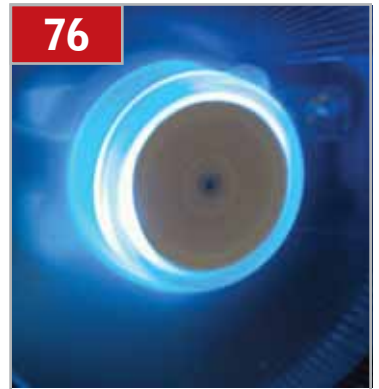
Büyük PC güncellemesi

CHIP, PC'nizin ihtiyacı olan tüm güncellemeleri, yamaları ve sürücülerini sağladı. Üstelik tamamı ücretsiz ve bu ayki DVD'de.

62

Video kamera

Fiyat düşük, görüntü mükemmel. Yüksek tanımlı (HD) video kameralar film çekmeye meraklı amatörler arasında giderek yayılıyor.

76

Soğutucular

Kış günleri geride kalırken işlemcinizi yazaya hazırlayın. Piyasadaki AMD ve Intel destekli popüler soğutucuları mercek altına alıyoruz.

54

En iyi web TV'ler

Eğer faturaları biraz hafifletmek istiyorsanız TV'yi web'den izleyebilirsiniz. Birkaç basit püf noktasıyla tüm kanallar PC'nizde.

130

Nero'ya karşı

CD/DVD yazma yazılımlarının lideri Nero'nun başı bedava yazılımlarla dertte. CHIP en iyi alternatifleri açıklıyor.

136

Veri kurtarma

Veri kurtarma profesyonellerinin yöntemlerini sizinle paylaşıyor ve diskinizi kurtarmanın yollarını gösteriyoruz.

44

Test: İşletim sistemleri

Suç: Web'de gezen kullanıcıları tehlikeye maruz bırakmak.
Şüpheliler: Windows XP, Vista, Mac OS ve Linux.

TEST & TEKNOLOJİ

- 98 Yeni ürünler: Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte
- 122 Donanım Günlüğü: Donanım dünyasından en ilginç gelişmeler
- 124 CHIP TOP10 Testleri: En iyi donanımlar

PRATİK

- 130 Nero alternatifleri: Disk yazmada sınır tanımayan araçlar
- 136 Veri kurtarma: Bozulan sabit disklerden veri kurtarma yöntemleri
- 142 Anonim sörf: Gözetlemeye karşı en iyi ipuçları ve araçlar
- 146 Dosya indirme: Alternatif veri indirme yöntemleri
- 148 Video dönüştürücüler: Videolarınızı iPod ile uyumlu hale getiren araçlar
- 152 Mükemmel renkler: Bir kaç küçük ipucu yardımıyla en doğru baskı ayarları
- 160 Sosyal ağlar: Sosyal ağlardaki kişisel bilgileriniz kötü amaçlı olarak kullanılabilir
- 164 Facebook açıkları: Facebook'taki yeni güvenlik açıkları
- 166 En iyi Freeware'ler: Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar
- 170 İpuçları: Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım
- 176 Ayın web siteleri
- 178 Mart 2008 DVD içeriği: DVD'de yer alan ve göze çarpan yazılımlar
- 180 Tam sürümler: eCHIP'teki tam sürüm programların pratik kullanımı

DİĞERLERİ

- 4 Seyir Defteri
- 8 Okur Yorumları
- 184 Abone Formu
- 189 Künye
- 190 Darpa Challenge: Yarışan robotlar
- 194 Gelecek sayıda CHIP

Windows'un gözü üzerinizde

“Gerçekten de başarılı bir yazı olmuş. Özellikle uzmanların kullandıkları yöntemlerle ilgili kutu çok başarılıydı. Bu casusların nasıl çalıştığını öğrenmek çok faydalıydı. Gelecekte benim gibi normal kullanıcılar bu sayede casuslara karşı daha hazırlıklı olacağız. Bu tip bilgilendirici nitelikteki yazılarınızın devam etmesini diler ve tüm ekibinize başarılar dilerim.”

Yusuf Kaya

Dijital foto. makineleri

Dijital Fotoğraf Makineleri hakkında araştırma yaptım. Benim aradığım ürün enstantane ve diyafram öncelikli modları barındıran bir kompakt makineydi. Fakat yeterli derece kullanışlı kaynak bulamadım. Derginizde ya da online derginizde bu konuya değinir ve bizlere güvenilir bir kaynak sunarsanız memnun oluruz.

Selman Sakallı

MacOs yazıları

Merhabalar, ben 1995 yılından beri her ay CHIP dergisini eksiksiz ediniyorum. Son üç yıldır da aboneliyim. Yazılım ve donanım hakkındaki bilgilerimin yüzde 80'nini sizin sayenizde öğrendim. Windows'un kurdu oldum. Linux'a az yer verdiniz ama onun nasıl bir şey olduğunu sayenizde öğrendik. Artık sizden MacOS ile ilgi bilgilere derginizde yer vermenizi istiyorum.

Saygılar iyi çalışmalar

Tekyedidin Aktaş

Marka testi mümkün!

Merhaba uzun süredir bulabildiğim tüm PC dergilerini alıyorum yani her ay yaklaşık 6 - 7 PC dergisi almaktayım. Ancak son dönemlerde kalitesini belli eden, içeriği dinamik ve dolu bir dergi

kendini ortaya koydu. Tahmin edersiniz ki, bahsettiğim dergi CHIP. Hani her sayınızda bir ürünün farklı markalardaki benzerlerini test edersiniz ya, ben de son 6 aydır özellikle bahsi geçen dergileri test ediyorum. Diğer dergilerde reklam oranı %85'lere varırken, derginizde bu daha düşük. Ayrıca içerikte anlatılan konular gayet ilgi çekici, açıklayıcı ve doyurucu. Yine de Vista'ya daha fazla değinilmeli düşüncesindeyim. Bunu takiben teknoloji nimetleri olan telefon, cep bilgisayarı, MP3 gibi cihazların da derginizde daha fazla işlenmesi taraftarıyım. Bazı reklâmlardaki ürünler, takip eden aylarda yapılan testlerde çok kötü bulunuyor. İşler, “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu?” dediyecek cinsten anlayacağınız. Bir de yapılan test-

lerde eksik bir durum göze çarpıyor: Örneğin, neden aynı marka dizüstülerin testi yapılmıyor? Öyle ya, insanlarımız özellikle markaya takmış durumdalar.

Ercan Doğan

OEM fiyat listesi

İnsan birçok hastalıktan kurtulabiliyor ama ben her ay dört gözle beklediğim derginizi okumaktan kendimi kurtaramıyorum. Yol gösterici nitelikte piyasada başka bir dergi bulamıyorum. 2000 yılından bu yana okuduğum derginiz sayesinde, bilgisayar hakkında etraflıca bilgi sahibi olduğumu söyleyebilirim. Artık korkusuzca bilgisayar hakkındaki sorunların üstesinden gelebiliyorum. Merak ettiğim konu ise şu: Eski sayılarınızda bana ve birçok arkadaşımıza yardımcı olduğunı bildiğim

son sayfalarda yayınlanan bilgisayar parça fiyat listelerine artık neden yer vermediğiniz. İnternette saatlerce araştırarak kadar zamanı olmayan bir insanım. Bu tür firma reklâmların devamı hem size hem bilgisayar toplama ya meraklı benim gibi insanları memnun eder kanaatindeyim. İlginize şimdiden teşekkür eder tüm CHIP dergisi çalışanlarına başarılar dilerim.

Serkan Demir

Oyunlar bölümü nerde?

İyi günler.

Derginizi uzun zamandır beğeniyeli okuyorum. Son iki aydır dergide bir takım değişiklikler oldu. Artık nedense oyun bölümü yok. CSI internet bölümü de yer almıyor. Dergi artık teknoloji dergisi olma yolunda hızla ilerliyor. Bizim isteğimizize, bilgisayar ve yazılıma daha çok ağırlık vermeniz. Verdiğiniz eğitim setlerini arttırırsanız sevinirim.

Ali Emre Çakmakçoğlu

Daha çok yazılım

İyi günler. Ben 16 yaşında bir öğrenciyim. CHIP dergisinin böylesine zengin bir içeriğe sahip olacağını tahmin etmiyordum. Gerçekten çok güzel ve kolay anlaşılır bir dergi. Derginizi almamın nedeni Flash CS3 tam sürüm görsel eğitim setini vermeniz. Sizden isteğim Fireworks 8 ya da Illustrator 8'in görsel eğitim setini tam sürüm olarak vermeniz.

Ahmet Emre Torba

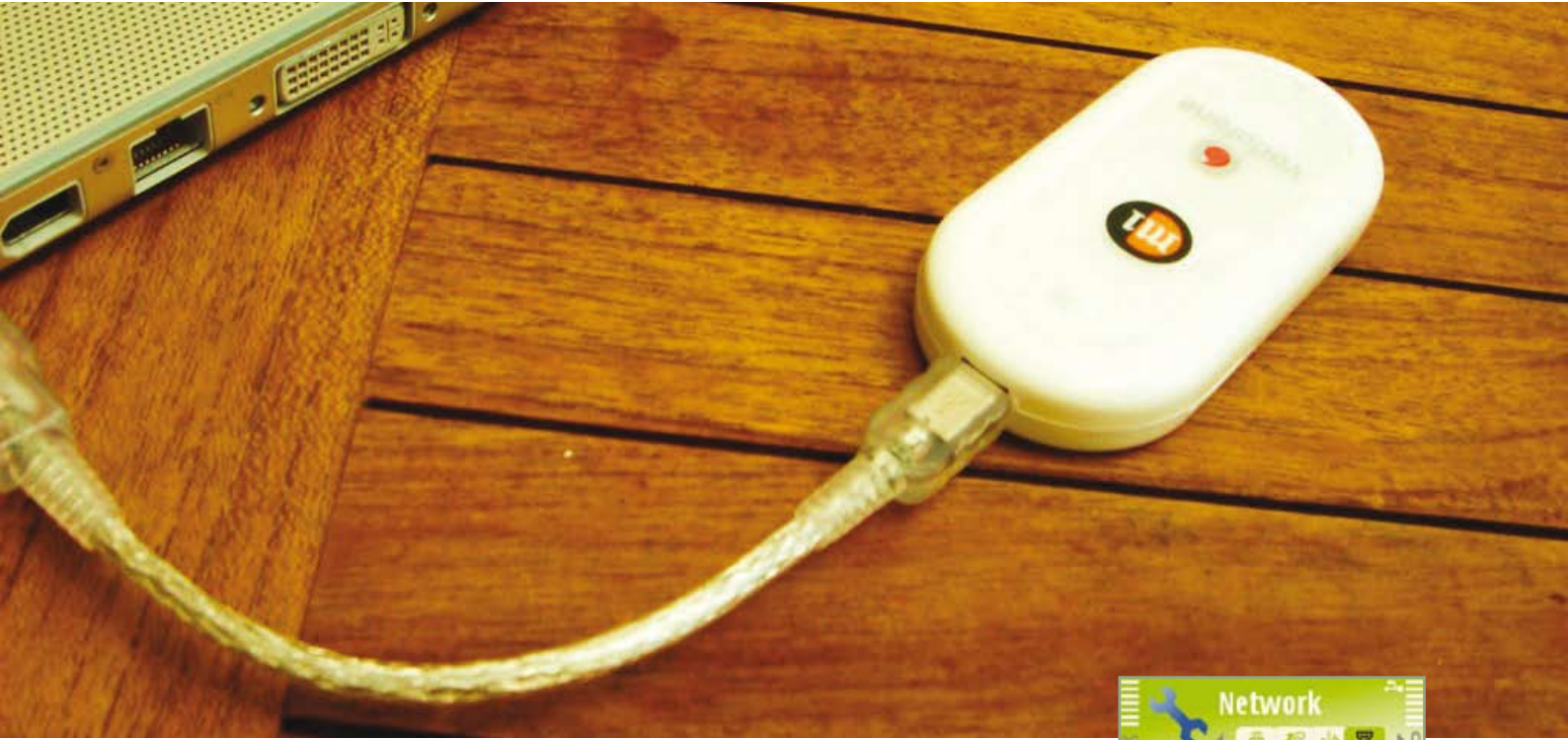
Dijital foto. kitabı

Dergi ile verdiğiniz fotoğrafçılık hakkındaki kitabınızdan çok yararlandım. Şimdiye kadar birçok fotoğrafçılık kitabı aldım ama hiçbirinde bu kadar ayrıntıyı bir arada görmemiştım. Çok güzel hazırlanmış.

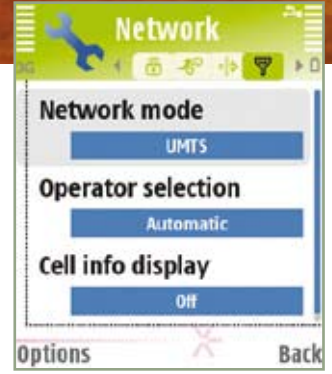
Oğün Çördük

YARDIM EDİYOR

Okur mektupları CHIP Yazı İşleri Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli / İSTANBUL Tel: 0 212 410 36 00, Faks: 0 212 410 33 57	Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar Tel: 0 212 478 0 300, Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com www.doganburda.com
Teknik sorular yardım@chip.com.tr	Yorumlarınıza hediye Yayınlanan yorumlarınız için 11 YTL değerinde CHIP Özel Sayısı kazanın
Dergi ve CD/DVD ile ilgili sorular okurhizmetleri@doganburda.com	Diğer gerekli tüm adres bilgilerinizi Künye'de bulabilirsiniz: 189

Üçüncü nesilde kaçırdıklarımız

İptal edilen 3G ihalesinden sonra 6 aydır yeni bir ihale takvimi açıklanmadı. Yine komşularımızın atı alıp Üsküdar'ı geçişini seyrediyoruz.

■ Hala duymayanlar ve ne olduğunu bilmeyenler için kısa bir tanımlama yapalım: 3G, üçüncü jenerasyon veya üçüncü nesil anlamına gelen, cep telefonu teknolojilerinde üçüncü nesli işaret eden bir kısaltmadır. Üçüncü nesil, kısaca, cep telefonu şebekeleri üzerinden geniş bant internet erişimi, video ve multimedya hizmetleri sağlayacak teknolojileri anlatır.

Türkiye'nin artık üçüncü nesil iletişim teknolojileri ile tanışması gerektiği fikri 2006'da hükümet tarafından karara bağlanmış, yapılacak ihalenin

şartları açıklanmış ve 25 Mayıs 2007 için ihale tarihi açıklanmıştı. Ancak, reklâma gelince hizmette sınır tanımayan ve elbette Türkiye'ye dünyanın en yüksek görüşme ücretlerini dayatıp tatlı karlar yaşayan mobil operatörlerimiz, 3G ile çok şiddetli bir teknoloji rekabeti yaşanacağını, kullanıcıların da cüzi fiyatlara internet üzerinden sesli görüşmeler yapabileceğini anlayınca, piyasada huysuzlanma belirtisi sesler yükselmeye başladı. İhale, o dönemin siyasi çalkantısı da devreye girince, Temmuz 2007'deki genel seçimlerin sonrasına, 7 Eylül

200'ye ertelendi.

7 Eylül geldiğinde ise, mevcut müşterilerini numara taşınabilirliği gibi kolay bir sistemle başka operatörlere kapırmak istemeyen Turkcell'in yargıya gitmesini bahane eden diğer operatörler, ihaleyi protesto ederek, açık arttırmaya katılmadı. İhaleye tek giren Turkcell ise hatırlayacaksınız, önce 311 milyon dolar teklif edip ardından ihale başkasınının 'ricasını kıramayarak' 321 milyon dolar teklif edip A tipi UMTS lisansı almaya hak kazanmıştı. Ancak Telekomünikasyon kurulu, beklendiği

üzere, 'rekabet şartlarının oluşmadığı' gerekçesiyle ihaleyi iptal etti.

Bakanlık yeni bir ihale hazırlanacağını ve yakında duyurusunun yapılacağını açıklayarak tartışmaların alevini söndürdü ancak yılbaşında yaşanması beklenen dünya çapındaki ekonomik kriz ve hemen ardından yaşadığımız "türban tartışmaları" arasında halk bu ihaleyi çoktan unuttu. Fakat CHIP 3G'nin Türk insanının kültürel ve ekonomik gelişimine sağlayacağı yararı unutmış değil. Komşularımız, uluslararası rakiplerimiz 3G ile nerelere

gidiyorlar, neler yapıyorlar, biz tartışmalarla meşgul olurken, dünya milletleri feza, yıldızlara ulaşmaya kaç adım daha yaklaşmış, görmek istedik.

İşte UMTS'in, içimizi acıtan gerçekleri

Standart bir UMTS bağlantısı cep telefonunuzdan yüksek hızla internete bağlanmanızı sağlıyor. Ayrıca, minik bir USB modem sayesinde, şehrin her yerinden, istediğiniz her an, dizüstü bilgisayarınızı açtığınız anda internete yüksek hızla bağlanabiliyorsunuz. Bu bağlantının hızı 7,5 Mbps ile bugün evlerimize kullandığımız ADSL bağlantılarından daha yüksek. Yani, mobil operatörünüzle bir UMTS bağlantısı anlaşması imzalayıp parmak büyüklüğünde bir USB UMTS modem vasıtası ile ADSL'e ihtiyaç duymaksızın, evinizden ya da sokaklardan, kırlardan, bahçelerden, dağ başından internete yüksek hızla bağlanabilirsiniz.

AT&T şirketinin tüm ABD'de 13 bin şehir ve kasabayı kapsayacak şekilde dağılmış ağında geniş bant internet erişimi sağlayan 3G hizmetine bağlanmak için ödenmesi gereken ücret, aylık sınırsız erişim için, bölgeden bölgeye farklılıklar gösterse de 20-30 dolarlar civarında. İş adamları için daha yüksek hızlı bağlantılar ise 60-70 dolar civarında fiyatlandırılıyor.

ABD, teknolojik ve ekono-

mik, üstelik coğrafik anlamda da size çok uzak mı göründü? Buyurun dâhil olmak için taklalar attığımız Avrupa Birliği'ne bir göz atalım. Yurttaşlarımızın yoğunluğu sebebiyle ikinci Türkiye sıfatıyla anılan Almanya'da, ayda 25 Euro'ya, evlerimizdeki ADSL bağlantılarından daha yüksek hızla, kablosuz olarak istediğiniz her yerden, istediğiniz her an internete bağlanabiliyorsunuz. Telefon operatörü Base, E-Plus Base paketi ile aylık 25 Euro'ya sınırsız, geniş bant interneti küçük bir UMTS USB modem ile sunuyor. Üstelik firma modeme takılacak SIM kartı için gidip de şirketten bir telefon hattı almanızı şart koşmuyor. Yani SIM kartı sadece UMTS bağlantısı ile internete bağlanmak için kullanıyorsunuz ve ses hizmetleri için ödemek zorunda olduğunuz veya olacağınız vergi veya sabit ücretlerden muaf oluyorsunuz. Eğer parmak boyutundaki minik USB UMTS modeme de toplu para ödemek istemez ve modemi operatörden bedava almak isterseniz, aylık ödemeniz 30 Euro'ya çıkıyor. Türk Lirasına çevirirsek yaklaşık 50 YTL ediyor ve bu miktar bugün evlerimizde kullandığımız sınırsız 1 Mbps ADSL bağlantısının fiyatı.

Türkiye ve UMTS: Bir hayal mi?

Dikkatli kullanıcılar 2007'de düzenlenen Bilişim Fuarı sırasında televizyonlarda "bangır"

bangır" reklâmı yapılan VDSL servisini hatırlayacaktır. Türk Telekom'un ADSL teknolojisi yerine hizmete sokmayı planladığı VDSL ile ev kullanıcıları karasal hatları üzerinden 70-80 Mbps hızlara kadar ulaşabileceklerdi.

Eğer yıl sonunda yaşadığımız Telekom grevi araya girmeseydi VDSL hizmetinin 2007'nin ilk aylarında kullanıma açılması planlanıyordu ancak şu sıralar, VDSL'den ses yok.

Öte yandan VDSL servisinin, Türkiye'de UMTS servislerinin hizmete gireceğinin beklentisinin olduğu 2007 yılında gündeme gelmiş olması anlamlıdır. Türk Telekom'un, cep telefonları ve küçük USB modemlerle ADSL'den daha hızlı kablosuz bağlantılara sahip olacak kullanıcıları kaybetmemek için UMTS'den daha hızlı karasal olduğu gerçeğinin farkında olarak bu teknolojiye yatırım yaptığını biliyoruz.

Ancak, 2007 sonunda UMTS ihalesi belirsiz bir süre için iptal edilip, 2008 başında devreye girmesi planlanan UMTS servisleri yine hayal

olunca, VDSL'in de şu anda ekonomik bakımdan anlamlı bir yatırım olmadığı, dolayısıyla Türk Telekom'un bu servisi bir süre daha devreye sokmaya çağı düşünülebilir.

Kısacası, rekabet yaratılmadığı için yerimizde saymaya devam ediyoruz ve Avrupa'lılar ayda 50 liraya binlerce Kbps hızında sınırsız, kablosuz internet bağlantısına sahip olurken, dünya iletişim teknolojilerinde hızla ilerleyip, halkını, yaşamlarını, ticaretini, kültürünü dijital çağa adapte ederken bizler hala birkaç dakikalık cep telefonu görüşmesi yaptığımız ve bir iki sayfa acil e-posta kontrolü amacıyla cepten internete bağlandığımız için her ay yüzlerce lira telefon faturaları ödemeye, operatörlerimizin sefahatlarını sağlamlaştıran eşsiz kârlarını devam ettirmeye mahkum ediliyoruz. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

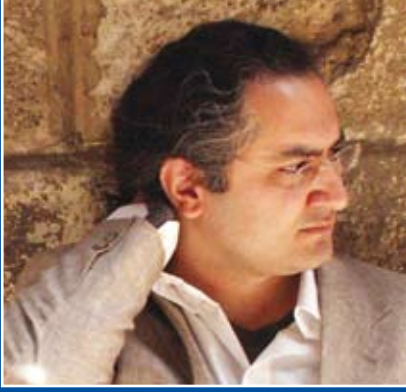

TAK ÇALIŞTIR Modemi tak internete bağlan.

UMTS MODEM
Parmak boyutundaki modem ile 7,5 Mbps hızında kablosuz internet.

Haberiniz olsun

Cem Şancı

cemsanci@chip.com.tr

CHIP Haber Müdürü

Rahip fenomeni

■ 17 şubat gecesi Türk internet kullanıcıları ve haber siteleri, Ekşi Sözlük'teki kullanıcıların ortaya çıkarıp duyurduğu bir uyarı ile şaşa kaldılar. Türkiye'deki MSN Messenger kullanıcıları, birbirlerine "rahip" kelimesini gönderemiyordu. Yani, MSN Messenger penceresinde "rahip" yazıp göndere bastığınızda, karşı taraf hiçbir ileti almıyordu. İlk olarak CHIP Online Genel Yayın Yönetmeni Cenk Tahran ile test edip gerçek olduğunu gördüğümüz olay nedeniyle, kısa sürede pek çok haber sitesindeki arkadaşlarımız da durumun nedenini soran mesajlarla MSN'de bize ulaşmaya başladılar. Kısa sürede bu sansürün neden uygulandığı tartışmaları haber sitelerine de yansırken, Türkiye'nin içinde olduğu

laik – anti-laik geriliminin de etkisiyle Microsoft'un ünlü mesajlaşma yazılımında sadece Türkiye'ye özel olmak üzere, Hristiyanlığı çağrıştıran bu kelimenin yasaklanması tartışmaların alevlenmesine neden oldu. Bir diğer teori olarak, basında rahip cinayetleri olarak isim bulan olayların faillerinin yakalanması için MSN'in güvenlik kurumlarıyla ortak çalıştığı iddiası gündeme geldi.

Ancak gerçek şu ki, MSN Messenger'da, kullanıcıları tuzağa düşürmeye çalışan zararlı siteler ve dosyalara karşı bir filtreleme sistemi mevcut ve bu filtre gereğince pek çok kelime karşıya ulaşmıyor. Bu yasaklı kelimeler aslında, masum kullanıcıları kandırıp, banka hesap detaylarını çalmak veya sistemlerine virüs yüklemek amaçlı sitelerin ve belirlenmiş dosyaların isimleri de yer alıyor. Örnek isterseniz, imp.exe, bush-gracioso.exe, album.zip, photos.zip, images.zip, myalbum2007.zip, img301.zip, img1756.zip, hoto234.zip, pic.zip, g038_jpg.zip, secretimages56.zip, love33.zip, monica.zip, www.ekastamonu.info, www.msn-friend.com, msn-friend.com, www.sontarih.info, photos1-2008.zip, happy2008.exe, happy_2008.exe, happy-2008.exe, new_years_letter_flash.exe, www.msnliststatus.com, www.goldwindos2000.com, gibi ifadeler ve bazı yalın kelimeler MSN'de yasaklı bulunuyor. "Rahip" kelimesinin de bu tür bir koruma uygulaması olduğunu düşünmek istiyoruz.

Windows Vista

Korsanlara yok

■ Vista için üretilen Service Pack 1, yazılım korsanlarına kapıyı kapatıyor zira Microsoft, Vista'nın WGA testi (Windows Genuine Advantage) olmadan çalışmasına izin veren açıkları kapatmayı planlıyor. Windows Vista'nın lisans numarası artık düzenli olarak denetlenecek. Bu sırada geçersiz bir anahtar saptanırsa, Microsoft önemli sistem işlevlerini teker teker kapatma tehdidi savuruyor. Böylece Aero arabirimi, Defender adlı casus önleyici ya da ReadyBoost USB hızlandırıcı hizmeti devre dışı kalabiliyor. Vista için SP1'in 2008'in ilk çeyreğinde çıkması bekleniyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Flash Player 9

Artık H.264 destekli

■ Flash Player'ın 9. sürümü artık yüksek çözünürlüklü videoları H.264 biçiminde oynatabiliyor. Program, video gösterimi sırasında, grafik kartının donanımsal hızlandırma özelliğini kullanıyor ve çok çekirdekli işlemcilerde daha etkili çalışıyor.

Bilgi için: www.adobe.com

Elektrik üreten elbise

Her yerde her an şarj imkânı

■ ABD'li bilim adamları fiber optiklere benzeyen yeni fırçalar ile elektrik enerjisini aktarmayı başardı. Kumaş içine koydukları malzemeler sayesinde akıllı giysiler

yürdüğünüz, hareket ettiğiniz sürece üzerinizdeki elbise elektrik enerjisi üretilip depolayacak. Bu sayede taşınabilir cihazların ihtiyacı olan elektrik üretilmiş olacak. Benzer bir şekilde bu kumaşın çadırlarda kullanılarak rüzgâr enerjisinden yararlan-

nabileceği belirtiliyor. Profesör Zhong Lin Wang, hedeflerinin kendi enerjisini üretebilen nanoteknoloji olduğunu belirtiyor. Çinko oksitten meydana gelen her bir fiber optik parçasının boyu 30 ile 50 nm arasında.

Bilgi için: www.gatech.edu

kısa kısa...

► 2yüz halka açıldı

Sanat, müzik, sinema, tiyatro, edebiyat, medya alanlarında çalışan ve eser veren profesyonellerin bulunduğu, farklı projeler ve işler geliştirmek amacıyla birbirleriyle iletişime geçebildiği, davetiye ile üye olunan 2yuz.com, ana sayfasını üye olmayan ziyaretçilerine de açtı. Böylece ziyaretçiler, "okuyucu üye" sıfatıyla sevdikleri sanatçıların programlarından, etkinlik planlarından haberdar olup, duyuruları takip edebilecek ve dilerlerse düzenlenen organizasyonlara, konser ve etkinliklere katılabilecekler. **Bilgi için: www.2yuz.com**

► Korsan'a 4 yıl hapis

Uzun süredir Microsoft ürünlerinin korsanlarını yayan bir çetenin başı mahkemeye çıkarıldı. Tayvan'daki bir mahkeme Jer-sheng isimindeki şahsı dört yıllık hapis cezasına çarptırdı. Şahsın, 900 milyon dolar değerindeki Microsoft kopya ürünlerini dağıtan bir çetenin başı olduğu iddia ediliyor. Yargılanan diğer üç kişi de, 1,5 ila 3 yıl arasında hapis cezasına çarptırıldı. Microsoft'un bildirdiğine göre korsanlar eylemlerini 1997 ve 2003 yıllarında yoğun olarak gerçekleştirdiler. Korsanlar ağ bağlantıları üzerinden 22 ülkeye Microsoft ürünlerinin kopyalarını ücretsiz olarak dağıttılar. **Bilgi için: www.microsoft.com**

Google cep telefonu efsanesi

Google Android'i inceledik

■ 11 - 14 Şubat arasında Barcelona'da gerçekleştirilen Mobile World Congress fuarının gözdelelerinden biri de Google Phone'du! Fuarı ziyaret eden Şahin Ekşioğlu, Google Phone'u CHIP okurları için inceledi. Fakat her ne kadar Google, Google Phone ile piyasadaki ününü kullanarak bu konuda ses getirmeye çalışsa da, raflarda Google markalı telefon göremeyeceğiz. Aslına bakarsanız Google Phone, Android adlı açık kaynak kodlu bir işletim sistemi ve yazılım platformunu tanıtmak için ortada dolaşan bir söylence. Dolayısıyla Google, donanım üreticiliğine soyunmak yerine Android'in geliştirici-

cisi konumunda kalmayı tercih ediyor. En azından şimdilik. Geliştiriciler için serbestçe kullanılabilen Android platformu, cep telefonlarına işlevsellik, genişletilebilirlik ve çoklu ortam özellikleri sağlarken, maliyetlerin de düşük kalmasını amaçlıyor. Linux tabanlı bir işletim sistemi olan Android'in yazılım geliştirme kiti ücretsiz olduğu için 3. parti geliştiricilerde yoğun ilgi görmesi bekleniyor. Donanım cephesinde şu an için önde gelen yarı iletken üreticisi Texas Instruments'ten ciddi bir destek gören Android, arkasına aldığı rüzgâra bakılırsa pazarın hâkimi konumundaki Windows Mobile için ciddi bir rakip ola-

bilir. Zira Motorola, Samsung ve LG gibi cep telefonu üreticilerinin Android'e sıcak baktığı söyleniyor. Tek problem Android kullanan cep telefonlarının 2009'un ikinci yarısına kadar ortalarda görünmeyecek olması. Bu arada Google'ın telefonlara özel bir arama motoru için Nokia ile anlaştığı da gelen haberler arasında.

Bilgi için: mobileworldcongress.com

Crysis beyaz perdeye akıyor

Sinema filmi görüşmeleri başladı

■ Crytek oyun stüdyosunun kurucusu Cevat Yerli, FPS oyunu Crysis'i temel alan bir sinema filminin çekileceğini doğruladı. Şu an için yapılan planlar yıl sonuna kadar tamamlanmış olacak. Yönetmen olarak ise şimdiye kadar beş farklı oyun film uyarlaması yapmış olan Uwe Boll'ün seçileceği düşünülüyor. Bunun dışında Boll'ün güncel çalışmaları arasında başrolünü Til Schweiger'in oynadığı Far Cry uyarlaması da var. Far Cry, Crytek'in ilk göz ağrısıydı. Ancak Uwe Boll'un oyun dünyasından yaptığı film adaptasyonları çok eleştiri alıyor. Bu yüzden Boll'ün Crysis'i filme alacağını açıklanması, sevdikleri oyunların beyaz per-

de de seyretmek isteyen oyuncular endişelendirdi. Wing Commander, Doom, Alone in The Dark gibi pek çok ünlü oyun sinema uyarlamaları ile hayal kırıklığı yaratmıştı. Ancak Crysis oyun dünyasında olduğu

gibi beyazperde de başarı yakalarsa, Yerli Kardeşler yarattıkları hikâyeleri ile Hollywood'da adı duyulan, sözleri geçen ünlü Türkler'den olacak.

Bilgi için: www.crytek.com

Mahmut Karşlıoğlu
mkars@chip.com.tr

Yayın Yönetmeni

READ.ME

Web yayıncılığı böyle yapılır?

İnternet üzerinde başarılı olmak için size çok iyi bir örnek!

Bugün internet üzerinde yer alan milyonlarca web sitesi içinde öyle projeler ortaya çıkıyor ki duyulduktan sonra yükselişini kimsenin durdurması mümkün olmuyor. Aralarında neden benim aklıma gelmedi diye hayıflanacağınız çok yaratıcı fikirlere sahip olanlar da var. Bu siteler her yerde olduğu gibi internet üzerinde de ilk olmanın verdiği avantajlardan sonuna kadar faydalaniyorlar.

Bu yüzden de eminim herkes hayatında en az bir defa daha önce kullanılmamış bir fikir bulma ve bununla internette ilk olma hayalini aklından geçirmiştir. Ancak emin olun bu o kadar kolay değil. İnternet üzerinde yapılabilecek her şey yapılmış dediğiniz anda bile biri hiç beklemediğiniz bir fikir ile çıkıp sizi şaşırtabiliyor. Ama nedense o fikir sizin aklınıza gelmiyor, öyle değil mi? Peki o halde internet üzerinde başarıyı yakalamak için ne gibi bir yol izlemek gerekiyor?

Önce aslında ilk olmanın her şey demek olmadığını kabullenerek başlamak da fayda var. Facebook bunun en büyük ispatı. Uzun yıllardır internet kullananlar bilirler. Bir dönem neredeyse hemen her web sitesinin bir köşesinde banner olarak karşımıza çıkan Classmates bu fikri ilk olarak kullanıma açan sitedi. Ama bugün aynı fikirden asıl büyük vurgunu yapan bir başka site oldu. Buna neden olarak birçok etken sayabiliriz tabi ki. Ama bunlar arasında bir tane var ki, eğer internet üzerinde başarılı bir proje oluşturmak istiyorsanız kesinlikle göz ardı etmemeniz gerekiyor.

İnsanların internete yönelmesinin sebepleri arasında, her istediklerinde bilgiye özgürce, sansürlü ve en önemlisi tamamen ücretsiz olarak ulaşabilmeleri ilk sıralarda yer alıyor. Bu da demek oluyor ki eğer yetişkinlere yönelik bir site projeniz yoksa internet üzerinde herhangi bir içeriği satarak iyi bir yerlere gelmeniz pek mümkün değil. Hatta hiç mümkün değil. Dolayısıyla iyi bir fikir ile ortaya çıktıktan sonra tüm iş modelinizi bu fikri tamamen ücretsiz olarak kullanıma sunacakmış gibi hazırlamanız gerekiyor. Ücretsiz derken tüm kapıların ziyaretçilerinize sonuna kadar açık olmasından bahsediyorum. Yani kapıların değil kilitli, kapalı bile olmaması gerekiyor. Bu

da demek oluyor ki içeriğinizi ücretsiz bile olsa bir üyelik sistemi arkasına dahi koymamalısınız.

Tabi yıllardır gerçek dünyada kullanılan iş modellerini bir kenara itip ürettiğini bedavaya verme fikrine alışmak pek kolay değil. Ancak devir değişiyor. Hem yeni "dükkanınız" da zaten gerçek dünyada değil. Bu yüzden yeni sistemde tek gelirinizin reklamlar olması gerektiğini ve reklamın görüntülediği kadar kazanacağınızı yani diğer bir deyişle ne kadar çok ziyaret alırsanız o kadar fazla kazanacağınızı unutmamanız gerekiyor. Bu da sanırım kapıları neden kapatmamanız gerektiğini net bir şekilde açıklıyordur.

Ziyaretçi çekebilmek için ise gerçekten ama gerçekten kendi içeriğinizi üretebiliyor olmanız gerekiyor. Bir yerlerden "esinlenerek" sitenize kattığınız içeriğin aslında size bir faydası olmadığını da sakın unutmayın. Emin olun içerik elde etmek için kaynak ararken hiç kimse kendinden daha başarısız bir siteyi seçmez. Bu da Google aramasında hiçbir zaman kaynak siteden daha üst sıralarda yer alamayacağınız anlamına geliyor. Ancak hiçbir yerde olmayan bir içerik, sadece kendi düşünceniz bile olsa Google'da size ilk sıraları sunabilir. Aslında çok zor değil. İnternette başarının sırrı koşulsuz ve karşılıksız hizmetten geçiyor. Bu ince ayrıntıları göz ardı etmezseniz başarılı olacağınızı garanti edebilirim.

Çünkü sadece 6 ayda CHIP Online'ın ziyaretçi sayısının 20 katına çıkmasına ve Türkiye'nin en başarılı teknoloji sitesi haline gelmesinin arkasında yatan sır aslında bundan başka bir şey değil. Bu gün Hürriyet Online'ın (www.hurriyet.com.tr) teknoloji sayfası içerik ortağı olan CHIP Online, yurt dışında ise başka sitelerin ancak "esinlenerek" içerik aldığı Giveaway of the Day (www.giveawayoftheday.com) gibi popüler siteler ile de ortak çalışarak sunduğu servisleri artırıyor. Tek amaç ise ziyaretçilerine sürekli artan bir şekilde hizmet verebilmek. CHIP Online diğer hiçbir teknoloji sitesine benzemiyor. Henüz ziyaret etmediyseniz çok şey kaçıırıyorsunuz. Benden söylemesi. www.chip.com.tr adresinde hepinize kapımız sonuna kadar açık. Görüşmek üzere.

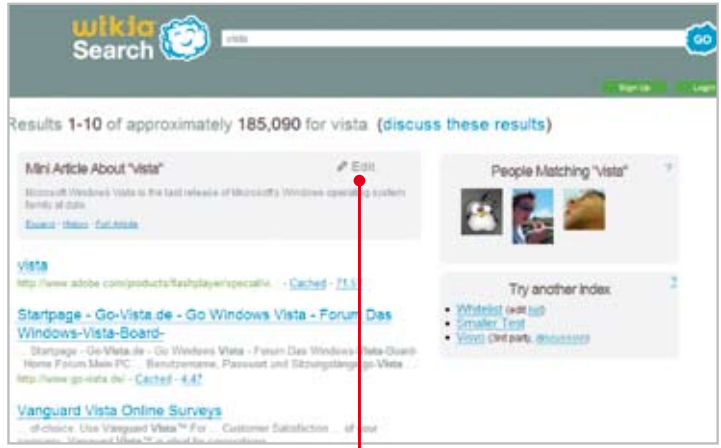
Arama motoru

Wikia Search: Anti Google

■ Google'ın yeni rakibi "Wikia Search" bir dizi zayıflıkla yola başlıyor ve kullanıcıyı yanlış bağlantılarla, tartışmalı site puanlarıyla korkutuyor. Ancak Wikipedia'nın yaratıcısı Jimmy Wales'in yeni arama motorunun, pazar lideri Google karşısında bariz bir avantajı var: WikiaSearch bu sonuçları nasıl elde ettiğini kullanıcıya söylüyor. Hizmet Webcrawler Grub gibi açık kaynak kodlu programlardan yararlanıyor ve algoritmalarını isteyen herkes görebiliyor. Hatta kullanıcıları etkin rol oynamaya çağırıyor: Sörfçüler gösterilen bağlantılara puan verip, sonuç sıralamasında söz sahibi olabiliyor. Geliştirici ekip, zaman içinde arama motorunun sonuçlarının hem isabet hem de nitelik bakımından yol alacağını söylüyor.

Ama site şu anda kullanıcıların verdiği puanları kaydetmiyor.

Wikia Search her bir arama sözcüğü için kısa bir de tanıtım yazısı görünüyor. Eğer bu tür bir metin yoksa farenizin tek tıklamasıyla siz de yaratabiliyorsunuz. Her kullanıcının oturum açmadan bu içeriği güncellemesi ya da değiştirmesi mümkün. "Whitelist" ise normal aramaya alternatif olarak sunulmuş. Burada, kullanıcılar daha iyi arama sonuçları elde etmek için benzer web sitelerini kataloglayabiliyor. Açık kaynak kodlu ve kullanıcı odaklı bir arama motoru kulağa hoş geliyor, ama Google gibi köklü arama motorları

HERKESE AÇIK Arama sözcükleriyle ilgili bilgi ve Whitelist, Wikia kullanıcıları tarafından oluşturuluyor.

karşısında ciddi bir rakip sayılmaz. Zira bu yeni web araması, projenin gelişimi için internet kullanıcılarına ve onların katılımına bağımlı. Fakat Wikipe-

dia ansiklopedisi böyle bir projenin de tutunabileceğini kanıtlamış durumda.

Bilgi için:

www.search.wikia.com

Netscape

Tarayıcıların öncüsü havlu attı

■ Tarayıcıların öncüsü havlu attı. 90'larda web'in hakimi olan Netscape Navigator'ın geliştirilmesine nihayet son verildi. IE'nin bir zamanlar can düşmanı olan tarayıcı hala indirilebiliyor ama bundan sonra güncellenmeyecek. Ne ilginçtir ki, hak sahibi Time Warner AOL tümüyle yenilenmiş 9. sürümü yakınlarda duyurdu. Ancak çok düşük pazar payı ve yüksek geliştirme maliyeti uygulamanın ipini çekti. Böylece Navigator, Internet Explorer'a karşı verdiği mücadeleyi kaybetti.

Bilgi için: www.netscape.com

Sony Ericsson W760i

Adım sayan cep telefonu

■ Sony Ericsson bahar sezonu için üç yeni cep telefonu duyurdu. Walkman serisinden W350i'nin ve tasarım telefonu Z555i'nin teknolojik bakımdan pek bir yeniliği olmasa da, W760i Sony Ericsson'un GPS'li ilk telefonu. W760i bir GPS alıcısıyla ve üç ay ücretsiz kullanılabilen yön bulma yazılımıyla donatılmış. Üç ay dolunca, yazılım bir defaya mahsus 100 Euro'ya kullanılabiliyor ve 19 Avrupa ülkesi için harita bilgisi veriyor. Oyun tutkunları

da ödedikleri paranın karşılığını bulabilecekler. Özel düğmeler ve güçlü hoparlörler telefonu oyun konsoluna dönüştürüyor. Üzerindeki algılayıcılar sayesinde, telefona sallayarak ya da döndürerek komut verebiliyorlar. "Need for Speed ProStreet" oyunu telefona önceden yüklenmiş olarak geliyor. "Yürüme kipi"ne alındığında, telefonun algılayıcıları farklı bir görev yapıyor ve adım sayacı olarak çalışıyor.

Bilgi için:

www.sony-ericsson.com

Systemworks

Vista'ya ince ayar

■ Symantec, SystemWorks'ün yeni sürümünü çıkardı. En önemli yenilik, aracın Vista uyumlu olması. Symantec bu yazılım koleksiyonunun üç farklı sürümünü sunuyor. 40 Euro'luk Basic Edition sadece sistem araçlarını içeriyor. 60 Euro'luk standart sürüm ise AntiVirus 2008 güvenlik aracı dahil. En pahalı sürüm olan Premier'in fiyatı 70 Euro ve Norton Save & Restore 2.0 yedekleme çözümü de eklenmiş.

Bilgi için: www.symantec.com

Panasonic 32 GB SDHC kart

Hızlı HD belleği

■ Panasonic, 32 GB kapasiteli bir SDHC kart prototipi üretti. Bugüne kadar yapılmış en geniş SDHC kartı olan ürün, "Class 6" hız yönergesine uyuyor ve saniyede 20 MB veri aktarım hızına erişiyor. Bu, Panasonic'ın hem yüksek aktarım hızına sahip hem de geniş kapasiteli SD kartlara yönelik giderek artan talebi

karşılamaya yönündeki bir hamlesi. HD video kamera kullanıcıları veri depolama için her geçen gün SDHC kartlara yöneliyor. 32 GB'lık bir karta HD biçiminde 140 dakika film saklamak olanaklı. Ürünün kesin çıkış tarihi ve fiyatı henüz belli değil.

Bilgi için:
www.panasonic.com

Casusluk önleyici

Ad-Aware artık bedava değil

■ Lavasoft, casus yazılım önleyici Ad-Aware 2007'nin ücretsiz sürümünü kaldırdı. Bu sürümü kullananlar, Ocak ayı başından beri herhangi bir güncelleme yapamıyor. Diğer yandan, paralı Pro ve Plus sürümlerinin

satışı devam ediyor. Bu sürümler sırasıyla 40 ve 27 dolardan satılıyor ve ücretsiz sürümün aksine, gerçek zamanlı koruma sağlıyor. Paralı sürümler casus yazılımları saptıyor ve internet korsanlarına karşı temel koruma sağlıyor. Yine de eksiksiz güvenlik paketlerine kafa tutacak düzeyde değil.

Bilgi için: www.lavasoft.com

Uzaylı işi

Dev uzunlukta ekran

■ Dell'in oyun markası olan Alienware, benzersiz bir monitör sunuyor. Henüz adı bulunmayan prototip, yan yana koyulmuş 22 inçlik monitörle aynı genişliğe ve 42,4 inç gibi devasa bir köşegen uzunluğuna sahip. Bu da ultra geniş 2.880 x 900 çözünürlük sağlıyor. led arka plan aydınlatması düşük güç sarfıyatı ve yüksek kontrast sağlarken, monitörün şekli de dikkat çekiyor. Arkadan yansıtma tekniği sayesinde, ekranı izleyicilere doğru kavisli yapmak mümkün olmuş. Bu da ekrana yakın oturan kullanıcıların,

kenarlarda bile net görüntü elde etmesini sağlıyor. Ayrıca DLP teknolojisinden yararlanan ekran sadece 0.02 saniyelik tepki süresine sahip.

En son TFT'lerde bile bu değer iki ila dört milisaniye. Monitör 2008'in üçüncü çeyreğinde satışa sunulacak. Fiyatı henüz belirli olmasa da, maliyeti düşüren DLP teknolojisi sayesinde, astronomik olmayacak. Ancak oyun tutkunlarının bir grafik kartı için daha bütçe ayırması gerekiyor.

Bilgi için:
www.alienware.com

Logitech Squeezebox

Last.fm portalı için müzik çalar

■ Logitech'in internet müzik dağıtımıcısı olarak çalışan Squeezebox, artık müzik sitesi Last.fm'i de kapsıyor. Topluluğun kullanıcıları artık şarkılarını kaydedebiliyor ve tavsiye alabiliyor. Squeezebox artık tüm şarkıları web sitesine gönderiyor. Ancak oynatıcı sadece kişisel listelerin kaydedilmesi için izin veriyor; henüz Last.

fm'deki kendi radyo akışlarını dinleyemiyorsunuz. Yine de Logitech'in Las Vegas'taki CES eğlence fuarında verdiği söze bakılırsa, bu durum sene içinde değişecek. Son rakamlara göre Last.fm'in 20 milyon kullanıcısı var. Squeezebox, 300 Euro'ya satılıyor.

Bilgi için:
www.squeezenetwork.com

Google Text & Tables

Bloglarınıza sunum ekleyin

■ Google web tabanlı ofis yazılımı Text & Tables'a yeni işlevler kazandı. Artık Publish düğmesine tıklayarak, Google'ın yarattığı bağlantıyı ana sayfanıza yerleştirebilirsiniz. Böylece kullanıcılar Text & Tables oturumu açmaları

gerekmezsizin sunum slaytlarınıza bakabiliyorlar. Ayrıca, kullanıcılar istedikleri slaytları online olarak aktarabiliyor ya da Sürükle Bırak özelliğiyle yeni resimler ekleyebiliyor.

Bilgi için:
www.google.com

MACBOOK AIR

Bilgi için: www.apple.com

Başlangıç fiyatı: 1.700 Euro

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo 1,6 GHz

Bellek: 2 GB RAM (yuvaya lehimli)

Sabit disk: 80 GB HD ya da 64 GB SSD

Arabirim: Bluetooth, WLAN, Mini-DVI, USB

Ekran: 13,3 inç, 1280 x 800 piksel

Ağırlık: 1,36 Kg

Boyutlar (EXBXD): 325 x 19,4 x 227

+ Şık tasarım

+ Son derece hafif ve ince

- Çok pahalı

- Optik sürücüsü yok

Apple'dan yepyeni bir dizüstü

MacBook Air: Yükte hafif pahada ağır

■ Devrimci değil ama göz alıcı. Apple dünyanın en ince dizüstü bilgisayarını San Francisco'daki MacWorld etkinliğinde duyurdu. CHIP de oradaydı ve gelişmeleri yerinde takip etti.

Sürprizin açıklanması uzun sürdü, zira Steve Jobs en büyük haberi açılış konuşmasının sonuna saklamıştı. Jobs'ın ifadesiyle, bu ürün "Dünyanın en ince dizüstü bilgisayarı". Aygıt, en ince noktasında sadece 4 mm kalınlıkta.

Böylesine inanılmaz boyutlara alışmak da gerekiyor. İn-

san ilk dokunuşta bu pahalı, alüminyum kasalı bilgisayarı kıracağından korkuyor. Ekran 13,3 inç boyutunda. Klavye tasarımı MacBook'unkine benziyor. Ama geniş trackpad sadece alışıldık komutları değil, iPhone'daki gibi parmak hareketlerini de algılıyor. Böylece, iki parmağınızı kullanarak resimleri ve web sitelerini yakınlaştırmamız ya da parmağınızın tek dokunuşuyla menüler arasında dolaşmamız mümkün oluyor. İşlem gücü bakımından, Air aslında Apple'ın giriş düze-

yi dizüstülerinin biraz altında yer alıyor: Dizüstü bir Intel Core 2 Duo işlemciyle (1,6 GHz) donatılmış; ayrıca tümleşik grafik çözümüne ve 80 GB kapasiteli bir sabit diske sahip. Bluetooth 2,1 ve WLAN özellikleri de var. Temel yapılandırma fiyatı sadece 1.700 Euro.

Apple'ın yer sıkıntısı sebebiyle büyük kesintiler yapması gerekmiş: Aygıtta tek bir USB portu, monitörler ve projektörler için bir mikro DVI yuvası ve bir kapakçığın altında gizli ses giriş çıkışları var. Hatta optik

sürücüsü bile yok, ama isterse-
niz USB yuvasına bir tane bağ-
layabilirsiniz. Apple bu eksiği
gidermek için yazılımsal bir çö-
zümüne başvurmuş. "Remote-
disc" adlı yazılım, ağ üzerinde
bir PC ya da Mac'e kuruldu-
ğunda, Mac Air o bilgisayarın
DVD sürücüsüne erişebiliyor.

Karar: Donanım yerine kablo-
suz ağ. Apple geleceği böyle
hayal ediyor. Yazılımlar diğer
PC'lerden ya da ağdan, filmler
ve müzik ise iTunes'tan yükle-
necek. Ne var ki bu yaratıcı ta-
sarımlar çok pahalı. Ne de olsa
Air, 1.000 dolarlık sıradan bir
MacBook'dan daha fazlasını
yapamıyor.

Bilgi için:
www.apple.com

İPİNCE Sadece 1,94 cm'lik yüksekliğiyle,
MacBook Air dünyanın en ince dizüstüsü.

XBOX 360 Ultimate

WebTV ve HDMI özellikli süper Xbox

■ Doğrulanmamış kaynaklar-
dan edinilen bilgilere göre, Mic-
rosoft yeni ve yüksek perfor-
manslı bir Xbox 360 sürümü
üzerinde çalıştığı belirlendi.
"Xbox 360 Ultimate" adlı ürün
Full HD çözünürlüğünü (1080p)

üzerinden destekleyecek, inter-
net TV için IPTV istemcisine ve
WLAN'a sahip olacak ve 320
GB'lık bir de sabit disk barındı-
racak.

65 nanometre mimarisi sa-
yesinde aygıt önceki sürümler-

den daha az ısınacak ve daha
sessiz çalışacak. Xbox 360
Ultimate'ın 2008 baharında pi-
yasaya sürülmesi beklenirken,
fiyatı hâlâ belirsizliğini koru-
yor.

Bilgi için: www.microsoft.com

24p formatı: TV'de sinema

Blu-ray ve HD-DVD sayesinde filmler ilk defa orijinal filmlerle aynı kalitede depolanıyor. TV'nizin 24p desteğine sahip olup olmadığını açıklıyoruz.

■ Blu-ray ve HD-DVD ortalığı sarsıyor ama başka türlü: DVD'nin varislerinin yüksek çözünürlüğü inanılmaz derecede keskin ama bir o kadar da titreşen görüntüler sunuyor. Hatta kameranın yavaşça hareket ettiği çekimlerde, görüntü bazen inanılmaz derecede akıcılığını yitiriyor. Blu-ray ile HD-DVD'nin arkasındaki temel fikir aslında anlaşılması kolay geliyor. Video materyali, tıpkı saniyede 24 tam karenin gösterildiği orijinal sinema filminde olduğu gibi (Progressive, yani 24p) yeni disklerde depolanıyor ve uygun oynatıcılar tarafından okunup, TV'de görüntüleniyor. Kağıt üzerinde işler böyle, ancak gerçek hayatta 24p gösteriminin karşısında hâlâ bir sürü engel var: Birbirinden farklı TV standartları, kötü programlan-

mış arabirimler ve belki de en önemlisi, Hollywood stüdyolarının dikbaşlılığı. Görüntü titremeye başladı mı, bu etkenlerin hepsinin rolü olduğunu bilmelisiniz.

Film: 24 film karesi aslında çok az

Filmin kendisi, yani kaynak materyal bile doğrudan 1:1 şeklinde gösterilemiyor. Eğer sinemalarda saniyede 24 kare görüntülenseydi, filmler akıllı alalmaz şekilde titreşirdi. Bu yüzden görüntüleme hızı ikiye çarpılarak 48 Hz'e yükseltiliyor ve titreşim azaltılıyor. Modern projektörlerin büyük kısmı 72 Hz'i bile destekliyor ve böylece görünürde titreşim olmuyor.

Ancak bu da kamera hareketlerinin akıcı olacağını garantilemiyor. Örneğin, böyle bir

yenileme hızıyla futbol izlemek keyfinizi kaçırabilir çünkü saniyede sadece 24 kare görüntülendiğinde hızlı hareketler kesik kesik görünmeye başlıyor. Film yönetmenleri bunu bildikleri için kamerayı hızlı hareket ettirmekten kaçınıyorlar. Buna rağmen filmler genelde titreşiyor ama bunun farkına güçlüklerle varılıyor.

DVD: Avrupa büyük sorunlardan uzak kaldı

Avrupa'da görüntü tazeleme frekansı 50 Hz olan PAL standardı kullanıldığı için burada görüntüler nispeten akıcı. 24p film biçiminden saniyede 50 görüntü elde etmek için yapılması gereken saniyede gösterilen kare sayısını 25'e çıkarmak ve sinemada olduğu gibi, her kareyi iki kez görüntülemek.

Adına "PAL hızlandırması" denilen bu durum, ancak film sürelerinin ülkeden ülkeye değişmesiyle kendini gösteriyor. ABD'de 100 dakika olan bir film ülkemizde DVD'de 96 dakika sürüyor. Çok hassas insanlar hızlandırmayı hissedebildiklerini söylüyorlar zira daha hızlı oynatım, renk frekanslarında neredeyse yarım tonluk bir artışa neden oluyor.

Fakat ABD ve Japonya'yla karşılaştırıldığında bu sorun çok hafif kalıyor. Bu ülkelerde kullanılan NTSC TV standardının görüntü frekansı 60 Hz, bu yüzden işler karışıyor. Saniyede 24 kareyi 60 kareye çıkarmanın tek yolu, "3:2 indirgeme (pulldown)" denilen bir hile. Böylece görüntü karelerinden biri üç, takip edeni ise iki kez gösteriliyor. Tonlar değişmeye de titreşim saniyede 24 karede olduğundan çok daha güçlü ve bariz. Bunun nedeni, gösterim hızının saniyede 12 kez değişmesi. Sinema filminin ilk karesi 50 milisaniye, ikincisi 33 milisaniye gösteriliyor ve bu şekilde sürüyor. Bu da ahengi bozuyor, özellikle de kameranın iki yana hareketlerinde çok rahatsız edici oluyor.

DVD'nin takipçileri: İlerleme adına gerileme

Gerçek sinema keyfini yakalamaya girişimi, ne yazık ki korkulan NTSC titreşimini de Avrupa'ya taşıdı. Blu-ray ve HD DVD filmlerinde görüntü orijinal sinema frekansı olan

Video sinyalleri ve frekansları	
24P	Saniyede 24 tam kareden oluşan görüntü (progressive). Aslında tam değeri saniyede 23,976 kare.
50I	Saniyede 50 yarım karenin gösterildiği (interlaced) sinyal. Filmlerde ya da video kamera görüntülerinde kullanılabilir.
50P	Saniyede 50 tam görüntünün kullanıldığı sinyal. Daha çok 50i kaynakları üzerinde hesaplamayla yapılıyor, kamera sinyalleri interpolasyonla birleştiriliyor.
60I	Saniyede 60 yarım görüntü. Filmden ya da saniyede 60 kare çeken video kameralardan elde ediliyor.
60P	Saniyede 60 tam görüntünün olduğu sinyal. 60i ya da 24p görüntülerden hesaplanıyor. 60i de olduğu gibi, tam 60 Hz yerine 59,94 değeri kullanılıyor.
50, 60, 72, 100, 120 HERTZ (HZ)	Projektörlerin ve TV'lerin görüntüleme frekansı ya da saniyede gösterilen kare sayısı (fps). Görüntü frekansını belirtmek için kullanıldığında tam ya da yarım kare ayrımı yapılmıyor.

Facebook uygulamaları cezalandıracak

Facebook'ta uygulama ve davet terörüne son

■ Facebook kullanıcıları uygulama çöplüğüne dönen sitede çok fazla davet ve haber geri bildiriminden şikâyetçi olmaya başladı. Facebook, yönetimi ise uygulamalarının daha az sıkıcı

olmasını sağlayacak önemli bir gelişmeyi duyurdu.

Mart başından itibaren, Facebook kullanıcı newsfeed'lerinden iyi yanıt alan uygulamaların bildirilerinin daha fazla gönderilmesine izin verip, az sayıda kullanıcı tarafından beğenilmiş uygulamaların ise kaldırılmasını sağlayacak. Bu uygulamanın Facebook'u gereksiz uygulamalar yığının-dan kurtarması bekleniyor.

Newsfeed'de yer alan bilgiler Facebook uygulamaları için

çok önemli. Bunların sayıları da isteğe bağlı olarak ayarlanıyor. Çok fazla bildirinin gönderilmesi ve kullanıcıların kendilerini arkadaşları tarafından yığın posta yağmuruna tutulmuş gibi hissetmesi, Facebook'un sayfa gösteriminin artmasını ve uygulamaların gelişmesini engelliyor. Facebook'un uygulama ölçmeye benzeyen bu politikası, uygulamayı kurmak isteyen kullanıcıya o uygulamayı daha önce kurmuş ve her gün kullanan kullanıcıların yüzdesini gösteri-

yor. Bir uygulamayı kurmaya karar vermeden önce onun ne kadar iyi olduğunu anlamaya yardımcı olacağı düşünülüyor. Kullanıcı geribeslemesine bağlı mesaj sayısını hesaplayan bu Facebook stratejisi olayların arkasındaki bu tip rakamları ortaya çıkarmak için iyi bir yol. Eğer Facebook'ta istenmeyen uygulama davetlerinden bunaliyorsanız IgnoreAll.com'u ziyaret edebilirsiniz.

Bilgi için:

www.facebook.com

Google'dan ücretsiz müzik

Müzik dünyasında yine mi devrim?

■ Arama motoru sunucusu var olan hizmetlerine bir yenisini daha eklemek istiyor: Müzik hizmeti. Google'ın Çin için hazırladığı bu hizmet, önümüzdeki haftalarda başlayacak. Firma gerekli parayı reklâm

gösterimlerinden elde etmeyi düşünüyor. WSJ'ye göre Google çoktan Universal Music ile anlaşma imzalamış. EMI ve Sony BMG ile ilerleyen zamanlarda anlaşma yapılacak. Google bu atak ile tartışmasız bir

biçimde pazar liderliğine sahip olan Baidu arama motoru sunucusuna yanıt vermek istiyor. Çin'de bu arama motorunun özellikle sevilmesi, telif hakkı ile korunan şarkılar için indirme bağlantıları sunmasından kaynaklanıyor.

Müzik endüstrisi ise, zaten korsan alışkanlığı olan ve para kazanamadıkları Çin pazarından bu yolla gelir elde etmeyi amaçlıyor. Ancak uygulamanın başarı kazanması halinde, tüm dünyadaki kullanıcıların benzer bir sistemle müzik eserlerine sahip olmak isteyeceği ve müzik piyasasında büyük bir devrim yaşanacağı düşünülüyor.

Bilgi için:

www.google.com

Çevrimiçi sözlük Knol

Google Wikipedia'ya karşı

■ Google, Wikipedia'yı doğrudan hedef alan bir hamleyle, Knol adlı web başvuru kaynağını hazırlıyor. Hizmet, adını İngilizcede "bilgi" anlamına gelen "Knowledge" sözcüğünden alıyor. Wikipedia'nın aksine, Knol'da topluluğun değil her bir yazarın kendi adı görünecek. Makale üzerinde sadece yazarı değişiklik yapabilecek, diğer kullanıcılar sadece yorumlarını bırakabilecek. Google'ın basın sözcüsü Lena Wagner, "Knol'u renklendirmek için öncelikle seçilmiş yazarları makale yazmaya davet ettik," dedi. Hizmet beta aşamasında.

Bilgi için: www.google.com

Çevrimiçi depolama alanı

Google'dan web'de sabit disk planı

■ Arama motoru üreticisi Google, şimdi de kullanıcılarına internette sanal sabit disk sunuyor. Bu depolama alanının bir kısmı ücretsiz olacak. Ancak temel imkânlardan fazlasını isterseniz para ödemeniz gerekecek. Fiyatlar henüz belirlenmedi ama daha önceki Google hizmetlerinden pahalı olmayacağı düşünülüyor. Sörfçüler Google Mail ve Picasa'da kendilerine sunulan alanı şu anda bile, senede 75 dolar karşılığında 25 GB artırabiliyor. Google, CHIP'in sorularına şu

şekilde yanıt verdi: "Ekstra depolama alanını sabit bir ücret karşılığında sunuyoruz. Bu alan tüm uygulamaların kullanımına açık. Şu anda Picasa web albümleri ve Google Mail bu hizmetin bir parçası; yakında Google Docs gibi diğer servisler de buna katılacak." Her nasıl olursa bu defa rakip Microsoft, çevrimiçi bellek konusunda elini Google'dan daha çabuk tuttu: Windows'un üreticileri, Live SkyDrive sayesinde 1 GB ücretsiz web alanı dağıtıyor.

Bilgi için: www.google.com

Her çocuğa bir dizüstü

Ucuz PC projesine darbe

Her çocuğa bir dizüstü (OLPC) girişiminin başındaki Nicholas Negroponte şu günlerde üst üste kötü haberler alıyor. İlk olarak, Microsoft ucuz dizüstü PC'lerde Linux'la birlikte uyarlanmış bir Windows XP sürümünün kullanılabileceği, çift önyükleme yapılandırmasını yalnladı. Dahası, dört aylık işbir-

liğinin ardından, Intel de OLPC projesinden çekildiğini duyurdu.

Intel şu anda kendi projesi olan "Classmate PC"nin pazar konumlandırması üzerine çalışmalarını yürütüyor. Intel'in Classmate projesini başlatmasına Negroponte'nin girişimi önayak olmuştu.

Bilgi için: www.laptop.org

Microsoft, Internet Explorer 8'i tanıttacak

Web'cilerin gözü Las Vegas'ta

■ Microsoft, geleneksel MIX konferansında yeni tarayıcısı Internet Explorer 8'i tanıtmak istiyor... Internet Explorer takımının yöneticisi Dean Hachamovitch, Microsoft'un her sene düzenlediği MIX internet konferansında Internet Explorer 8'i (IE8) tanıttacak. Hachamovitch, konferansın web sitesinde bir resmi bildiri yayımladı. Bu, son günlerde dedikodusu yapılan konuları doğruluyor. Microsoft konferansı MIX 2008, 5 - 7 Mart

arası Las

Vegas'ta gerçekleşecek. Bu konferans IE8, Silverlight veya .NET gibi Microsoft'un web teknolojilerini tartışmak için web geliştiricileri ve pazar ortaklarını bir araya getiriyor.

Hachamovitch'in dışında Microsoft şefi Steve Balmer da konuşmada yer alacak. Çok ağır şikâyetlere konu olmasına rağmen yıllarca güncellenmeyen IE6'dan sonra Microsoft'un Internet Explorer'i unuttuğu düşünülüyordu ancak IE7'nin aksine IE8'in kısa sürede geliştirilmiş olması ise Microsoft'un tarayıcı pazarındaki rekabeti sonunda ciddiye almaya başladığının göstergesi kabul ediliyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Samsung en küçük PC'yi hızlandırıyor

Ultra Mobil PC Q1

■ Samsung'un "Q1" modeli Ultra Mobil PC'si iki yaşına bastı ve daha şimdiden beşinci sürümüne kavuştu. "Q1 Ultra Premium" modelinin en büyük yeniliği, atalarının aksine yavaş A110 işlemcisini değil, bariz biçimde daha hızlı 1,33 GHz'lik Core Solo işlemcisini

kullanması. Yeni bataryası sayesinde Q1 UP modeli 7,5 saat çalışabiliyor. Dahası, sabit diski de 60 yerine 80 GB. 7 inçlik LCD, WLAN ve Bluetooth aygıtı kalmış. 1400 dolar etiketli aygıtın ne zaman raflarda boy göstereceği henüz bilinmiyor.

Bilgi için: www.samsung.com

Pinnacle Video Transfer

Filmleri bilgisayar olmadan kopyalayın

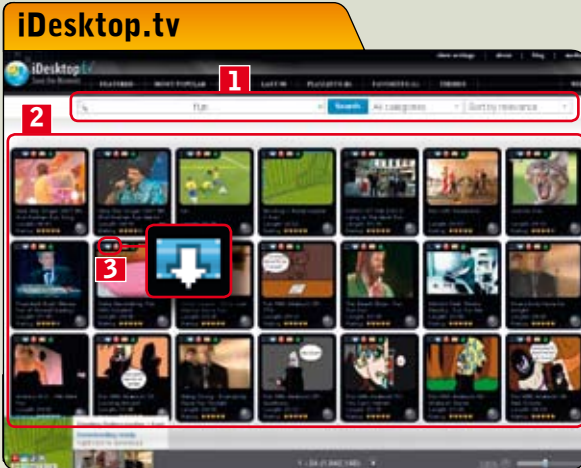
■ Pinnacle Video Transfer, Analog VHS ve Hi8 videolarının arada PC olmadan, kestirme yoldan USB sabit disklere, bellek çubuklarına ve hatta iPod'lara kopyalanmasına izin veriyor. Aygıt, filmleri tek düğmeye basışla üç farklı kalite düzeyinde aktarabiliyor. Kliplerin

çözünürlüğü en fazla 720 x 576 piksel oluyor. Filmler H.264 biçimine dönüştürülüyor. 12 x 7 x 2 santimetre büyüklüğündeki aygıt, kompakt bir fotoğraf makinesi boyutunda ve sadece 130 Euro fiyata sahip. Yanında üç bileşen kablosu ve bir de SCART bağdaştırıcısı geliyor.

İnternette ücretsiz video toplayın

Toplayın, düzenleyin, dönüştürün. Bir zamanlar üst uç bilgisayar gerektiren bu işler için şimdilerde birkaç dakikalığına internete bağlanmak yetiyor da artıyor bile. CHIP, en iyi videoları elde etmenizi sağlayan yararlı web sitelerini gösteriyor.

Ücretsiz bir hizmet olan iDesktop.tv, video dağıtıcısı olarak YouTube'u kullanıyor, ama daha fazla özelliğe sahip. Arama işlevi sayesinde **1** videoları bulup **2** özetini görüntüleyebilirsiniz. Bir tıklamayla **3** iDesktop.tv video klibi istediğiniz hedef biçime (mesela iPod için MP4'e ya da PC'niz için AVI veya WMV dosyasına) dönüştürüyor.

Bilgi için: www.idesktop.tv

Feedbeat

Feedbeat, Web TV portalı hazırlamanıza yardımcı oluyor. YouTube, Google Video ya da MySpace'de videoları aratıyor **1** ya da **2** adresini giriyorsunuz. Sonra izlemek istediğiniz filmleri bir çalma listesine kopyalyorsunuz **3**. Klipler bir harici oynatıcı tarafından görüntüleniyor **4**. Eğer web portalınızı kullanıcılara açarsanız, ziyaretçi istatistiklerini de alabilirsiniz. **Bilgi için: www.feedbeat.com**

UPhoneBlog, web'e video ve fotoğraf yüklemek isteyen cep telefonu kullanıcıları için harika bir site. Dosya yüklemeyi cep telefonundan "kullanıcı-parola@uphoneblog.com" biçiminde bir MMS ile yapabiliyorsunuz. Buraya **2** tıklayıp diğer kullanıcıların fotoğraflarını görebilir, **3** ile de Photo Video Community'ye erişebilirsiniz.

Bilgi için: www.uphoneblog.com

Kaltura

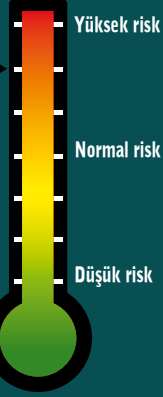

Filmlerinizi web'de düzenleyebilir ve kendinize MySpace tarzı bir portal tasarlayabilirsiniz. *Start a Kaltura* seçeneğiyle sitenizi tasarlamaya başlayın. Sonra Kaltura'nızı bir gruba atayın, örneğin "Müzyisyenler ve Gruplar". **3**'e tıklayıp filmlerinizi kullanışlı editörde düzenleyin. Örnek olarak gerçekten işe yarar değerler verilmiş olması güzel.

Bilgi için: www.kaltura.com

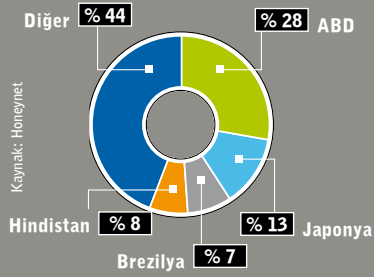
Barometre

Devasa bot ağları yılbaşından bu yana büyüyor. Yemleme postaları ve etkilenen kullanıcı sayısı hızla artıyor.

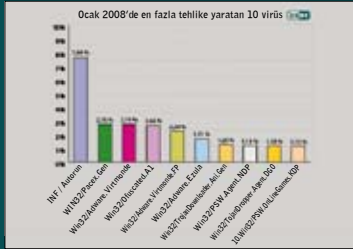
CHIP güncel güvenlik istatistiklerinden yola çıkarak web gezintilerinin tehlike potansiyelini değerlendiriyor.

Blog ve forumda spam

E-postalarda olduğu gibi forum ve blog yığın postalarında da ABD başı çekiyor.

Global virüs tehditleri

Ocak 2008'de tüm dünyada en fazla tehlike yaratan 10 virüs.

Malware TOP 10

Virüs ismi	Adet (000)
1 Win32/Stratton.XW benzeri worm	285 799
2 Win32/Netsky.Q worm	243.869
3 Win32/Netsky.D worm	18 453
4 Win32/Mytob.BK worm	11 136
5 Win32/Bagle.HE worm	10 186
6 Win32/Zafi.B worm	8 774
7 Win32/Netsky.Z worm	6 215
8 Win32/Pecutex.A virus	5 520
9 Win32/Bagle.gen.zip worm	4 460
10 Win32/VB.NEI worm	4 297
Toplam tehdit	691.000

Yeni Rootkit teknolojisi

■ İnternette çok özel bir zararlı yazılım cirit atmaya başladı: Sabit diskin Master Boot Record'una (MBR) bulaşan bir rootkit. Bu sayede işletim sistemi açılmadan önce etkin hale gelen rootkit, Windows'un tüm güvenlik önlemlerini atlatmayı ve manipüle etmeyi başarıyor. Rootkit sisteme bir kere kurulduğunda Windows'un dosya

erişimi için hazırladığı işlevleri değiştiriyor. Bu yüzden bu Windows işlevlerini kullanan anti virüs programları bu zararlı yazılımı tespit edemiyor. Anti-rootkit yazılımı Gmer, bu hileyi sabit diski okumak için ek olarak ikinci ve manipüle edilmiş bir yol kullanarak karşılıyor.

Neyse ki Rootkit bulaşmış

bilgisayarları kolayca tekrar temizlemek mümkün. Microsoft Windows aracı fixmbr ile Master Boot Record'u yeniden yazmak yeterli. Microsoft'un hoşuna gitmeyecek şey ise şu: MBR rootkit teknolojisi, Windows'un DRM ve kopyalama korumasını kırmak için de kullanılabilir.

Bilgi için: www.gmer.net

En fazla ödüllü anti-virüs: NOD32

ESET NOD32, 10 yıl içinde 48. Virus Bulletin ödülünü olarak dikkatleri üzerine çekiyor.

Tehditlerden korunma alanında lider olan ESET, yeni ürünü olan ESET NOD32 Anti virüs Versiyon 3.0 ile, Virus Bulletin tarafından verilen ve bir endüstri liderliği olan VB100 ödülüne 48. kez layık görülmüş oldu.

Rakip anti virüs ürünlerin bağımsız testlerini yapan ve anti virüs ürün geliştiren topluluk içinde yaygın olarak bilinen ve saygı gören Virus Bulletin, ilk

VB100 ödülünü 1998 yılında tanıtmıştı. Bir anti virüs ürünün VB100 logosuna sahip olabilmesi için iki kistası sağlaması gerekiyor. İlk olarak tüm "In-the-Wild" virüsleri, isteğe bağlı ve erişimde taramalarda tesbit edebildiğini gösterebilmeli ve

NOD32
antivirus system

temiz dosyalardan oluşan bir dosyalar kümesini taradığında da hiçbir yanlış virüs tesbiti yapmamalıdır.

NOD32 3.0'ın VB100 test denemesinde ilk kez yer almasına rağmen, şık tasarımı sayesinde kullanıcıyı etkiliyor, testleri müthiş basitlikte çalıştırma imkanı vererek test etme deneyimini bir eğlence haline getirmeye devam ediyor.

Yeni güvenlik açıkları

REAL PLAYER

RealPlayer 11 yazılımını kullananları çok kritik bir güvenlik açığı tehdit ediyor. Özel medya dosyalarıyla saldırganlar sisteme zararlı kodlar bulaştırabiliyor. Bu açık şimdiden suç amaçlı etkinlik kullanılıyor.

Çözüm: Yeni sürüme yapılan bir güncelleme ile sorun ortadan kalkıyor.

Bilgi: www.real.com

FLASH VİDEOLAR

Değişik Flash authoring araçları, zararlı kodlara izin veren animasyonlar oluşturabiliyor. Saldırganlar bu açığı yemleme saldırıları için kullanabilir. Sorundan muzdarip olan araçlar arasında Dreamweaver ve Camtasia gibi popüler ürünler de var.

Çözüm: Flash Player yazılımını mutlaka güncelleyin.

Bilgi: www.adobe.com

MS OFFICE 2003

Microsoft son güncellemeyle birlikte bazı dosya biçimlerinin açılma imkânını ortadan kaldırdı. Bu eski Corel Draw ve Lotus Notes sürümlerini etkiliyor. Bu önlemin güvenlik amaçlı olarak alındığı açıklandı.

Çözüm: Microsoft, eski dokümanları yeni bir Office biçimine dönüştürmeyi öneriyor.

Bilgi: www.microsoft.com

MS WINDOWS

Microsoft Ocak güncellemesiyle iki kritik açığı kapattı. Her iki açık da ağ üzerinden kullanılabilir ancak sadece biri Vista'yı etkiliyor. XP, Windows 2000 ve 2003 ise her ikisinden etkileniyor.

Çözüm: Windows Online güncellemesi ile sorunu otomatik olarak düzeltebilirsiniz.

Bilgi: www.microsoft.com

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Motor sesini özleyenlere

USB Motor Hub

Motor sesini ve gürültüyü özlemiş olabilirsiniz. Önceki hayatınızda belki Titanic'in motor dairesinde çalışıyordunuz veya gürültülü motorların arasında başka bir iş icra ediyordunuz ve şimdi ne zaman motor sesi duysanız hülyalı bakışlarınızla dalıp gidiyor, o huzurlu gürültünün içinde kendinizi bulduğunuzu mu düşünüyorsunuz? Olabilir, çekinmeyin, itiraf edin. Böyle bir ihtiyaç varmış ki, batılı ilim insanları yememişler, içmemişler, günlerce uykusuz kalıp bu cihazı icat etmişler. Üzerindeki mekanik parçaları çalışan ve bir motosiklet motoru gibi gürültü çıkaran bu minik USB aygıt aslında sadece bir HUB modülü.

Bilgisayara takıp USB portlarının sayısını arttırıyorsunuz.

Bilgi için: www.Boysstuff.co.uk

Bir MSN duyguyu şeysi

i-Buddy: duygusal MSN yaratığı

İnternet, MSN üzerinden değişik 'smiley'ler göndermek isteyenlere binlerce seçenek sunan sitelerle dolu. Neredeyse kısa film tadında animasyonu smiley'ler mevcut. Bu küçük arkadaşı USB arayoluna taşıyorsunuz.

Gelen her smiley de kafasına göre durumu izah eden animasyonlar yapıyor. Maşallah.

Fiyat: 20 \$

Bilgi için: www.firebox.com

Arabayı gösteren aynadır

Bluetooth dikiz aynası

Her ne kadar bize bir şeycikler olmaz mantalitesi genlerimize işlemiş olsa da, trafiğin hayatlar, aileler söndüren bir kâbusa dönüşebileceğini unutmamak lazım. Bu dikiz aynası veya efendice tabiri ile, arkayı gösterme aynası, Bluetooth vasıtasıyla cep telefonunuza bağlanıyor. Arayan telefon numarasını gösterip, ayrıca numarayı seslendiriyor. Konuşmak isterseniz aynanın üzerindeki bir tuşa basmanız yeterli. Üzerindeki mikrofon ve hoparlörler yardımı ile trafik akışını tehlikeye atmadan görüşmenizi yapılabiliyorsunuz.

Fiyat: 100 \$

Bilgi için: www.firebox.com

Telefon endişesi kalmasın

Bluetooth bilezik

Kıskanç bir sevgiliden, her aradığında telefonunu açmak zorunda olduğunuz bir nişanlıdan veya aradı mı ulaşmak isteyen takıntılı bir patrondan mı muzdaripsiniz?

Üzülme. Teknoloji sizi de düşünüyor; tek yapmanız gereken bu Bluetooth bileziği kolunuza takmak. Akabinde isterseniz kulağınız gürültüden kendi sesinizi bile duymasın, cebinizdeki veya masada bıraktığınız çantanızdaki telefon çaldığında bilezik bingil bingil titreşiyor. Tabii bununla uğraşmak yerine, telefonu titreşime de almak diğer bir seçenek. Teşekkürler batılı bilim adamları.

Fiyat: 40 \$

Bilgi için: www.firebox.com

Sualtında disko şovu

Küvet lambası

Yüzyıllardır bilim ve aydınlanma peşinde koşan batılı bilim adamları, refah ve bolluk içinde yaşayan, sorunlarını çözmüş ve Nirvana'ya ulaşmış vatandaşlarının devamlı dans etmek ve disko ambiansı içinde mutlu olmak istediklerini tespit ederek halkın bu ihtiyacına yönelik bir buluş gerçekleştirdiler. Bu küçük lambayı, su dolu küvetin içine bıraktığınızda, suyun üzerinde yüzen lamba suyun altına harika ışık efektleri verip banyoyu bir anda 80'lerin ışıltı ışıltı diskolarına çeviriyor. Müzik dersiniz, zaten banyoda herkes popstar. Kıskanmamak elde değil.

Fiyat: 10 \$

Bilgi için: www.firebox.com

new cooling era

Mars

Intel LGA 775
AMD Soket (754/939/940/AM2/F)
Alüminyum Kanat+Bakır taban+3 ısı borusu
-Fan Hızı: 900-3000 Rpm
-Fan Hava Akımı: 55.3 CFM (Maks.)
-Fan Ömrü: 40,000 saat
-Ses Seviyesi: 17 dBA (Min)

Eclipse

Intel LGA775,
AMD Soket (754/ 939 / 940 / AM2 / F)
-Materyali: Alüminyum
-Fan Hızı: 900-3000 (Max) Rpm
-Fan Hava akımı: 39.8 (Max) CFM
-Fan Ömrü: 40,000 saat
-Ses Seviyesi: 17dBA(Min)

Hyper TX

Intel LGA775 Socket T Core 2 Duo
AMD Athlon 64 (K8) Socket 754/939/940
AMD Athlon 64 (AM2) Socket 940
-Material: Bakır Çekirdek, Alüminum Yüzgeç
-Fan Hızı: 1800 Rpm (Max)
-Fan Hava Akımı: 41.76 CFM
-Fan Ömrü: 40,000 saat
-Ses seviyesi: 22 dBA (Min)

www.segment.com.tr

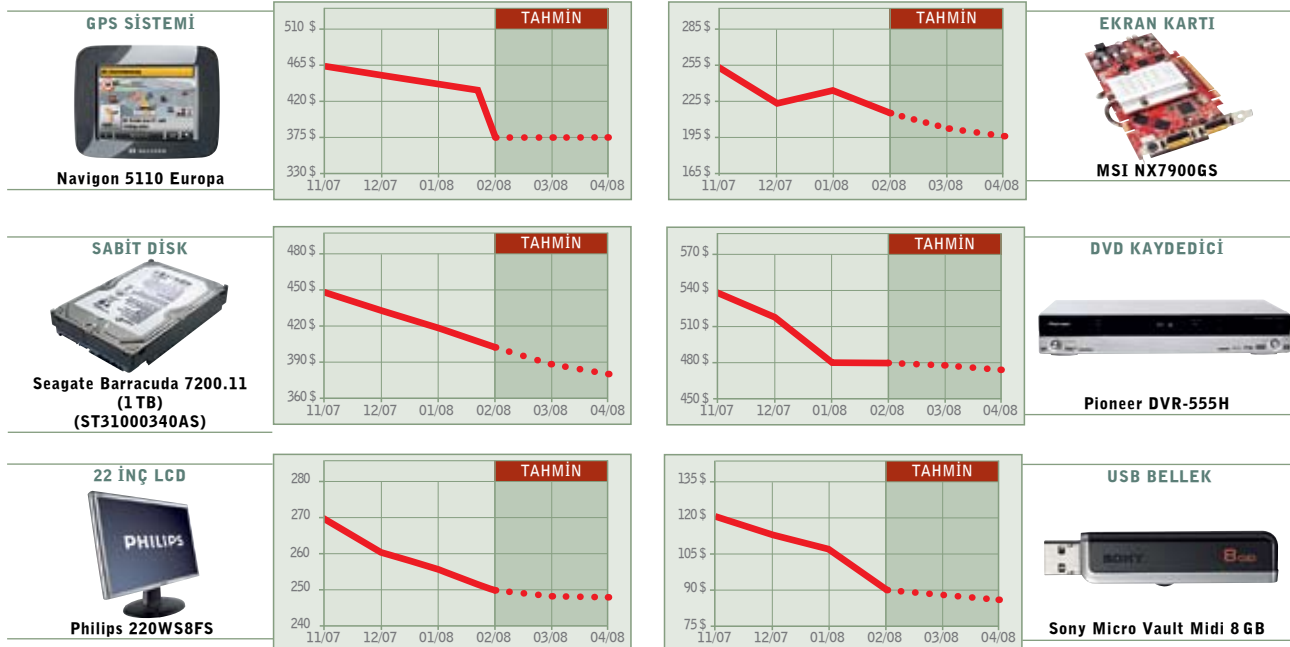

CHIP PC SATIN ALMA REHBERİ

CHIP Test Merkezi her ay üç adet ideal PC sistemi oluşturuyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS PC		MULTİMEDYA PC		PROFESYONEL PC	
250 Watt güç kaynaklı Mini Tower	KASA	400 Watt güç kaynaklı Midi Tower	KASA	750 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX	
Intel P965 yonga seti / AMD 690 ve LAN, 7.1 Ses	ANAKART	Intel P35 / AMD 580X GBit LAN, 7.1 ses	ANAKART	Intel X38 yonga seti / nForce 680i ve Gbit LAN, 7.1 ses, firewire 800	
Intel Core 2 Duo E4500 (2 x 2.2 GHz) / AMD Athlon 64 X2 5000+ (2 x 2.6GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Duo E6750 (2 x 2.66 GHz) / AMD Athlon 64 X2 6400+ (2 x 3.2 GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Quad Q6700 (4 x 2.66 GHz)	
1 GB DDR2 800 (2 x 512 MB)	BELLEK	2 GB DDR2 800 (2 x 1.024 MB)	BELLEK	2 GB DDR2 1066 (2 x 1.024 MB)	
GeForce 8500 GT / Radeon HD 2400 XT 256 MB	EKRAN KARTI	GeForce 8800 GT / Radeon 3850 512 MB	EKRAN KARTI	2 x Radeon HD 3870 XT 512 MB / GeForce 8800 Ultra 768 MB	
250 veya 320 GB, 7.200 rpm	SABİT DİSK	500 ya da 750 GB 7.200 rpm	SABİT DİSK	2 x 750 GB veya 2 x 1000 GB 7.200 rpm (RAID 0/1)	
16X DVD yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	Blu-ray ve HD-DVD kombo sürücü ile 20X Multi DVD yazıcı	OPTİK SÜRÜCÜ	Blu-ray ve HD-DVD kombo sürücü ile 20X Multi DVD yazıcı	
Yok	TV KARTI	DVB-T / Analog - Hybrid veya DVB-S2	TV KARTI	DVB-T / Analog - Hybrid veya DVB-S2	
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	
Microsoft Windows Vista Home Basic	YAZILIM	Microsoft Windows Vista Home Premium	YAZILIM	Microsoft Windows Vista Ultimate	
Yaklaşık 750 \$		Yaklaşık 1.500 \$		Yaklaşık 3.000 \$	

CHIP FİYAT TAHMİNİ

DirectX 10 destekli ekran kartları pazara tam anlamıyla hâkim oluyor. Bunun sonucu olarak MSI NX7900 gibi eski DirectX9 ekran kartlarının fiyatı düşüyor. Seagate'in 1 TB'lık sabit diskleri de ucuzluyor. Aynı şekilde aynı sınıftaki diğer tüm aygıtlar da ucuzluyor. Sabit disklerdeki bu fiyat düşüşlerinden Pioneer'ın DVD kaydedicisi de yararlanıyor, zira içinde 160 GB'lık bir sabit disk var. 24 inçlik LCD ekranların fiyatı ilk defa 700 dolar'ın altına inmiş durumda. Bu da yine 22 inçlik LCD fiyatlarını aşağıya doğru çekiyor. 8 GB'lık USB bellekler de yeni standart olma yolunda hızla ilerliyor; yüksek satış rakamları fiyatlarını düşürüyor.

Yazılım sürücü, BIOS: Büyük PC güncellemesi

CHIP, PC'nizin ihtiyacı olan tüm güncellemeleri, yamaları ve sürücüleri sağladı. Üstelik tamamı ücretsiz.

Bu yazıda

Güvenli ve kararlı bir sistem

Güncel sürücüler, hızlı PC

Güvenlik açığı olmayan uygulamalar

Kolay BIOS güncellemesi

CHIP Mega Update paketiyle bilgisayarınızı baştan aşağı kontrol edip eskiyen yönlerini yenileyebilirsiniz. Gerekli yedek parçaları ve kontrol araçlarını da CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz.

CHIP'te beklemek yok! CHIP DVD'sindeki araçlarla sisteminizde kurulu olan tüm yazılımları otomatik ve hızlı bir şekilde güncelleyebilirsiniz. Microsoft'un aylık yama gününü bu sayede beklemek zorunda kalmıyorsunuz. Ayrıca en düşük fiyat garantisi de veriyoruz. Güncelleme hizmetimiz için para ödemeyeceksiniz.

Markalı üreticiler: Ürünlerimizde kullandığımız tüm yedek parçalar markalı. Servisimizde çakma açık kaynak kod çözümleri bulunmuyor. Tüm güncellemeler ve sürücüler Microsoft, Adobe, Creative Labs ve Asus gibi bilindik firmalara aittir.

Kapsamlı servis: Sadece Windows'la sınırlı kalmıyoruz ve sisteminizde kurulu tüm programlar için güncellemeler sunuyoruz. Servis paketinde ayrıca yaklaşık 3 GB büyüklüğünde bir paket yer alıyor. Bununla ucuz donanım parçalarınızı bile çalıştırabilirsiniz.

Basit kullanım: Adım adım önce Windows'u, sonra sürücüleri güncelliyorsunuz. Son olarak paketimizi, kuru-

● CHIP DVD'de

CHIP özel güncelleme DVD'si

CHIP, sizler için özel bir güncelleme paketi hazırladı. Bu paket sayesinde Windows ile tüm sürücülerinizi, güvenlik yazılımlarını, uygulamalarınızı ve BIOS'unuzu güncelleyebilirsiniz.

- **Updates.bat**
Zaman yönlendirilmiş güncelleme
- **3 Gigabyte sürücü**
Eski donanımları tekrar hızlandırıyor
- **DriverView**
PC'nizde kurulu tüm sürücüleri gösteriyor

- **DriverGenius 2007 Professional**
Eski sürücüleri yedekliyor ve yenilerini kuruyor
- **Personal Software Inspector**
Güvenlik açığı olan uygulamaları tespit ediyor
- **UpdateStar**
Tüm uygulamalar için güncellemeler kuruyor
- **AppUpdater**
Uygulamaları otomatik olarak güncelliyor
- **UniFlash**
Değişik anakartların BIOS'unu yeniliyor
- **Spybot - Search & Destroy**
PC'nizden reklamları uzak tutuyor

lu programlar, güvenlik duvarı, virüs tarayıcı ve profesyoneller için BIOS güncellemesi ile tamamlıyoruz. Bu komple bakımdan sonra bilgisayarınız ilk günkü performansına geri dönecek.

SÜRÜCÜ GÜNCELLEME

Frenleri kaldırın, turboyu açın

Windows'u cıladığınızda, donanımları da yağlayıp daha sorunsuz ve hızlı çalıştırabilirsiniz. CHIP bunun için dergi DVD'sinde, en güncel aygıt sürücülerini içeren 3 GB'lık bir paket sunuyor. DVD sürücüsü olmayan okurlarımız DriverGenius adlı ticari aracın demo sürümünden (www.driver-soft.com) yardım alabilirler.

İnternetsiz CHIP DVD'siyle güncelleme

Güncelleme için internet bağlantınız yoksa, CHIP DVD'si yardımınıza koşacaktır. Burada sürücü paketimizi bulabilirsiniz. "Yazıcı" veya "ekran kartı" gibi kategorilerde, ilgili sürücünün uygun olduğu spesifik cihazları, sürücü sürümünü ve işletim sistemini bulabilirsiniz. Hangi sürücülerin güncellenmesi gerektiğini DriverView adlı araç size söyleyecektir (DVD'mizde bulabilirsiniz). *Created Date* altında bir sürümün ne zaman kurulduğunu, *Modified Date* altında da en son ne zaman güncellendiğini görebilirsiniz. Hangi aygıt ait olduğunu *File Type* ve *Description* altında görebilirsiniz. DriverView'deki bu bilgilerle DVD'deki menüden doğru sürücüyü seçebilir ve kurabilirsiniz.

CHIP DVD'siz internetle güncelleme

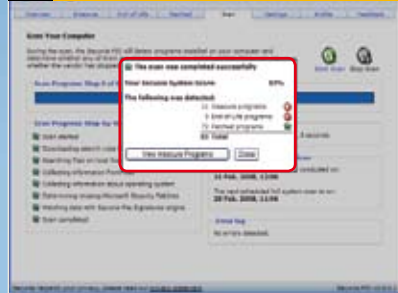
DVD'mizdeki sürücü paketinden faydalanamıyorsanız, DriverGenius adlı yazılımın 15 günlük deneme sürümünden yararlanabilirsiniz. Yazılımı CHIP DVD'sinde **CHIP-Code** © MEGA UPDATE altında bulabilirsiniz. Bu araçla şu adımları izleyin:

DriverGenius'u çalıştırın ve *Backup Drivers*'a tıklayın. Yedeklenecek sürücü-

Secunia PSI ile sistem güncelleme

Secunia PSI ile sisteminizde kurulu olan tüm yazılımları kolayca güncelleyebilirsiniz. Tüm sistemi tarayan ve kullandığınız uygulamaların ne kadar güncel ve güvenli olduğunu gösteren bu araç her Windows PC'sinde olmalı.

1 Sistem tarama

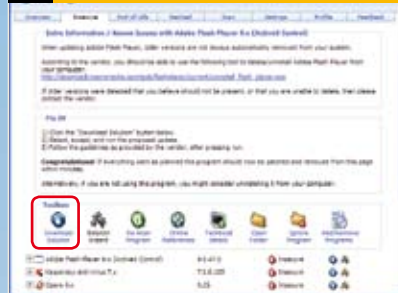
■ Secunia PSI ilk açılışta sisteminizdeki yazılımları otomatik olarak tarama ve tarama işlemi sonucunda kullandığınız yazılımların kaçının güvenli olmadığını, kaçının yamalı ve güvenli olduğunu ve kaçının ömrünün tamamlandığını görebiliyorsunuz. Buradan güvenli olmayan programların listesine ulaşabilirsiniz.

2 Güvenlik sorunları

■ "Insecure" sekmesinde güvenlik sorunu olan yazılımların listesini sürümleriyle birlikte görebilirsiniz. Bir kaydın önündeki "+" simgesine tıkladığınızda güvenlik sorunuyla ilgili ayrıntılı bilgi alabilirsiniz. Ayrıca sorunun hızlı çözümü için araç çubuğunda kısayol seçenekleri de mevcut.

3 Doğrudan güncellemeler

■ Araç kutusundaki "Download solution" düğmesine tıkladığınızda anında sorunun çözümü veya ilgili yazılımı güncellemek için bir web sayfasına veya doğrudan güncelleme dosyasına ulaşabiliyorsunuz. "Online References" düğmesiyle de güvenli olmayan yazılımla ilgili çevrimiçi bilgi alabilirsiniz.

4 Gelişmiş seçenekler

■ En üstteki "Show only "Easy to Patch" programs" seçeneğini iptal ettiğinizde yamalı zor olan programlar da "Insecure" sekmesinde görülmenecektir. Aslında bu programların yamalı olması o kadar zor değil, zira Secunia PSI bu yazılımlar için de doğrudan güncelleme bağlantıları sunuyor.

ler alanında *Current Used Drivers*'ı seçin. Windows'un orijinal sürücüler, Microsoft güncellemeleri ve servis paketleriyle zaten sürekli güncelleniyor. Şimdi *Next* düğmesine tıklayın ve sürücüler mümkünse harici bir diske yedekleyin. Harici diskiniz yoksa sürücüler bir ZIP arşivine atın ve bunu bir CD'ye kaydedin.

Sürücü güncelleme: İşleme ana menüdeki *Update Drivers* ile devam edebilirsiniz. İşletim sisteminizi seçin ve *Next*

ile onaylayın. Araç şimdi güncellemesi olan tüm bileşenleri listeleyecektir. Burada her şeyi işaretleyin ve *Next* düğmesine tıklayarak web'den en yeni sürücüler indirin. Bir sürücü tamamen indirildiğinde yeşil bir onay işareti belirecektir. Buna sağ fare tuşuyla tıklayın ve kurmak için *Open File*'a basın. Tüm sürücüler güncellendikten sonra PC'nizi yeniden başlatın. Problemler çıkarsa, "Restore Drivers" ile eski sürümleri geri yükleyebilirsiniz.

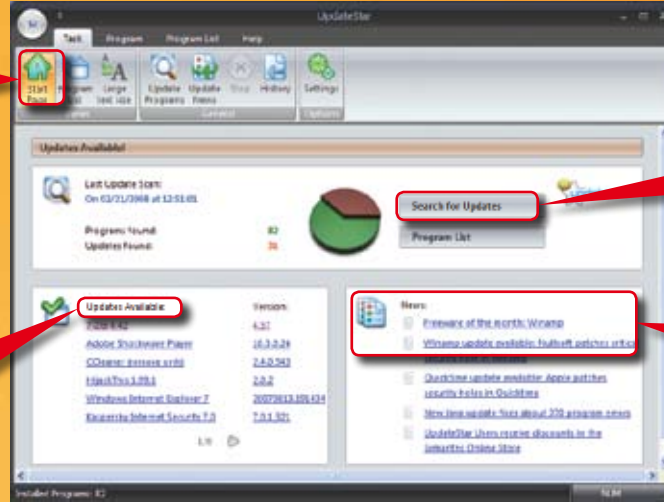

Pas yok: Tüm uygulamalar yepyeni

Bu ayki DVD’imizde bulabileceğiniz UpdateStar yazılımı artalanda tüm programları güncelliyor. Bir güncelleme mevcut olduğunda bunu seçip kuruyorsunuz. UpdateStar ticari araçlarda ise daha üst bir sürüme para karşılığında terfi edilmesini öneriyor.

Açılış sayfası: Bu pencerede kurulu uygulamaları ve mevcut güncellemeleri görebilirsiniz.

Mevcut güncellemeler: Araç burada hangi programların cılaya ihtiyaç duyduğunu gösteriyor.

Güncelleme arama: UpdateStar’ı çalıştırdıktan sonra bu düğmeye tıklayın, böylece araç yazılımlarınız için güncellemeleri bulacaktır.

Mesajlar: Nero gibi ticari programların yeni sürümleri çıkmışsa, bir bağlantı size bunu bildirecektir.

Sürücü kontrolü: Güncellemeden sonra tüm bileşenlerin sorunsuz çalışıp çalışmadığını DriverGenius’ta *Tools / Device Diagnostics* ile görebilirsiniz. *Status* altında *OK* ve *Error Code* altında 0 yazıyorsa, cihaz düzgün çalışıyor demektir. Bir hata mesajı görüyorsanız, ilgili cihaza sağ tuşla tıklayın ve *Troubleshoot*’u seçip sorunun çözümü için bilgi ve ipuçlarına ulaşın.

YAZILIM GÜNCELLEME

Eskiler çöpe, geriye kalanlar cılaya

Şimdi sırada kurulu uygulamalar var: Güvenlik açıkları olan ve üreticisi tarafından artık desteklenmeyen yazılımları sisteminizden temizlemelisiniz. Bunun

için Secunia’nın Personal Software Inspector (PSI) yazılımı yardımcı oluyor. PSI’yi kurduktan sonra araç mevcut uygulamaları arıyor ve Secunia sunucusuna bağlantı kuruyor. Akabinde uygulamanın sürüm numarasından, kurulu programın Secunia veritabanında güvenli olarak derecelendirilip derecelendirilmediğini kontrol ediyor. Bu işlem tamamen otomatik olarak gerçekleşiyor; PSI işini bitirdiğinde size bir mesaj verecektir.

Araç size bilgi verdiğinde sağ fare tuşuyla görev çubuğundaki simgesine tıklayın ve kısayol menüsünden *Open Secunia PSI*’i seçin. Burada hiçbir uygulamaya göremiyorsanız, Internet Explorer’ı açın ve *Araçlar / Internet Seçenekleri*’ne tıklayın. *Güvenlik / Özel Düzey* ile ActiveX denetimlerinin çalıştırılmasına izin verin. Bunun için seçeneklerde “Etkinleştir” seçeneği seçili olmalı. *Tamam* ile onaylayın ve *Güvenilen Siteler*’e tıklayın. “Siteler” düğmesiyle https://*.secunia.com adresini listeye ekleyin ve tarayıcıyı simge durumuna küçültün. Şimdi güvenli olmayan uygulamaları görmek için PSI’yi yeniden başlatın.

PSI, kurulu programları üç kategoriye ayırıyor: *Up to date* güvenlik açığı ol-

maksızın en güncel sürüme sahip olduğunuzu belirtiyor. *End of life* altında bulunan uygulamalar için üretici desteği kalkmış demektir, bu da bu yazılımlar için güvenlik güncellemesi olmayacağı anlamına gelir. Burada tek çareniz bu tip programları tamamen kaldırmaktır. *Insecure* altında listelenen araçları ister PSI ile ister UpdateStar ile isterseniz Wakoopa veya zaman yönetimli olarak AppUpdater ile güncelleyebilirsiniz. Bunu nasıl yapacağınızı bir sonraki sayfada okuyacaksınız.

DİKKAT Secunia PSI’nin iki tane zayıf noktası bulunuyor: Güncellemeden sonra ActiveX işlevlerini Internet Explorer’da tekrar kapatın, zira bunlar güvenlik açısından riskli. PSI, Kayıt Defteri’ne (registry) kayıt yazmayan taşınabilir sürümleri çoğunlukla tanımıyor.

Web 2.0’da güncelleme

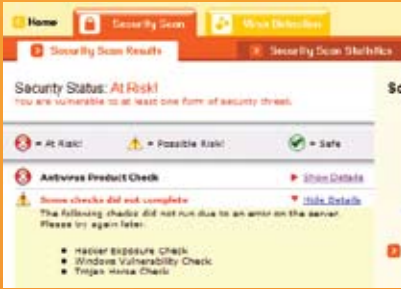
Gerçek trend belirleyiciler, uygulamalarınızı bir Web 2.0 topluluğu üzerinden de güncelleyebiliyor. Bunu örneğin <http://wakoopa.com> web sitesinden gerçekleştirebilirsiniz. Bu tip hizmetlerde bilindiği üzere, sayfayı açtıktan sonra önce bir profil oluşturmanız gerekiyor. Bunu *Sign up* düğmesine tıklayarak ya-

Unutmayın! Güvenlik güncellemesi

Güvenlik araçları güncel değilse, sabit diskinize bilgisayar virüsleri her an bu-
laşabilir. Bu tip kazaların önüne geç-
mek için emniyet kemerinizi hemen ta-
kın.

■ **PC'nizde güvenlik açığı kontrolü**
Ücretsiz bir çevrimiçi güvenlik tara-
masıyla, sisteminize müdahale gere-
kip gerekmediğini öğrenebilirsiniz.
<http://security.symantec.com/default.asp?langid=in> sayfasına girin ve
burada **Go** düğmesine tıklayın. *Secu-
rity Scan*'de **Start** düğmesine tıklayın
ve lisans sözleşmesini kabul edin. Ta-
rayıcı eklentisi kurulduktan sonra, si-
te bilgisayarınızı hacker saldırılarına,
Windows'taki açıklara ve Truva atla-
rına karşı test edecektir. Alarm me-
sajlarıyla karşılaşıyorsanız okumaya
devam edin.

■ **Virüs tarayıcı güncelleme**
Öncelikle en güncel sürümü kullanıp
kullanmadığınızı kontrol edin. Ayarlar-
da güncellemelerin ve yeni virüs imza
dosyalarının otomatik olarak indirilme-
si seçeneği etkinleştirilmiş olmalı.

■ **Güvenlik duvarını sıvama**
Güvenlik duvarınızdaki açıkları www.hackerwatch.org/probe web sitesinin
yardımıyla tespit edebilirsiniz. Burada
tarama için "Port scan" yeterli. Gü-
venlik duvarı olarak Windows XP'deki
Windows Güvenlik Duvarı'nı kullanı-
yorsanız Microsoft'un güvenlik güncel-
lemesi **KB886185'i** ([http://window-
update.microsoft.com](http://windowupdate.microsoft.com)) mutlaka ku-
run. Aksi halde çevirmeli ağ bağlantısı
üzerinden PC'nize hacker'lar sızabilir.

■ **Anti-Spyware güncellemesi**
Artık sadece reklamlardan kurtulmanız
gerekmiyor. Spybot ve benzeri programla-
rı güncellemelisiniz. Programın otoma-
tik olarak güncellenmesini veya Update-
Star'ın bunu yapmasını sağlayın.

pın. Kullanıcı adı ve şifreyi girdikten
sonra, Wakoopa Tracker adında küçük
bir araç yükleyip kuruyorsunuz. Prog-
ram kullanıcı adı ve şifrenin girilmesini
isteyecektir. Görev çubuğundaki tracker
simgesine çift tıklayın. Böylelikle diğer
Wakoopa üyeleriyle o anda hangi prog-
ramları kullandığınızı görebilirsiniz.
Artık diğer Wakoopa kullanıcılarıyla
programlarınız hakkında sohbet edebi-
lirsiniz. Wakoopa, mevcut olduğu anda
uygulamalarınızla ilgili güncellemeler
de sunuyor. Başka üyelerin de hangi
programları kullandıklarını görebildiği-
niz için, o ana dek bilmediğiniz başka
faydalı araçlarla da tanışmanız olası.

■ **DİKKAT** Verilerinizin gizliliğiyle ilgili
tereddütleriniz varsa, [http://wakoopa.
com/about/privacy](http://wakoopa.com/about/privacy) adresinden, kişisel
gizliliğini nasıl koruyacağınıza dair bilgi
alabilirsiniz.

Düz vitesten otomatik vitese

Otomatik güncellemeler için bir de pro-
fesyonel alternatifimiz var: Bir komut
satır aracı olan AppUpdater, program-
ları otomatik olarak yeniliyor. Windows
Görev Zamanlayıcısı ile çalıştıracağınız
bir batch (toplu iş) dosyası yardımıyla,
bu işlemin belli bir zamanda yapılması-
nı sağlayabilirsiniz. Kurulum sırasında
yarı otomatikle tam otomatik arasında
seçim yapabilirsiniz. Bunun için "Cho-
ose Components"e bakmalısınız. CHIP,
her iki yolu da açıklıyor.

Tam otomatik: Ayarlarla uğraşmak iste-
miyorsanız, "Choose Components"
penceresinde *Windows Service* dışın-
daki her şeyi iptal edin. Araç kurulumdan
ve çalıştırıldıktan sonra otomatik olarak
komut istemini açacaktır. Bu pencereyi
kapatın. AppUpdater buna rağmen art
alandaki Windows hizmeti olarak çalış-
maya devam eder. Aracın kendi kendine
güncellemeleri kurması için, *Appupda-
ter* dizinindeki *config-sample.ini* dosya-
sının adını *config.ini* olarak değiştirin.

■ **İPUCU** Hangi programların güncellen-
diğini [www.nabber.org/projects/ap-
pupdater/metalink](http://www.nabber.org/projects/ap-
pupdater/metalink) adresinden öğrene-
bilirsiniz.

Yarı otomatik: Daha fazla komuta mı

sahip olmak istiyorsunuz? Kurulum sı-
rasında *Choose Components* pencere-
sinde *Windows Service* seçeneğini iptal
edin ve sihirbazda kalan adımları uygu-
layıp komut satırı açılana kadar devam
edin. Burada AppUpdater'in destekledi-
ği, kurulu olan uygulamaları tespit et-
mek için

```
appupdater --update
```

girin. Bunların hangileri olduğunu

```
appupdater -l
```

komutuyla görebilirsiniz. Komut iste-
minde gösterilen programları güncelle-
mek için

```
appupdater --upgrade
```

komutunu çalıştırın.

Bu işlemi ileride zamanlanmış olarak
çalıştırmak için, DVD'mizdeki *updates.
bat* dosyasını istediğiniz bir dizine kop-
yalayın. Windows Görev Zamanlayı-
cısı'nı *Başlat / Programlar / Donatılar /
Sistem Araçları / Zamanlanmış Görevler*
ile çalıştırın. Buradan *Zamanlanmış Gö-
rev Ekle*'ye çift tıklayın ve sihirbazda *up-
dates.bat* dosyasına giden yolu girin.
Çoğu araç için belirlediğiniz bir zaman-
daki haftalık bir güncelleme yeterlidir.
Nasıl güvenlik açısından kritik olan
virüs tarayıcı gibi araçlar, çok daha hızlı
çalışan kendi güncelleme rutinlerine sa-
hiptir. Sihirbazda kalan adımları ta-
mamlayın ve "Son" ile sihirbazı bitirin.
Artık toplu iş dosyası, belirlediğiniz za-
manda otomatik olarak çalışacaktır.

Yeni motor, yeni şans

Yeni donanım bileşenleri sorunsuz ola-
rak çalışmıyorsa, BIOS'tan bilgisayarın

cihazı düzgün olarak tanıyıp tanımadığını kontrol edebilirsiniz. Burada bir sorun varsa, bir BIOS güncellemesi sorunu çözebilir.

DİKKAT BIOS güncellemeleri tehlikeli olabilir. Bir sorun çıkarsa, PC'niz artık kullanılamaz hale gelebilir. Size birçok PC'de uygulanabilen genel bir yol gösteriyoruz ancak siz, yine de anakart üreticinizden bilgi almayı ihmal etmeyin. Belki de anakartınız için daha güvenilir bir güncelleme yolu vardır.

Bilgi toplama: BIOS'unuzu güncelleyebileniz için, anakartınızın modelini revizyon numarasıyla birlikte tam olarak bilmeniz gerekiyor. Toplama ve OEM PC'lerde bunu tespit etmek pek de kolay değildir, zira bunlarda genelde markalı anakartların ucuz taklitleri bulunur ve bu da kitapçıkta yazmaz. Ayrıca BIOS'un üreticisiyle ID numarasına da ihtiyacınız var. Bu bilgilere en hızlı şekilde www.wimmbios.com adresine girerek ulaşabilirsiniz. Burada *BIOS Update Scan*'e tıklayın. Açılan sayfada tekrar aynı düğmeye tıklayın ve Internet Explorer veya Firefox'ta kurulmak istenen *Driver Agent* eklentisinin kurulmasına izin verin.

Şimdi gereken bilgileri görebilirsiniz. *Mainboard'da System Product Name* gibi anlamsız bir ifade varsa, büyük ihtimalle anakartınız ucuz bir taklit model demektir. Böyle bir durumda Wimmbios sayfasına geri dönün ve *manufacturer'a* tıklayın. BIOS-ID yardımıyla anakart üreticisini tespit edebilirsiniz. Örneğin

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
Updating version information.
Checking for update of http://appupdater.sourceforge.net/data/versions.xml
Downloading: http://appupdater.sourceforge.net/data/versions.xml?start_id=3
[F:\Appupdater\cache\8f73c2253354a76c9b0f77bb95e21447d68cc8a3.xml failed.]

C:\>appupdater -l
The following applications are installed:
=====
7-Zip                      4.42
IrfanView                  3.99
Java                      6.0.30.5
Winamp                    5.3.2.1003
Windows Messenger         4.7.3001
pywin32                   2.5.210.0
C:\>
```

GÜNCELLEME *appupdater --l* komutuyla, açık kaynak kodlu yazılım AppUpdater'ın hangi yazılımları güncelleyebileceğini görebilirsiniz.

AMI-BIOS'ta, BIOS-ID'nin üçüncü sayı sırası üreticiyi ifade eder. Diğer BIOS sürümleri için de aynı yöntemi izleyebilirsiniz.

Boot disketi oluşturma: Sağ fare tuşuyla disket sürücüsüne tıklayın. *Biçimlendir / MS-DOS başlangıç disketi oluştur* ile boot edebilir bir disket oluşturabilir ve bununla PC'nin BIOS'unu güncellemek için sistemi açabilirsiniz.

İPUÇU PC'nizin bir disket sürücüsü yoksa durum biraz zorlaşıyor. Asus ve Gigabyte gibi üreticiler, online BIOS güncellemesi sunuyor ancak bu sırada internet bağlantısı koparsa ya da kesintiye uğrarsa BIOS'unuz bozulacaktır. Diğer bir seçenekse flash yazılımını boot edebilir bir CD'ye kaydetmek. Ancak bu yöntem tehlikeli veya zahmetli olduğu için, bizim tavsiyemiz geçici olarak da olsa bir disket sürücü temin etmeniz. Bazı anakart modellerinde USB bellek üzerinden de BIOS güncellemesi yapmanın mümkün olduğunu hatırlatalım.

Güncel BIOS temini: Markalı bir PC'niz varsa işiniz kolay. İlgili güncellemeyi ve BIOS flash aracını üreticinin web sitesinde bulabilirsiniz.

Toplama PC'lerde veya üreticinin hiçbir şekilde destek vermediği PC'lerde, güncel BIOS dosyasını anakart üreticisinden temin edebilirsiniz. Doğru BIOS'un seçimi için daha önce elde ettiğiniz bilgilerden yararlanabilirsiniz. BIOS güncellemeleri ve Flash aracı genelde ZIP dosyası olarak sunulur. Bu arşivleri boot disketine açın.

İPUÇU Anakart üreticisi BIOS güncellemesi için bir flash aracı sunmuyorsa, alternatif olarak CHIP DVD'sinde de

bulabileceğiniz UniFlash aracını kullanın. www.uniflash.org/hardware.htm adresindeki *Supported hardware* bağlantısı ile anakartınızın desteklenip desteklenmediğini görebilirsiniz.

Eski BIOS'u yedekleme: Bilgisayarı yeniden başlatın ve BIOS'ta *First Boot Device* olarak disket sürücüsünü seçin. Hazır BIOS'tayken kişisel BIOS ayarlarını not edin, zira güncellemeden sonra bu ayarlar değişir. PC'nizi overclock ettiyseniz, güvenlik için bu ayarları geri alın. Bunu yapmanın en hızlı yolu *Load setup defaults* gibi bir BIOS komutudur. Şimdi PC'nizi disketle açın ve Flash aracını çalıştırın. Bu araçların çoğu eski BIOS'u otomatik olarak yedekler, bazılarında ise bunun için açılışa ek bir parametre gerekir, mesela UniFlash'ta *-save*.

BIOS flash'lama: Eski BIOS sürümünü yenisiyle değiştirin. Bu işlem otomatik olarak gerçekleşmiyorsa, yine bir açılış parametresine ihtiyaç var demektir. UniFlash bunun için birçok seçenek sunar: *-E* ile mesaj verilmeksizin flash işlemi gerçekleştirilir, *-AMI* parametresi AMI BIOS'larda uygun ayarları görüntüler. UniFlash'ın tüm parametrelerini www.rainbow-software.org/uniflash.txt adresinde bulabilirsiniz. İşlem tamamlandıktan sonra bilgisayarı yeniden başlatın ve sabit diski tekrar açılış sürücüsü olarak ayarlayın. Bir sorun çıkarsa, bilgisayarı sakın kapatmayın. Böyle bir durumda güncelleme işlemini tekrarlayın veya tekrar hata mesajları çıkarsa, yedeklediğiniz eski BIOS sürümünü geri yükleyin. ■

MH - Ufuk Yamankılıçoğlu uyaman@chip.com.tr

BIOS Wimmbios sayfasından anakart üreticinizin BIOS ID'sini bulabilirsiniz.

Kullanıcıların
%85'i sadece
XP kullanıyor*

%17'si Linux'un
sunduğu özgürlükten
hoşnut*

Gartner araştırması: Dünya çapında
işletim sistemi kullanımı (yüzde olarak)

Olağan şüpheliler: İşletim

Suç: Web'de gezen kullanıcıları tehlikeye maruz bırakmak. Şüpheliler: Windows XP, Vista, Mac OS ve Linux. Soruşturma sonuçları bu yazıda.

Bu yazıda

İşletim sistemleri ne kadar güvenilir?

Neden Mac'in yedeklemesi en iyi?

İşlevler ve kullanım ne zaman sinir bozuyor?

Size en uygun sistem hangisi?

Kişisel müzik arşiviniz aslında küçük bir servettir. Ancak bu arşivin bakımı ve optimizasyonu sinir bozucu olabilir. Mesela en sevdiğiniz parçaların ses seviyesi farklıysa ve her parçada ses ayarını yeniden yapmak zorunda kalıyorsanız.

Leopard piyasaya çıkana dek sabrettik, sonra işletim sistemlerinin tümünü birden teste aldık. İki Windows, Linux ve Mac. Soruşturmada ortaya çıktı ki, hepsi bir suç işlemişti. XP, bilinen bir veri hırsızıydı. Vista'nın açılan pencereleri bitmek bilmiyordu ve Linux'un içi dışı komuttu. Bir zamanların uslu çocuğu MacOS'un bile defteri kabarık. Yakın zamanda, Leopard'ın tehlikeli bir Truva atının yayılmasına önayak olduğu ortaya çıktı. Demek ki olağan şüphelileri sorgulama vakti gelip çatı. Bu kıyaslamalı test, hangi işletim sisteminin en

güvenilir olduğunu, hangisininse ihmal ile suça yataklık ettiğini gösteriyor. Ayrıca işletim sistemlerinin hassas verileri nasıl ele aldığını, yazılım kurulumu ve sürücü konularında neler olup bittiğini de inceledik.

Bu makale için Windows XP'nin Professional sürümünden yararlandık, ama Home sürümüyle aradaki farklara da değindik. Vista ise Ultimate sürümüyle teste katıldı. Linux cephesi adına ise Ubuntu yarıştı. Son olarak da Apple'ın yeni işletim sistemi test laboratuvarımıza teslim oldu.

%2,6'sı MacOS'un tasarımı yere göğe koyamıyor*

%8,9'u Vista'ya geçmeye hazır *

sistemleri sorguda

İNTERNETTE GÜVENLİK

Port'lara dikkat

Herkesin ana sorunu çevrimiçi güvenlik. Korsanların ya da zararlı yazılımların sisteme ne kadar kolay erişim sağlayabileceği, ne kadar açık port bulundu-

CHIP Karar

■ PC kullanıcılarının dikkatine. Mac OS 10.5 sayesinde Apple gerçek bir devrim yapıyor. Leopard gerçekten çok şık ve diğer işletim sistemlerinden daha güvenli. Tarafsız bir kıyaslamamanın tek galibi Mac OS 10.5. Ancak bu işletim sistemine geçmeniz zorunlu değil. XP ve Vista da güvenli sayılır ve daha geniş yazılım ve donanım desteğine sahip.

ğuna ve bu portların gerisindeki yazılımların ne kadar güvenli olduğuna göre değişiyor.

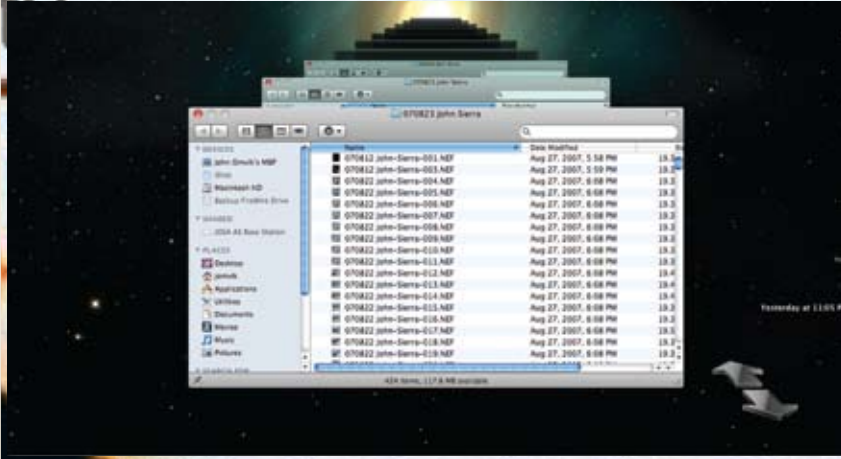
Açık portlar: Bu kategoride bir suçlu yakalayamadık. Kurulumun hemen ardından, tüm işletim sistemleri internette gelen tehditlere karşı güvende. Başlangıçta hiçbir internet servisi yüklemeyen Mac OS ve Ubuntu, böylelikle korsanlara açık kapı bırakmıyor.

Bu, testimizde de kanıtlandı. İşletim sistemlerinin ikisinde de güvenlik duvarı bulunmamasına rağmen, herhangi bir açık porta da rastlayamadık.

İşte yılın sürprizi! Vista'da ve XP'de bile sistemler tehlikede değil. Microsoft'un işletim sistemleri kurulumun peşi sıra bir sürü internet servisi

çalıştırırsa da, hem Service Pack 2'li Windows XP hem de Vista tümleşik güvenlik duvarını etkinleştirdiği için, bu sistemlere güvensiz diyemiyoruz. Dolayısıyla, internet servisleri çalışsa da, korsanların sorgularına yanıt vermiyor. Kullandığımız port taramacı Nmap de bu yargımızı pekiştiriyor.

Sisteminize dışarıdan sızan bir zararlı yazılımın, yaratıcısıyla iletişiminin kesilmesi gerekir. İşletim sistemlerinin bu güvenlik önlemini alıp almadığını merak ettik ve açıkçası hüsrana uğradık. Testteki tüm katılımcılar bu aşamada başarısız oldu. Sızıntı testi gerçekleştirdiğimiz Windows'lar, Linux ve Mac OS hiçbir şeyi engelleyemedi. Bu da, güvenlik duvarı bir şekilde aşıldı mı, sizi ko-

ZAMAN MAKİNESİ Apple'ın Time Machine adlı yazılımı, yedeklemeyi harici sabit disklere, şaşırtıcı görsel efektlerle yapıyor.

ruyacak hiçbir şey kalmadığı anlamına geliyor. Yine de daha sonra bir güvenlik duvarı satın alabilirsiniz, örneğin **www.zonealarm.com** adresinde bulabileceğiniz ZoneAlarm'ın ticari sürümünü.

Web tarayıcısı: İşletim sistemleri dışarıdan gelen tehditlere karşı nispeten korumalı olduğundan, doğal olarak korsanların hedefi güvensiz uygulamalar oluyor. Bir numaralı hedef ise Internet Explorer.

İşte size klasik bir hack senaryosu: Kullanıcı, Internet Explorer'ın ve eklentilerinin güvenlik zaaflarından yararlanan bir web sitesine çekiliyor. Safari ve Firefox'un da güvenlik açıkları olmasına rağmen, kullanıcıların %70'inden fazlası işletim sistemiyle iç içe olan

Microsoft'un tarayıcısını kullandığından, korsanlar alternatif web tarayıcılarıyla uğraşmaya zahmet etmiyor. O nedenle, Internet Explorer daha verimli bir hedef. Web mafyasının Explorer'a olan ilgisi, tarayıcılardaki güvenlik açıklarının sayısından ya da boyutuyla ölçülecek gibi değil. Burada önemli olan, Microsoft'un, tarayıcısına yönelik saldırıları ne kadar çabuk önlediği.

Güncellemeler: Bunu test etmek için, "yapılabilirlik kanıtı" olan çok yeni bir virüsü Windows ve Internet Explorer'ın üzerine saldık. Ama başarılı olmadık. Otomatik güncelleme işlevi bilgisayarı sürekli günceliyorsa, Windows + IE ikilisini atlatmak kolay değil. Ama Microsoft'un tehditlere yanıt vermesi

için, ortalama "sadece" 18 gün gerekiyor. Apple'da ise apayrı bir manzara görüyoruz; yazılım güncellemeleri için ortalama süre 43 gün. Linux'ta ise kullanıcıların 36 gün boyunca dişlerini sıkmaları lazım.

Peki, bu rakamlara bakıp Mac OS'un ve Linux'un güvensiz olduğunu iddia edebilir miyiz? Tam tersine. Yeterince popüler olmadıkları için korsanlar bu işletim sistemleriyle ciddi şekilde ilgilenmiyor. Biraz da alaycı bir deyişle, önemsiz oldukları için güvenciler.

Bu arada, Vista'nın virüslerin ve solucanların bitmek bilmeyen saldırılarına karşı XP'den daha iyi göğüs gerdiği ortada. Vista'da, Internet Explorer kısıtlı yetkiyle çalışıyor. Zararlı bir kod, tarayıcı aracılığıyla sisteme girse bile zarar veremiyor zira Vista çalışma izni vermiyor.

Web güvenliği konusunda hükmümüzü bildirecek olursak: Windows XP yaygın olarak kullanıldığı için güvensiz. Bu yüzden de iki puan alıyor. Vista daha başarılı olduğu için dört puan elde ediyor. Bu başarısını da, zararlı kodların önüne duvar misali dikilen geliştirilmiş yetki yönetimine borçlu. Uzun güncelleme sürelerine rağmen, Ubuntu Linux ve MacOS yarışın bu etabında puan kaybetmiyor.

YEREL GÜVENLİK

Verileriniz Vista'yla güvende

Dizüstlerini hack eden bir korsan, güvenlik duvarlarıyla ya da portlarla ilgilenmez. İşletim sisteminin, dizüstü sahibinin verilerini çalınmaktan koruması için başka yöntemlere başvurması gerekiyor. Parola koruması yeterli değil. Örnek mi istiyorsunuz? Windows ve Ubuntu için kurtarma CD'lerine bir bakın. Sistemi VistaPE ya da Knoppix'le açarsanız sabit disklerdeki verileri okuyabiliyorsunuz. Üstelik, ücretsiz bir yazılım sayesinde yeni bir parola belirleyebilirsiniz. Üstelik de tereyağından kıl çeker gibi! Apple kullanıcıları da fazla böbürlenmemeli. Bu saldırı aslında Mac OS'ta

3B MASAÜSTÜ ATI ve nVidia'nın desteklenen grafik kartlarına sahip olanları Ubuntu altında harika efektler bekliyor.

önceden programlanmış. [Apple]+[S] tuş birleşimine basarsanız verilere serbestçe herkes erişebiliyor.

Korumanın bundan daha kapsamlı olması elzem. Şirket sunumları, hesap bilgileri ya da aşk mektupları gibi hassas bilgilerin şifrelenmesi gerekiyor. İşletim sistemlerinin bu gereksinimi yerine getirmeleri ve bunun için de kullanıcıdan ekstra ücret talep etmemesi bizce bir zorunluluk.

Veri şifreleme: Dört katılımcı da kişisel klasörleri zahmetsizce şifrelemek için, kullanımı kolay sistemlere sahip. Mac OS'ta bu işi FileVault üstlenirken, Linux'ta True-Crypt, Vista ve XP'de ise EFS dosya sistemi (Encrypted File System) güvenliğinizi sağlıyor. Ne yazık ki bu özellik XP'nin Home sürümünde mevcut değil. Linux ve Windows kullanıcılarının tek yapması gereken, hangi klasörleri şifreleyeceklerini seçmek.

MacOS bu kategoride fazladan puan kazanıyor çünkü FileVault, etkinleştirildikten sonra dosya ve klasörleri kendiliğinden şifrelemeye başlıyor. Fakat koca sabit disk birkaç tıklamayla şifreleyebileceğiniz Vista, korumaların en iyisini sunuyor. İlginç bir rastlantı, işletim sistemlerinin kullandığı şifreleme algorit-

malarının güvenli ve bugüne kadar kırılmamış olması.

Yedekleme: Yedeklemeyi seven kullanıcı var mıdır acaba? Ama sabit disk çöktü mü, insanın onca emeğini de beraberinde götürür. Bu yüzden, yarışmacılardan bir sonraki isteğimiz insanı hiç uğraştırmayan yedekleme işleviydi.

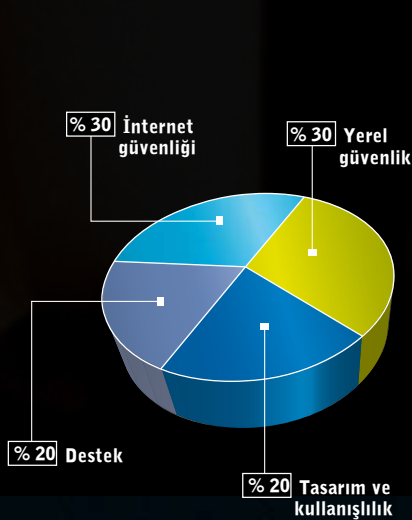
MacOS 10.5 bu ihtiyacı bir güzel karşıyor. Eğer sisteme bir harici sabit disk bağlanırsa, bunun "Time Machine" (Zaman Makinesi) hizmeti için kullanılıp kullanılmayacağı soruluyor. Yanıt evetse, tüm dosyalar anında güvenceye alınıyor. Eğer daha sonra, bir dosyanın

daha eski bir sürümü gerekirse, kullanıcı tüm kaydedilmiş halleri albüm karıştırır gibi arayabiliyor. Bu işin tek olumsuz yanı, değişiklik yapmadan önce harici sabit diski bağlamayı unutursanız, yedeklemeden faydalanamamanız.

XP'de koruma iki safhalı: İlk düzeyde, yedekleme yazılımı yedekleri ve belgeleri güvenceye alıyor. Tüm bunlar, sihirbaz sayesinde sorunsuzca gerçekleşiyor. İkinci düzeyde ise sistem durumuyla ilgili yedek var. Popüler olarak "Sistem Geri Yükleme" adıyla bilinen hizmet, kurulum sonrasında istediğinizde geri dönebileceğiniz bir geri yükleme noktası belirliyor. Örneğin, açılış sırasında bir sürücü sorun yaratırsa, bir tuş birleşimine basarak sistemi eski yapılandırma ile başlatabiliyorsunuz. Üçüncü bir alternatifse Vista'da görülüyor. Eğer bir dosya değiştirildiyse, Vista otomatikman bir ayna kopyası alıyor. Böylelikle, silinmiş verileri bile sadece farenin sağ tuşuna tıklayarak geri alabiliyorsunuz. Tek sorun, Vista'nın Business, Enterprise ve Ultimate dışındaki sürümlerini kullanıyorsanız bu işle ve erişememeniz. Bundan da hoşnut kalmadık. Ev kullanıcılarının da verilerini yedeklemeye hakkı var! Bu yüzden, Vista'nın da puanını kırdık. Ubuntu Linux kullanıcıları ise en çok cefa çekenler. Paket Yöneticisi, kullanıcıya hepsi de ücretsiz bir yığın yedekleme aracı sunuyor. Bu da son derece kafa karıştırıcı. Halbuki bunların kullanıcıya sorulmadan düzenlenmesi gerekiyor. Yine puan kırıyoruz.

CHIP KILAVUZ: İŞLETİM SİSTEMLERİ

NASIL TEST ETTİK?

Güvenlik ön planda: İşletim sistemlerini simüle edilmiş saldırılarla "kötü muamele" maruz bıraktık. Bir port tarayıcıyla dışarıdan güvenlik açıklarını aradık ve bir sızdırma testiyle güvenlik duvarlarına içten sızdık. Parola koruması, hak ve yetkiler ve şifreleme, en azından Live CD'ler gibi basit araçları engelleyebilmeli. Otomatik yedekleme ise olmazsa olmaz.

Sistemler kullanıcılara günlük işlerinde yardımcı olmalı. Bir yazılımı kurmak ne kadar zor? Web'de ne kadar programa ulaşılabilir? Donanım desteği nasıl?

Eşitlik: Windows XP ve Vista yeni uygulamalarla dolup taşıyor ama bunu telafi etmek için, uygulamalar çoğu zaman kolayca kullanılıyor. Burada, aygıt yöneticisi örneğinde görüldüğü gibi.

Karar: Yedekleme söz konusu olduğunda MacOS'un üstüne yok.

KULLANIŞILIK

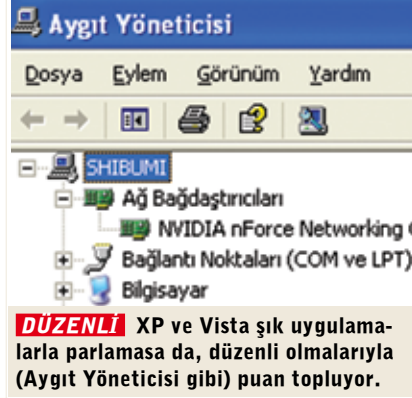
Mac işinizi kolaylaştırıyor

Tasarım hem şık olmalı hem de zamanın gerisinde kalmamalı. En önemlisi de, işlevlere kolayca erişim sağlamalı. Windows, Linux ve MacOS kullanıcılarına gündelik işlerde ne kadar kolaylık sağladıklarını testte kanıtlamak zorunda kaldılar.

Dosya arama: Aradığınız önemli dosyaları bulamıyor musunuz? Windows XP'de ya akıl almaz yavaşlıkta bir arama sistemiyle ya da sürekli tıklamayı gerektiren klasör yapılarıyla boğuşmanız gerekiyor. XP başka hiçbir konuda bu denli büyük bir zaaf sergilemiyor. Oysa Apple tam aksine, daha 2005 yılında "Spotlight" (Sahne ışığı) adlı akıllı bir arama sistemi geliştirdi ve bu sistem Linux ile Vista tarafından kopyalandı. XP ancak ek araçlar kullanırsanız bir dizinde süper hızlı arama gerçekleştirebiliyor. Bu yüzden, eski Windows yine puan kaybediyor.

Yazılım kurulumu: Program yönetimi kısmında büyük farklılıklar var. Windows kullanıcılarının her uygulamayı satın alması ya da indirmesi gerekirken, Ubuntu kullanıcıları sadece paket yöneticisini kullanıyorlar. Yazılım, tüm programların sürekli güncellenen bir listesine erişiyor ve buradakileri anında, ücretsiz olarak sisteminize kuruyor. Mac OS ve Windows'un bundan alacağı dersler var. Vista ve XP kullanıcıları Linux'taki rahatlığa sahip değillerse bile, Apple kullanıcılarından daha rahat program kurdukları kesin. Apple bu noktada sınıfta kalıyor.

Windows'ta kurulum işlemi, programları Başlat menüsüne ekleyip bir de sistemden kaldırma rutini hazırlasa da, Mac OS kullanıcıları kendi işlerini kendileri görüyor. Çoğu program ZIP'e benzer klasörler içinde geliyor ve bunların öncelikle açılması, sonra da Windows'un Başlat menüsüne benzeyen "Docks"a eklenmesi gerekiyor. Yine

de, bu tür bir kurulumun da kendince avantajları var. Bir programı kaldırmak isterseniz ne kayıt defteri veritabanında bir girdi kalıyor ne de başka bir şey. Sadece programı ve klasörü siliyorsunuz, o kadar.

Dosya yöneticisi: Bir dosyanın içeriğini ve türünü tanımamak için sadece dosya adı yetmez. Bugünlerde tam da bu amaç için önizlemeler mevcut ve sadece resim dosyalarıyla da sınırlı değil.

XP kullanıcıları için kötü haber. Bir küçük önizleme işlevi bulunsa da, XP bunu sadece bir avuç resim biçimi için destekliyor. Vista, Mac OS 10.5 ve en son Ubuntu, bu kategoride XP'den fersah fersah önde. Neredeyse her dosya türü için önizleme mevcut. Hatta isterseniz Mac OS bunları sayfaları inanılmaz bir hızda çevrilebilen Cover Flow ile iTunes görünümünde sunabiliyor. Katılımcıların bu konuda Mac OS'un eline su dökmesi mümkün değil. Mac OS, bu kategoride kendi standartlarını kendi belirliyor.

MEVCUT YAZILIMLAR

Sürücüde Linux çuvalıyor

Yazılım ve sürücü bulunmadıktan sonra en iyi işletim sistemi bile neye yarar ki? Bir PC'yi kişisel iş ve eğlence makinesine çeviren, iyi yazılımlar ve güvenilir sürücülerdir. Bu alanda XP rakiplerine göz açtırmıyor. Bu sistemde çalışmayan neredeyse hiçbir ticari yazılım yok. Vista da yetişmek için elinden geleni yapıyor. Ancak forumlarda Vista hakkında yazılan olumsuz yorumlara bakılırsa, gerçek hikaye başka türlü. Ücretsiz Açık

kaynak yazılımlara geldiğimizde işler daha da ilginç bir hal alıyor. Programcı camiası kesinlikle Linux'u destekliyor ve ticari yazılım açığını kendi çabasıyla karşılıyor. Şöyle bir düşünün: Sourceforge'da 32.000 Linux projesine karşılık 11.000 XP aracı ve yaklaşık 5.000 MacOS X aracı bulunuyor. Apple kullanıcıları ise bu yazılımlardansa ticari yazılımlara para döküyor. Bütün büyük oyuncuların izlediği felsefe burada karşımıza çıkıyor: Kesenin ağzı açılınca her şey tıkrında çalışıyor. Ne var ki bu, farklı programları deneme özgürlüğünü de elimizden alıyor zira seçenekler yeterli değil. Mac kullanıcıları yazılım ararken bile sorun yaşıyorlar çünkü sadece Apple compatible (Apple uyumlu) damgası taşıyan ürünler MacOS altında ve sürücü sorunu çıkarmadan çalışabiliyor. Windows'un uyumsuz donanım mücadelesi payırbir konu. Microsoft'un açıklamasına bakılırsa XP'nin beraberrinde 10 bin sürücü geliyor. Vista'da ise bu rakam iki kat fazla. Kullanıcı, önceden yüklenmemiş herhangi bir sürücüyü kendi sonradan da ekleyebiliyor. Örneğin treiberupdate.de adlı siteden 22.000 ek modül var. XP'nin desteklemediği çevre birimlerinin sayısı çok az.

Tak ve Çalıştır her zaman Vista'da işe yaramıyor ve bu da sistem terfisini zorlaştırıyor. Ses kartları ya da grafik kartları gibi birtakım eski aygıtlar tanınmıyor. Bu da kullanıcının XP'ye geri dönmekle yeni bir donanım almak arasında tatsız bir seçim yapmasına yol açıyor. Bu da puan kırmamızı gerektiriyor.

Peki, ya Linux? Açık kaynak topluluğu internete bir dizi sürücü yüklemiş de olsa, bunlar her iş için yeterli değil. Örneğin, dizüstü bilgisayarın WLAN'ını kullanmak için çoğu durumda NDISwrapper adlı araç ve bununla kullanmak üzere Windows sürücüsü gerekiyor. Bu konuda XP'nin hanesine artı puan olarak yazılıyor.

Testin sonuna geldik ve sonuçlar tam karşımızda. Şimdi, söz her bir işletim sistemi üzerine hüküm bildirmesi için yargıçlarımızda. ■

VP / Barış Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

Windows XP

İnternet güvenliği

Yerel güvenlik

Tasarım ve kullanılabilirlik

Donanım ve yazılım

Toplam puan

XP bu karşılaşmadan yenik ayrılıyor. Service Pack 2'ye rağmen sistem hâlâ güvenli değil. Dahası, akıllı arama gibi işlevler noksan.

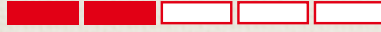

Ubuntu Linux

İnternet güvenliği

Yerel güvenlik

Tasarım ve kullanılabilirlik

Donanım ve yazılım

Toplam puan

Linux'un sıkıntısı, sürücü desteği. Başta gelen avantajıysa internette büyük güvenlik sağlaması. Yine de çoğu kullanıcı için Linux hâlâ karmaşık.

Mac OS X

İnternet güvenliği

Yerel güvenlik

Tasarım ve kullanılabilirlik

Donanım ve yazılım

Toplam puan

Mac OS kazanıyor. Tasarımı şık ve sistem güvenli. Ancak yazılım ve donanım seçenekleri daha zengin olsaydı daha iyi olurdu.

Yargıç Müebbet XP

■ "Çalışan bir sisteme dokunma" sözünü düstur edinmişimdir. Bilgisayarım yıllardan beri XP'yle gayet güzel çalışıyor. Ne sürücü sorunu yaşadım ne de program sıkıntısı; bugüne kadar hiçbir şeyin de eksikliğini çekmedim.

Ufuk Yamankılıçoğlu
Yazı işleri Müdürü

Vista'yı, Mac OS'u ve Ubuntu'yu harika bir deneyime dönüştüren her şey, XP'de de ücretsiz yazılımlar şeklinde mevcut.

Dahası, ne zaman XP adı geçse akla güvenilmezliğin gelmesini de aklım almıyor. Gördüğüm her bağlantıya tıklamam, sörf için Opera'yı kullanırım, Windows Update sürekli etkindir. Size bir şey diyeyim mi? Daha tek bir zararlı programla bile karşılaşmadım. XP'ye bir de şu yönden bakmalı: Sizi ne Vista gibi can sıkıcı güvenlik iletişimlerine boğuyor ne de MacOS gibi cıcaflı.

Linux'un aksine, kurmak için de programcı olmaya gerek yok. XP'nin tek üzücü yanı, DirectX 10 uyumlu ekran kartımdan tam performans alamamak. Eğer Vista'da durum böyle giderse, belki de Microsoft vazgeçip kendini tekrar gelmiş geçmiş en iyi işletim sistemine adar. Bu şartlar altında XP'den kolay kolay vazgeçeceğimi düşünmüyorum.

Yargıç Linux şüpheli

■ Bu kadar kullanışlı ve çağdaş bir başka işletim sistemi daha yok. Neden kullanıcıların güvensiz ve sinir bozucu işletim sistemlerine kucak dolusu para döktüğünü anlamıyorum. İnsan hiç kendi bilgisayarını nasıl ve ne için kullanacağını, bilgisayarın belirlemesine izin verir mi? Ben vermem. Kurulum adeta çocuk oyuncağı, ihtiyaç duyduğunuz tüm önemli araçlar emrinize amade ve donanımlarınız otomatikman taranıyor. Saatlerce, günlerce

Cem Şancı
Haber müdürü

yapılandırma mı dediniz? Kusura bakmayın, öyle eğlenceler sadece Windows kullanıcıları için. Güvenlik duvarları ve anti virüsler sisteminizi yavaşlatan gereksiz yükler. Ha, bir de kulağa taş devrinden kalma gelen "disk birleştirme" var. Sonradan bir yazılım yükleyeceğimde, internette fellik fellik aranmaktansa, bir paket yöneticisini çalıştırmam yetiyor. Burada arama işlevini kullanabiliyor ya da farklı kategoriler arasında gezinebiliyorum. Seçebileceğim bin bir türlü yazılım var ve bu sayıyı az bulanlar kendi listelerini ekleyebiliyor. Bundan daha kullanıcı dostu program olamaz. Masaüstü arabirimlerini ve 3B oyunları seçmeye gelince, Linux'un sunduğu seçenekler Mac müritlerinin aklını başından almaya yeter.

Yargıç Mac için beraat

■ Benim gibi Mac kullanıcıları, tasarım düşünüyü, seçkin, biraz züppe ve Apple CEO'su konuşmak için ağzını açar açmaz "Efendimiz!" diye bağırarak tiplerdir. Bu klişeleri sık sık kullansam da, Mac'imle de sıkça çalışıyorum.

Ebru Tiryaki
Görsel Yönetmen

Her şeyden önce, Mac OS X çok yararlı. Kaybettiğimi sandığım kaç belgeyi "Spotlight" kullanarak, şimşek hızında buldum, anımsamıyorum.

Kullandığım donanımlar için tek bir sürücü bile yüklemem gerekmeden, kaç dijital kamerayı dizüstüme bağladım bilmiyorum. Aklımı Kayıt Defteri'ne takmam gerekmeden kaç program kurup kaldırdığımı da soranız söyleyemem.

Tek bildiğim, şu ana kadar tek bir virüsle karşılaşmamış olmam ve Leopard'la bütünleşmiş Time Machine'den önce bir kez bile yedek almadığımdır. Ayrıca "Cover Flow" ile belgelerim arasında dolaşmak kesinlikle tam bir görsel şölene dönüşüyor.

PC kullanıcıları olarak, Microsoft işletim sistemlerinin bundan yıllar sonraki halini görmek ister misiniz? Öyleyse bugün gidip Leopard işletim sistemine bir bakın. Geleceği orada göreceksiniz.

Windows Vista

İnternet güvenliği

Yerel güvenlik

Tasarım ve kullanılabilirlik

Donanım ve yazılım

Toplam puan

Vista'nın güvenliği XP'ninkinden daha iyi ama hâlâ yeteri kadar iyi değil. Bir diğer sorun ise çoğu yazılımın satın alınması gerekliliği.

Yargıç

Vista için adalet

■ Vista'dan dert yanan ve yeni bir PC alırken Vista değil de XP isteyenlerin sayısı gün geçmiyor ki artmasın. Çok açık sözlü olmak gerekirse, ben bu tutumdan rahatsızım. Atasından daha güvenli, daha kararlı ve daha "şık" bir sistemi kim kullanmaz ki? Her gün sayısız korsan Windows'ta güvenlik açığı arıyor. Sadece bir avuç girişimin şimdiye kadar başarılı olabilmesi, Vista'nın güvenlik poliçelerinin başarısını ortaya koyuyor. Vista'da her kullanıcı standart haklara sahip. Eğer bir program sistemde değişiklik yapmak isterse, önce buna bariz bir şekilde karar vermesi gerekiyor. XP'nin eksiklerinden biri de Vista tarafından giderildi: Bugüne

Mahmut Karşioğlu
Yayın Yönetmeni

kadar, SATA diski ya da RAID denetçisi kurmak için tarihi disket sürücülerini kullanmak zorunda kalanlar artık Vista'da aradıklarını bulabiliyor. Ben yeni arabirimi de XP'ninkine tercih ederim. Mac kullanıcıları itiraz etmeden Leopard hakkında da küçük bir not düşmek istiyorum. Ben bir programı kapatmak istersem, gidip X düğmesine tıklarım. MacOS'ta böyle yapınca ise program kapanmıyor. Bunu amatörlerin anlayacağından şüphe ediyor ve Vista'ya hakkı verilsin diyorum.

CREATIVE

LiveCam! Video IM Pro

tak çalıştır, yazılımsız kullanabilme
800x600@30 fps video çözünürlüğü*
1.3MP fotoğraf çözünürlüğü*
dahili gürültü engelleyici mikروفon
aile koruma şifresi
eğlenceli ses ve video efektleri
handsfree kulaklıklı mikروفon seti
akıllı yüz izleme özelliği
USB 2.0

Live!Cam Optia

- tak çalıştır, yazılımsız kullanabilme
- 640x480@30 fps video
- 1.3MP fotoğraf *
- aile koruma şifresi
- handsfree kulaklıklı mikروفon seti
- eğlenceli ses ve video efektleri
- akıllı yüz izleme özelliği
- 270° görüş açısı ve USB 2.0

Live!Cam Vista IM

- Auto Tuning ile net görüntü
- 640x480@30 fps video
- 800x600 fotoğraf *
- dahili mikروفon
- aile koruma şifresi
- USB 2.0 uyumlu

Live!Cam NB Pro

- 800x600@30 fps video *
- 1.3MP fotoğraf *
- aile koruma şifresi
- eğlenceli ses ve video efektleri
- akıllı yüz izleme özelliği
- handsfree kulaklıklı mikروفon seti
- 240 derece görüş açısı
- USB 2.0 uyumlu

En iyi web TV'ler

Eğer faturaları biraz hafifletmek istiyorsanız televizyonu web'den izleyebilirsiniz. Birkaç basit püf noktasıyla tüm kanallar PC'nizde.

Bu yazıda

Gezgin içindeki televizyon

Web TV'deki filmler ve diziler

İnternetteki TV servisleri ne kadar kaliteli?

En iyi TV siteleri için bağlantılar

Her zamanki gibi işten eve döndüğünüzde, salona geçip, koltuğa kurulup televizyonu mu açıyorsunuz? Bu sefer değil. Ayrıca bilgisayarınızı da başlatmalısınız. Çünkü bilgisayarınızla artık televizyon dünyasına kapıları açabilirsiniz. Sürekli tekrar dizi ve film yayınlayan, size hitap etmeyen sıkıcı programlara boğulmuş dijital platformlara para ödemek istemeyenler için bugün internette özel kanallarda yayınlanan seçenekleri de kapsayan binlerce ücretsiz kanal var. Tabii ki yayının resim kalitesinin çok fazla farklılıklar göstermesinden dolayı hangisinin en iyisi

olduğunu karar vermek pek kolay değil. DVD kalitesinden, 80'lerden kalma VHS kalitesine kadar birçok seçeneğe rastlamak mümkün.

Geleceğin teknolojisinden maksimum keyif almanız için bu ay sizlere üç çarpıcı seçenek sunduk:

► Geleneksel televizyon yayınlarının web haklarını alabilmek için televizyon yayıncılarını ikna etmeye uğraşan Joost, Zattoo ve Miro gibi servisler.

► Çin ve Amerikalı yayıncılarından çeşitli kanalları toplayıp bir paket olarak web'den yayınlayan TVU ve SopCast gibi TV oynatıcılar.

► Joox ve Podnix gibi televizyon dizilerine ve Hollywood'un en iyilerinin web yayınlarına bağlantılar sunan gruplar.

Tüm bu sıraladığımız seçenekler, size film, dizi, çeşitli maçların canlı yayınları ve YouTube'dan ilginç videolar için içerik sunuyor. Servisleri sizler için test et-

tik. En iyilerinin hangisi olduğunu ve hangilerinin gerçekten yasal olduğunu **56'**daki kutuda bulabilirsiniz.

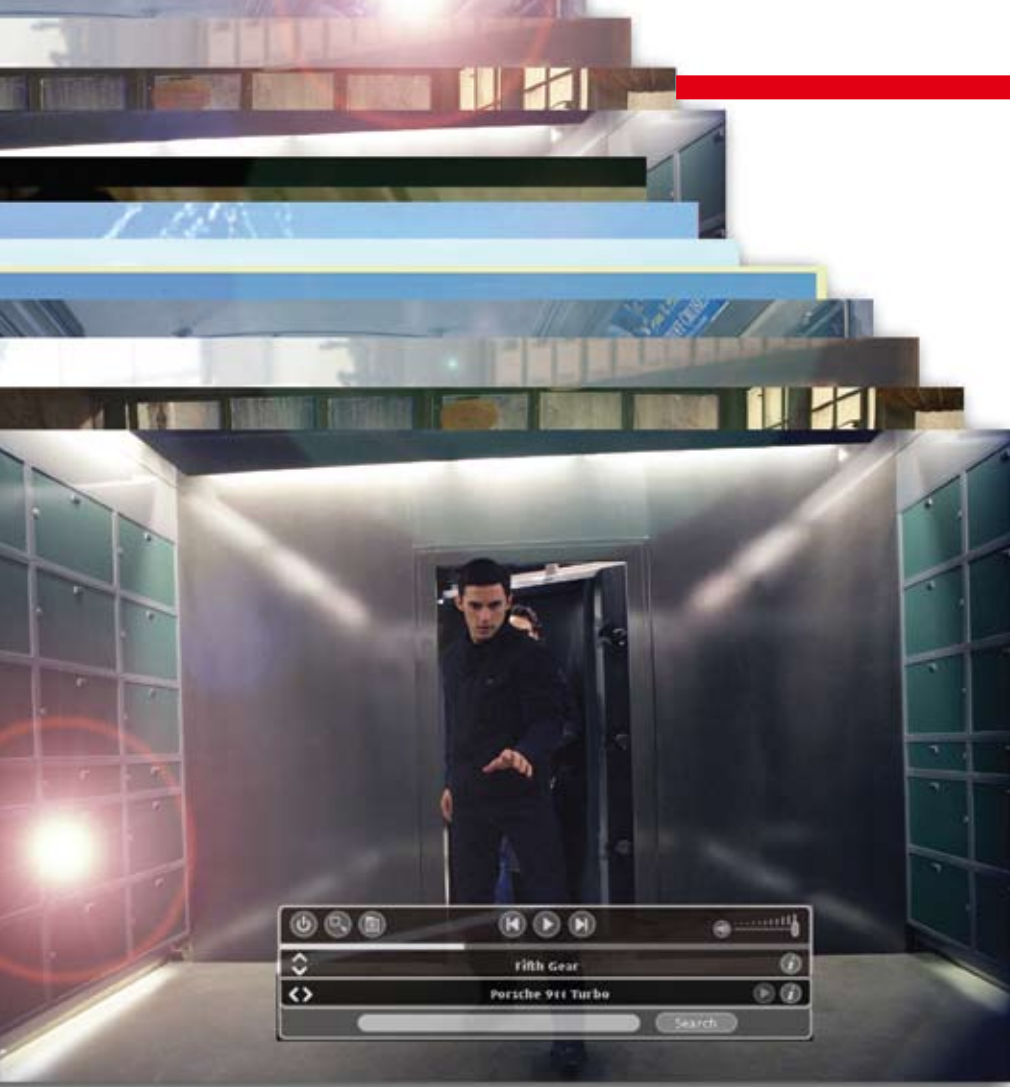
Joost

Bilgi: www.joost.com

İçerik:	■■■■■
Kalite:	■■■■■
Servis:	■■■■■

Popüler bir internet telefonu yazılım olan Skype'in yaratıcılarının diğer bir popüler servisi ve web TV'nin yeni platformu olan Joost ile ilgili olarak gelen olumlu tepkiler her geçen gün artıyor. Üstelik Joost artık open beta olarak herkesin kullanımına da açılmış durumda. Peki sistem ne kadar başarılı?

Joost, 15.000'den fazla şova ve 250 kanala sahip olduğunun reklamını her fırsatta yapıyor. Hatta dövüş sanatları gibi özel ilgi alanlarına yönelik kanalları da mevcut. Ancak bu tip yayınları ilginç bulanların sayısı zaten yüksek değil ve

Pro7 gibi çok standart kanalların halen listede olmaması dezavantaj. Konu film olunca içerde bir cevher yattığını söyleyebiliriz. Örneğin Paramount firmasına ait birçok film var. Tabii ki en yeniler değil ama Harrison Ford'un "Patriot Games"i ve Sergio Leone'un "Once Upon a time in the West"i gibi kült filmleri buradan izlemek mümkün.

Ama sunulan diğer kanallar hayal kırıklığı yaratıyor. Örneğin Showtime o an ABD'de yayınlanan dizilerden sadece kısa parçalar yayınlanıyor. Hatta bazen Joost teknolojiyi takip etmekte de zorlanıyor. Bu yüzden örneğin Amerikan buz hokeyi ligi NHL'de 16:9 yayınlanan bir maç 4:3 aktardığı da oluyor.

SONUÇ Ortalama içeriğine rağmen Joost, diğerleriyle kıyaslandığında daha akılcı bir çalışma mantığı ile karşımıza çıkıyor. İzleyici olarak, programın başlayacağı zaman aralığını beklemek zorunda kalmıyorsunuz. Sistemin temelindeki Peer-to peer teknolojisi sayesinde, filmin herhangi bir noktasına ileri ya da geri geçiş yapabilmek mümkün. Joost, kendini reklamlarla finanse ediyor.

Reklamlar her filmin başında görüntüleniyor ve aynı zamanda servis, reklamlarda kullanmak üzere izleyicinin film alışkanlıklarının da bir kaydını tutuyor. Oldukça zarif olan Joost oynatıcısı ise gerçekten eğlenceli. İzleyici kanal seçim ekranında o an yayınlanan program hakkında detaylı bilgiye kavuşabiliyor. Dâhili H.264 decoder'ı ise düşük bağlantı hızlarında bile resim kalitesinin DVB-T'ye yakın olmasını sağlıyor.

SONUÇ Filmleri sadece bir kere seyreden zapçılar için ideal.

Zattoo

Bilgi: www.zattoo.com

İçerik:	■■■■■
Kalite:	■■■■■
Servis:	■■■■■

Merkezi İsviçre'de bulunan bir Amerikan şirketi olan Zattoo, web tv'yi kendi oynatıcısı ile sunuyor. Sunulanlar arasında MTV'den Viva'ya, PRO7'den TL ve Sat1'e kadar bilinen tüm kanalları bulmak mümkün. Ancak bu kanallar bazı ülkelere açık değil. Bunun da en büyük nedeni, o ülkedeki yayın hakkına sahip olan şirketlerin bunu engellemesi.

Zattoo'ya göre bunun serbest bırakılması için görüşmeler halen sürüyor ve devlet kanalları ile sorun çözülecek gibi dursa da, özel kanallar için durum hala muallâkta. Türkiye şu an için servis verilen ülkeler arasında yer almıyor. Yani bu servisi kullanabilmek için bir süre daha beklememiz gerekiyor.

Konu web üzerinden yasal televizyon yayını olunca ister istemez oynatıcının da özellikleri sınırlanıyor. Kanalar özel port'lardan yayınlanıyor; tümü DRM korumalı ve kaydedilemiyor. Hatta ileri geri almak bile mümkün değil. Zattoo'nun 22 kanalının birçoğu "CNN" ve "Poker" gibi haber ya da tipik özel ilgi alanlarına hitap eden kanallar. Reklamlar ise neredeyse gerçek televizyon kalitesine yakın. Tam ekran modunda etkinleşiyor ve bu durumda oynatıcı arkada soluk kalıyor. 500 Kbit/s'lik hız SopCast ve TVU'dan daha iyi. Fakat 352 x 288 ile sınırlanmış yayın çözünürlüğü bunu gölgeyor. Zattoo ile ilgili söyleyebileceğimiz pozitif şeylerden biri kullanışlı olması. Kayıt işleminin ardından hemen kullanmaya başlayabilirsiniz.

Dezavantajlarına rağmen Zattoo'da gerçekten iyi bir elektrik var. Yüz binlerce kullanıcı bunun en büyük kanıtı. Yayımların temelindeki P2P ağı ise zaman zaman problem çıkarabiliyor.

SONUÇ Henüz çok yeni. Az kanal sayısı yüzünden henüz bir televizyonun yerini almaya hazır değil.

Miro

Bilgi: www.getmiro.com

İçerik:	■■■■■
Kalite:	■■■■■
Servis:	■■■■■

Biraz çılgınca bir fikir gibi dursa da, Miro aslında açık kaynaklı bir televizyon platform projesi. Ancak bu düşüncenin daha önceki adı "Democracy Player" olarak anılan Miro'ya bir göz attıktan sonra değişeceğine eminiz. Çünkü platformda şu anda 3.000'den fazla kanal mevcut ve günlük kullanıcı sayısı ise 100.000 civarında.

Miro, bünyesinde film barındırmak yerine farklı televizyon yayınlarına →

ZATOO MTV gibi kanallar bu servisin sundukları arasında yer alıyor. Film kanalı ise bir tane.

MIRO Haber ve belgesel kanallarının bulunduğu Alman kanalları bu serviste bulunuyor.

bağlantı sunmayı tercih ediyor. Burada içerik sağlayıcılar RSS feed'ler şeklinde kendi kanallarını başlatabiliyorlar. Tabii ki Miro, hosting hizmeti vermediği için kanal açmayı düşünenlerin kendilerine önce YouTube ya da Stage 6 gibi bir platform bulmaları gerekiyor. İstenirse çektiğiniz küçük özel programlarınız için hosting sağlayan blip.tv'yi de kullanabiliyorsunuz.

Bu çeşitlilik avantajı aslında Miro'nun en büyük problemini oluşturuyor. İçerik kaynakları farklı olduğu için sabit bir görüntü kalitesi ya da içeriğin her an kullanılabilir olması her zaman garanti edilemiyor. Bu durumda örneğin Discovery Channel'dan 7 dakikalık bir görüntüyü seyretmek için 5 dakika boyunca onun sabit diske inmesini beklemeniz gerekebiliyor. Ancak bu zamandan sonra Miro içeriği oynatabiliyor. Görüntü biçiminde ise bir problem bulunmuyor çünkü Miro, tüm codec'leri bünyesinde barındıran VLC media player ile aynı motoru kullanıyor. Dağıtımda ise BitTorrent P2P protokolü kullanıldığından, verimlilik ve hız konusunda bir problem yaşanmıyor.

Bunların yanı sıra Miro, televizyon kanallarını bir araya toplamak için RSS kullandığı için, platform torrent dosyalarının indirilmesi için de kullanılabilir. <http://tvrss.net> gibi web sitelerinde şu an yayında olan "Heroes" gibi televizyon dizileri için torrent bağlantıları RSS listeleri olarak yer alıyor. Bunları *Add channel* seçeneğini kullanarak Miro içine entegre edip, otomatik olarak bilgisayarınıza indirebiliyorsunuz.

SONUÇ Sadece YouTube fanatikleri için ideal çünkü film ve dizi olarak seçenek fazla yok.

TVUPlayer
Bilgi: www.tvunetworks.com

İçerik:	■■■■■■■■■■
Kalite:	■■■■■■■■■■
Servis:	■■■■■■■■■■

Ağırlıklı olarak Asya ve ABD'den olmak üzere internet üzerinde de yayın yapan birçok televizyon kanalı var. TVUPlayer, bu kanalları bir araya getiriyor ve diğer bazı programlar için de ön izlemeler sunuyor. Bunlardan en çok spor fanatikleri memnun olacak. Çünkü Cumartesi günleri bir Çin kanalı olan CCTV-5, Bundesliga'yı canlı yayınlıyor. Benzer şekilde Florida'dan yayın yapan GolTV de, Bundesliga ile ilgili röportajları hem İngilizce hem de İspanyolca

olarak yayınlıyor. Ama yayın kalitesinden çok fazla bir şey beklememek gerekiyor. Çünkü ortalama 300 Kbit/sn hızındaki bağlantı, oldukça zayıf ve zaman zaman kopuyor. Bu durumda kanalın bir daha yüklenmesi gerekiyor.

SONUÇ Canlı maç yayınlarından vazgeçemeyen spor fanatikleri için atlanmaması gereken bir seçenek.

SopCast
Bilgi: www.sopcast.org

İçerik:	■■■■■■■■■■
Kalite:	■■■■■■■■■■
Servis:	■■■■■■■■■■

Aynı TVUPlayer'da olduğu gibi SopCast de çok geniş bir yelpazede televizyon yayınına sahip. Tek farkı bunların dağıtılması için P2P teknolojisini kullanılması. Bu da servisi çok daha verimli bir hale getiriyor. Her istemci SopServer'dan gelen yayını diğerlerine aktarıyor. SopCast sistemindeki diğer bir farklılık ise her katılımcının kendi kanalını açıp, yayın yapmasına izin verilmesi. Ne var ki bunun için çok fazla bant genişliğine sahip olmalısınız. Örneğin eğer 300 Kbit/sn hızında bir yayın istiyorsanız, bağlantınız 2 Mbit/sn upload hızını görebilmeli. SopCast'e göre bu şekilde rahatlıkla 100.000 izleyiciye hizmet verilebilir.

En basit ayarları ile oynatıcı yüzlerce kanala erişimi mümkün kılı- →

Web TV – Avukatlar için yeni bir dava mı?

Internet üzerinden televizyon yayını yapan ücretsiz olmayan kaynaklar da mevcut. O halde bunları izlemek ne kadar yasal? Medya avukatı Max-Lion Keller durumu 3 farklı dava ile açıklıyor.

■ **Dava 1:** Joox, tamamen ücretsiz olarak bomba seçenekler sunuyor. Yayın, tipik bir yasal olmayan kaynaktan geliyor. Buna rağmen, kullandığımız yazılım bunu kopyalamadığı ve tekrar dağıtmadığı için izlemekte sorun yok. Ama Joox üzerinden yayın izlerken sabit diske bazı parçalar kaydedildiğinden bir suç işlemiş oluyorsunuz.

■ **Dava 2:** Zattoo, Alman televizyon kanallarını online olarak yayınlıyor. Popüler Pro7 kanalı ise örneğin bazı ülkelerde kapalı. Ancak teknik bazı açıkları kullanarak bu engellemeyi atlatıp daha

fazlasını almak mümkün. Prensip eğer <https://zattoo.com/legal> adresindeki kullanıcı sözleşmesine bakacak olursak zaten Zattoo'nun doğrudan bununla ilgili bir yasak koymadığını da görebiliriz.

■ **Dava 3:** SopCast Bundesliga maçlarını bir Çin kanalı üzerinden canlı olarak yayınlıyor. İlk bakışta bu hukuksal olarak bir sorun yaratacak gibi durmuyor. Ancak bu yayını kaydetmek kesinlikle yasal. Çünkü yasalar bu işlemi de kopyalamakla bir tutuyor.

Bilgi için www.bilismihukuku.net

SOPCAST Cumartesi öğleden sonra mutlaka izleyin. CCTV-5'de Bundesliga canlı yayınlanıyor.

PODPIX Servis, popüler dizi "Stromberg" in 3. sezonu gibi özel içerikler de sunuyor.

yor. Yayın sırasında hız 350 Kbit/sn ile 500 Kbit/sn arasında değişirken, yayın kalitesi ise kabul edilebilir seviyelerde geziniyor. Bunun yanı sıra SopCast içinde çok yeni sayılmayacak ancak kaliteli filmler içeren film kanalları da mevcut. Bu kanallarda hız ve dolayısıyla kalite fark edilecek derecede yüksek. SopCast, çok temel bir arabirime sahip ve bir televizyon rehberi de sunmuyor. Dolayısıyla izleyicilerin neyin ne zaman yayınlandığı bulması için kendilerinin uğraşması gerekiyor. Tabii ki spor fanatikleri için yine her şey çok kolay çünkü fan siteleri tüm önemli maçlar için yayın bilgilerini detaylı bir biçimde yayınlıyor.

SONUÇ Premiere League gibi yabancı paralı yayın paketlerine sahip olmayan futbol fanatikleri için ideal.

JOOX joox

Bilgi: <http://joox.net>

İçerik: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Kalite: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Servis: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

İnternet üzerinde bir araya gelen bir topluluk, televizyon kanalı oluşturabilir mi? Cevap "evet" ve Joox da bunun en büyük kanıtı. Üstelik sunulanların hepsinin ücretsiz olduğu göz önüne alındığında hiç de kötü bir servis değil. Yayınlar içinde Russell Crowe ve Christian Bale'nin muhteşem yeni kovboy filmi "3:10 to Yuma" gibi bombalar da mevcut.

Ancak tabii ki bunun yasal olmadığını herhalde söylemeye gerek yok. Film bölümünde "Kuzuların Sessizliği" ve "Harry Potter" a ek olarak "Die Hard", bir James Bond filmi olan "Dr. No" ya

da bir Hitchcock klasığı olan "The 39 Steps" de yer alıyor. Sunulan diziler ise servisi biraz daha lüks hale getiriyor. Joox'da Amerika'da yayında olan "Californication" ve "Heroes" dizilerinin en yeni bölümlerini de izleyebilirsiniz. Ancak film ve dizilerin ömrü çok olmuyor.

Çünkü Joox, izleyicilerin Stage6 ya da başka bir başka video servisinde gizlenmiş film ve diziler için bağlantılar bulabileceği bir portal'dan başka bir şey değil. Stage6, DivX Networks tarafından işletilen YouTube benzeri bir site. Farklı olarak video uzunluğu ve kalitesi gibi kısıtlamalar getirmediği için DVD'den rip'lenmiş ya da sinemadan çekilmiş içeriği sunmak için ideal bir ortam oluşturmaması. Stage6 yasal olmayan içeriği fark ettiği zaman, bunu yayından kaldırıyor.

Stage6, sadece DivX biçiminde filmleri kabul ettiği için DVD rip'ler bile yeniden dönüştürülüyor. Sonuç olarak kalite paylaşılandan biraz daha düşük olabiliyor. Bitrate kaynak materyale göre değişiklik gösteriyor ancak yine de en son vizyon filmlerini ve televizyon dizilerini tam ekran gösterecek kadar kalite sunmuyor.

Joox, Ajax kodunu temel alan bir Web 2.0 paylaşımı. Bir alan içinde yer alan DivX web oynatıcısı, filmleri oynatmaya ya da indirmeye yardımcı oluyor. Tüm kayıtlı kullanıcılar için bir "Ekle" tuşu da yer alıyor. Burada kullanıcılar çok basit bir şekilde Stage6 bağlantılarını girerek ekleme yapabiliyorlar.

SONUÇ Genelde paylaşım yazılımla-

rından uzak durmasına rağmen ne hikmetse içeriğe web sitesinden ulaşınca yasal olduğunu düşünen film fanatikleri için.

Podnix

Bilgi: www.podnix.com

İçerik: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Kalite: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Servis: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Servis Joox ile aynı yöntemi kullanıyor. Yani filmler ve diziler yine Stage6 üzerine yükleniyor. Web sitesi ise filmler, diziler, belgeseller ve çizgi filmler şeklinde alt kategorilere ayrılmış. En büyük hacme sahip bölüm ise içinde Stage6 tarafından uzun bir süre önce silindiği için birçoğu çalışmayan binlerce girişin olduğu "Unsorted" adını taşıyor.

Pratikte bu sistemde çok fazla ve eski bağlantı olsa da, sadece dizilerin seyretmeye değer olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü sorunsuz film bulmak oldukça zor ve birçoğu parçalar halinde yer alıyor. Yine de biraz dikkatli incerseniz içeride çok değerli parçalar da yok değil. Örneğin "Stromberg" adlı dizinin tüm 3. sezonunu DVD kalitesinde izlemek mümkün.

SONUÇ Televizyon dizileri fanatikleri için hatalarla dolu bir yayın platformu. ■

MM / Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

İlgili web siteleri

Yüksek kalitede videolar sunuyor
www.stage6.com

Tüm web TV sitelerini listeliyor
www.ovguide.com

Önemli web TV siteleri ile ilgili forum
<http://buttermouth.freeforums.org>

Web TV için arama motoru
www.findtvlinks.com

RSS feed destekleyen web siteleri
www.surfthechannel.com

Web üzerindeki spor kanalları hakkında ipuçları
www.myp2p.eu

Web'de futbol: Nerede ne oynanıyor?
<http://livetv.ru>

Uzman yorumu: CHIP Test Merkezi yeni donanım trend'lerini yorumluyor

Intel'den yeni 45 nm işlemciler

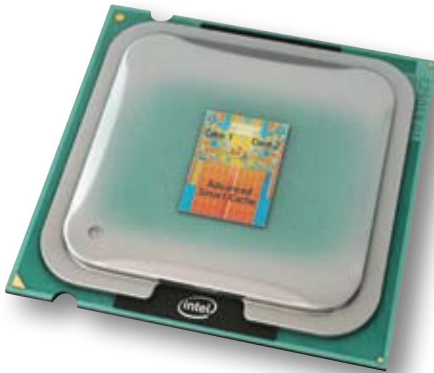
■ Intel, yeni masaüstü işlemci ailesi Penryn'i E8000'li modelleriyle genişletiyor. Wolfdale kod adlı işlemciler çift çekirdeğe, 6 MB önbelleğe ve 65 watt güç tüketimine sahip. İlk modellerden biri olan, 3 GHz hızında çalışan Core 2 E8400 yaklaşık 200 dolar'lık fiyat etiketiyle satışa sunuluyor. E8200 modeliyse sadece 20 dolar daha ucuz ve 2.666 MHz hızında. E8000'in hedef kitlesi performansa ihtiyaç duyan oyuncular, foto ve video profesyonelleri gibi geniş bir yelpazeye sahip. Resim ve vi-

deo programlarının çekirdekleri daha verimli kullanacağını düşünerek şu anda dört çekirdekli bir işlemciye yatırım yapmak pek mantıklı değil. Gelecekte çekirdekler yazılımlar tarafından daha iyi kullanıldığında çift çekirdekli işlemcimizi dört çekirdekliyle (o zaman fiyatları daha da düşecektir) değiştirebilirsiniz. O zamana kadar video sıkıştırmada bile iki tane daha hızlı frekansa sahip işlemci çekirdeği, dört tane daha yavaş çalışan çekirdekten daha iyi sonuçlar alacaktır.

Yaptığımız son testlerde

HIZLI VE UCUZ

Yeni E8000 serisi işlemciler 45 nm'lik yapının avantajlarını sonuna kadar kullanıyor.

E8400'ün DivX biçimindeki test filmimizi 260 saniyede sıkıştırdığını gördük. Kendisinden çok daha pahalı olan 2,67 GHz'lik dört çekirdekli Core 2 Extrem Q6700 ise aynı işlemi 303 saniyede gerçekleştiriyor. Penryn işlemcilerin tek dezavantajı en azından P35 yonga setli bir anakarta ihtiyaç duymaları. i945/965/975 yonga setleri resmi olarak ne 45 nm yapıyı, ne de FSB 1333'ü destekliyor. Ancak Gigabyte gibi bazı anakart üreticileri BIOS güncellemeleriyle P965 anakartları için "resmi olmayan" Penryn desteği verebiliyor.

Özetle: Intel, QX9650'den sonra daha hesaplı dört çekirdekli Penryn işlemcileri yılın ilk çeyreğinde piyasaya sürecektir. Aynı şekilde firma, 2008'in ikinci çeyreğinde E2000'li Pentium ve Celeron işlemcilerinin üretim sürecini 65'ten 45 nm'ye düşürecek. 2,53 GHz frekanslı, 3 MB L2 önbellekli ve FSB 1066'lı bir Core 2 Duo E7200'ün söylen-tileri de piyasaya yayıldı.

Ufuk Y. uyaman@chip.com.tr

MELEZ DİSKLERE NE OLDU?

Windows Vista altında melez (hybrid) disklerin ilk testinden sonra çok şey vatan eden bu teknoloji, adeta sessizliğe gömüldü: Samsung ve Seagate bu teknolojiyle ilgili başta çok reklâm yaptı ancak şu anda bu diskleri çok kısıtlı miktarda satışa sunuyor. Talep geldiğinde de, Vista Service Pack 1'e işaret ediliyor. Ancak SP1 Release Candidate'in de gösterdiği gibi, bunda pek de haklı değiller. Hatta sinir bozucu bir hata bile ortaya çıkıyor: Vista, diskin mekanik bölümünü uykudan uyandırmak için 15 saniyeye ihtiyaç duyuyor. Sistem bu süre boyunca askıya alınıyor ve müdahalelere yanıt vermiyor. Uzun lafın kısısı Microsoft, sabit disk üreticilerini zor durumda bırakmaya devam ediyor ve elektrik tasarrufu teknolojisine bel bağlayanları hayal kırıklığına uğrattıyor.

AGP'ye DirectX 10 ve HD desteği

■ Üç boyutlu grafik yongası üreticileri ATI ve nVidia, AGP ekran kartı arabirimini iki sene önce mezara gömmüştü. Yeni grafik yongaları sadece PCI-Express modelleri olarak pazara sürülüyor. Neyse ki, kart üreticileri köprü yongaları (bridge chip) yardımıyla, terfi seven eski PC sahipleri için yeni ekran kartları üretmeyi sürdürüyor. Bu tür kartların son ürünü orta seviyede bir kart olan HIS'in HD2600XT IceQ Turbo'su. Yaklaşık 170 dolar'lık ürünün paketinden Blu-ray ve HD-

DVD uyumluluğunu sağlayan DVI-HDMI dönüştürücüsü de çıkıyor. Pentium 4 3,2 GHz, 2 GB bellek ve Windows Vista ile yaptığımız testte, söz konusu kart bizi etkilemeyi başardı. Düşük ayarlarda performansa aç Crysis bile kabul edilebilir bir hızda oynanabiliyor. Üstelik ürün, bugüne kadar en hızlı AGP ekran kartı olan X1950 Pro'dan daha hızlı. HD video oynatımı P4'ü iyice zorlasa da, atlama veya takılma olmadan izlenebiliyor.

TESTLER

Crysis DirectX 9, 1.280 x 1.024

32 fps

47 fps

(kısa olması daha iyi)

3DMark05, Default Run

7.930 Puan

8.012 Puan

(uzun olması daha iyi)

■ HIS X1950Pro

■ HIS HD2600XT IceQ Turbo

9 adet HD video kamera testte

Fiyat düşük, görüntü mükemmel. Yüksek tanımlı (HD) video kameralar film çekmeye meraklı amatörler arasında giderek yayılıyor.

Bu yazıda

Test: Dokuz HD video kamera testte

HD için ortam ve video biçimleri

CHIP kılavuz: Tablo ve kontrol listesi

Teknoloji marketlerinde PAL TV'ler tükenmeye yüz tutmuşken, video kamera reyonlarında apayrı bir manzara var. Standart çözünürlüğe sahip modeller 300 dolar'dan başlayan fiyatlarıyla hâlâ piyasayı elinde bulunduruyor. Ne var ki, fiyatlarının yüksek olmasına rağmen (1250 ila 2000 dolar) HD video kameralar gümbür gümbür

geliyor. Hevesli amatör yönetmenler, yüksek görüntü kalitesi sayesinde bu aygıtların yüksek etiket fiyatını hak ettiğine inanıyor. Dahası, HD video kameralarla çekilmiş görüntülerin büyük kısmını eski PAL TV'lerde izleyebiliyor, keskin görüntülü HD filmlerinizin gelecekte de modasının geçmeyeceğini garantileyebiliyorsunuz.

CHIP test laboratuvarı Sony, JVC, Panasonic ve Canon'un en üst modellerini ağırladı. Aygıtların hepsi de High Definition görüntü kaydı yapıyor, ama farklı biçimlerde. Test galibi Canon HV20, görüntüleri MPEG2 tabanlı

HDV (High Definition Video) biçiminde kaydediyor. JVC dışında neredeyse geriye kalan tüm katılımcılar H.264'ün bir türü olan AVCHD (Advanced Video Codec High Definition) biçimini kullanıyor. Sadece sabit diskli JVC kendi yolunu çiziyor ve bir MPEG2 türevini yeğliyor.

Depolama ortamı konusunda da her üretici bildiğini okuyor. Canon'un HV20'si kendini kanıtlamış ve yaygın Mini DV'ye güvenirken, diğerleri sabit disk ve bellek kartı (SDHC ya da Memory Stick) gibi daha yeni depolama çözümlerini seçmiş. Test katılımcılarının

dan Panasonic HDC-DX1EG ise görüntüleri AVCHD biçiminde mini DVD'lere (8 cm) kaydediyor.

Bu şekilde kaydedilmiş mini DVD'ler PC'lerde ve Blu-ray oynatıcılarda çalışsa da, salonlarımızdaki DVD oynatıcılarda kullanılamıyor. Bu da video kamerasının TV için de oynatıcı olarak kullanılması gerektiğini gösteriyor. Yeni mini Blu-ray'ler (BD-R/-RE) daha büyük depolama alanı sunuyorlar fakat ne yazık ki Hitachi ilk Blu-ray video kamerası DZ-BD70E'yi test kapanışından önce yetiştiremedi.

GÖRÜNTÜ VE SES KALİTESİ

En keskin görüntü Canon'da

Görüntü kalitesine geldiğimizde, HD video kameraların hepsi de standart çözünürlükteki kardeşlerine fark atıyor. Aygıtların hepsi de keskin ve ayrıntılı videoları bugüne kadar sadece fotoğraflara özgü olan bir çözünürlükte çekiyor. Test sahasındaysa birbirlerinden ayrılıyorlar. Canon HV20'nin adeta jilet gibi keskin görüntüsü kendini hemen belli ediyor. "Sadece" 1.440 x 1.080 piksel kaydedebilmesine rağmen (oynatırken 1.920 x 1.080'i destekliyor) kötü ışıklandırmada bile ayrıntılar kaybolmuyor. Resim çözünürlüğünde de Canon'un tek yongalı kamerası çok yüksek puanlara imza atarak, 3 CCD'li rakiplerine meydan okuyor.

Yüksek tanımlı görüntüler söz konusu olduğunda görüntü sabitleyicinin de önemli bir rolü var, zira HD çözünürlüğünde ellerin titremesi gayet rahatsız edici sonuçlar doğuruyor. Test galibi Canon HV20 ve hatta Panasonic'in görüntüyü saniyede 4.000 kez sabitleyebilen HDC-SD5EG modeli, bu testten başarıyla çıktılar. Bu sayede maksimum optik yakınlaştırmada bile üçayak kullanma zorunluluğu ortadan kalkıyor. Ses konusuna gelince, HD kameraların mikrofonları bir harici mikrofonla geliştirebileceğiniz standart bir ses sunuyor. Verileri kasede veya diske değil de sabit diske ya da bellek kartına kaydeden aygıtlar, motor sesini almadıkları

Depolama ortamı: HD için dört farklı biçim

Mini DV artık yalnız değil: Çağdaş HD video kameralar yüksek çözünürlüklü görüntüleri mini DVD'lerde, bellek kartlarında (SDHC ya da Memory Stick) ve sabit disklerde saklayabiliyor. Hatta melez modeller bile var. Bu yıl listeye beşinci depolama ortamı olarak mini Blu-ray diskleri (BD-R/-RE) eklenecek.

				
Ortam	Mini-DV kaseti	DVD-R/RW (8 cm)	Bellek kartı (SDHC / MS)	Sabit disk
HD biçimi	HDV	AVCHD	AVCHD	AVCHD / Full HD (JVC)
Normal kapasite	60 dakika	14 dakika (1,4 GB)	40 dakika (4 GB)	AVCHD: 5 saatten fazla (40 GB). Full HD (JVC): 4 saate kadar (60 GB)
Avantajlar	Dayanıklı, düzenleme programlarıyla yüksek uyumluluk	PC'ye kolayca aktarılıyor	Kompakt tasarım, sağlam	Çok yüksek kapasite, PC'ye hızlı aktarım
Dezavantajlar	PC'ye aktarım vakit alıyor, kasedi sarmak lazım, kafalar eskiyor	Şoklardan etkileniyor, daha az uyumlu, kapasitesi düşük	Pahalı ortam	Şoklardan etkileniyor, nispeten büyük kasa gerektiriyor
Fiyat (yaklaşık)	60 dakikası 3 Euro (saat başına 3 Euro)	10 Euro 5'li paket (saat başına 8,60 Euro)	50 Euro 4 GB'lık SDHC (Saate başına 75 Euro)	Bellek alanı için ayrıca para ödemek gerekmiyor

için çok temiz bir ses sinyali sağlıyor. Sony'nin HDR-CX6EK modeli testin bu aşamasından berrak ve derin sesiyle galip ayrılıyor.

TASARIM VE ERGONOMİ

Şişpak video ve iyi görüntü

Test alanımız eğlence amaçlı video kameralardan yarı profesyonel aygıtlara kadar değişen bir kapsama sahip. Örneğin Panasonic'in kolay kullanımlı ve küçük HDC SD5EG modeli, aile videoları ve tatiller için biçilmiş kaftan. Bu küçük

video kamera avcunuzun içine güzelce oturuyor ve çok iyi iş çıkaran görüntü sabitleyici sayesinde üçayak sırtlanmanıza gerek kalmıyor. "Pre-rec" düğmesi gibi işlevler kesinlikle takdire değer. Bu kipte, kamera üç saniyelik bir ara belleğe sürekli çekim yapıyor ve kayıt düğmesine bastığınızda, bu üç saniyelik görüntü de kayda ekleniyor. Böylece hiçbir anı kaçırmıyorsunuz.

Test galibi Canon HV20 ve JVC'nin GZ-HD7EX'i profesyonellere de hitap ediyor. İki aygıt da çiçeği burnunda yönetmenlerin vazgeçemeyeceği tüm bağlantılarla, işlevlerle ve düğmelerle donatılmış. Örneğin lens etrafındaki halka keskinliğin elle çok yumuşak bir şekilde ayarlanmasını sağlarken, "Zebra" ve "Sharpness Peaking" özellikleri beyaz alanları ve keskin kenarları belirtiyor. Bu yardım işlevleri, elle pozlama ve odaklama yapanlar için çok önemli.

Bizden bir tavsiye: Düşlerinizi süsleyen video kamerasının gerçekten size uygun olup olmadığını öğrenmek için, satıcınızdan tüm özellikleri tanıtmasını isteyin. ■

MH / Barış Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

CHIP Sonuç

■ Video çekmek gibisi yok. En son HD modelleri standart çözünürlükteki kameralara kıyasla bariz biçimde daha kaliteli görüntü sunuyor. Testte Canon'un HV20'si (yaklaşık 1400 dolar) en üst konuma yerleşmeyi başardı. Aygıt en yüksek kalitede, mini DV kasetlerine kayıt yapıyor. Fiyat / performans galibimiz ise SD'lere AVCHD biçiminde kayıt yapan Panasonic HDC-SD1EG. Bir zamanlar piyasanın liderlerinden olan kamera, hala 1250 dolar civarına alınabiliyor.

Değerlendirme	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5	SIRA 6
Ürün	Canon HV20	Canon HG10	Sony HDR-SR8E	Panasonic HDC-DX1EG	JVC GZ-HD7EX	Panasonic HDC-SD1EG
Yaklaşık fiyat	1400 \$	1500 \$	1900 \$	1750 \$	1.150 Euro	1250 \$
Toplam puan	94	93	93	91	90	89
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Görüntü kalitesi (%35)	100	97	93	94	86	94
Ergonomi (%20)	85	90	89	94	96	97
Tasarım (%20)	100	88	97	85	88	83
Ses kalitesi (%15)	81	99	99	93	99	94
Pil ömrü (%10)	100	88	87	88	82	61
Fiyat/Performans	iyi	orta	orta	orta	orta	çok iyi
Teknik veriler						
HD biçimi (çözünürlük)	HDV (1.440 x 1.080)	AVCHD (1.440 x 1.080)	AVCHD (1.440 x 1.080)	AVCHD (1.440 x 1.080)	Full HD (1.920 x 1.080)	AVCHD (1.440 x 1.080)
Veri taşıyıcı (video / foto)	Mini-DV/Mini-SD	40 GB HDD/Mini-SD	100 GB HDD/MS	Mini-DVD/SD	60 GB HDD/SD	SD/SD
Boyutlar / Ağırlık	8,8 x 8,0 x 13,8 cm/580 g	8,9 x 7,5 x 12,9 cm/570 g	7,5 x 8,1 x 14,9 cm/610 g	9,0 x 9,0 x 17,3 cm/800 g	9,1 x 7,7 x 18,6 cm/740 g	7,5 x 7,0 x 14,3 cm/490 g
Sensör boyutu / Net piksel sayısı	1/2,7 inç / 2.960.000	1/2,7 inç / 2.960.000	1/3 inç / 3.200.000	3 x 1/4 inç / 3 x 560.000	3 x 1/5 inç / 3 x 570.000	3 x 1/4 inç / 3 x 560.000
Fotoğraf çözünürlüğü (piksel)	2.048 x 1.536	2.048 x 1.536	2.848 x 2.163	1.920 x 1.080	1.920 x 1.080	1.920 x 1.080
Optik zoom / dijital zoom / parlaklık	10/200 x / 1:1.8	10/200 x / 1:1.8	10/20 x / 1:1.8	12/700 x / 1:1.8	10/200 x / 1:1.8	12/700 x / 1:1.8
Odak uzaklığı 4:3/16:9 (mm)	55–554/44–441	55–549 / 46–456	52–524/43–427	– / 40–475	– / 40–404	– / 39–462
Ekran (boyut/piksel)	2,7 Zoll/211.000 Piksel	2,7 Zoll/211.000 Piksel	2,7 Zoll/211.000 Piksel	3,0 Zoll/251.000 Piksel	2,7 Zoll/207.000 Piksel	3,0 Zoll/251.000 Piksel
Vizör / Görüntü sabitleyici	Renkli / Optik	Renkli / Melez	Renkli / Optik	Renkli / Optik	Renkli / Optik	– / Optik
Elle odaklama / yakınlaştırma	Dönen düğme / Şalter / tuşlar	Çark / Şalter	Dönen düğme / Şalter	Joystick / Şalter	Halka / Şalter	Joystick / Şalter
Elle açıklık / pozlama ayarı	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Beyaz dengesi sabit / elle	● (22)/TV - AV	● (23) / –	● (23)/AE-Shift	● (34) / –	● (6)/AE-Shift	● (34) / –
Elle enstantane ayarı	1/6–1/2.000 S.	1/6–1/2.000 S.	–	1/50–1/8.000 S.	1/2–1/4.000 S.	1/50–1/8.000 S.
Program işlevleri (sayı)	13	8	10	5	7	5
Flaş / Işık	● / ●	● / ●	● / –	● / –	● / ●	● / –
Gece işlevi	Gece modu	Uzun süre otomatığı	Super NightShot	Renkli NightView	Nightscope	Renkli NightView
Aksesuar bağlantısı (akıllı / normal)	● / –	● / –	● / –	– / ●	– / ●	– / –
Elle ayarları saklama	●	–	●	Kapanma hafızası	●	Kapanma hafızası
Aygıt içinde düzenleme	–	●	–	–	●	–
Web kamerası / Yazıcı işlevleri	● / PictBridge, EXIF Print	– / PictBridge	– / PictBridge	– / PictBridge	● / DPOF	– / PictBridge
Özellikler	25p kayıt (saniyede 25 tam görüntü), melez odaklama, elle ses kontrolü	25p kayıt (saniyede 25 tam görüntü), melez odaklama	Çevresel kayıt, surat tanıma, tele makro, yumuşak ağır çekim	Çevresel ses, odaklama yardımı, kılavuz çizgiler, tele makro, yumuşak ten odaklama	Tele makro, odaklama yardımı, zebra işlevi, keskinlik tepesi	Zum mikro, 5 kanal ses, kılavuz çizgiler, odaklama yardımı, yumuşak ten odaklama
Portlar / Aksesuarlar						
DV in / out / AV in/out	● / ● / ● / ●	● / ● / – / ●	● / ● / – / ●	● / ● / – / ●	– / ● / – / ●	● / ● / – / ●
S video in / out / HDMI	– / – / ●	– / – / ●	– / ● / ●	– / ● / ●	– / ● / ●	– / ● / ●
USB / Firewire	● / ●	● / –	● / –	● / –	● / ●	● / –
Mikrofon / Kulaklık	● / ●	● / ●	● / ●	● / –	● / –	● / –
Yazılım	Digital Video Solution	Ulead Movie Factory SP, WinDVD, Canon Backup	Picture Motion Browser, "Let's enjoy"	–	CyberLink BD Solution	Panasonic HD Writer 1.0 for SD 1
Batarya / Şarj aleti / Bağlantı	● / – / –	● / – / –	● / – / ●	● / ● / –	● / – / ●	● / ● / –
Test değerleri						
Çözünürlük (dikey / yatay) ¹	650/605 satır çifti	720/720 satır çifti	530/645 satır çifti	465/530 satır çifti	540/535 satır çifti	535/540 satır çifti
Nisbi renk çözünürlüğü ¹	% 53	% 49	% 18	% 58	% 50	% 53
Görüntü kirliliği (900/30 Lux) ²	% 4,5/14,0	% 3,2/22,1	% 5,3/12,6	% 3,5/8,6	% 6,2/9,4	% 3,0/8,3
Renk sapması (900/150 Lux) ²	% 5,6/8,9	% 7,7/7,7	% 6,0/5,7	% 10,7/8,8	% 6,8/10,7	% 10,7/9,5
Mikrofon tayfı	90–14.300 Hz	85–20.000 Hz	110–17.460 Hz	55–11.000 Hz	80–19.650 Hz	80–11.600 Hz
						

¹ Yüksek değerler daha iyi

² Düşük değerler daha iyi

■ Zirve sınıfı (100–90) ■ Üst sınıf (89–75) ■ Orta sınıf (74–45) ■ Tavsiye edilmez (44–0) ● var – yok

SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9
Sony HDR-SR1E	Panasonic HDC-SD5EG	Sony HDR-CX6EK
2000 \$	1500 \$	1600 \$
89	88	87
■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
90	86	88
90	100	87
88	78	77
86	97	100
89	75	91
orta	orta	orta
AVCHD (1.440 x 1.080)	AVCHD (1.920 x 1.080)	AVCHD (1.440 x 1.080)
30 GByte HDD/HDD	SD/SD	MS Duo/MS Duo
8,5 x 8,3 x 16,5 cm/710 g	6,8 x 6,6 x 13,3 cm/400 g	7,7 x 6,7 x 13,0 cm/450 g
1/3 inç / 2.100.000	3 x 1/6 inç / 3 x 560.000	1/2,9 inç / 3.200.000
2.304 x 1.728	1.920 x 1.080	2.848 x 2.136
10/80 x / 1:1.8	10/700 x / 1:1.8	10/20 x / 1:1.8
57-572/47-470	43-425	56-558/44-443
3,5 Zoll/211.200 Piksel	2,7 Zoll/300.000 Piksel	2,7 Zoll/211.000 Piksel
Renkli / Elektronik	Optik	Optik
Halka / Şalter	Joystick / Kaydırma alanı	Çark / Şalter
● / ●	● / ●	● / ●
● (27)/AE-Shift	● (34) / -	● (27) / -
-	1/25-1/8.000 S.	-
5	4	10
● / -	● / -	● / -
Super NightShot	Renkli NightView	Color Slow Shutter
● / -	- / -	● / -
Kapanma hafızası	-	-
●	●	●
- / PictBridge	- / PictBridge	- / PictBridge
Çevresel kayıt, süper ağır çekim, tele makro, odaklama noktası, destek çerçevesi	Kılavuz çizgiler, odaklama yardımı, tele makro, akıllı kontrast, ön kayıt, otomatik yavaş enstantane	Çevresel kayıt, yumuşak ağır çekim, tele makro, odaklama noktası
● / ● / - / ●	- / ● / - / ●	- / ● / - / ●
- / ● / ●	- / - / ●	- / ● / ●
● / -	● / -	● / -
● / ●	- / -	- / -
Picture Motion Browser, AVCHD-Player	HD Writer 2.0	Picture Motion Browser
● / - / -	● / ● / -	● / - / ●
463/662 satır çifti	540/590 satır çifti	520/613 satır çifti
% 33	% 45	% 19
% 4,1/5,3	% 3,4/16,0	% 5,9/9,9
% 6,3/8,2	% 14,6/12,2	% 8,9/8,4
65-17.000 Hz	90-19.500 Hz	60-16.000 Hz
		

CHIP KILAVUZ: HD kameralar

Kontrol listesi

✓ Arabirimler: DV-in ve HDMI

HD video kameralar Blu-ray ya da AVCHD-DVD kendini kabul ettirene kadar video oynatıcı görevi de görecek. Bu da birkaç seneyi bulacak gibi. Düzenlenen film DV-in portundan tekrar video kameraya gönderilebilir ve oradan da HDTV'ye HDMI ile aktarılabilir. Bu yüzden iki arabirimin de bulunması zorunlu.

✓ Video düzenleme için HDV

HDV biçimi ve dolayısıyla kaset, video efektleriyle süslenmiş görüntüler için en ideal seçim. Tüm video düzenleme programları bu biçimi destekliyor ve MPEG2 codec'i PC'nizin işlemcisini çok yormuyor.

✓ Modern depolama ortamı

Sabit disk ve bellek kartı sizi kaseti başa sarma zahmetinden kurtarıp PC'ye veri aktarımını hızlandırabilir. Dikkat: PC'ler ve PlayStation 3'ler AVCHD DVD'lerini oynatabiliyor ama normal DVD oynatıcılar bunu yapamıyor.

✓ Profesyonel ses

Uzmanlar asla dahili mikrofona güvenmez, bir harici mikrofon kullanır, sesi de sürekli kulaklıkla kontrol ederler. Her iki işlev için de birer çıkış bulunmalı.

✓ Fotoğraf işlevi

Üreticiler yüksek fotoğraf çözünürlüğüne ancak interpolasyonla ulaşabiliyor. Algılayıcının çözünürlüğü görüntü kalitesi için daha iyi bir gösterge. En azından 3 megapiksel olmasında fayda var.

Test birincisi

1

Canon HV20

Kaset kullanan kameralar ortadan kalkacak gibi görünmüyor. Doğrusu, Canon HV20'nin görüntü keskinliği ve renk sunumu benzersiz. Aletin neredeyse hiçbir eksiği yok.

Yaklaşık: 1400 \$

6

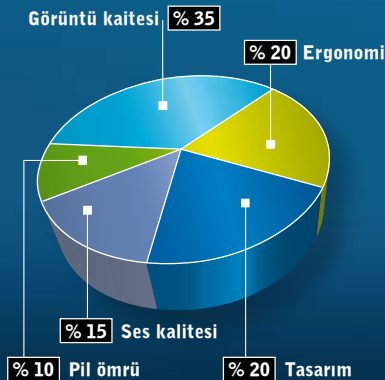
Panasonic HDC-SD1EG

SD1EG, HD video kameraların ilk neslinden. Bu yüzden artık kelepç fiyatına satılıyor. Yine de tasarım ve görüntü kalitesinde hâlâ birçoklarından üstün.

Yaklaşık: 1250 \$

HD VIDEO KAMERALARI NASIL TEST ETTİK?

Video kameralarda en önemli ölçüt görüntü kalitesi. Bunu çözünürlüğü, renk çözünürlüğü, renk sadakatini, görüntü bozulmasını ve görüntü sabitlemeyi ölçerek belirledik. Ergonomi kısmında aletin kullanımı, kontrollerin yerleşimi ve menü yapısı dikkate alındı. Ayrıca bağlantı sayısına, işlevlere ve aksesuarlara da puan verildi. Ses değerlendirmesi için sesin derinliği, yükseklik ve merkez modülasyonu ve stereo etkisi hesaplamaya katıldı.

Sorunsuz kullanıcı
doğrulamaAkıllı
yedekleme

Kolay terfi

Ağ güvenlik
merkeziAkış ve dosya
sunucusu

Windows Home Server

Sunucular artık oturma odalarına girmeye aday, Windows'un yeni gözdesini CHIP enine boyuna test etti.

Bu yazıda

Windows Home Server ve özellikleri

Yedekleme neden bu kadar önemli?

Sunucunun güç tasarrufu

Ev yapımı Home Server

Bir PC çalışma odasında, bir diğeri çocuk odasında, oturma odasında videolar için bir veri akışı istemcisi, belki de mutfak için bir internet radyosu. Her şey birbirine WLAN ya da kabloyla bağlı ve internete bir DSL yönlendiricisi üzerinden çıkılıyor. Neresinden bakarsanız bakın, kusursuz bir multimedya ağı. Tek bir şey eksik, o da

tüm videolar, MP3'ler ve bunlara her yerden erişebilmek için merkezi bir sunucu.

Bu sunucu elbette erişim kısıtlamaya izin vermeli ki, çocuklar babalarının iş sunumunu kurcalamasınlar. Ayrıca terfi ettirilebilmeli, zira multimedya esaslı bir ev ağında sabit disklerin dolması an meselesi. Son olarak da tüm önemli veriler anında yedeklenmeli.

Windows Home Server işte bu dilekleri yerine getirmeyi hedefleyen, geleceğin multimedya ağlarının kalbi olması beklenen bir işletim sistemi. CHIP, Microsoft'un yeni ürününün son sürümünü test etme ayrıcalığını yakalayan

CHIP Sonuç

■ Bağlanın çalışsın: Windows Home Server konusunda gözünüzü boyamaya çalışmıyoruz. Testimiz hiçbir NAS'ın (Network Attached Storage, yani ağa bağlı depolama aygıtı) Microsoft'un yeni sistemi kadar kolay kullanımlı olmadığını gösteriyor. Ancak Home Server için kesenin ağzını biraz açmamız gerekiyor. Bu yatırımın karşılığında akıllı yedekleme gibi özellikler yüzünüzü güldürecek. ZIP yükleme gibi birkaç özelliğin eksik olmasına şaşırdık ama tümünü sonradan eklemek mümkün. Bu da ev sunucusu konforunun, kısa sürede yaygınlaşacağını gösteriyor.

ilk dergilerden oldu. Gördüğümüzden de memnun kaldık. Kimi zaman hoş sürprizlerle karşılaştık, geliştirme için küçük tavsiyelerde bulunduk ve bu işletim sistemine en uygun donanımların hangileri olduğunu öğrendik.

Tıklamasız kurulum

Windows Home Server'ın kökeni karmaşık ve profesyonel bir sistem olan Windows Server 2003'e dayansa da, kurulum işlemi tereyağdan kıl çekercesine sorunsuz. Kurulum DVD'sinden ön-yükleme yapın, klavye düzenini seçin, seri numarasını girip bir çay molası verin. Geri kalanını, örneğin disklerin bölümlenmesini Windows Server'a emanet edebilirsiniz. Home Server 400 GB diskli test makinemizde 20 GB alanını sisteme, geri kalanınıysa verilere ayırdı.

Yine de çoğu kullanıcı bu iki basit adımla bile uğraşmayacak. Kullanıcıların büyük kısmı HP, Medion ya da Fujitsu Siemens'in ürettiği, Home Server'lı ev sunucularını satın alacak ve Microsoft'un kendi sistemi için ürettiği System Builder sürümünden uzak duracak. Fujitsu Siemens'in 500 GB kapasiteli sunucusunun 600 Euro fiyatla satılacağı ve fazladan üç sabit disk yuvası içereceği söyleniyor. İnternette System Builder sürümü (yani asıl işletim sistemi yazılımı) sadece 130 Euro'ya satılıyor.

Ama tercihleriniz ne yönde olursa olsun, sunucu yazılımı bir kez kurulduktan sonra bilgisayar ne bir fare ne de monitör gerektiriyor. Tek ihtiyacınız, bilgisayarı tükatabileceğiniz, ağ bağlantısı olan bir oda. Geri kalanını kendi PC'nizden zahmetsizce halledebilirsiniz. Bunun için tüm gereksiniminiz sunucuyla birlikte gelen, yönetim konsoluna erişim sağlayan ve yedeklemelerden sorumlu Connector yazılımı.

Kabataslak tüm özellikler

İlk bakışta Windows Home Server, NAS sabit diskleri için üretilmiş işletim sistemlerine benziyor. Tıpkı rakipleri gibi Home Server, Windows'la çalışan makinelere depolama alanı sağlıyor. Xbox

360 ya da Link Theatre gibi istemcilere video ya da ses akışının gönderilmesi ise çok ilgi çekici bir özellik değil. Bununla birlikte, özelliklere ve gerisindeki teknolojiye yakından bir bakış, Windows Home Server'ın ilk bakışta göze çarpanndan daha fazlasını vaat ettiğini ortaya koyuyor.

Intelligent Backup: Microsoft'u rakiplerinden ayırt eden özelliklerden biri otomatik ve basit veri yedekleme. Kurulum tamamlandıktan sonra Windows Home Server her PC'yi gece yarısıyla sabah altı arasında Connector yazılımıyla denetliyor ve tüm değişiklikleri kaydediyor. Kişisel ayarları her PC'de veri yedeklemenin elle başlatılacağı şekilde ayarlamak olası.

Bunlar da kulağa çok cazip gelmeyebilir. Yine de Windows Home Server rakiplerinden açık ara önde. Diğer yedekleme çözümlerinin aksine, bu yazılım dosyalarla değil sabit diskte dosyaları barındıran kümeler üzerinde duruyor. Ayrı bir dosya sayesinde akıllı yedekleme yazılımı her bir kümenin nerede olduğunu, daha da önemlisi, bir kümenin hangi dosyaları içerdiğini kesti-rebiliyor. Böylece sunucuda yer tasarrufu, ağda ise daha az trafik meydana geliyor. Sözün gelimi, eğer bir dosyada farklılık varsa, sistem tüm dosyanın değil de sadece değiştirilen kümenin yede-

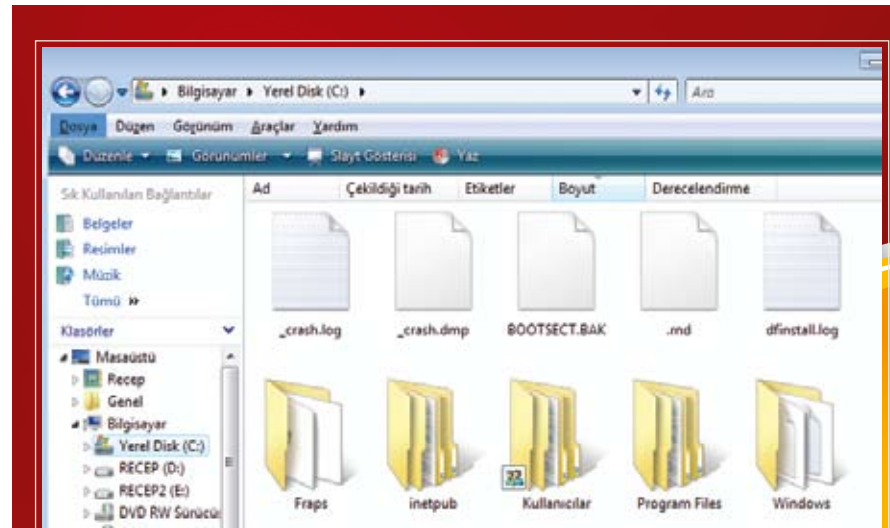
ERİŞİM DENETİMİ Yeni konsolda ne ararsanız var; kullanıcı hesapları bile.

ğini alıyor. Bu Outlook'taki gibi geniş kümeler söz konusu olduğunda yüzlerce MB tasarruf sağlıyor.

Eğer bir PC'de gerçek dosya kaybı meydana gelirse, Home Server paketi veriyi yeniden oluşturmak için birtakım seçenekler sunuyor. Eğer sadece bir dosya kaybolduysa Connector yazılımı o dosyayı yedekten çıkarmak için kullanılabilir. Sadece istediğiniz veri yedeğini seçip görüntülemeniz yetiyor.

Önce bir sanal disk sürücüsü açılıyor, buradan da istediğiniz dosyayı kopyalayabiliyorsunuz. Bu işlem testimizde sorunsuzca gerçekleşti.

Smart Restore CD: Tam bir çökme sonrası Connector kullanılamayacağından,

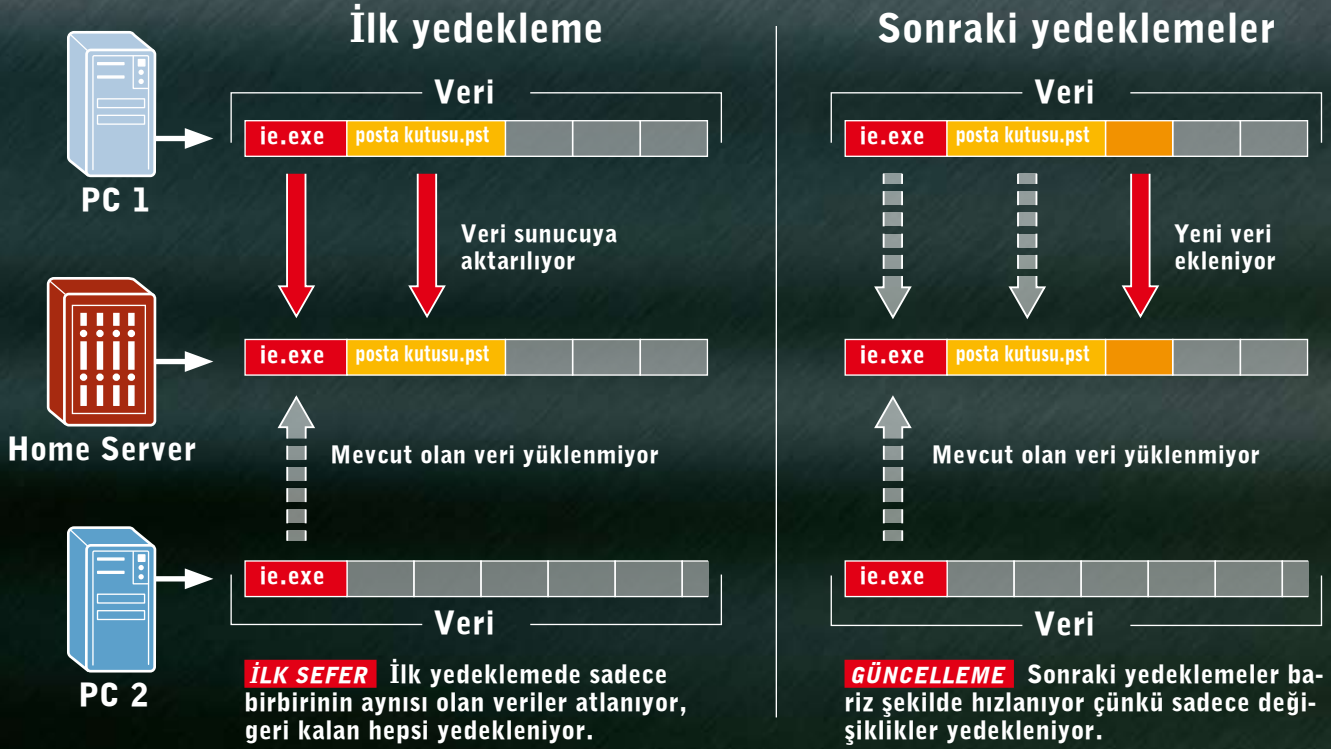

KULLANIMI KOLAY Bir sanal disk istediğiniz her dosyaya erişmenizi sağlıyor. USB disk sürücülerden tek farkı üzerindeki mavi şerit.

Akıllı yedekler

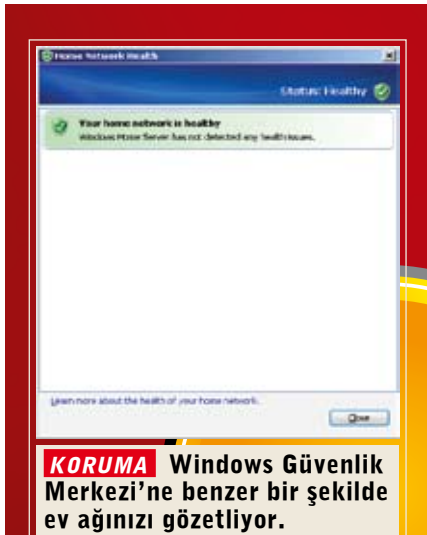
SIS (single instance storage) ile Microsoft bugüne kadar sadece ticari sunucularda görülen bir özelliği Windows Home Server'a kazandırmış. Veriler artık dosya değil, sabit disk kü-

meleri şeklinde saklanıyor. Eğer içerik değişmişse, dosyanın tümü değil sadece ilgili küme aktarılıyor ve yedeklemede de aynı yapıyor. Birbirinin aynı kümeler birleştiriliyor.

önyüklemeye yapabilen bir kurtarma CD'si eklenmiş. CD'de Windows PE 2.0 ve yedekleme yazılımının özel bir sürümü bulunuyor. Acil bir durumda birkaç tıklamayla tüm sistem bölümünü kurtarabiliyorsunuz.

Bazı durumlarda bu kurtarma CD'siyle sorunlar yaşayabiliyorsunuz.

Örneğin biz ağ kartımızı tanıtamadık.

Bununla birlikte, gerekli sürücüyü içeren bir USB bellek ile sorunun üstesinden anında geldik. Eğer yedek bir sürücü bulunamazsa, söz konusu sürücüyü indirme ya da bir diskten / USB bellekten yükleme seçeneği sunuluyor. Karşılaştığımız küçük sorunu saymazsak sistem kusursuz işliyor.

İnternette sürücü peşinde saatler harcamanız için Connector kurulum esnasında önemli sürücülerin çoğunu kopyalıyor ve ayrı bir dizinde yedekliyor. Bu her bilgisayar için yapılıyor. Ancak yazılım hata verirse bu dizine de erişemezsiniz. Üstüne üstlük, basit kullanıcı yönetimine rağmen yedeklere yalnızca Home Server yöneticisi erişebiliyor. Yani verilerini kaybetme felaketiyle yüz yüze kalan kullanıcıların ya yönetici şifresini bilmesi ya da yönetici gelip sisteme giriş yapana kadar sabretmesi gerekiyor.

Terfi etmek çocuk işi: Eğer akıllı yedek-

lemeye rağmen depolama alanı sıkıntısı çekiyorsanız Windows Home Server kolayca terfi ettirilebiliyor. Tek yapmanız gereken sabit diski bağlamak, o kadar. Veri taşıyıcının dâhili ya da USB portundan bağlı olması hiçbir şey değiştirmiyor. Yazılım her şeyi kendi üstleniyor ve kullanıcı sadece depolama kapasitesinin birden arttığını görüyor.

Eksiksiz veri yedekleme: Ek sabit diskler sadece mevcut depolama alanını artırıyor. İki disk kurulur kurulmaz Windows Home Server tüm yedekleri otomatikman aynalıyor. Böylece disklerden biri çökse bile veriler kaybolmuyor. Siz yine de dikkatli olun; Windows Home Server'ın belgeler için ayırdığı dizinler kendiliğinden aynalanmıyor. Bu da demek oluyor ki kıymetli fotoğraflarını ve diğer verilerini sadece Home Server'da saklayan kullanıcıların konsol aracılığıyla bu dizinler için de kurtarma seçeneğini açmaları gerekiyor.

Uzaktan erişim: Windows Home Server →

ev ağıyla internet arasında mükemmel bir köprü kuruyor. FritzBox gibi UpnP'den anlayan DSL yönlendiricileri, yazılımı otomatikman yapılandırıyor ve Windows Home Server'a internetten bir web tarayıcıyla erişilmesini sağlıyor. Bu erişim SSL şifrelemesiyle güvence altına alınıyor.

Bunun için gereken lisansı sunucu kendisi yaratıyor ve kurulum sırasında Connector yazılımı aracılığıyla tüm Home Server istemcilerine dağıtıyor.

UPnP uyumlu yönlendiriciye sahip olmayanlar da uzaktan erişimin faydalarından yararlanabilir fakat bunun için öncelikle 443 ve 41235 numaralı TCP portlarının Home Server'ın IP adresine iletilmesi gerekiyor. Etkinleştirildikten sonra sadece etkinleştirilmiş dosyalara değil, gerek sunucunun yönetim konsoluna gerekse ağ üzerindeki tüm PC'lere web tarayıcı üzerinden erişilebiliyor. Bununla birlikte istemcilerin dışarıdan kontrolü için Windows'tan Remote System'in ayrıca etkinleştirilmesi gerekiyor ki, bu da XP Professional ya da Vista Ultimate işletim sistemi kullanmanızı şart kılıyor.

DSL kullanıcıları servis sağlayıcıdan sürekli yeni IP adresi alır. Bu da istemcilerle internetten kolayca erişmeyi engelleyebilir. Bunu düşünen Microsoft ücretsiz bir dinamik DNS hizmeti sağlamış. Böylelikle, IP numarası değişse bile Windows Home Server'a daima aynı alan adını kullanarak erişmek mümkün

oluyor.

Uygulamalı testimizde, geliştirilmeye açık birkaç noktanın farkına vardık.

Örneğin, birkaç dosya birden indirmek istiyorsanız her birinin yanındaki kutucuğu işaretleyip *Download*'a tıklıyorsunuz ve istediğiniz içerik size bir ZIP dosyası halinde gönderiliyor. Ancak karşıya dosya yükleyecekseniz ZIP kullanamıyorsunuz ve her bir dosyayı teker teker göndermeye mecbur oluyorsunuz.

Sunucu eklentileri: Microsoft, programcılara Home Server'ı eklentilerle terfi etme seçeneği sunuyor. Bu sistem daha şimdiden öyle iyi çalışıyor ki beta safhasında sunulan birtakım özellikler artık bedava indirilebiliyor. Örneğin, eksikliğinden dem vurduğumuz ZIP yükleme eklentisi.

Performans ve güç tüketimi

Kuramsal olarak, Windows Home Server'ı herhangi bir PC'ye kurabilirsiniz. Bununla birlikte, astronomik faturalardan kaçınmak için birkaç noktayı akıldan çıkarmamak yararlı olur. Söz gelimi, Microsoft'un tavsiye ettiği gibi 2 GHz'lik sıradan bir Pentium 4, 80 ila 100 watt güç tüketir. Eğer 100 watt'lık bir sunucuyu 365 gün 24 saat açık bıraksanız elektrik faturanız yılda ortalama 150 Euro kabarcaktır. Dahası, böyle bir bilgisayar çok gürültü çıkaracağından ev içinde kullanıma da uygun değildir. Test sırasında OEM üretimi sunu-

İş kendi Home Server'ınızı kurmaya geldiyse, doğru işlemci ve anakart seçimi büyük önem arz ediyor. Diğer bileşenlerin performans ve güç tüketimi üzerindeki etkisi göz ardı edilebilir.

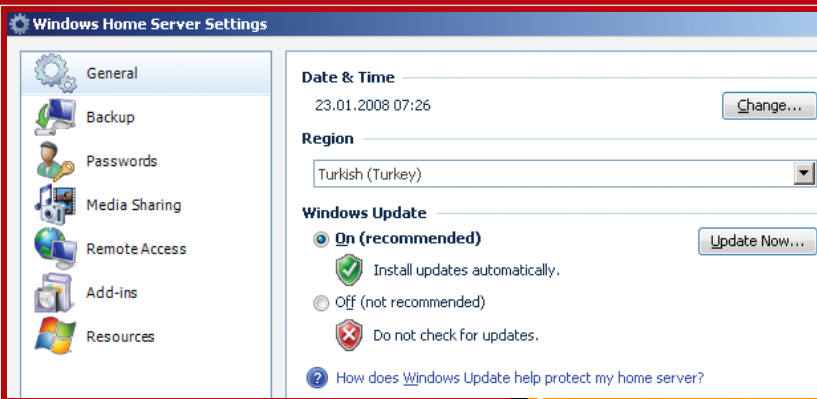
■ Biz üzerinde 1,5 GHz'lik işlemciyle gelen VIA Epia EX anakartı öneriyoruz. İşlemci 1 GHz'de fansız bile çalışıyor. 20 watt güç bu sistem için yetiyor da artıyor bile (bir sabit disk dahil). İki SATA ve iki IDE portu olası terfiler için yeterince esneklik sağlıyor. VGA ve Fast Ethernet gibi diğer tümleşik portlar ise sistemi tamamlıyor. 200 Euro'luk bu çözüm ucuz değil ama makul fiyatla performansın bulunduğu bir ürün.

cuların güç sarfiyatını ölçemedik, zira hepsi de prototip niteliğindedir. Bununla birlikte, ince ayarları yapılmış bir sistemin 25 watt'tan fazla tüketmemesi gerekiyor.

Ev yapımı sunucularda karşılaşılan bir diğer sorunsal Windows Server 2003 için gereken bir dizi sürücünün beklemeye kipini desteklememesi. İş fatura hesabına geldiğinde bu kesinlikle planlarınıza gölge düşürebilir.

Halbuki, alternatiflerin böyle bir sorunu yok. Yapılan NAS sabit disk testlerinde de gözlemlendiği üzere en kötü güç tüketim değerleri çalışma sırasında 24, beklemede ise 22 watt'tı. Bir başka konuya daha dikkat edin: Ağ bağlantısı. Tahminlerin aksine, darboğazı sabit disk hızı ya da çalışma belleğinin boyutu değil, ağ bağlantısı oluşturuyor. G standardıyla uyumlu bir WLAN ağı saniyede en fazla 4 MB veri iletebilir ve bu da tüm veriler için ilk yedek almada ya da HD filmlerini aktarmada çok yavaş kalıyor. O yüzden, testimizde Home Server'ı ve PC'yi ilk yedek için doğrudan kabloyla bağladık. 100 Mbit'lik kablo sağ olsun, 250 GB'lık kopyalama bir saat bile sürmedi. Diğer yedeklemelerse WLAN üzerinden sorunsuzca gerçekleşti. Akıllı yazılım sayesinde sonradan veri aktarmaya bile lüzum duymadık. Bununla birlikte, HD filmler aktarılırken hızlı Ethernet ya da Gigabit Ethernet gerektiğini unutmayın. ■

VP / Barış Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

KULLANIM KOLAYLIĞI Home Server'ın nerdeyse bütün ayarlarını tek bir konsoldan yönetebilirsiniz.

Her eve lazım

Kalitesiz fotoğraflara, sıkıcı slayt gösterilerine son.
CHIP'in araçlarıyla fotoğraflarınız çok daha başarılı.

Yeni kadraj, farklı ayarlar ve değişik bir perspektif... Geriye kalan tek şey artık deklanşöre basmak. İster hobi olarak uğraşın ister profesyonel olun, fotoğraf makineleriyle yaşam böyle akıp gidiyor. Çok fotoğraf çekmek artık eskisi gibi masraflı da değil. Boyutları GB'larla ölçülen ve yüzlerce yüksek çözünürlüklü fotoğrafa ev sahipliği yapan hafıza kartları, hep ucuzluyor. Asıl sorun bu kadar çok fotoğrafla ne yapacağınız. Çektiğiniz fotoğraflardan en beğendiklerinizi yakınlarınızla paylaşmadıktan sonra tümünü sabit diskinizde saklamak çok da anlamlı değil. Yapmışken sunumu da en kaliteli şekilde yapmak da şart.

Çözüm: Küçük bir fotoğraf koleksiyonu olan hobi fotoğrafçıları için ücretsiz yazılımlar yeterli olabilir. Ancak daha büyük bir arşive sahip ve yüksek kalitede sunumlar yapmak isteyenler için yazılım maliyeti 100 € sınırına yaklaşıyor. Yüzlerce fotoğraf ile çalışmak ve RAW fotoğraf biçimini işleyebilmek için bu

fotoğraf araçları

profesyonel yazılımlara ihtiyaç duymamız işten bile değil. Biz de bu ay, fotoğraflarınız için oldukça kapsamlı bir paket oluşturduk. Pakette yer alan fotoğraf yönetimi, düzenlemesi ve sunum araçları alanlarının en iyilerinden oluşuyor. Bu araçlarla tüm müdahaleleri rahatlıkla gerçekleştirebilirsiniz. Alternatif olarak her kategoride profesyonel yazılımları ise **74**'teki kutu içinde yer alıyor.

YÖNETİM

Fotoğraf düzenleme, sıralama ve arşivleme

Er ya da geç her fotoğrafçının sabit diski fotoğraflarla dolmaya mahkûmdur. Bu yığın içinde çıkabilmek için bir yönetim yazılımı şart.

Ücretsiz: Picasa 2.7

Fotoğraf koleksiyonlarını düzenlemek ve yönetmek için Google'ın ücretsiz Picasa yazılımı harika bir araç. 2.7 sürümü ile albümler yerine daha çok alışık olduğumuz Windows klasör yapısını kullanmaya başlayan yazılımda, fotoğrafları görsel olarak sıralayabilmek için onlara anahtar kelimeler atamak gerekiyor.

Picasa kullanıcılara başka birçok özellik sunuyor. Parlaklık filtresi gibi efektler ve çeşitli resim işleme işlevleri bunların ilki. Ayrıca yazılım ile çok kolay bir şekilde web siteleri, kolajlar, posterler, filmler, ekran koruyucuları ve müzikli slayt gösterileri de hazırlanabiliyor. CD ve DVD'lere yedek alma da Picasa için çocuk oyuncağı. Yazılımı kullanmaya başladığınızda, ilkin *Thumbnail* görünümünde *View-Small Pictures* seçeneğini etkinleştirirseniz, daha rahat çalışabilirsiniz. Picasa 2.7, RAW da dâhil olmak üzere pek çok resim ve video biçimini destekliyor.

Ücretsiz alternatif: Irfanview 4.10

(www.irfanview.com), çok fazla sıralama seçeneği sunmasa da, daha fazla dosya biçimini destekliyor.

Satın almak için: ThumbsPlus 7

İşlev zenginliği ThumbsPlus'ın en dikkat çeken özellikleri arasında. Ortalama 100 € civarında satılan 7. sürümün yeni özelliği ise 48 bit renk derinliğini ve alfa kanalına sahip görselleri desteklemesi. Eklentiler ise 100'den fazla biçim için sunulan desteği tamamlıyor. Yine de EPS ve PDF için bir açık kaynak yazılımı olan GhostScript'i yüklemek gerekiyor. Resim arşivi, Microsoft Access ile bağlantı için ODBC de dâhil olmak üzere eksiksiz bir veri tabanı sunuyor. Bu şekilde gelişmiş aramalar ve mükemmel çoklu işlem işlevleri ya da harici veri taşıyıcılar için pratik çevrim dışı klasörler için otomasyon yapılabilir. Örneğin sahil teması gibi benzer içeriğe sahip resimlerin aranmasını sağlayan arama iş-

leviyse, ThumbsPlus'ın akılda kalan özellikleri arasında yer alıyor. Ne yazık ki CD/DVD kayıt özelliğinin olmaması bir eksiklik.

Alternatif satın alma: Adobe Photoshop Elements (www.adobe.com; 85 €). Daha az işlev sunsa da daha kullanışlı ve CD/DVD yazma özelliğine de sahip.

DÜZENLEME

Hataları düzeltin, kırmızı gözlerden kurtulun

Fotoğraf çekmek için deklanşöre basmak zaman alan bir işlem değil. Ancak bir fotoğraf, düzenleme yazılımlarında işlenmeden gerçek güzelliğine kavuşmıyor. Renk ayarları ise sadece bir başlangıç. Sunacağımız yazılımlarla, kırmızı göz hatalarının giderebileceğiniz gibi fotoğraflarınız üzerinde rötuşlar da yapıp, fotoğraflarınızı güzelleştirmeniz mümkün. →

Ücretsiz: Gimp 2.4.2

Eğer fotoğraf düzenleme yazılımlarına para vermek size dokunuyorsa Gimp iyi bir çözüm olabilir. İlk sürümleri çökme sorunları nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştı ancak artık yazılım, bu sorunlardan kurtulmuş durumda.

Kullanıcıların bu yazılımda ilk olarak pencere tabanlı arabirimde çalışmaya alışması gerekiyor. Ancak bunun avantajları da yok değil. Yazılım içinde bağımsız menü ve alt menüler oluşturduğunuz için, bu öncelik verdiğiniz komutlara daha hızlı ulaşabilirsiniz.

Gimp, çeşitli fırçalar ve geliştirme

araçları da sunuyor. Bunun yanı sıra kontrast ve renk düzeltme seçenekleri de hayli gelişmiş. Otomatik maske aracı ve katman maskeleri gibi seçim araçları da, kullanıcının ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabilecek türden.

Ücretsiz alternatif: Microsoft Office Picture Manager (www.microsoft.com) daha az işleve sahip ama buna karşılık çok daha kullanışlı bir arabirim sunuyor.

Satın almak için: Paint Shop Pro X2 Yazılımın yeni sürümü olan X2 (ortalama 90 €), karanlık grafik tasarımıyla dikkat çekiyor. Tabii ki eski arabirime dönmek de mümkün. "Express lab" özelliği gerçekten kullanışlı: Bu şekilde karmaşık düzenleme adımlarını sadece birkaç tıklama ile gerçekleştirebiliyorsunuz. Portreler ise yeni düzenleme araçları ile kolayca işlenebiliyor.

Yenilikleri denemek çoğu zaman fotoğrafçılar için tehdittir: X2, aynı nesneye çatal teşkili pozlandırma yöntemi uygulayarak bağımsız olarak bir HDR fotoğraf oluşturabiliyor. Yaptığımız testlerde sonuçlar gerçekten etkileyiciydi. Kontroller sayesinde elle müdahale yapabilmek de mümkün.

İmaj yönetim özelliği eklenmiş olsa da, Paint Shop Pro X2 henüz bir arşiv

Üst düzey çözümler: Uzmanlar ve zoru sevenler için profesyonel araçlar

Fotoğraflarınız düzenlemek için buraya kadar sunduğumuz araçlar çoğu zaman yeterlidir. Ancak binlerce fotoğrafı sıralamak ve derli toplu hale getirmek istiyorsanız Adobe'un (www.adobe.com) üst düzey yazılımları şart.

Yönetim: Adobe Photoshop Lightroom 1.2, fotoğraflarla çalışan fotoğrafçılar için özel olarak geliştirilmiş profesyonel bir yazılım. Görsellerin parlaklık, kontrast ve çözünürlük değerleri üzerinde çalışmak için kullanabileceğiniz bu yazılım, işlem sırasında var olan kaliteyi etkilemiyor. Yüksek performansa sahip veritabanı ise binlerce fotoğrafla bile hiç sorunsuz çalışıyor.

Düzenleme: Adobe Photoshop CS3, uygulamada kontrast düzeltme ve baskı öncesi işlemlerde benzer yazılımların hepsini geride bırakıyor. Web sayfalarında kullanılan Rollover tuşlarının tasarımında bile üst sınıf bir yazılım olduğunu ispatlıyor. Çok karmaşık bir işlem

olan dekupe'de de aynı başarıyı sürdüren Photoshop, ters ışıktaki kıvrırcık saçları bile rahatlıkla arka plandan ayırabiliyor. Vektör maskelerin ise bir benzeri yok: Aynı katman maskelerinde olduğu gibi, çalışılan katmandaki bazı alanları gizleyebiliyor.

Sunum: Adobe After Effects CS3, Photoshop'un fotoğraflar için yaptığı uygulamaları, videolar ve slayt gösterileri için gerçekleştiriyor. Grafik animasyonlarının yanı sıra yüzlerce efekt ve filtreye sahip. Yazılımın yeni başlayanlar için pek kolay olmadığı aşikar ancak bir kere alıştıktan sonra izleyenleri hayran bırakacak slayt gösterileri için gerekli bir yazılım.

PROFESYONEL Photoshop bir servete mal olabilir. Ancak alabileceği yazılımlar arasında en iyisi.

yazılımının yerini almayı hedeflemiyor. Yine de yazılım, 5.000 fotoğraftan oluşan test veri tabanımızın altından başarıyla kalktı. Tabii Sony'nin SRF biçimini saymazsak.

Alternatif satın alma: Eğer ağırlıklı olarak internet üzerinden temin ettiğiniz fotoğraflar üzerinde çalışıyorsanız, Photo Impact (www.ulead.com, 45 €) yazılımı da aklınızın bir köşesinde bulunmalı.

SUNUM

Efektlerle fotoğraflarınız göz kamaştırır

Dijital fotoğraflarınızı topladınız, sıraya koydunuz ve hatta tüm fotoğraf kusurlarını da giderdiniz. Artık gerçeklerle yüzleşmenin zamanı geldi: Zaman sunum zamanı! Yazının devamında bu sorunu aşmak ve başarılı slayt gösterilerine imza atmak için gerekli araçları bulabilirsiniz.

Ücretsiz: Movie Maker

Windows ile sunulan Movie Maker sayesinde oldukça başarılı slayt gösterileri hazırlayabilirsiniz. Yazılımın en güncel sürümü, Vista ile kullanıcılara sunuluyor. Bir önceki sürüme sahip olan XP kullanıcıları ise Microsoft'un web sitesinden (www.microsoft.com) yeni sürümü ücretsiz olarak indirebilir.

Sadece tek tıklama ile fotoğrafları Movie Maker içine ekleyebilirsiniz. Burada size fotoğraf dizilerini ve aralarındaki geçiş efektlerini görüntüleyen küçük bir story board sunulacak. Fotoğ-

rafları tek tek eklemek için ise sürükleyip, ilgili yere bırakmak yeterli. Bunun iyi tarafı ise şu: Normal geçiş filtrelerinin efektleri, Movie Maker tarafından imajlar için de uygulanabiliyor. Böylelikle araç, slayt gösterisi sırasında bir imaja züm yapabiliyor. Tabii ki slayta arka planda çalacak bir ses de ekleyebilirsiniz.

Ücretsiz alternatif: Diashow Pro (www.mediakg.com) isimli daha az efektte sahip bu araçta her şey bir arada.

Satın almak için

Magix'in, Photos on CD & DVD 7 Deluxe (ortalama 30 €) adlı yazılımı, alışık olmadığınız tarzda slayt gösterileri hazırlayabiliyor. Bir önceki sürüm ile kıyaslandığında oldukça bariz bir hız artışı göze çarpıyor. Görsellerde çerçeve döndürme ve züm işlemlerini denemek, yeni sürümle çok daha kolay. Ayrıca yeni açılış ekranları da oldukça ilginizi çekecek. Örneğin, kısa filmde bir el dev fotoğraf albümünü açıyor ve slayt gösterisindeki ilk görsel albüm içinde beliriyor. Magix aynı zamanda dekoratif koleksiyonlar da sunuyor: Daha fazla çerçeve, ok ve renk paleti gibi. Kamera kaydırma hareketleri de artık serbestçe kontrol edilebiliyor. Birbiri ile bağlantılı nesneler ise birbirini takip edebiliyor. Böylece kişiye bağlı konuşma balonları yapılabiliyor.

Alternatif satın alma: Aquasoft Slide Show XP Five, (www.aquasoft.de), 30 €) televizyona çıkış vermek için de fazladan seçenek sunuyor. ■

FK / Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

web sayfaları, e-posta dosya indirme, dosya yükleme işlemlerini hızlandırın

ONSPEED TÜRKİYE'DE

WAKE UP YOUR INTERNET

internetini uyandır

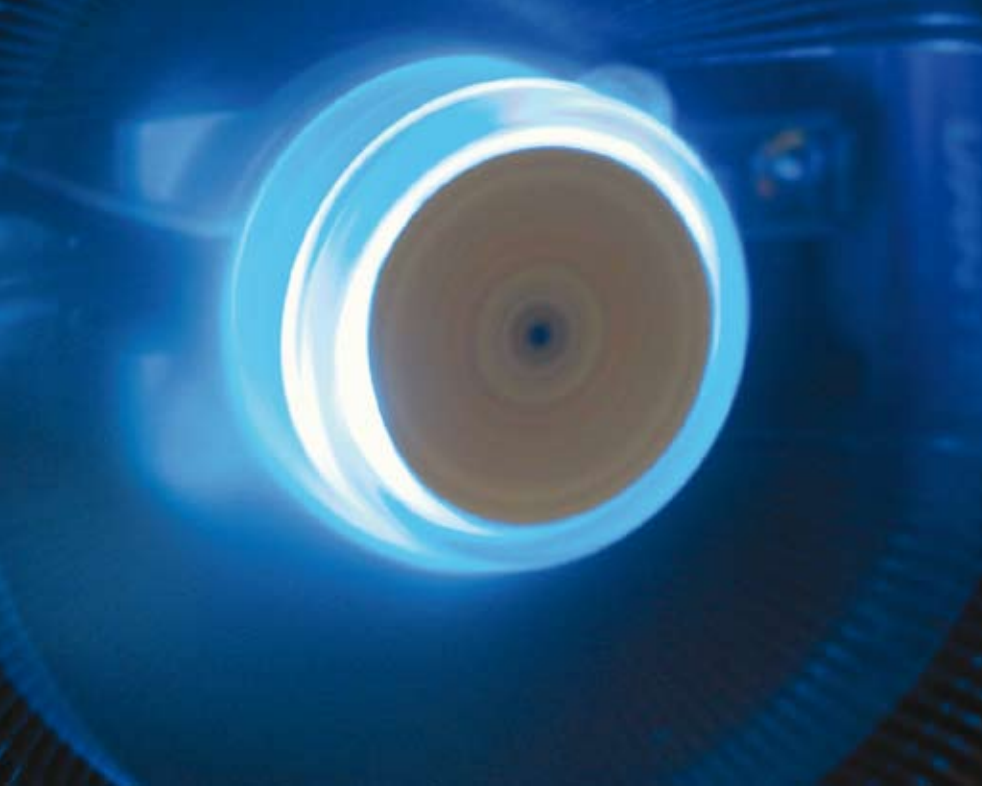
- Dünya Çapında 700,000 kullanıcı
- Devrim yapan patentli teknoloji
- Kurulması ve kullanımı çok kolay
- PC ve MAC desteği
- Kablo karmaşası, uzman ihtiyacı yok
- Her tür internet bağlantısıyla çalışma

Çevirmeli bağlantılarda 10, GPRSte 8, ADSL ve KABLO'da 5 kata kadar daha hızlı !

Kampanya süresince 39.99€ + KDV yerine sadece 31.99€ + KDV

İlk 2000 müşterimize hem ilk alımda hem de üyeliklerini kesintisiz yeniledikleri sürece %20 indirim

Kurumsal siparişlerde 2-5 adet %5 6-10 adet %8 11-25 adet %10 26 ve üstü %15 indirim

Fan-atik soğutucular

Kış günleri geride kalırken işlemcinizi yaza hazırlayın. Piyasadaki AMD ve Intel destekli popüler soğutucuları mercek altına alıyoruz.

Bu yazıda

Soğutucu özellikleri

PWM vs voltaj ayarı

Ses seviyesi

Bilgisayarlarla uzun zamandır ilgileniyorsanız aşırı sıcaklıktan yanan işlemciler size yabancı gelmeyecektir. Hatta işlemcinin üzerinde yumurta pişirmeyi deneyenlere bile rastladık. Günümüzde kavrulup eriyen işlemciler artık yok. En azından firmalar yeni işlemcilerin yüksek sıcaklıkta kapanmasını sağlayarak bunu önüyor. Bunlara ek olarak yeni üretim teknolojileri de oluşan ısıyı minimuma indirmek için geliştiriliyor. Gelin görün ki, artan çekirdek sayısı ve dolayısıyla açılıp kapanan milyonlarca transistörün oluşturduğu ısıyı pasif bir soğutma sis-

temi ile dağıtmak, en azından hız tutkunları için pek de mümkün değil. Su soğutma çözümleri ise gün geçtikçe daha güvenilir olmalarına karşın pratik ve ekonomik olmaktan biraz uzakta. Hali hazırda en makul seçenek ise küresel ısınmaya pek faydaları olmamasına karşın, yakından tanıdığımız fan ve ısıçukuru ikilisi.

SPESİFİKASYONLAR

Her soğutucu uygun mu?

Soğutmanın performansla birebir ilişkisinin farkında olan AMD ve Intel, bu işlemciler ile kullanılacak soğutucu standartlarını ayrıntılı olarak belirliyor. Örneğin sokete takılacak soğutucunun ağırlığı 450 g.'ı geçmemek zorunda. Elbette ne kullanıcılar ne de soğutucu

üreticileri bu standardın toleransını sonuna kadar zorlamakta çekinmiyor. Ama derine indiğinizde fan dönüş hızlarında bile belli standartlar var. Örneğin Intel işlemciler ile kullanılacak PWM fanların minimum dönüş hızı maksimumun yüzde 30'u kadar olmak zorunda ve fan bu hıza iki saniye içinde erişmeli. Fanın otomatik baştan başlama özelliği, düşük voltajda bile çalışması işlemcinin ömrü açısından önemli özellikler arasında yer alıyor. Bu bilgilere ne ürün kutusundan, ne de üretici web sitesinden ulaşmanız mümkün değil. Bu noktada markaya ve satıcıya olan güveniniz en üst noktaya çıkıyor.

PWM VS VOLTAJ KONTROL

3 pin mi 4 pin mi?

Günümüz işlemcilerinde saat hızının, binen yüke göre dinamik olarak değişmesi soğutma ihtiyacını da değişken kılıyor. Bu da fan hızının ihtiyaca göre ayarlanmasını, böylece oluşan gürültü seviyesinin azaltılmasına olanak sağlıyor. Fan hızı ayarı için iki seçenek var. Bunlardan ilki uzun zamandır kullanılan bir yöntem: Rezistansla oynayarak fan voltajını düşürüp devri azaltmak. PWM, pulse width modulation- darbe genişlik modülasyonu ise ekstra bir sinyal ile fana giden sinyalin çalışma oranını (duty cycle) değiştirerek fan devrini ayarlıyor. Bu ekstra sinyal standart 3 pin (12 V, toprak, fan devri) soketlere eklenen fazladan bir pin ile verilmekte. Dolayısıyla PWM fanları 4 pin'li soketleriyle tanımlayabilirsiniz. PWM avantaj olarak daha düşük fan devirlerine olanak tanımasının yanında enerji tüketimi açısından da daha verimli.

KASA UYUMU

Anakartınız önemli

"Kale kapısına sığmaz, fındık kabuğuna sığar"; bu türden bir kelime oyununa alet olmak istemiyorsanız satın almadan önce mutlaka boyutları fan dâhil olmak üzere dikkatlice ölçün biçin ve satın alacağınız soğutucunun kasanıza

uygun olduğuna emin olun. Her ne kadar üreticiler dikkat etse de, ısıçukuru-
nun hafıza modülleri veya kuzey köp-
rüsü soğutucusuna denk geldiği du-
rumlar sanıldığı kadar nadir değil.
Özellikle anakartınızda mofsetler veya
kuzeyköprüsü gibi ısınan parçalar için
özel tasarım ısıçukurları varsa, taban ve
ana blok arasındaki mesafenin bunların
yüksekliğini kurtardığından emin olun.

SES SEVİYESİ

Eskisinden sessiz

İşlemcilere güç yönetiminin gelmesiyle
beraber fan gürültüsü de azaldı. Dahası
test ettiğimiz tüm soğutucuların fanla-
rının belli bir kalitenin üstünde olması
minimum devirde gürültü seviyesinin
fark edilir seviyenin altında olmasını
sağladı. Belirli bir sıcaklığa göre fan hı-
zını ayarlayıp ses ölçme çabalarımızdan
ise zaman sınırlamasından dolayı maa-
lesef vazgeçmek zorunda kaldık. Genel
bir kural olarak 120 mm fanlı soğutucu-
ların aynı devirde daha yüksek hava akı-

mı sağlamasından dolayı daha sessiz
olduğu söyleyebiliriz.

Termal macun sürerken: Birçok yer-
de termal macunu işlemci yüzeyine eşit
oranda bir kart veya bıçak yardımıyla
45 derece açıyla sürmeniz tavsiye edilir.
Her ne kadar geçerli bir metod olsa da,
bazı termal macun üreticileri bu konu-
da farklı bir yöntem öneriyor. Tek çe-
kirdekli bir işlemci kullanıyorsanız iş-
lemcinin üstüne ufak bir parça sıktıktan
sonra ısıçukurunu yerleştirin ve bir kez
saat yönünde ve bir kez de tersi yönde
ısıçukurunu çevirin. Bu yöntemin avan-
tajı, macunu doğrudan yaydığınızda
oluşan küçük hava kabarcıkları önle-
mesi. Dahası ısınan çekirdeğin işlemci
yüzeyinin tam ortasında olduğunu dü-
şünürseniz ortada iyi bir ısı geçirgenliği
sağlamak kenarlarda termal macun ol-
masından daha önemli. Çift çekirdekli
işlemcilerde ise çekirdeklerin olduğu is-
tikamette (çentiklerin olduğu kenarlara
dik) bir şerit şeklinde macunu sürün ve
aynı şekilde ısı çukurunu yerleştirin. →

Gökhan Bodur,
gokhan@chip.com.tr

■ ThermalRight Ultra 120 Extreme,
ZeroTherm Nirvana NV120 ve Zal-
man CNPS9700 NT overclock tutkun-
ları için uygun seçenekler. Diğer soğu-
tucular ise nispeten birbirlerine yakın
performanslar gösterdi. Buna karşın
her soğutucu tasarımı, kutu içeriği ve
boyutları ile farklı kullanıcılara hitap
ediyor diyebiliriz. Ürünleri son kulla-
nıcıya satıldığı gibi test etmek ama-
cıyla kutudan çıkan termal macunu
kullandık. Silikon tabanlı bir macunla
gelen soğutucuyu gümüş tabanlı bir
macunla denediğimizde ise 5 dereceye
yakın farklarla karşılaşabildik. Yeni
nesil anakartların fan hızı kontrolü
konusunda eskilerine nazaran daha iyi
olduğunu biliyoruz. Fakat fanı hızı,
dolayısıyla gürültü oranında daha çok
hâkimiyet isteyenler, elle kontrole sa-
hip ürünleri tercih edebilirler. Gürültü
konusunda ise 120 mm fanların daha
küçüklerine oranla avantajı olduğu bir
gerçek.

CPU SOĞUTUCU

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS
kötü

FİYAT: 89 \$ + KDV
BİLGİ: (312) 257 3281
www.firebal.net

FAN Ürün bera-
berinde SilverStone
FM122 fan geliyor.

- + Soğutma performansı
- + 12 ısı borusu
- + Fan devri kontrolü

ThermalRight Ultra-120 Extreme

Fan ile soğutmada en yüksek
performansı arayanlara.

■ ThermalRight ultra 120 extre-
me, neredeyse oda sıcaklığını siste-
mden ölçmek için kullanılabilece-
ğiniz bir fan. Şu an için 120 mm
SilverStone FM 122 fan ile
paket olarak satılan ürünün kuru-
lumu, dört vidayı sıkıştırmaktan
oluşuyor. Dolayısıyla montajı çok
kolay. 12 adet ısı borusuyla
bezenmiş bakır taban ve yaprak-
lar tamamen nikel kaplanmış.
Kanatların belli bir derecede
bükülmesi havanın yüzeye teması-
nı artırarak konveksiyon yolu ile
ısı aktarımını artırıyor. Kutu içe-
risinden çıkan şırıngada da birkaç
sürümlük termal macun bulabilir-
siniz.

CPU SOĞUTUCU

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS
çok iyi

FİYAT: 29 \$ + KDV
BİLGİ: (212) 210 9799
www.akortek.com

MONTAJ Standart
Intel fanlardaki me-
kanizma kullanılıyor.

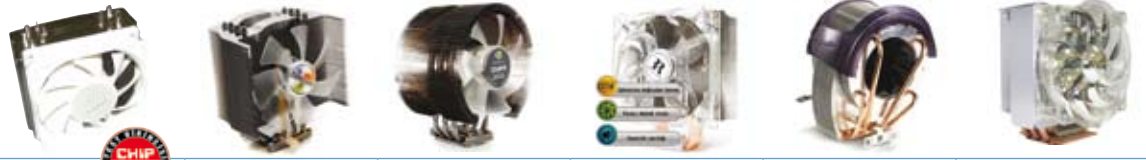
- + Uygun fiyat
- + Kolay montaj
- + Bakır taban

OCZ Vanquisher

Intel stok soğutucusuna
uygun fiyatlı bir alternatif.

■ OCZ'nin uygun fiyatlı ürünü
verdiğiniz her kuruşa değer. Diğer
katılımcılara nazaran soğutma
performansı biraz daha düşük olsa da
Intel beraberinde gelen stok fana 19
derecelik bir fark atmaya başarıyor. Üstelik
OCZ Vanquisher bunu 29 dolarlık
oldukça uygun sayılabilecek bir
fiyatla yapıyor. Bakır taban ve
alüminyum kanatlardan oluşan
üründe 6 ısı borusu ısıyı tabandan
kanatlara iletiyor. Soğutucu,
standart takma mekanizması kul-
lanıldığı için montaj da gayet
kolay. AMD montajı içinse kutu-
dan çıkan fazladan bir klips'i tak-
manız gerekiyor.

Değerlendirme	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5	SIRA 6
Marka	ThermalRight	ZEROtherm	Zalman	3R System	CoolerMaster	CoolerMaster
Model	Ultra-120 Extreme	Nirvana NV120	CNPS9700 NT	IceAge	Eclipse	HyperUC
Firma, tel	Fireball (312) 257 3281	Akortek (212) 210 9799	Gumen 216 5507701	Pcharge (242) 317 1133	Segment (216) 266 6290	Segment (216) 266 6290
İnternet (www.)	firebal.net	akortek.com	gumengroup.com	pcharge.com	segment.com.tr	segment.com.tr
Yaklaşık fiyat (\$ + KDV)	89	69	105	47	55	52
Toplam puan	95	87	85	78	77	77
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Soğutma performansı (%80)	100	87	86	76	76	77
Akustik (%10)	67	83	79	84	72	79
Ergonomi (%5)	90	90	100	90	90	60
Servis ve dokümantasyon (%5)	70	95	80	85	85	80
Fiyat/Performans	44 (kötü)	53 (vasat)	34 (kötü)	69 (orta)	58 (vasat)	62 (orta)
Teknik veriler						
Intel LGA775	●	●	●	●	●	●
AMD AM2/939/754	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●
Isıçukuru tabanı	Alüminyum	Bakır	Bakır	Bakır/heatpipe	Bakır	Bakır
Isıçukuru kanatlar	Bakır	Alüminyum	Bakır	Alüminyum	Alüminyum	Alüminyum
Isıborusu	12	8	6	8	4	6
Fan boyutu	120	120	120	120	92	92
Fan ayarı	Voltaj	Voltaj	PWM	Voltaj	PWM	PWM
Elle fan kontrolü	—	●	—	●	—	—
Maksimum fan devri	2481	2600	2667	1721	3100	2505
Minimum fan devri	1044	700	1084	621	1024	1000
LED	—	2 Mavi LED	2 Yeşil LED	—	—	—
Termal macun	Ekstra	Hazır	Ekstra	Hazır	Ekstra	Ekstra
Termal macun tipi	Silikon	Gümüş	Gümüş	silikon	Gümüş	Gümüş
Boyutlar	64 x 133 x 161 mm	128 x 95 x 150	142 x 124 x 90	126 x 75 x 150	132 x 120 x 105	86 x 86 x 30
Ağırlık	790	628	764	590	670	550
Yük altında sıcaklık (Max fan)	48	55	56	63	63	62
Boşta sıcaklık (Max fan)	35	39	36	44	44	40
Ses seviyesi (dBA)	60,5	49,2	51,4	48,2	56,2	51,2

■ Zirve sınıfı (100–90) ■ Üst sınıf (89–75) ■ Orta sınıf (74–45) ■ Tavsiye edilmez (44–0) ● var — yok ■ değer en iyi değer

Performans arayanlara

ZeroTherm Nirvana NV120: 8 ısı borusunun dev kanatları dağıttığı bu soğutma sisteminde 120 mm'lik fan da gerekli hava akımını sağlıyor. Şeffaf fanın 4 köşesine yerleştirilmiş mavi led'ler şık bir görüntü sunuyor. Fanın kanatlarına montajında ise kelps'ler kullanılmış. Intel bağlantısı için önce siyah çerçeveyi takıyorsunuz. Daha sonra AMD'de olduğu gibi kleps'leri geçiriyorsunuz.

Montaj biraz uzun sürüyor ama takılması kolay. Kutu beraberinde fan kontrolcüsü geliyor. Kasanın arkasına takabileceğiniz şekilde tasarlanmış. Üç pin giriş kullanıldığından voltaj ayarıyla fan hızı ayarlanıyor.

Zalman CNPS9700 NT: Radyoaktif bir fanınız olsun istiyorsanız Zalman tam size göre. Üstelik tanıdık açık yeşil rengi ile bu fan nVidia'dan da onay almış. Altı ısı borusu ile bakır kanatlara

ısıyı dağıtan ürün 120 mm'lik fanı ile de kanatlardaki ısıyı hızla sistemden uzaklaştırıyor. 4 pin girişi ile PWM fan hız kontrolünü destekleyen ürün, montaj kolaylığı açısından da en başarılı test katılımcılarından.

3R Systems IceAge: 8 ısıborusunun dev kanatlarının dağıttığı su soğutma sisteminde, 120 mm'lik fan da gerekli hava akımını sağlıyor. Şeffaf fanın 4 köşesine yerleştirilmiş mavi led'ler şık bir

SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12	SIRA 13	SIRA 14
Titan	NB-CoolScraper 3	Scythe	CoolerMaster	OCZ	ASUS	CoolerMaster	OCZ
Vanessa L-Type		Ninja Plus Rev B	HyperTX2	Vendetta	Silent Knight 2	Mars	Vanquisher
Fireball	Pcharge	Fireball	Segment	Akortek	Boğaziçi - Çizgi	Segment	Akortek
(312) 257 3281	(242) 317 1133	(312) 257 3281	(216) 266 6290	(212) 210 9799		(216) 266 6290	(212) 210 9799
firebal.net	pcarge.com	firebal.net	segment.com.tr	akortek.com	asus.com.tr	segment.com.tr	akortek.com
69	80	71	45	49	55	36	29
77	75	75	74	72	71	71	70
■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
76	74	72	71	72	69	68	68
77	97	100	92	80	88	78	85
80	60	80	90	70	80	90	70
80	70	70	80	70	75	85	70
46 (vasat)	39 (kötü)	44 (kötü)	69 (orta)	61 (orta)	54 (vasat)	82 (iyi)	100 (çok iyi)
●	●	●	●	●	●	●	●
● / / ●	● / / ●	● / / ●	● / / ●	● / / ●	● / / ●	● / / ●	● / / ●
Bakır	Bakır	Bakır	Bakır	Bakır	Bakır	Bakır	Bakır/heatpipe
Alüminyum	Alüminyum	Alüminyum	Alüminyum	Alüminyum	Bakır	Alüminyum	Alüminyum
1	1	12	6	6	6	3	6
120	120	120	92	92	92	92	92
Voltaj	Voltaj	Voltaj	Voltaj	PWM	PWM	PWM	PWM
-	-	-	-	-	-	-	-
2076	1412	1243	1824	2800	2419	2922	2335
844	600	450	723	310	420	986	320
-	-	-	-	-	-	2 Mavi LED	-
Ekstra	Ekstra	Ekstra	Ekstra	Ekstra	Ekstra	Ekstra	Ekstra
nano	Silikon	Silikon	Gümüş	Silikon	Silikon	Gümüş	Silikon
150 x 130 x 117	129 x 157 x 95	110 x 110 x 150	108 x 124 x 137	97 x 79 x 134	92 x 92 x 25	90 x 44 x 137	72 x 110 x 134
800	682	815	482	530	610	672	650
63	65	67	68	67	70	71	71
41	44	44	46	46	45	46	48
52,7	42	40,7	44,1	51,1	46,4	52	47,7

görüntü sunuyor. Fanın kanatlara montajında ise kelps'ler kullanılmış. Intel bağlantısı için önce siyah çerçeveyi takıyorsunuz. Daha sonra AMD işlemcilerde olduğu gibi kleps'leri geçiriyorsunuz. Montaj biraz uzun sürüyor ama takılması kolay. Kutu beraberinde fan kontrolcüsü geliyor. Kasanın arkasına takabileceğiniz şekilde tasarlanmış bu kontrolcü 3 pin giriş kullanıldığından voltaj ayarıyla fan hızı ayarlanıyor.

CoolerMaster Eclipse: 3.100 devir fanı ile testin en hızlı fanına sahip ürün, ses seviyesi açısından biraz gürültülü. İlginç tasarımı ile dikkat çeken ürün, sistem bileşenlerinin soğutulmasına da yardımcı. Ürün beraberinde gümüş tabanlı bir termal macun geliyor. Buna ek olarak fanın üzerindeki üçlü pinli yuvadaki jumper'ı değiştirerek, hızlı veya yavaş mod'lar arasında geçiş yapabiliyorsunuz.

OCZ Vendetta: OCZ Vendetta, hem fanlı hem fansız kullanabileceğiniz bir ürün. Ürünle gelen 120 mm'lik fanı ayrıca takmanız gerekiyor. Takmak için vida yerine plastik ayaklar kullanılmış ki, bu da titreşimi önüyor. Heatsink tabanı doğrudan işlemciye temas ettiği için, ısının kanatlara dağıtımı konusunda biraz daha hızlı. Buna karşın tabanın geri kalan kısmı alüminyumdan oluşuyor. ■

Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr

CHIP KILAVUZ CPU soğutucu testi

Satın almadan

✓ **Boyutlar:** İşlemcinin soketiyle uyumlu olması yeterli değil. Dev bir fan almayı düşünüyorsanız kasanıza sığdığından emin olun. Özellikle 120 mm'lik bir ürün düşünüyorsanız boyutlara fan boyutunu da katmayı ihmal etmeyin. Her ne kadar testlerde bir sorun yaşamamış olsak da, ağır bir fan alırken anakart üreticisinin belirlediği standartların üstüne çıktığınızı unutmayın.

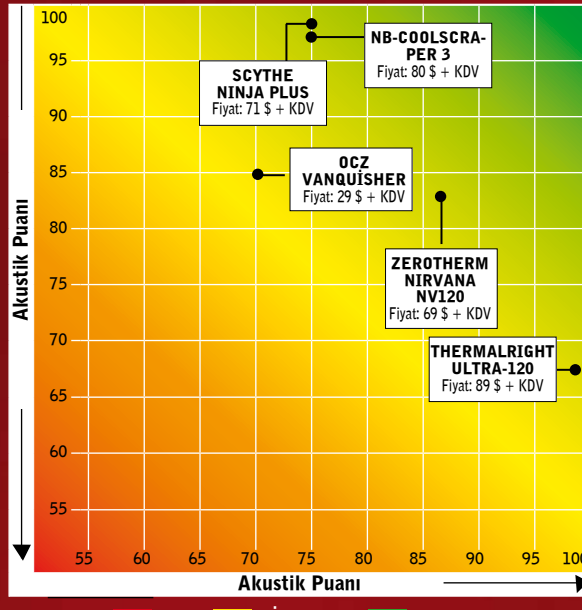
✓ **Fan devri kontrolü:** Yeni nesil işlemciler, kullanılmadığı zaman saat hızını düşürerek ısı oluşumunu azaltıyor. Buna göre fan hızını otomatik olarak azaltılması sizin için yeterli değilse ve daha çok kontrol istiyorsanız fan ayarı sunan ürünleri tercih edin. 3,5 inç veya arka panele takılan hız kontrolcülerini ekstradan satın almanız da mümkün.

✓ **Termal macun:** Maliyeti düşürmek amacıyla genelde kutulara silikon tabanlı termal macunlar konuluyor. Gümüş veya farklı malzemelerle iletkenliği artırılmış macunlar soğutucunuzun performansını artıracaktır. Çok fazla sök tak yapan okuyucularımız için ThermalRight, Akasa, AlphaCool ve ArcticSilver gibi markalar satıcılar tarafından sunuluyor. Yatkın bir zamanda termal macun testi yapmayı planladığınızı da belirtelim.

✓ **Tasarım:** Kasa içi modifikasyonu ile uğraşıyorsanız iyi görünümlü bir fan işinizi kolaylaştıracaktır. Bu noktada LED ışıklı fanlara sahip soğutucuların oldukça hoş bir görüntü sunduğunu belirtelim.

Fiyat, performansa karşı

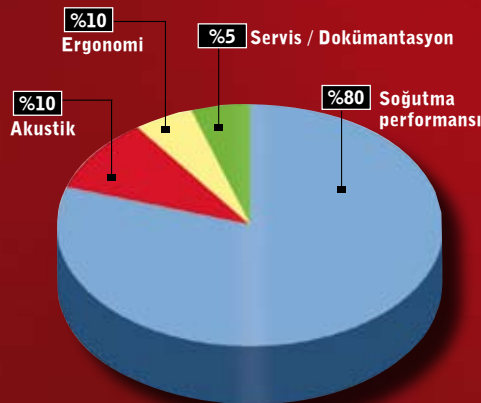
■ İhtiyacınızdan fazlasını almak aynı zamanda gereğinden fazla ödemek demek. Fiyat/performans her zaman en önemli kriter olarak karşımızda.

Uzak durun ■ Orta ■ İdeal aygıt ■

NASIL TEST ETTİK?

Tüm soğutucular ürün beraberinde gelen termal macun ve maksimum fan devri ile test edildi. Ses ölçümleri de aynı şekilde maksimum fan devrinde yapıldı. Test platformumuzda SmartFan yazılımı ile Windows üzerinden fan kontrolü sağlayan Gigabyte X48-DQ6 anakart kullanıldı. İşlemci olarak ise yüksek ısılara ulaşmak amacıyla Intel Core 2 Extreme QX6700'ü zorlarken ve Speedstep teknolojisini devre dışı bırakılarak frekans ve çarpanı sabitledik. 22 (+-1) C ortam sıcaklığında yapılan testlerde işlemci sıcaklığı 4 farklı çekirdeğin CoreTemp (Tj max=100 C) ile ölçümü alınarak belirlendi. Her soğutucu için Cinebench ve OCCT yazılımları 1 saat çalıştırıldı.

Performans

1

ThermalRight Ultra 120 Extreme:

Dev ısıçukuru ve 12 adet ısı borusu ile bu soğutucu overclockçulara sunulan fanlı çözümlerin başında yer alıyor. Şu an için SilverStone FM 122 fan ile beraber paket olarak satılması da bir avantaj. Fan ile beraber fan devri kontrolcüsü geldiğini de belirtelim. Kutudan çıkan termal macunda bolca konulmuş.

Fiyat: 89 \$ + KDV

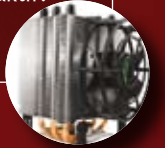
Fiyat/Performans

1

OCZ Vanquisher:

Intel veya AMD stok fanınıza uygun fiyatlı bir çözüm arıyorsanız OCZ Vanquisher'ı hiç düşünmeden alabilirsiniz. 6 adet ısı borusuyla gelen soğutucunun 92 mm'lik fanının devir kontrolü PWM ile yapılıyor. Silikon tabanlı bir termal macun yerine daha iyi bir macun kullanırsanız performans daha da artacaktır.

Fiyat: 29 \$ + KDV

Ses seviyesi

1

Scythe Ninja Plus Rev B:

120 mm fan kullanan soğutucuların gürültü seviyesi olarak avantajlı olduğunu belirtmiştik. Scythe'in Ninja Plus modeli de bu avantajdan sonuna kadar yararlanıyor. Dakikada maksimum 1243 devirle dönen soğutucu 40.7 dBA'lık gürültü seviyesi ile testimize katılan en sessiz ürün olmayı başardı.

Fiyat: 71 \$ + KDV

CeBIT 2008

CeBIT

Üreticilerin isteği üzerine dünyanın en büyük BT fuarı yedi günden altı güne indirildi. Bunun maliyetleri düşüreceği düşünülüyordu. Ancak bu önlem daha fazla firma çekmedi. Aksine, geçen sene 6.105 üreticinin katıldığı fuara bu sene 5.500 firma kayıt yaptırdı. CHIP, CeBIT 2008'in en moda, en şaşırtıcı ürünlerini tanıtıyor.

Aigo MID

Pantolon cebine sığan internet portalı

İster Wikipedia'dan bir şeyler karıştırın, ister eBay'den bir şeyler satışa sunun ya da çevrim- içi oyun oynayın. Aigo MID ile tüm bunları yoldayken bile gerçekleştirebiliyorsunuz. WLAN ve HSDPA ile internet sağlanırken 4,8 inçlik dokunmatik ekran sörf keyfine keyif katıyor.

Fiyat: Henüz belirsiz

Çıkış tarihi: 2008 ortası

E-Lead Noahpad

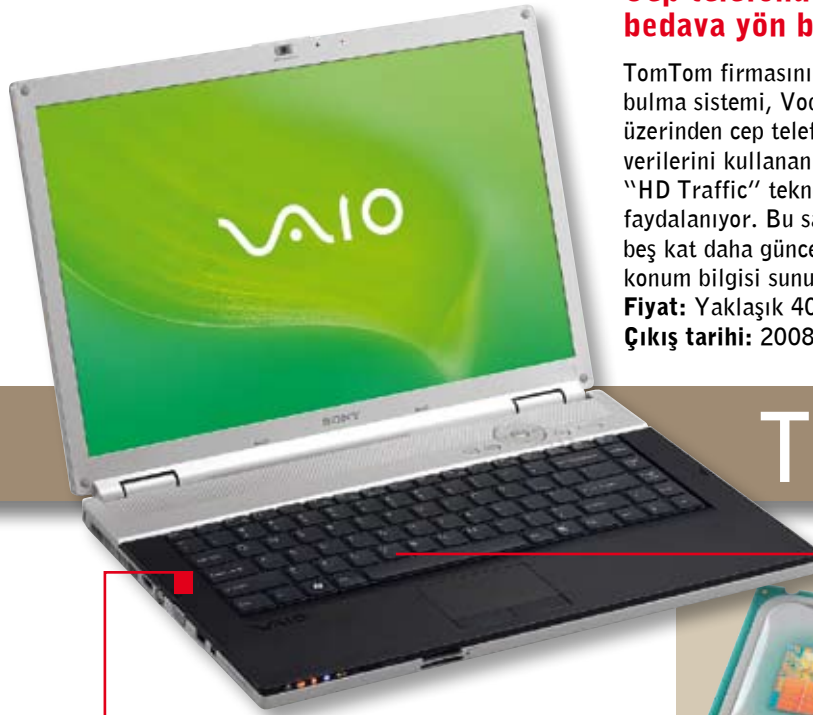
Mini klonların saldırısı

EeePC rekabeti burada da sürüyor. Noahpad, Via'nın C7 işlemcisiyle (1 GHz), 30 GB sabit diskle, 7 inçlik ekranla ve WLAN özelliğiyle donatılmış. Alüminyum klavyesi aynı zamanda touchpad.

Fiyat: Yaklaşık 300 Euro

Çıkış tarihi: 2008

Sony Vaio FZ31Z

Güzel, güçlü, tasarruflu

Sony, 45 nanometrelik Intel Core 2 Duo işlemcisi kullanan beş yeni Vaio dizüstü piyasaya sürüyor. 15,4 inçlik Vaio FZ31Z 2,4 GHz hızında, GeForce 8600M GS ekran kartına, web kamerasına, 4 GB belleğe, 300 GB sabit diske ve bir Blu-ray yazıcıya sahip.

Fiyat: Yaklaşık 1.700 Euro

Çıkış tarihi: Piyasada

Microvision SHOW

Cebe sığan projektör

Mobil video: iPod boyutlarındaki lazer projektör Microvision SHOW, cep telefonundan ya da dijital fotoğraf makinesinden alınan görüntüleri karanlık bir odada 2,5 metre köşegen uzunluğuna sahip (848 x 480 piksellik) bir görüntüyle sunabiliyor.

Fiyat: Yaklaşık 300 dolar

Çıkış tarihi: 2008 sonu

TomTom One XL HD Traffic

Cep telefonu ile bedava yön bulma

TomTom firmasının yeni yön bulma sistemi, Vodafone ağı üzerinden cep telefonu hareket verilerini kullanan yenilikçi "HD Traffic" teknolojisinden faydalıyor. Bu sayede aygıt beş kat daha güncel ve isabetli konum bilgisi sunuyor.

Fiyat: Yaklaşık 400 Euro

Çıkış tarihi: 2008 ortası

TAŞINABİLİRLİK

Güç tasarrufu

"Deep Power Down" teknolojisi voltajı düşürüyor ve önbelleğe giden gücü kesiyor.

Daha hızlı dizüstü PC'ler

Intel, hızları 2,1 ila 2,8 GHz arasında değişen 5 adet çift çekirdekli mobil Penryn işlemciyi CeBIT'te duyurdu. 45 nm teknolojisi sayesinde işlemciler daha hızlı ama daha az güç harcayarak çalışıyor. Montevina adlı yeni Centrino platformuyla da, 2008 ortasından itibaren dört çekirdekli yongalar çıkacak.

■ 2008 yılında BT dünyasında Intel hüküm sürecektir. Dizüstü ve masaüstü PC'ler için yeni bir işlemcinin yanı sıra (yandaki kutuya bakınız) Intel, taşınabilir internet aygıtları için de ultra mobil Menlow platformunu duyuruyor. Eğer işler Intel'in hesapladığı gibi yürürse bu platform 2010 yılında dizüstü bilgisayarlardan daha çok satılacak. Bir tahmin yürütürsek Asus'un gibi ucuz mini EeePC'ler, daha da küçük dizüstülerin piyasaya çıkacağını belirtisi sayılabilir. Kesintisiz internet bağlantınız varsa, arama sonuçlarını MID'lere (taşınabilir internet aygıtlarına) ya da akıllı telefonlara 2008'de eklenecek olan mini projektörlerle başkalarına gösterebilirsiniz.

Dell XPS 16:9-Laptop

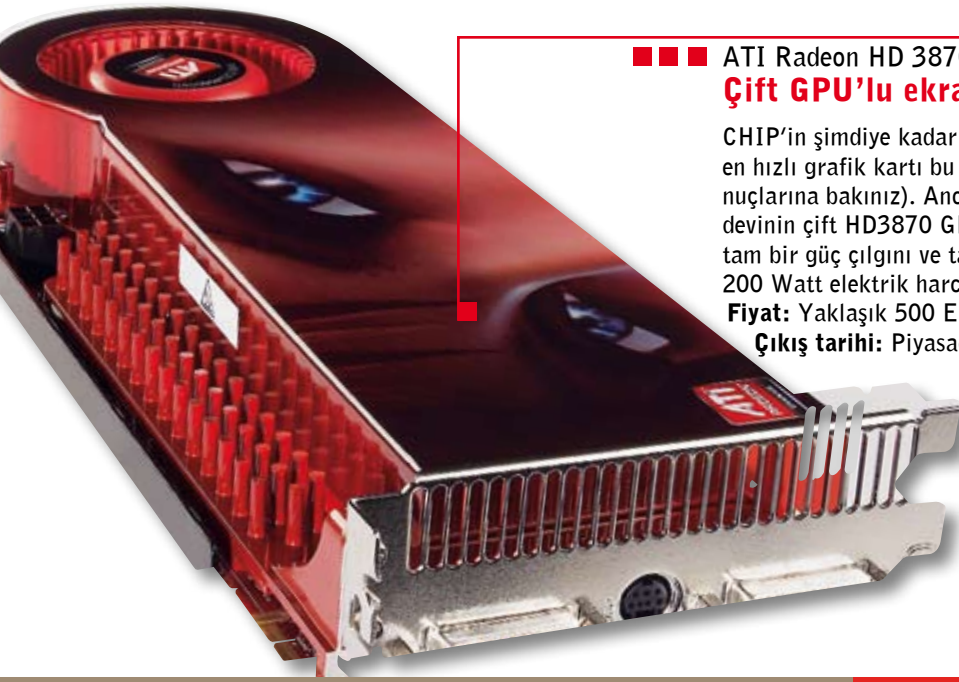
Hesaplama gücü sadece film tutkunları için değil

Günümüzün geniş ekranlı dizüstüleri görüntüleri 16:10 biçiminde oynatabiliyor ama film ya da TV izlerken oluşan siyah çizgiler keyif kaçırabiliyor. Dell'in en son XPS dizüstü, 16:9 biçimde, Full HD uyumlu 16 inçlik bir ekrana sahip. GeForce 8600 GM GT oyun tutkunlarına da hitap ediyor.

Fiyat: Hala belirsiz

Çıkış tarihi: 2008

■ ■ ■ ATI Radeon HD 3870 X2 Çift GPU'lu ekran kartı

CHIP'in şimdiye kadar test ettiği en hızlı grafik kartı bu (test sonuçlarına bakınız). Ancak ATI'nın devinin çift HD3870 GPU'lu kartı tam bir güç çılgını ve tam yükte 200 Watt elektrik harcıyor.

Fiyat: Yaklaşık 500 Euro

Çıkış tarihi: Piyasada

Grafik canavarı

3d Mark 06'da ATI 10.562 gibi muhteşem bir puana imza atıyor.

GeForce 8800 Ultra 6.299 Pt.

Radeon HD 3870 X2 10.562 Pt.

En yüksek kalitede (1.6850 x 1.050, 8xAA, 16xAF)

Çift GPU: tüm rakiplere fark atıyor. ATI'nın HD 3870 x2 modeli GeForce 8800 Ultra'yı geride bırakıyor. Ama yarış bitmiş değil: Nvidia'nın çift işlemcili 9800Gx2 kartı başlangıç çizgisine geliyor.

DONANIM

CeBIT

■ "Yeşil"mi, hızlı mı? En son grafik kartları hâlâ güç tasarrufu modasından nasibini almadı. Hatta çift GPU'lu kartlarda görüldüğü üzere, durum tam tersi. Bu kartlar fazladan iki güç girişine gereksinim duyuyor. WLAN için de ekstra güç gerekiyor. Çift bantlı aygıtlar birden çok kablosuz ağın bulunduğu evlerde hatasız çalışma olanağı sağlıyor. Ev sinemasına geldiğimizdeyse BT dünyasında Blu-ray'in nihayet yayılmaya başladığını görüyoruz. PC'ler söz konusu olduğunda, HD-DVD'nin savaşı kaybettiği söylenebilir.

■ Sony BDU-X10S ■ Blu-ray giderek ucuzluyor

En hesaplı Blu-ray oynatıcı, Sony'nin BDU-X10S'i (elbette yeni bir PC'niz varsa). DVD'nin varisi diskleri ancak bu şekilde okuyabilirsiniz. Ürünün satış fiyatının 100 Euro'yu geçmesi beklense de, disk yazma özelliğinden mahrum kalıyorsunuz.

Fiyat: Yaklaşık 200 dolar

Çıkış tarihi: Piyasada

■ SyncMaster 2263DX ■ Çift ekranla daha çoğunu görün

Samsung'un 22 inçlik monitörüne takılı duran şey bir dikiz aynası değil, 7 inçlik ek bir ekran (800 x 480 piksel). Bu ek LCD'de isterseniz Photoshop araçlarını, isterseniz bir slayt gösterisi, anında mesajlaşma kişileri ya da videolu sohbet görüntülenebiliyor. Büyük ekranın verileri ise şöyle: 1.680 x 1.050 piksel, 2 MP kamera, HDMI, 8000:1 kontrast.

Fiyat: Yaklaşık 550 dolar

Çıkış tarihi: 2008'in ilk çeyreği

■ Netgear WNDR3300 ■ Daha hızlı kablosuz bağlantı

Eğer aynı alanda birden çok WLAN bağlantısı varsa hata oranı artıyor ve aktarım performansı düşüyor. Bu derdin devası Netgear WNDR3300 gibi çift bant yönlendiriciler. Alışıldık 2,4 GHz standardının dışında, nDraft-2.0 uyumlu aygıt 5 GHz frekansını da destekliyor. Böylelikle diğer kablosuz ağlarla girişim azalıyor, hız ve kapsam artıyor.

Fiyat: Yaklaşık 120 dolar

Çıkış tarihi: Piyasada

■ D-Link Wireless USB ■ Kablosuz ofislere doğru

Kablosuz USB sayesinde evinizdeki çevre birimleri kablo kullanmadan PC'ye bağlayabilirsiniz. Mevcut kablolulu aygıtları D-link hub'a takmanız yetiyor. Aygıt sayesinde PC'ye dijital fotoğraf makinesi, yazıcı ya da iPod gibi dört ürünü aynı anda PC'nize kablosuz bağlayabilirsiniz.

Fiyat: Yaklaşık 100 Euro

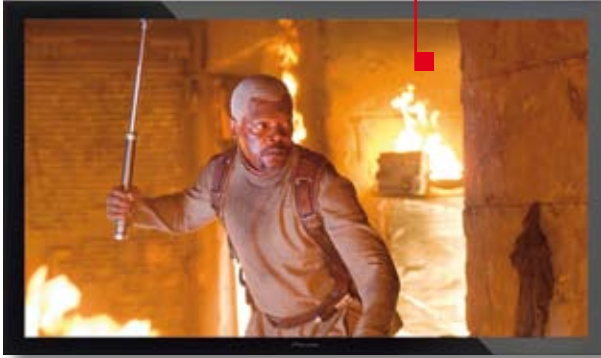
Çıkış tarihi: 2008'in üçüncü çeyreği

- Philips DVDR5570H
- **Reklamları engelleyen DVD kaydedici**

Son 10 yıl içinde TV reklamları bizi epey eğlendirmiş olabilir, ama DVD kayıtlarımızda reklam olsun istemeyiz. Philips'in DVDR5570H modeli reklamları süzdüğü iddiasında, yani bu kısımları atlayıp seilebiliyor.

Fiyat: Yaklaşık 600 Euro
Çıkış tarihi: Piyasada

- ■ ■
- Pioneer Kuro
- **TV'nin incesi makbul**

Pioneer'ın en son plazma TV'si sadece dokuz milimetre kalınlığında ve salonda çok az yer kaplıyor. Daha da etkileyici olan, siyahları parlak ve bulanık şekilde değil, olması gerektiği gibi görüntüleyebilmesi.

Fiyat: Henüz belirsiz
Çıkış tarihi: 2009

- Panasonic DMB-BD50
- **BD-Live: Artık internette**

Panasonic'ın yeni oynatıcısı, Blu-ray profil 2.0'ı destekleyen ilk ürün. Böylece aygıt filmle ilgili yorumları, dublaj ve altyazı seçenekleri gibi BD-Live içeriklerini internetten indirip yükleyebiliyor.

Fiyat: Henüz belirsiz
Çıkış tarihi: 2008'in üçüncü çeyreği

Eğlence

CeBIT

■ Warner Stüdyoları'nın HD-DVD'ye verdiği desteği çekmesinden sonra, DVD'nin tahtı için gerçekleşen mücadeleyi Blu-ray kazanmış oldu. Piyasaya yeni HD-DVD oynatıcılar çıkmazken, Blu-ray oynatıcılar ilk defa 300 Euro eşiğinin altına düşüyor. Full HD standartlaşırken, Blu-ray'e uygun ekranlar inceliyor ve neredeyse tüm üreticiler kısıtlı internet erişimi sağlıyor.

- Sharp LC-52SE94U
- **İnternet artık TV'nizde**

Artık internet bilgisayar demek değil. Sharp'ın LC-52SE94U modeli televizyonu "Aquos Net" aracılığıyla sadece hisse senedi fiyatlarını, hava durumunu ya da haberleri görüntülemekle kalmıyor; kullanıcı, herhangi bir sorunu bildirmek ya da görüntü ayarları konusunda yardım almak için müşteri hizmetine bağlanabiliyor.

Fiyat: Yaklaşık 4.200 dolar
Çıkış tarihi: Piyasada

- ■ ■
- Neural Impulse Actuator
- **Artık beyniniz oyunlara söz geçiremeyecek**

En alışılmadık girdi aygıtlarından biri de Neural Impulse Actuator adını taşıyor. Bu USB alın bandı sayesinde, oyunlar yüz hareketlerinizi kontrol edebilecek. Söylentiler doğruysa, Microsoft da bir Xbox sürümü hazırlamakla meşgul.

Fiyat: 300 ila 400 dolar
Çıkış tarihi: 2008 ortası

Kablosuz bağlantı savaşı

	Kablosuz HD	Kablosuz USB	Transferjet
Avantajları	Açık standart, yüksek aktarım hızı	Açık standart, birden çok ağıza bağlanma	Güvenli, aktarım temasla gerçekleşiyor
Dezavantajları	Uzun mesafede güvenlik sorunları	Uzun mesafede güvenlik sorunları	Çok düşük mesafe
Azami aktarım oranı	5 Gbit/s	480 Mbit/s (110 Mbit/s)	500 Mbit/s
Azami mesafe	10 m	3 m (10 m)	4,45 cm

Bazı üreticiler Blu-ray oynatıcılarla ya da video kameralarla kablosuz HD ile bağlantı kuran prototiplerini sergilediler. Bunun bir standarda dönüşüp dönüşmeyeceği henüz belirsiz. Sony de rakip olarak Transferjet'i piyasaya sürüyor. Kablosuz USB bile bu amaçla kullanılabilir.

Yazılım / internet

CeBIT

■ Her şey sürekli çevrimiçi". İnternet kullanıcılarının büyük kısmı için, çevrimiçi hizmetler giderek vazgeçilmez bir hal alıyor. Hızlı kablosuz bağlantılar, YouTube ve benzeri sitelere çabuk erişim sağlıyor. Eğlencenin de aşağı kalır yanı yok. Bu sene Apple'ın çevrimiçi video kütüphanesi açılıyor ve HD filmleri kiraya veriyor.

■ HSUPA ■ Videoları anında paylaşın

T-Mobile'ın Almanya'nın büyük şehirlerinde hizmete soktuğu HSUPA ile cep telefonundan YouTube'a saniyede 1,45 Mbit bilgi aktarımı mümkün. Bu yaz tüm T-Mobile ağına bu hizmetten yararlanması bekleniyor.

Fiyat: Tarifeye göre değişiyor
Çıkış tarihi: 2008 ortası

■ UEFI ■ Vista Service Pack 1'le gelen yeni BIOS

20 yıllık "BIOS" artık "UEFI" oluyor. SP1'den itibaren, Vista'da BIOS'un yerini alacak olan UEFI 64 bit destekliyor. İlk UEFI, MSI'nin P35 Neo3 modeli anakartında.

Fiyat: Yaklaşık 85 Euro (anakart)
Çıkış tarihi: Piyasada

İndirme süresi

VDSL ile 1,27 GB'lık Ratatouille filmini indirmek kolay

ADSL 2.000	85 dak.
ADSL 16.000	11 dak.
VDSL 50	3,5 dak.

ADSL bağlantısı olmadan Apple'ın iTunes film kütüphanesi bir işe yaramıyor. Hizmetin 2008'de tüm dünyada hizmete girmesi bekleniyor.

■ iTunes ■ Artık HD video kiralyor

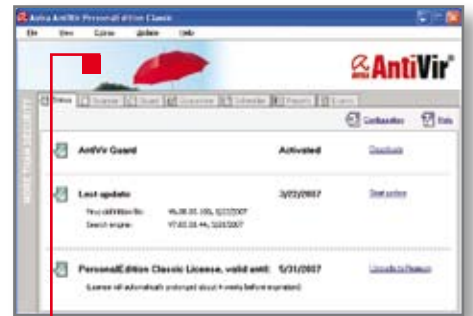
iTunes, AppleTV sahiplerine HD video kiralamaya başladı. Kullanıcı, indirme işlemine başladıktan sonraki 24 saat içinde dosyayı indirmek ve 30 gün içinde seyretmek zorunda. Warner ve Disney dahil tüm büyük film stüdyoları buna destek veriyor. Şu anda seçim yapabileceğiniz 100 farklı film var.

Fiyat: 5 dolar
Çıkış tarihi: 2008

■ Cruzer Titanium Plus ■ İnternette yedeklemeli USB bellek

SanDisk, Cruzer Titanium Plus satın alanlara, özel bir yedekleme hizmeti sunuyor. USB belleğe kaydedilen tüm veriler, aygıt PC'ye bağlandığında internette yedekleniyor.

Fiyat: Yaklaşık 60 dolar
Çıkış tarihi: Mart ayında

■ Avira Antivir ■ Virüs tarayıcının motoru yenilendi

Ücretsiz virüs tarayıcı AntiVir Classic'i üreten Avira, arama motorunu yeniden yazıyor. Artık zararlı kodlar %20'ye varan oranlarda daha hızlı bulunacak.

Fiyat: Ürüne göre değişiyor
Çıkış tarihi: 2008'in ikinci çeyreği

AVIRA AntiVir

Canon HV30

Sinemadan farksız görüntüler

HV30, CHIP test galibi olan atasından da iyi. FullHD algılayıcısıyla HD filmleri 1080/50i ya da istenirse 1080/25p kipinde mini DV'ye kaydedebiliyor. Optik görüntü sabitleyici, Firewire ve HDMI özellikleri de bulunuyor.

Fiyat: Yaklaşık 1.000 Euro

Çıkış tarihi: Nisan 2008

FOTO/VIDEO CEBİT

■ FullHD video kameralar tüm üreticilerin gözdesi. Ancak tam 1.920 x 1.080 piksel görüntüsü sadece AVCHD aygıtlarında depolanabiliyor. Bu durumda, bellek olarak flash kullanılıyor. 8 GB'tan başlayan kartlar da mevcut ve yüksek hızlı modellerle daha hızlı veri aktarımı mümkün. Dijital fotoğraf makinelerinde ise megapiksel artışı değil, kullanıcıya yardımcı olan akıllı seçenekler tercih sebebi.

■ Samsung HMX20C Flash bellekli video kamera

Samsung'un SC-HMX20C'si depolama için SDHC kartları ve kendi 8 GB'lık dahili flash belleğini kullanıyor. 300 gramlık ağırlıkta 1.920 x 1.080 piksellik tam görüntü yakalama becerisine ve ağır çekimde saniyede 300 kare yakalama özelliğine sahip.

Fiyat: Yaklaşık 900 Euro

Çıkış tarihi: 2008 ortası

■ Casio Exilim Z100 Tam otomatik şipşak fotoğraf makinesi

Portre modu, gece çekimi, spor fotoğrafları... Auto Best Shot özelliği sayesinde Casio'nun Exilim Z100'ü en doğru çekim modunu kendi saptıyor. 10,1 megapiksellik fotoğraf makinesi 4x yakınlaştırma özelliği ve mekanik görüntü sabitleyiciye sahip.

Fiyat: Yaklaşık 280 dolar

■ Eye-Fi SD-Card Dâhili WLAN'li bellek kartı

Kablosuz ağ bağlantılı fotoğraf makinesine ne dersiniz? Bulması zor mu? Eye-Fi firmasının SD kartı WLAN özelliğine sahip. Bellek kartı, fotoğrafları kablosuz ağ ile PC'ye ya da Macintosh'a aktarabiliyor. İstenirse fotoğrafları bilgisayardan Flickr'a ya da Picasa'ya gönderebiliyorsunuz.

Fiyat: Yaklaşık 100 dolar

Çıkış tarihi: Piyasada (ABD'de)

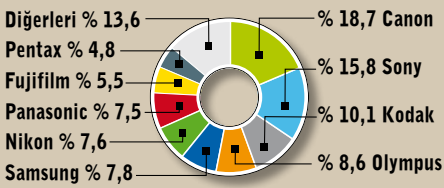

■ Ality Wireless Pixxa Fotoğrafları çerçeveye yollayın

8 inçlik büyük Pixxa çerçeveye, Ality firması web 2.0 çağının dijital fotoğraf makinesinin nasıl olması gerektiğini gösteriyor. Anında mesajlaşma yazılımı sayesinde kullanıcılar PC'deki fotoğraflarını arkadaş listesine ekledikleri çerçeveye yollayabiliyor. Hatta dokunmatik ekrandan bile bunu yapabilirsiniz. Çerçeve, isterseniz fotoğraflarınızı Flickr ya da Picasa'ya yükleyebiliyor.

Fiyat: Yaklaşık 300 dolar

Dijital fotoğraf makinesi pazarı

*dünyaçapında

Küresel dijital fotoğraf makinesi pazarında en büyük pay Canon'a ait. Japon üreticinin en popüler modeli ise DSLR olan EOS400D. Amazon'da kompakt Canon'lar da çok tutuluyor.

Mobil dünyanın kalbi

Mobil Dünya Kongresi (Mobile World Congress) ya da eski adıyla 3GSM fuarı, 11 - 14 Şubat tarihleri arasında İspanya'nın Barselona şehrinde ziyaretçilerle buluştu. Tabii ki CHIP de oradaydı.

Fuarda pek çok yeni ve ilginç tasarıma rastladık. Bu tasarımlara ait örneklerle geçmeden önce, mobil iletişim sektörünün kalbi olan bu fuar-daki genel tablo hakkında biraz bilgi vermekte fayda var. Öncelikle şunu belirtelim, farklı üreticilere ait modeller arasında artık belli ölçüde benzerlik olduğunu söylemek mümkün. Bunun dışında telefonlar doğal olarak segmentlere ayrılmış durumda ve her segment farklı bir yaşam / kullanım biçimini yansıtıyor. Her üreticiye ait iş, eğlence v.b. kategorilerdeki modeller, keskin çizgilerle birbirinden ayrılmıştı ve her kategorideki ürünler gerek tasarım gerekse donanım özellikleri açısından hi-

tap ettiği kitleyi çok iyi yakalıyordu. Fuardaki telefonlarda farklı etkileri görmek mümkündü. Blackberry'nin imzası haline gelmiş Q klavyeli modeller, Apple'a öykünen dokunmatik ekranlı tasarımlar ya da Windows Mobile destekli nispeten iri modeller, çeşitli yelpazelerde pek çok üreticinin ürün portföyünde bulunuyordu.

Ayrıca yükselen trend'lere baktığımızda GPS'in öne çıktığını söyleyebiliriz. İşin ilginç tarafı GPS destekli telefonlar, alıştığımız gibi kocaman değil artık. Kısaca GPS, neredeyse herhangi bir donanım eklentisi haline gelmiş durumda cep telefonlarında. Bir diğer gelişme de büyük üreticilerin ilk başta soğuk yaklaştığı çift sim kartlı modellerin gittikçe daha fazla ilgi görmesi. Alıştığımız çift sim kartlı modeller genelde biraz hantalsa da örneğin Samsung SGH-D880'nin bu yargıyı kıracağı kesin. Ek olarak Samsung dâhil pek çok üretici, fuarda TV izlenebilen cep telefonlarını görücüye çıkarmıştı ve genel olarak yayın kalitesi tatminkârdı. Ayrıca

Panasonic standında TV'ye bağlanabilen ve üzerinde ciddi ciddi 3B oyun oynanan cep telefonları vardı. Kısaca yeni telefonlar işlevsel anlamda kapsamalarını sürekli genişleterek tek başlarına pek çok elektronik cihazın yerini almaya aday görünüyor. Bu taşınabilir minik canavarların donanımsal becerileri arttıkça yazılım üreticileri de boş durmuyor. Şu anda cep telefonları için geliştiricilere açık Linux tabanlı pek çok işletim sistemi ve serbest yazılım geliştirme platformu (Qtobia ya da QNX gibi) pıtırak gibi ortaya çıkmış durumda. Kuşkusuz bunların arasında en çok Google Android öne çıkıyor.

Android platformu ve Google Phone

Mevcut durumda pazarı domine eden Windows Mobile ve Symbian'a yakın gelecekte çok önemli rakipler katılacak. Bu rakiplerin başında tabii ki Google bulunuyor. Firma Google Phone ile epey ses getirdiyse de aslında Google markalı bir cep telefonu olmayacak. Aslına bakarsanız firma genel olarak "Google Phone'da" kullanılan Android adlı Linux tabanlı bir işletim sisteminin babası. Android sadece bir işletim sistemi

**TOSHIBA PORTÉGÉ
G910 Q klavyeli bu
akıllı telefon hem
ergonomik hemde
taşınabilir ofisiniz
olmaya aday.**

değil aynı zamanda yazılım geliştirme platformu. Bu platform, cep telefonlarına işlevsellik, genişletilebilirlik ve çoklu ortam özellikleri sağlarken maliyetlerin de düşük kalmasını amaçlıyor. Android'in yazılım geliştirme kiti ücretsiz olduğu için 3. parti geliştiricilerden yoğun ilgi görmesi bekleniyor. Hatta Google, Android için en iyi uygulamayı geliştiren yazılımcıya 10 milyon dolarlık bir ödül vereceğini açıklayarak şimdiden büyük ilgi çekmeyi başardı.

"Şimdiden" diyoruz zira Android destekli telefonları 2009'un sonundan önce raflarda göremeyeceğiz. Öte yandan Android, başta Texas Instruments olmak üzer Samsung, LG ve Motorola gibi devler tarafından gayet olumlu karşılandı. Kısaca 2009'dan itibaren Google ve Microsoft'un savaşına başka bir platform daha eklenecek. Bu arada biraz tavşana kaç tazıya tut gibi olsa da Google'ın, cep telefonlarına özel bir arama motoru için Nokia ile anlaştığı da gelen haberler arasında. Dolayısıyla cep telefonlarından internet ulaşımının

böylece ciddi bir ivme kazana-
cağını düşünebiliriz. Tabii GSM operatörlerimiz yüksek hızlı veri aktarımını desteklemediği için bu varsayım henüz ülkemiz için geçerli değil.

nVidia'nın cep telefonu atağı

Cep telefonlarının giderek artan işlevlerine seyirci kalmayan donanım üreticilerinden biri olan nVidia Barcelona'daki fuarda APX 2500 işlemcisiyle büyük sükse yaptı. Kalbinde 750 MHz'lik ARM11 işlemcisi bulunan APX 2500 ile OpenGL ES 2.0 (D3D Mobile desteği de var) desteği sayesinde Quake 3 bile oynamak mümkün. Tahmin edeceğimiz gibi grafik özellikleri açısından GeForce ailesi temel alınmış. APX 2500'ün grafik birimi, programlanabilir piksel shader, verteks ve ışıklandırma motorlarına ek olarak hem 2B hem de 3B olarak kenar yumuşatma (anti-aliasing) yapabiliyor.

Ayrıca Pure Video desteği de bulunuyor nVidia APX 2500'de. 720p video çözme ve sıkıştırma hızlandırması sayesinde ARM işlemci çekirdeğine çok fazla yüklenmeden cep telefonunuzda yüksek tanımlı video izleme ve kaydetmenin keyfini sürebilirsiniz. HDMI çıkışlı bu güzide donanımda H.264, MPEG-4, VC-1 ve WMV9, doğrudan desteklenirken, analog, DVI, kompozit ve S-Video çıkışı da almak mümkün. Özellikleri daha böyle uzayıp giden Windows Mobile uyumlu APX 2500'ün pratikteki grafik özelliklerine tek kelimeyle bayıldık. Kı-

O BİR EFSANE Gerçekte Google, cep telefonu cephesine sadece Android adlı Linux tabanlı bir işletim sistemi ve yazılım platformu sunuyor.

PROTOTİP ÜMİT VAAT EDİYOR nVidia'nın fikir vermesi için hazırladığı prototip, APX 2500'ün özelliklerini etkileyici bir şekilde gözler önüne seriyordu.

Bellek ve Sim kart bir arada

Bir taşla iki kuş: Fuarda ayrı bir stand içinde sergilenen bu sim kartlar, Samsung'un yeni bir iletişim protokolü kullanarak daha yüksek bir iletişim hızı sağlıyor. Sim kartta yüksek hıza ne gerek var demeyin. Zira bu ürünler dâhilî bellek ve sim kart özelliklerini birlikte sunarak telefon içinde oldukça yer kaplayan kart yuvasının devre dışı kalmasını sağlıyor. Bu da daha küçük telefon tasarımları anlamına geliyor. Bu sim kartlarla uyumlu telefonların yeni yeni üretimine geçiliyor.

HALEP ORDA ARŞIN BURDA Flash belleklerin kapasiteleri yükseliyor. Fuarda Sandisk, kapasite konusunda rakiplerine meydan okudu.

saca gözünüzde canlandırmanız için APX 2.500 sayesinde elde edilen arayüzün Apple iPod Touch ya da iPhone'un çok daha gösterişli ve eğlenceli bir sürümünü olduğunu söylersek yanlış olmaz. Düşük güç tüketimi konusunda da iddialı olan nVidia APX 2500'ün 2008 sonunda seri üretime geçmesi bekleniyor.

Köklü bir teknoloji geleneğimiz olmadığı için olsa gerek yeni teknolojilere çabuk adapte olabilen bir coğrafyada yaşıyoruz. Buna rağmen 3G konusunda treni kaçırmış olmamız ilginç bir tezat oluşturuyor. Mobil Dünya Kongresi'nde 3.5 hatta 4. Nesil mobil teknolojilerden bahsedilirken ülke olarak gelişmeleri bu kadar geriden izlemek bizi üzdü doğrusu. Umarız ülkemizdeki GSM operatörleri altyapı sorunlarını ve aralarındaki anlaşmazlıkları bir an önce çözer ve ceplerimizdeki telefonları gerçek anlamda kullanmaya başlarız. Şimdi gelin yerimiz el verdiği ölçüde fuarda öne çıkan ürünlere bir göz atalım. →

Sony Ericsson Xperia

Nokia N78

Blackberry Pearl 8110

Sony Ericsson Xperia X1

Çok özel bir arayüz: Fuara nispeten küçük bir standla katılan Sony Ericsson'un ilginç modellerinden biri olan Xperia X1, Windows Mobile ile gelmesine rağmen sahip olduğu panel tabanlı arayüz, size bu üründe Microsoft'un varlığını kolay kolay hissettirmeyecek. Oto fokus 3.2 MP kamera, WLAN, BlueTooth, FM radyo, dokunmatik ekran, 3 inçlik 800 x 480 piksel ekran, optik kontrol çubuğu ve A-GPS gibi gelişmiş özelliklerle donatılmış olan Xperia X1, dahili Q klavyesine rağmen nispeten zarif bir telefon (110 x 53 x 16,7 mm / 145 g).

Blackberry Pearl 8110

İşlevsel ve zarif: Akıllı telefonlar arasın-

da özel bir yere sahip olan Blackberry cihazları, alışkanlık yapan farklı konseptleriyle dikkat çekiyor. Pearl serisindenki 8110 ise Q klavye dışında Blackberry cihazlarında alıştığımız hayatımızı kolaylaştıran pek çok özelliği ve servisi sunuyor. Üstelik Q klavye olmadığı için telefon pantolon cebinize de sığabiliyor (107 x 50 x 14 mm / 91 g). Fiziksel olarak Q klavye yoksa da telefondaki tuşların Q klavye diziliminde olduğunu belirtelim. Dâhili GPS ile donatılmış olan bu akıllı telefon, zengin çoklu ortam özellikleri sunmasıyla da cazip. 3,5 mm stereo kulaklığınızı doğrudan bağlayabileceğiniz ürün, pil konusunda ise kesinlikle iddialı. 15 gün bekleme ve 4 saat konuşma süresiyle bu telefon gerçek bir şampiyon.

int, Word, Excel ve Outlook (push email) gibi uygulamalara ek olarak verilerinizin güvenliğini garanti altına alan biyometrik parmak izi okuyucu bulunmakta.

Dâhili GPS'i de bulunan cihazda 3 inçlik 480 x 800 piksellik ekran bulunuyor. 2 MP kamera, Wi-Fi, Bluetooth gibi standart özelliklerden de eksik kalmayan bu akıllı telefon 256 MB RAM, 128 MB ROM ile donatılmış (117 x 64 x 19,8 mm / 183 g). G910, 330 saat bekleme, 265 dakika konuşma süresi sunuyor.

Nokia N96

Bellek canavarı: Nokia, bu telefonu TV ve video izlemek için optimize edilmiş bir çoklu ortam bilgisayarı olarak tanımlıyor. 7 milyondan fazla satan N95'in yerine geçmesi düşünülen bu telefonda tam 16 GB dâhili bellek bulunuyor. Üstelik MicroSD kart yuvasıyla bu kapasiteyi artırmak da mümkün.

Dâhili DVB-H alıcı üzerinden TV yayınlarını izleyen telefonda 240 x 320 piksellik 2,8 inç ekran bulunuyor ve telefon yaklaşık DVD kalitesinde video kaydı yapabiliyor. GPS, Carl Zeiss Tessar lens ve 5 MP fotoğraf çözünürlüğü de cabası (103 x 55 x 18 mm / 125 g).

Toshiba Portégé G910

Portatif ofis: Piyasaya hızlı bir giriş yapan bu model, Windows Mobile 6 Professional kullanıyor.

Kısaca taşınabilir ofisiniz olmaya aday bu Q klavyeli iletişim merkezinde, Powerpo-

NOKIA N96 MicroSD kart yuvasıyla toplam belleği 24 GB'la çıkarmak mümkün.

Samsung SGH-F480

Samsung SGH-F210

Samsung Soul

Nokia N78

FM vericili telefon: Nokia'nın oldukça "cool" diyebileceğimiz bu modelinde normalde tuşların üzerinde harf ya da rakam yazmıyor. Tuşlara dokununca kendini gösteren rakamlar hoş bir görünüm sağlıyor. 2 GB kapasiteli bellek kartı ve gelişmiş çoklu ortam özellikleri, bu telefonu tam bir eğlence cihazı haline getiriyor. Ayrıca Wi-Fi, Bluetooth, FM radyo (alıcı ve verici), A-GPS ve 3,2 MP kamerayla donatılmış olan telefon 2008'in ikinci yarısında piyasaya çıkacak (113 x 49 x 15,1 mm / 101,8 g).

Samsung SGH- F210

Dinamizm kanında var: Üreticiler çok güzel müzik telefonları piyasaya sürmeye başladıysa da iyi bir müzik telefonu sadece işlev ve ses kalitesi olarak değil tasarım olarak da hitap ettiği kitlenin dinamizmini yakalayabilmeli. Samsung SGH-F210 işte tam bu tanıma uyan bir telefon. Müzik çalar işlevlerini harika bir şekilde telefon yapısına entegre eden SGH-210, 2 MP kamera ve FM radyo (RDS destekli) özelliklerine sahip. Nispeten küçük olması sayesinde (87,7 x 30,9 x 20,4 mm) her cebe kolayca girebilen bu telefonda 1 GB gömülü flaş bellek olduğunu da belirtelim.

Samsung SGH-F480

Modayı takip edenler için: Haziran 2008'de piyasaya çıkması beklenen Samsung SGH-F480, 2,8 inçlik 240 x 320 piksellik dokunmaya duyarlı ekranıyla keyifli bir kullanım sağlıyor. Özellikle pencereler arasındaki geçiş efektleriyle beğenimizi kazanan telefon, geniş ekranını deri bir kapakla koruyor. Arka kısımdaki imaj sabitleyicili 5 MP kamera ile fotoğraf ve video çekimlerinizde tatminkâr sonuçlar elde edebilirsiniz. Bu yazıya konu olan diğer pek çok model gibi HSDPA ile yüksek veri hızı (7,2 Mb/sn – henüz ülkemizde yok) sağlayan telefon, hoş tasarımıyla sizi ilk görüşte etkisi altına alıyor ve Samsung'un Armani için ürettiği modellerle benzerlik taşıyor (96 x 55 x 11,5 mm).

Samsung Soul

Ultra serisine yeni bir ruh: Barselona'daki fuarda (hatta fuar alanı dışında şehirdeki reklâm panolarında) Samsung'un varlığını çokça hissettik.

Samsung bu reklâm-larında daha ziyade yeni amiral gemisi Soul modelini kullanma-

yı seçmişti. Soul kelimesi ise Samsung'un büyük ilgi gören Ultra serisine atfen konmuş (Sprit Of ULtra). Fuardaki stand içinde Soul ile epey zaman geçirdik ve firmanın bu modele niye bu kadar güvendiğini anladık. Samsung'un alıştığımız zarif kaydıraklı yapısını kullanan (12,9 mm) Soul'un yön tuşları ise küçük bir dokunmatik LCD ekranda bulunuyor. Metal gövdesiyle güven veren Soul kullanıcı tarafından özelleştirilebilen grafik arayüzüne sahip. Ayca yüz tanıma özelliği ve imaj sabitleyicili 5 MP kamera, FM Radyo, HSDPA (7,2 Mb/sn) ve 2.2 inç ekran bu dört bant telefonun diğer özellikleri arasında (105,9 x 49,5 x 12,9 mm). ■

Şahin Ekşioğlu esahin@chip.com.tr

ÇİFT SİM KART
Samsung SGH-880, çift sim kart işlevselliğini alışlageldik Samsung şıklığıyla birleştirir, 3.2 MP kamera ve FM radyolu bir model.

Donanım TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Bu ay ürün inceleme bölümümüzde sizlere çeşitli donanımlar sunabilmenin keyfini yaşadık. Her ay çeşitli ürün tiplerinden mümkün olduğu kadar farklı ve değişik modelleri tanıtmaya özen gösteriyoruz. Bu ay GP2X-F200 çoklu medya oynatıcısından, Casper'ın Penryn işlemcili dizüstü bilgisayarına, Gigabyte X48T-DQ6 anakarttan BenQ'nun göz kamaştırıcı SP831 projeksiyon cihazına, Akasa'nın grafik kartı soğutucusundan Philips ve Creative kulaklıklara kadar geniş bir

skalada ürünler inceledik. Kasalarınızı süsleyecek aksesuarlardan son çıkan cep telefonlarına, MP3 oynatıcılardan kulaklıklara ve hatta VGA soğutucusuna kadar birçok ürüne yer verdik. Böylece hem kasasının içini avucunun içi kadar iyi bilenlerden, bilgisayarını yalnızca tuşundan açıp kapatanlara kadar herkesin hoşuna gidecek bir sürü ürünle bilgi testlerimiz sizlerle paylaştık. Dileriz siz de okurken bizim kadar tad alırsınız.

Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbir-

leri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Kullandığımız bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Diğer taraftan, ürünlerin teknik verilerini ayrı bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırma yapmayı daha kolay hale getirmek. Burada test edilen donanım ürünleri, yeterli puanı alırlarsa CHIP TOP 10 bölümünde ilgili listede de yer alırlar.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

99 VGA soğutucusu:

Akasa VCo1 VC01-CC

99 Aksesuar: Akasa katot ışık

99 PC kasası: Aopen G326

100 Ekran kartı: Asus EN8800GTS

100 LCD monitör: BenQ FP222Wa

100 Cep telefonu: BenQ T33

102 Masaüstü PC: Casper Neo NEP3000-3L25R

102 Kulaklık: Creative Aurvana DJ

102 Anakart: Gigabyte GA-MA69Vm-S2

104 MP3 çalar: Creative ZEN WAV2GB

104 Dizüstü: Datron Aero MS1724

104 Yazıcı: HP LaserJet P1505

106 Projeksiyon cihazı: BenQ SP831

108 LCD monitör: Hyundai N91W

108 PC kasası: In Win EA001

108 TV kartı: Inca IT-AN30

110 Dizüstü: Casper CPR2400-3E95B

112 Şarj cihazı: Issun S3300n

112 Blu-ray ve HD DVD-ROM yazıcı: LG GGC-H20L

112 Dizüstü: MSI PR620

114 Anakart: Gigabyte X48T-DQ6

116 Çoklu medya oynatıcı: GP2X F-200

118 Ekran kartı: MSI RX3870 T2D512E

118 LCD monitör: Samsung 932 GW

118 Kulaklık: Philips SHN 2500

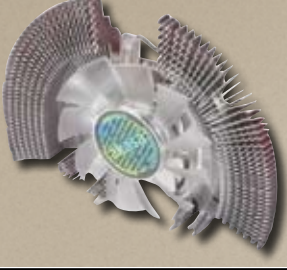
120 Anakart: MSI X48 Platinum

120 FM verici: Piranha falconxtype

120 Cep telefonu: Sony Ericsson T650i

Bu ürünleri
Hepsiburada.com'dan
satın alabilirsiniz

VGA SOĞUTUCUSU AKASA VC01 VC01-CC		AKSESUAR AKASA KATOT IŞIK		PC KASASI AOPEN G326	
					
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■		CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■		CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■		FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■		FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	
FİRMA Akortek		FİRMA Akortek		FİRMA Çözüm	
BİLGİ İÇİN (212) 210 97 99		BİLGİ İÇİN (212) 210 97 99		BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74	
WEB www.akortek.com		WEB www.akortek.com		WEB www.cozum.com.tr	
FİYAT 15 \$ + KDV		FİYAT 12 \$ + KDV		FİYAT 82 \$ + KDV	
TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Boyutlar	115 x 90 x 29	Boyutlar	31 cm boy, 4 mm çap	Renk	Kırmızı
Malzeme	Alüminyum	Renk	Kırmızı	Genişleme yuvaları	3 x 3,5, 1 x 5,25 dahili, 4 x PCI
Fan boyutu	70 x 10 mm	Güç tüketimi	3W	Çoklu portlar	2 x USB 2.0, IEEE 1394, ses ve mikrofon
Gürültü seviyesi	28,5 dBA	Açma kapama düğmesi	Var	Güç kaynağı	300 W
Güç	2,64 W	Konnektör	Molex	Boyut	Mini ATX 263 x 297 x 444 mm
Ağırlık	201 g	Diğer	Kendinden yapışkan bantla montaj	Ağırlık	Yaklaşık 6 kg

Sessiz çalışma: Genelde ekran kartlarının üzerinde bulunan fanlar küçük boyuttadır. Bu fanlar özellikle yük altında devirlerini arttırarak bilgisayarındaki en büyük ses kaynaklarından birini oluşturur. Akasa bu soruna çok doğru bir çözüm yaratmış. Ürünün üzerinde VC01 kodu bulunmuyor. Yalnızca lo-noise GVA coler yazısı yer alıyor. Kutunun içerisinde 1 g'lık termal pasta ve 4 pin'li güç kaynağı soketi için çevirici çıkıyor. Soğutucunun standart güç girişi kart üzerindeki uyumlu değil ve gücünü bu çeviriciden alıyor. Soğutucu yaprak sayısındaki fazlalık sayesinde etkili bir performans gösteren ürün aynı zamanda yukarı doğru kıvrılan uçlarıyla ve yer değiştirebilen pratik vidalarıyla kolayca kuruluyor. Yük altında dahi standart soğutuculardan daha sessiz çalışan fan, bu başarısını tutarlı dönüş hızına ve alüminyum kanatçıklarına borçlu. Soğutucuyu kurduğunuzda büyüklüğünden dolayı bir PCI yuvasını ister istemez feda ediyorsunuz.

SONUÇ Eğer ekran kartınızın ses yapmasından şikâyet ediyorsanız veya fanınız yanmışsa bu ürün tam size göre.

- ⊕ Kolay kurulum
- ⊕ Sessiz çalışma
- ⊕ Birçok modelle uyumlu

Işıl ışıl kasalar: Gerek dizüstü gerekse dizüstü PC'lerde son günlerde bir "kişiselleştirme" modasıdır gidiyor. Dizüstü PC'ler üzerine çeşitli çıkartmalar yapıştırılırken masaüstü PC'lerdeki olanaklar neredeyse sınırsız. Eskiden kasa modifikasyonu küçük bir kesimi ilgilendirirken artık daha çok kullanıcı PC kasalarını güzelleştirmeye çalışıyor. Bu amaçla kasayı kesmek, pleksi plakalar kullanmak gibi zor ve zahmetli işlere artık gerek yok. Özellikle yeni kasaların yan taraflarındaki havalandırma delikleri dikkate alınınca Akasa'nın soğuk katot ışığı, kesip biçme işi olmaksızın kasanıza hoş bir görünüm katabilir. Oldukça göz alan ve neredeyse gün ışığında dahi parlaklığını kaybetmeyen bu 30 cm'lik ışık tüpünün kırmızı, mavi ve mor olmak üzere üç rengi bulunuyor. Tüpü birlikte gelen ve molex çıkışına bağlanan güç devresine iki adet tüp bağlanabiliyor. Ayrıca açma kapama düğmesinin uzun bir kablo olması, kasa dışında kontrolü sağlamak açısından kullanışlı.

SONUÇ PC'nizin içini aydınlatmak ya da basitçe şık görünmesini istiyorsanız ilginizi çekebilecek bir çözüm.

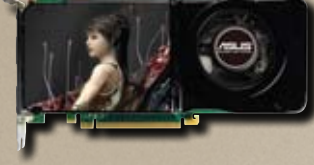
- ⊕ Şık görünüm
- ⊕ İşlevsel
- ⊕ Düşük güç tüketimi

Salonunuza göre: Evinizde bir multimedia PC toplamaya karar verdiğinizde, belki de bilgisayarınızın en az önemsedığınız parçası olan kasa görüntüsü bir anda ön plana çıkar. Salonun veya oturma odanızın en göze görünür yerinde duracağını hesaba katarsanız kasanın havalı olması veya en azından mobilyalarınızla uyumlu durması önemlidir. Aopen bunun için G326'yı yaratmış. Önceki sürümdeki kolay kurulumu izin veren iç tasarımı aynen koruyan ürün bu kez 300 W'lık bir güç kaynağıyla geliyor. Bu kez ürünün ön tarafındaki 3,5 inçlik yuvayı kapatan kapak basılarak açılıyor ve ürünün ön tarafındaki USB, ses, mikrofon ve firewire yuvaları açıkta bırakılmış. Açıkçası önceki kasada bulunan ve bu yuvaları kapatan kapak üründe daha estetik bir görünüm sağlıyordu. Ürünün derli toplu olması ve kolay taşınabilmesi büyük bir avantaj. Ayrıca kasanın iki yanına eklenen ve bir arabanın rüzgar tünellerini andıran süslemeleri ürünü oldukça havalı gösteriyor.

SONUÇ Estetik tasarımıyla evlerinde bir multimedia PC toplamak isteyenlerin tam ihtiyacı olan bir ürün.

- ⊕ Estetik tasarım
- ⊕ Kolay montaj
- ⊕ Nispeten hafif

→

EKRAN KARTI
ASUS EN8800GTS

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Index-Boğaziçi, E-Sistem
BİLGİ İÇİN (216) 521 27 25
WEB www.tr.asus.com
FİYAT 399 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Grafik işlemci	8800 GTS
Bellek tipi	512 MB DDR3
Bellek arayüzü	256 bit
Güç girişi	6 pin
Soğutma	Aktif
Giriş çıkışlar	2 x DVI

LCD MONİTÖR
BENQ FP222WA

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA BenQ
BİLGİ İÇİN Penta, Koyuncu (216) 528 88 88
WEB www.koyuncu.com.tr
FİYAT 319 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	22 inç
Maksimum çözünürlük	1.680 x 1.050
Tepki süresi	5 ms
Parlaklık	300 cd/m²
Kontrast	700:1 ms

CEP TELEFONU
BENQ T33

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA BenQ
BİLGİ İÇİN (216) 459 98 98
WEB www.benq.com.tr
FİYAT 320 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	1,8 inç , 176 x 220 piksel, 262k renk TFT LCD
Bellek	23 MB
Frekans bandı	900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık	92 x 48 x 19 mm; 90 g
Kamera	2 MP
Diğer	WAP, MP3, FM radyo Bluetooth

Güçlü performans: Asus'un Test Merkezimiz'de mercek altına aldığımız EN8800 GTS modeli bir adet Svideo ve iki adet HDMI çıkışına sahip. Microsoft Vista uyumlu ve nVidia SLI teknolojisi-ne hazır olarak üretilen kart Microsoft DirectX 10.0 ve Shader Model 4.0 ve Open GL 2.0 destekli. Çift DVI çıkışından 2.560 x 1.600 çözünürlüğe kadar destek veriyor. Bu yüksek çözünürlük, gerek oyunlarda gerek video işlemede yüksek bir performans anlamına geliyor. Kart aktif soğutmaya sahip. Üzerindeki soğutma sistemi sayesinde yük altında dahi ısıyı etkili bir şekilde dışarı taşıyarak kartın stabil çalışması sağlanıyor. Yüksek çekirdek ve bellek hızlarına sahip olan ürün testlerimizde hem Direct X9 hemde Direct X 10 altında GTS serilerindeki en hızlı kart olduğunu ispatladı. Kartın güçlü performansına ve overclock'la açık yapısına rağmen yüksek fiyatı da göze alınması gereken bir etken. Lakin aynısını kartın kutu içeriği için söylemek maalesef mümkün değil.

SONUÇ Yüksek performansı ve overclock performansı ile dikkat çeken, etkili soğutmaya sahip bir ekran kartı.

- + Performans
- + Etkili soğutma
- Zayıf kutu içeriği

Geniş alan: Masaüstümüzde uzun zamandır kahrımızı çeken 19 inç monitörler yerlerini yavaş yavaş 20 inçten yukarı modellere doğru terk etmeye başlıyor. Daha geniş çalışma alanı sağlayan yüksek ebatlı modellerin film seyrederken televizyon kadar keyif verdiği de tartışılmaz. BenQ'nun 22 inçlik FP222Wa modeli daha büyük bir monitöre kolayca terfi etmek isteyenler için uygun bir fiyatla piyasa sürülmüş. Tek D-Sub girişine sahip olan monitör, sıkı oyuncuların HDMI çıkışlı ekran kartlarıyla kullanılmaktan çok öğrenciler ve çalışanlar için tasarlanmış izlenimi veriyor. Ürünün yüksek çözünürlük desteğine rağmen sunduğu ortalama kontrast değeri de bu tezimizi destekliyor. Gri bir çerçeveye oturtulmuş monitörün kontrol tuşları sol yanında bulunuyor. BenQ'nun kullanıcı dostu tipik menüsüyle ayarlarınızı kolayca yapabildiğiniz ürün senseye teknolojisi sayesinde, görüntülediğiniz dokümana göre kendini ayarlayarak en iyi görüntü kalitesini sunuyor.

SONUÇ Özellikle çalışanlar ve öğrencilerin ilgisini çekebilecek, geniş çalışma alanı sunan, kullanımı pratik bir ürün.

- + Düşük tepki süresi
- + Şık tasarım
- Tek D-Sub girişi var

Küçük ve kullanışlı: BenQ'nun T33'ü ilk bakışta yuvarlak hatlarıyla dikkati çekiyor. Kayar kapaklı telefonun tuş takımını geniş ve kalın parmaklıklar tarafından bile kolayca kullanılabiliyor. Ürünle gelen USB kablosu sayesinde şarj aletini kullanmadan bilgisayarınızın USB yuvasından da telefonunuzu şarj edebiliyor. 23 MB'lık sınırlı hafızası gözünüzü korkutmasın. Telefon 2 GB'a kadar Micro SD kart desteğine sahip. Bu sayede ürünün kaliteli müzik performansından yararlanabiliyorsunuz. Belki de telefonun en öne çıkan özelliği olan ses kalitesi gerçekten de etkileyici. 90 g ağırlığı sayesinde kolayca taşınabilen telefon 2.0 megapiksel kameraya sahip. Flaş desteği olmayan cihazdan çok yüksek bir performans beklemeniz doğru olmaz. Ürünle yaptığımız testlerde üç saat aşan bir kullanım süresi olduğunu tespit ettik. SIM kart takılı olmadan da çalışabilen ürün, Bluetooth desteği sayesinde kulaklıklarla da rahatça kullanılabiliyor.

SONUÇ Orta seviyeye hitap eden BenQ T33, yolda müzik dinlemeyi sevenlerin dikkatini çekebilecek bir ürün.

- + Ses kalitesi
- + Şık tasarım
- Kamera performansı

MASAÜSTÜ PC
CASPER NEO
NEP3000-3L25R

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Casper
(216) 528 66 66
www.casper.com.tr
1.099 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Core 2 Duo E 8400, 3.0 GHz
Anakart	Micro Star 7383
Ekran kartı	nVidia GeForce 8500 GT, 512 MB
Bellek	3 GB 667 MHz DDR2
Sabit disk	Western Digital 500 GB SATA
Monitör	20 inç, 5 ms, 1.680 x 1.050, 1000 kont.

Garantili çözüm: Casper'ın Neo serisinden NEP 3000 PC'si, Vista Home Premium işletim sistemi kurulu olarak satılıyor. Sistem, 512 MB nVidia GeForce 8500 GT ekran kartı ve 3.0 GHz işlemcisiyle güçlü bir konfigürasyona sahip. Siyah kasası hem şık hem de derli toplu bir görünüm sunuyor. 500 GB'lık WD sabit disk ile oldukça geniş bir depolama alanına sahip oluyorsunuz. Ürünün ön yüzünde bulunan çoklu kart okuyucu ise artık 3,5 inçlik disket sürücünün yerini alan yeni bir standart olarak dikkat çekiyor. Masaüstü PC bileşenlerine dahil olan 20 inçlik Casper monitör 5 ms, 1000/1 kontrast oranına sahip. Testlerimizde 3Dmark 2005'te 4.111 ve PC Mark'ta 5.333 değerlerine ulaştık. Bu değerler bu sistemle evinizde rahatça çalışabileceğiniz ve hatta son çıkan oyunları da oynayabileceğiniz anlamına geliyor. Ürünle verilen monitörde ortalama 241 cd/m² parlaklık değeri saptadık. Kutunun içerisinde bir adet multimedya klavye ve optik fare de çıkıyor.

SONUÇ Yüksek performansıyla Vista'nın yükünü rahatlıkla kaldırabilecek bir sistem.

- + Güçlü performans
- + Zengin kutu içeriği
- + Uygun fiyat

KULAKLIK
CREATIVE AURVANA DJ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Multimedya, Kont, Koyuncu
(212) 479 46 46
www.creative.com
79 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	3,5 mm altın kaplama miniplug
Frekans aralığı	20 Hz – 20KHz
Empedans	32 ohm
Hassasiyet (1 kHz)	105dB/mW
Kablo uzunluğu	1,4 - 3 m helezon kablo
Ağırlık	385 g

DJ'ler buraya: Kulaklık ve ses sistemleri dendiğinde ilk akla gelen markalardan olan Creative'in DJ'ler için bir ürün üretmemesi düşünülemezdi. Creative Aurvana DJ, ilk bakışta kulaklığın arkasında gelen düz metalik kısmıyla sade bir çekiciliğe sahip. Ürünün taç kısmı oldukça esnek ve kulaklıklar 180 derece dönebiliyor. Bu sayede DJ'lerin çok daha rahat bir şekilde çalışabileceği düşünülmüş. Ürünün ses izolasyonu son derece başarılı. En gürültülü ortamda bile kesinlikle rahatsız olmuyorsunuz. Kablo tıpkı telefonlar gibi helezon şekilde tasarlanan ürün, bu sayede kullanana serbesti sağlıyor. Ürünün 3,5 mm fişi yanında kutusunun içerisinde çıkan 6,3 mm'lik adaptör sayesinde profesyonel ekipmanlarla da rahatlıkla kullanılabilir. Profesyoneller için tasarlanan ürün tiz ve basları ayırmada oldukça başarılı olmasına karşın netlik açısından bir numaralı ürün değil. Bu, ürünün sıradan kullanıcılar için üstün özelliklere sahip olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

SONUÇ Üstün performansı ve tasarımıyla kullanıcıları kesinlikle memnun edecek bir ürün.

- + Şık tasarım
- + 6,3 mm adaptör
- + Rahat kullanım

ANAKART
GIGABYTE GA-MA69VM-S2

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Kont, Arena, E-Sistem
(216) 499 62 99
www.gigabyte.com.tr
64 USD + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	Micro ATX
Yonga seti	AMD Soket AM2
İşlemci yuvası	AMD 690V
FSB hızı	2.000 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2
Yuva sayısı	1 x PCI-E16X, 1 x PCI-E4X, 2 x PCI 2.2

Güçlü Micro ATX: Evimizde veya işyerimizde çok yer tutmayacak ama güçlü bir bilgisayar için ilk şart yüksek işlemci ve FSB desteğine sahip bir ana kart olacaktır. Gigabyte'ın GA-MA69Vm-S2'si bir adet 16 x PCI-E yuvasıyla harici bir ekran kartı kurmanızı desteklerken bir yandan da 4 adet DDR2 yuvasıyla 16 GB RAM desteği veriyor. Ürünün toplam 4 adet SATA yuvası yanında bir adet IDE yuvası olduğunu da söylemeden geçmeyelim. Kartın arka tarafında 4 adet USB, birer adet PS2 ve bir adet VGA girişi dışında, birer LPT ve COMA girişi de var. Özellikle son iki giriş sayesinde ürüne eski donanımları da bağlayabilmeniz mümkün. DVD-D girişi olmadığından bu girişi kullanabilmek için bir harici ekran kartı almanız gerekiyor. Üründe HDMI desteği de yok. Bu durumda 8 kanal ses desteğine dahil olmasına karşın bir multimedya PC için ideal olduğunu söyleyemeyiz. Fakat Q-Flaş ve Xpress Recovery 2 yazılımıyla ürünün güçlü bir kart olduğunu belirtmeliyiz.

SONUÇ Bir Micro ATX sistem toplamak istiyorsanız piyasada bulabileceğinizin arasında üst sıralarda yer alıyor.

- + 2.000 FSB desteği
- + Zengin BIOS
- Zayıf kutu içeriği

MP3 ÇALAR

CREATIVE ZEN WAV2GB

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Multimedia Bilgisayar
(212) 479 46 46
www.multimedia.com.tr
120 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	2 GB
Arabirim/Pil	USB 2.0/Li-Ion
Desteklediği biçimler	WMA, MP3, WAV, Audible
Boyutlar	40 x 84 x 12 mm
Ağırlık	18 g
Diğer	FM radyo

DİZÜSTÜ

DATRON AERO MS1724

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Ufotek
(216) 418 5842
www.ufotek.com.tr
1.899 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel T7700 (2.4 GHz)
Bellek	4 GB DDR2 (667 MHz)
Sabit disk	250 GB
Ekran	17 inç / 1.680 x 1.500
Boyut	395 x 275 x 29 mm
Ağırlık	3.82 kg

YAZICI

HP LASERJET P1505

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

HP
Arena, Index, Penta (212) 444 79 79
www.hp.com.tr
215 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Baskı teknolojisi	Lazer
Baskı hızı	23 ppm S/B
Baskı çözünürlüğü	600 x 600 dpi
Bağlantı	USB 2.0
Çift taraflı baskı	Manuel
Boyut	379 x 243 x 225 mm

Farklı tasarım: Alıştığımız Creative tasarımlarından farklı görüntüsüyle dikkat çeken Zen WAV'ın en dikkat çeken özelliği kuşkusuz dâhili stereo hoparlörlere sahip olması. Dahası ürünün kutusundan çıkan akustik beşiğe yerleştirilince, ses de (bir miktar tizleşerek) artmakta. Harici hoparlörlerin ses kalitesi boyutları yüzünden etkileyici olmaktan uzaksa da böyle bir ek işlevin olması zaman zaman kullanışlı olabilir. 1.5 inçlik küçük ekran, tatminkâr bir görüntü kalitesi sunuyor. Cep telefonlarında olduğu gibi 32 istasyon hafızalı FM radyoyu kullanabilmeniz için kulaklığın bağlı olması şart (anten görevi görüyor). Cihazdaki line-in girişine (küçük bağlantı fişi kullanıyor) diğer ses kaynaklarını bağlayarak MP3 biçiminde kayıt yapabilirsiniz. Ayrıca üründede dâhili mikrofon olduğunu da belirtelim. Kullanımı kolay olan menülerde dilimizi desteklemeyen Creative ZEN WAV üzerindeki kontroller çok yönlü bir navigasyon çubuğuyla sağlanıyor.

SONUÇ Ürünle beraber verilen akustik beşik ve 32 istasyon hafızalı FM radyosuyla dikkat çekiyor.

- + Akustik beşik
- + Kolay kullanım
- + Estetik tasarım

Yüksek performans: Datron Aero MS-1724 NEC, gri ve siyah renklerin hâkim olduğu bir tasarıma sahip. 17 inçlik ürün büyüklük avantajını klavyesine nümerik tuşları da dâhil ederek kullanmış. 2.4 GHz işlemcisi ve 4 GB belleğiyle ofis programlarını, hatta en son çıkmış oyunları dahi çalıştırabilecek olan ürünün üzerinde nVidia'nın 512 MB'lık 8600M GS grafik kartı bulunuyor. Bu sayede oyunlardaki performans daha da artıyor. Ürünün ekranı glare avantajı sayesinde renkleri daha canlı gösteriyor. Üzerinde 3 adet USB yuvası, 1 adet çoklu kart yuvası, 2 adet ethernet çıkışı, 1 adet HDMI ve optik ses çıkışı mevcut. Bu da ürünün tam bir çoklu medya canavarı olduğuna işaret ediyor. Çift katmanlı medya yazabilen DVD R/RW'ı da eklediğimizde, ürünün yetenekleri hakkında bir fikir sahibi olabilirsiniz. Üzerinde bulunan 2 adet hoparlörün performansı da gayet başarılı. 1.3 MP kamerası ve dahili hoparlörüyle ürünün özellikleri tamamlanıyor.

SONUÇ Performansı Office programlarından oyunlara kadar birçok uygulamanın üstesinden geliyor.

- + HDMI çıkışı
- + Dolby ses
- + Yüksek performans

HP farkı: HP LaserJet P1505 daha kurulumunda farkını ortaya koyuyor. Yazıcıyla gelen Türkçe kurulum CD'sini adım adım takip ettiğinizde kurmanız yalnızca 10 dakikanızı alıyor. Masanızda yalnızca 15 inçlik bir dizüstü bilgisayar kadar yer kaplayan ürün, bilgisayara USB 2.0 üzerinden bağlanıyor. Bekleme sırasında neredeyse hiç ses çıkartmayan yazıcı, çalışırken 70 desibele kadar varan bir gürültü oranına ulaşıyor ki, bu oldukça yüksek bir seviye. Dakikada 23 sayfa baskı alabileceğiniz ürün, testlerimizde 5,56 saniyelik ilk baskı hızına ulaştı. Bu hız bir lazer yazıcı için oldukça etkileyici. 2 MB belleğe sahip olan yazıcı, çift taraflı baskılamayı manuel olarak yapabiliyor. P1505, 250 sayfalık giriş tepsisi kapasitesiyle sıradan bir ev kullanıcısının ve küçük ofislerin ihtiyacını rahatlıkla karşılayabilecek potansiyele sahip. Ayrıca ürünün baskı kalitesinden son derece memnun kaldığımızı da söylemeliyiz. Ürünle beraber USB kablosu da veriliyor.

SONUÇ Yüksek ilk baskı hızı ve baskı kalitesiyle ön plana çıkan fakat baskı sırasında gürültülü çalışan bir yazıcı.

- + Kolay kurulum
- + Tek tuşla durum raporlama
- Gürültülü çalışma

PROJEKSİYON CİHAZI
BENQ SP831

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Penta, Koyuncu
BİLGİ İÇİN	(216) 528 00 00, (216) 528 88 88
WEB	www.benq.com.tr
FİYAT	2.499 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Teknolojisi	DLP
Parlaklık	4000 Ansi lümen
Kontrast	2000:1
Çözünürlük	1.600 x 1.200
Boyut	375 x 276 x 114 mm
Ağırlık	4.500 g.

- + Yüksek parlaklık oranı
- + Çoklu giriş ve çıkışlar
- Yüksek fiyat

BAĞLANTIYA AÇIK Ürünün üzerinde bulunan birçok giriş ve çıkış sayesinde farklı ekipmanlarla kullanabilirsiniz.

Gözelici performans

BenQ SP831, etkileyici sunumlar yapmak için tasarlanmış, göz kamaştırıcı bir ürün.

■ Eğer bütçenizi iyi bir elektronik ağıta yatırmak istiyorsanız ve biraz da açılmanız mümkünse BenQ sizin için çok uygun bir seçenek. İki farklı görüntü kaynağından aldığı sinyalleri aynı anda ekrana aktarabilme yeteneği sayesinde canlı ve dinamik sunumlar yapabilmeye imkan veren ürün, dilediğiniz takdirde tavana da asılabilir. Tabii ki bunun için ayrı olarak satılan bir tavan askı aparatı almanız gerekiyor. Ürün ekranı ayırabilmenin yanında, resim içerisinde resim açabilme yeteneğine de sahip.

Sabitleyin

Çok sık, siyah bir kasaya sahip BenQ SP831, geniş yapısıyla taşımaktan daha çok sabit kullanmak üzere tasarlanmış. 4,5 kg ağırlığı sayesinde dilerseniz cihazı kolayca taşıyabilirsiniz. Ancak büyükçe bir yer tutacağını hesaba katmalısınız. Eğer sabitlerseniz, bunun tavan olmamasına dikkat etmelisiniz. Çünkü projeksiyon cihazının netlik ayarı elle yapılıyor. Gerçi ayarını yaptıktan sonra 4.000 Ansi Lümen parlaklığıyla çevredeki ışık kaynaklarından etkilenmeden rahatça görüntü alabilirsiniz. Ama ürünün lambasının kullanım süresi bittiğinde lambayı sökmek için tornavida kullanmanız gerekeceğinden işiniz biraz zor olabilir.

Bağlantı cenneti

Ürünün kurulumu son derece kolay. Öyle ki, el kılavuzunu okumaya bile gerek kalmadan kablolamayı kolayca yapıp, kullanılabilir duruma getirebiliyorsunuz. Ürünün arkasına baktığımızda ise nereden anlatmaya başlayacağımızı şaşırdık. Öncelikle hem DVI hem de D-Sub çıkışları sayesinde ürünü dilediğiniz arayüzden bağlayabilirsiniz. 1.600

x 1.200 çözünürlüğe kadar (1.280 x 768 gerçek çözünürlük) destek veren ürün, bu sayede HD yayınları da izlemenize olanak tanıyor. Bunun dışında ürünün arkasında komponent video, S-video ve ses girişleri bulunuyor. Yani birçok görüntü ve ses kaynaklarını bağlamanız mümkün.

Projeksiyon cihazını Test Merkezi-mizin içerisinde el verdiğince uzağa götürerek test ettik (en fazla 9 m) ve net görüntü alabildik. Üzerinde bulunan fanlar, soğutmada oldukça başarılı ve çalışırken bir o kadar da sessiz. En fazla dizüstü bilgisayarınız kadar ses çıkartıyor. Ürünle beraber gelen uzaktan kumanda hayli yardımcı oluyor. Ürünün menüsü kullanıcıya son derece ayrıntılı ve zengin seçenekler sunuyor. Üstelik menüler kullanıcı dostu bir tasarıma sahip olduğundan kullanmadan önce kılavuzu okumanıza dahi gerek kalmadan kolayca alışabiliyorsunuz. Ürün, görüntü oranı olarak 15:9 kullanıyor. Tabii ki bunu da menülerde değiştirebilirsiniz. Ürünün en büyük özelliği olan bir ekranda iki görüntü yeteneğini test ederken büyük keyif aldık. Bir tarafta video oynatırken öteki tarafta rakamlar vererek sunum yapabilmek ya da birbiriyle alakalı iki videoyu birden ekrana yansıtmak gerçekten de bu ürünün değerini ve vereceğiniz parayı neden hak edeceğini bir defa daha size kanıtıyor.

Evet, BenQ SP831 benzerleri arasında biraz yüksek fiyata sahip. Ancak bu ürünle video seyretmekten fotoğraf görüntülemeye ve sunum yapmaya kadar kullandığınız her işte büyük keyif alacağınız da kesin.

SONUÇ Yüksek parlaklık, çift kaynaktan görüntü alabilme ve çoklu girişleriyle dikkati çeken kaliteli bir projeksiyon cihazı. →

LCD MONİTÖR HYUNDAI N91W

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 479 4646
WEB www.multimedya.com.tr
FİYAT 254 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.440 x 900
Tepki süresi	5 ms
Parlaklık	300 cd/m²
Kontrast	800:1 ms

PC KASASI IN WIN EA001

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA e-sistem
BİLGİ İÇİN (212) 444 01 40
WEB www.e-sistem.com.tr
FİYAT 69 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Renk	Siyah
Genişleme yuvaları	4 x 3,5, 2 x 5,25 dahili, 6xPCI
Çoklu portlar	2 x USB 2.0, ses ve mikrofon
Fan	Arka 120 mm
Güç kaynağı	400 W
Boyut	Midi ATX 415 x 190 x 445 mm

TV KARTI INCA IT-AN30

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Pasifik
BİLGİ İÇİN (212) 212 12 11
WEB www.pasifikbilgisayar.com
FİYAT 75 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB
Yayın desteği	Analog, kablo
Video çıkışı	S-Video
Radyo	FM
Uzaktan kumanda	Var
Diğer	USB ara kablo

Keskin görüntü: Eğer masaüstünüzde fazla yer yoksa fakat daha geniş bir çalışma alanı istiyorsanız 19 inç geniş bir monitör sizin için doğru seçim olacaktır. Test Merkezi'mize konuk olan Hyundai N91W, ilk bakışta gri ve siyah çerçevesiyle dikkati çekiyor. Ürünün ön kısmında bulunan kontrol tuşları sayesinde ayarlarınızı yapmak oldukça kolay. Dilerseniz ayarlarla tek tek uğraşmadan auto tuşunu kullanarak ideal görüntüyü yakalayabilirsiniz. Ürün, arka kısmında bulunan 2 adet D-Sub ve bir adet DVI-D girişi sayesinde tüm ihtiyaçlarınıza cevap veriyor. Ayrıca üzerindeki 2 x 2W gücündeki hoparlör sayesinde müzik de dinleyebilirsiniz. Fakat bu güçteki hoparlörlerden üstün bir performans beklemeniz doğru olmaz. Hyundai N91W, dikeyde 170 yatayda ise 150 derecelik görüş açısı sunuyor. Keskin görüntüsüyle dikkati çeken ürün, aynı zamanda 60 derece eğilebiliyor. Fakat ürünün ayağı yatayda hareket serbestliği sağlamıyor.

SONUÇ EMasasında fazla yeri olmayan fakat geniş çalışma alanı arayanların dikkatini çekebilecek bir monitör.

- + Düşük tepki süresi
- + Keskin görüntü
- + Hoparlör

Kolay montaj: Eğer her ay dergimizi takip edecek kadar son teknolojilere merak duyuyorsanız, kasanızın içini kurcalamadan da duramıyorsunuzdur. Bu durumda yeni bir sabit disk çıkartıp takmaktan, bilgisayarınızı kucaklayıp LAN turnuvalarına katılmaya kadar birçok işi de yapıyorsunuz demektir. İşte In Win EA001 kasasıyla tüm bu işleri kolaylaştırmış. Öncelikle kasanın arka tarafında bulunan plastik tırnaklar sayesinde, vida sökme derdiyle boğuşmadan kasayı bir saniyede açabiliyorsunuz. Eğer kasanızın içindekileri güvene almak istiyorsanız bu kez de kilit takabiliyorsunuz. Güçlendirilmiş yan paneli sayesinde anakart dış darbelerle karşı korunmuş. Kasanın içerisindeki 5,25'lik yuvalar, plastik vidalarla kolayca montaja izin veriyor. Böylelikle tornavida peşinde koşmuyorsunuz. Kasanın arkasında bulunan 120 mm'lik fan ve hem güç kaynağının altında hem de PCI yuvalarının yanında bulunan hava boşluklarıyla da etkili bir soğutma sağlanmış.

SONUÇ Kasa içerisine erişimi son derece kolaylaştıran ve etkili bir hava dolaşımına imkân sağlayan bir ürün.

- + Kolay montaj imkânı
- + Etkili soğutma
- + Dayanıklı tasarım

Küçük ama güçlü: Bilgisayarınızda TV izlemek isterseniz bir PCI yuvasını feda etmenize gerek yok. Inca'nın USB 2.0 üzerinden bağlanabilen IT-AN30 ürünüyle kanalları dilediğiniz gibi izleyebilir hatta yayınları kaydedebilirsiniz. Ürünün arkasındaki anten girişi ile kablolu yayınları da izleyebilmenin yanında bir anten ile FM radyoları da dinleyebilirsiniz. Kurulumu oldukça kolay olan ürün hem kurulumda hem de kullanımında Türkçe desteği sayesinde zorluk çekmiyorsunuz. Inca'nın daha önceki serilerinde bulunan yazılım desteği bu üründe daha da geliştirilmiş ve tüm menü tek bir yerde toplanarak kullanımı daha da kolaylaştırılmış. Vista uyumlu olan ürünle yayınları dilediğiniz saatte kaydedebilir, time shifting özelliği ile seyrettiğiniz yayının içinde dolaşabilir veya filmlerden BMP biçiminde kare çalabilirsiniz. Küçük yapısı sayesinde özellikle dizüstü bilgisayarlar için ideal olan ürünle beraber bir harici anten verilmiyor.

SONUÇ PC'nizde TV keyfi yaşamak istiyorsanız, kolay kurulumu ve Türkçe arayüzü ile Inca'nın ürünü tam size göre.

- + Türkçe OSD
- + Kullanıcı dostu arayüz
- + USB uzatma kablosu

DİZÜSTÜ

CASPER CPR2400-3E95B

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Casper
(216) 528 66 66
www.casper.com.tr
1.277 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Core 2 Duo T8300 2.4 GHz Intel
Bellek	3 GB DDR2 (667 MHz)
Sabit disk	160 GB
Ekran	15,4 inç / 1.280 x 800
Boyut	345 x 255 x 25 mm
Ağırlık	2.4 kg

- + Güçlü performans
- + Harici ekran kartı
- + Zengin kutu içeriği

SOHBET VE EĞLENCE 1.3MP'lik dijital fotoğraf makinesi ve dahili mikrofonuyla sohbetlere katılabilirsiniz.

Casper'dan ilk Penryn

Casper'ın hızlı ve hafif dizüstü bilgisayarları performans ve taşınabilirliği bir arada sunuyor.

■ Eğer bir dizüstü bilgisayar almayı düşünüyorsanız özellikle iki özellik ön planda olacaktır. Birincisi performans ikincisi ise taşınabilirlik. Casper'ın Test Merkezi'mize konuk olan ürünü Penryn işlemciye ve 15,4 inçlik ekrana sahip olmasına karşın yalnızca 2,4 kg ağırlığıyla her iki özelliği de barındırıyor. Bildiğiniz gibi Penryn sistemler, Intel'in yeni 45 nm işlemcileriyle donanmış durumda.

Türkiye'de ilk kez

Ülkemizin öncü firmalarından Casper'ın yeni satışa sunduğu 45 nm'lik işlemciye sahip CPR2400-3E95B modelini ilk kez CHIP Test Merkezi inceledi. Ürün, genelinde gri rengin hâkim olduğu sade bir tasarıma sahip. Sol üst kısmında bulunan 5 adet kısa yol tuşu sayesinde e-posta, ses kontrol, internet tarayıcı gibi programlara kolayca erişebilirsiniz. Bu kısa yolları kullanmaya bir defa alıştıktan sonra birçok işi tek tuşla halletmenin keyfini çıkartıyorsunuz.

Yüksek bir görüntü işleme gücüne sahip olan dizüstünün üzerinde tek HDMI girişi bulunuyor. Bu da Casper CPR2400-3E95B'nin ne kadar iddialı olduğunu başka bir göstergesi.

Multimedya merkezi

Toplam 4 adet USB girişi olan ürün, bu sayede birçok aparatı bağlamanıza izin veriyor. USB girişlerinin konumlandırıldığı yerler itibarıyla diğer girişlerle sıkışıklık yaratacak bir açıda çakışmaması da başka bir avantaj. Ürün, ayrıca 1 adet S-Video çıkışına da sahip. Bu sayede diğer görüntü aygıtlarını rahatlıkla ilişkilendirebilirsiniz.

Eğer fotoğraf çekmeye meraklıysanız veya yedeklemeye önem veriyorsanız,

sağ tarafında bulunan çoklu kart girişi sayesinde fotoğraf ve bilgilerinizi kolayca aktarabilirsiniz.

Güçlü grafik performansı

Testlerimizde 102 dakika pil ömrü olduğunu tespit ettiğimiz ürün bu sayede sunumlarınızda veya seyahatlerinizde yeterli çalışma süresini tanıyor. Dizüstü bilgisayarın üzerinde nVidia GeForce 8400M GS ekran kartı var. Kartın ürünün genel performansına olan etkisini özellikle grafik işleme testlerimizde açıkça görebildik. PC Mark 05 testimizde ürünün grafik puanı 2.735'ti. Ayrıca Physics ve 3D puanı da 175 FPS olarak kaydedildi. Ürünün toplam 3D Mark 05 puanı 2.902, PC Mark 05 puanı ise 5.057. Bu puanlarla oyun için tasarlanmamış dizüstü bilgisayarlar arasında Test Merkezi'mize gelmiş en hızlı ürünlerden biri olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Oyuncular için

Ürünle beraber yaptığımız gerçek zamanlı testlerde de, yüksek performansa tanık olduk. Açıkçası normal ayarlarda hiç bir oyunda takılma yaşamadık. Bu da ürünün güçlü bir iş makinesi olduğu kadar, oyun oynamayı sevenleri de tatmin edecek potansiyele sahip olduğunu gösterdi. Casper CPR2400-3E95B'de bulunan 1.3 MP'lik kamerasıyla ve dahili mikrofonuyla kolayca kayıt yapabilir, online sohbet programlarını kullanabilirsiniz. Gücüne karşılık uygun fiyatı da cabası. 2,4 kg ağırlığıyla standartları yakalayan ürünü rahatça taşıyabilmeniz için yanında bir adet taşıma çantası da hediye geliyor.

SONUÇ Office programlarından oyunlara kadar tüm yazılımları rahatça çalıştırabilecek, yüksek performanslı bir dizüstü. →

ŞARJ CİHAZI
ISSUN S3300N

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Solaris Teknoloji Ltd
BİLGİ İÇİN (216) 305 6365
WEB www.solaristeknoloji.com.tr
FİYAT 21.9 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0
Pil	2 adet AA
Şarj akımı	150 - 300 mA
Boyutlar	85 x 37 x 19 mm
Ağırlık	54 g (piller hariç)
Diğer	Çeşitli ürün adaptörleri

BLU-RAY VE HD DVD-ROM YAZICI
LG GGC-H20L

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Boğaziçi, E-Sistem, Ufotek
BİLGİ İÇİN (212) 331 10 00, (212) 454 99 00
WEB www.lge.com
FİYAT 279 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	SATA
Tampon bellek	4 MB
CD erişim süresi	150 ms
DVD erişim süresi	160 ms
Garanti süresi	2 yıl
Diğer	-

DİZÜSTÜ
MSI PR620

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Koyuncu, Datagate
BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88, (212) 364 64 64
WEB www.koyuncu.com.tr, www.datagate.com.tr
FİYAT 1.399 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel T7250 (2.0 GHz)
Bellek	2 GB DDR2 (667 MHz)
Sabit disk	150 GB
Ekran	15,4 inç / 1.280 x 800
Boyut	370 x 250 x 30 mm
Ağırlık	2.58 kg

Şarjsız kalmayın: Kullandığımız cep telefonunun veya MP3 çaların şarjının en gerektiği yerde bitmesi hepimizin başına gelmiştir. Solaris Teknoloji Sistemleri tarafından ülkemize getirilen Issun S3300n, tam bunun için üretilmiş. Acil durumlarda size güç sağlayacak olan ürün iki adet AA kalem pille çalışıyor. Ürünün içerisine koyacağınız tekrar şarj edilebilir pillerle neredeyse elektrik dışında hiç bir masrafı olmayan, küçük bir güç kaynağına kavuşuyorsunuz. Ürünün içindeki pilleri USB üzerinden, opsiyonel olarak satılan AC adaptörüyle veya başka kaynaklardan şarj edebilirsiniz. Ürünle verilen çeşitli adaptörler neredeyse tüm cep telefonları markaları, MP3 çalarlar ve diğer elektronik cihazlarla uyumlu. Ürün, acil durumlar için üretildiğinden içindeki pillerin gücü kadar şarj sağlıyor. Yani bu ürünle telefonunuzu tam olarak şarj edebileceğinizi düşünmemelisiniz. Üzerinde bulunan bir minik beyaz lamba sayesinde bir minik el feneri olarak ta kullanabilirsiniz.

SONUÇ Acil durumlarda hayatınızı kurtarabilecek, birçok cihazla uyumlu, kullanılması son derece kolay bir ürün.

- + Birçok cihazla uyumluluk
- + Fener olarak da kullanılabilir
- + Çevre dostu

Hem Blu-ray hem HD DVD: Birbirine rakip olan iki HD disk biçiminde birden yazabilme yetisine sahip olan LG GGC-H20L her iki biçimin de avantajlarını taşıyor. Kimin kazanacağını sektördeki devlerin belirleyeceği bu yarış, şu anda başa baş devam etmekte. Eğer evinizde HD teknolojisini destekleyen bir televizyonunuz varsa, LG'nin bu ürünü oldukça işinize yarayacak gibi görünüyor. LG'nin ürünü SATA arabirimini kullanıyor. Ürünün CD erişim süresi 150 ms, DVD erişim süresi 160, BD-ROM erişim süresi 180 ms ve HD DVD-ROM erişim süresi ise 210 ms. Tüm DVD, CD, BD ve HD DVD biçimlerini destekleyen ürünün en yüksek okuma hızları ise BD için 6x, HD DVD için 3x, DVD için 16x ve CD-ROM için 40x. Ürünle satılan Power2Go Instant Burn yazılımıyla kolayca kullanabileceğiniz ürün ayrıca Power Backup yazılımı ile kolay yedeklemek, Power Producer ile görsel işlemek ve Power DVD ile film izlemek için ihtiyacınız olan diğer ürünleri de sunuyor.

SONUÇ HD biçim yarışında kim kazanırsa kazansın kullanıcısına her helü-karda avantaj sağlayacak bir ürün.

- + Yardımcı yazılım
- + Yüksek erişim
- + Hızlı medya tanıma

Kullanışlı: MSI'nın PR620 modeli alüminyum magnezyum alaşımlı kasası sayesinde hem darbelerle dayanıklılık hem de hafif bir dizüstü. Ürün 15,4 inç olmasına karşın klavyesine nümerik klavyeyi sığdırabilmeyi başarmış. 1.280 x 800 anti-glare ekranı sayesinde ışıklı ortamlarda dahi net bir görüntü veriyor. Ekran parlaklığı ise ortalama 193 cd/m² ki, bu oldukça başarılı bir oran. Ürünün üzerinde bulunan parmak okuyucusu sayesinde güvenlik konusunda sınıfı geçen PR 620, pil testimizde 120 dakikalık bir performans gösterdi. Üzerinde 4 adet USB yuvası bulunan dizüstü, bluetooth bağlantıya sahip. Ürünün üzerinde bulunan iki adet hoparlör, tatminkar bir performans gösteriyor. 1 adet S video çıkışı bulunan dizüstü, 2,58 kg ağırlığıyla rahatça taşınabiliyor. Ürünle beraber bir adet taşıma çantası, port çoğaltıcı, fare ve temizleme bezi de veriliyor. Tüm Office programlarını rahatlıkla çalıştırabilen ürün, sunumlarınızda büyük kolaylık sağlayacaktır.

SONUÇ Nümerik klavyesi, hafifliği, dayanıklılığı ve performansı ile rahatlıkla kullanabileceğiniz tam bir iş makinesi.

- + Nümerik klavye
- + Pil ömrü
- + Kutu içeriği

ANAKART
GIGABYTE X48T-DQ6

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Kont, Arena, E-Sistem
(216) 499 62 99
www.gigabyte.com.tr
350 USD+KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	ATX
Yonga seti	Intel X48
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.600 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR3
Yuva sayısı	2 x PCI-E16X, 3 x PCI-E1X, 2 x PCI 2.2

- + Etkili soğutma
- + Yüksek FSB desteği
- + Çevreci

KATI KAPASİTÖR Gigabyte X48T-DQ6, üzerinde bulunan katı kapasitörlerle daha uzun ömürlü.

Tasarruflu anakart

Dinamik enerji tasarrufu özelliğiyle hem bütçenize hem de çevreye faydalı bir ürün.

■ Dünyanın ve ülkemizin önce gelen anakart ve ekran kartı üreticilerinden olan Gigabyte, Test Merkezi'mizde ürünlerini en çok incelediğimiz markalardan. Bunun nedeni ise firmanın üretim sahasındaki yeni ürünlerini her zaman Test Merkezi'mize ilk ulaştıran marka olması. Böylelikle biz de sizlere son teknolojiyi sunabiliyoruz. Firmamızın artık tanınmış gelen sarı kutusuna sahip DQ6 serisinde X48T ürününü mercek altına aldık.

Geleneksel altılı

Ürün ilk bakışta tamamını kaplayan katı kapasitörleriyle dikkati çekiyor. Gigabyte'ın artık alıştığımız pasif silent pipe soğutucusu bu anakartta da mevcut. Ürün, 1.600 FSB hızını destekleyen 1.900 MHz DDR3 belleklere de destek veriyor. 2 x PCI-E 16X yuvasını da hesaba kattığımızda kartın, başta oyun meraklıları olmak üzere yüksek seviyede konfigürasyona sahip olmak isteyen kullanıcılara yönelik olduğu tartışılmaz. Lakin X48 anakartların bir bölümü bu kartta da olduğu gibi yalnızca DDR3 RAM'leri desteklemesine karşın, DDR3 RAM'lerdeki beklenen hız artışının hala tatminkâr seviyeye ulaşmamış olması düşündürücü. Hatırlarsanız iki ay önceki RAM testimiz DDR2 RAM'ler üzerinedi. Anakartın üzerinde bulunan bol SATA desteği, sisteminizde RAID 10 kurmanıza dahi izin veriyor. Kartın arka tarafına baktığımızda 8 adet USB girişini görebiliyoruz. Üzerindeki 4 adet dahili girişle bu destek 12'ye kadar çıkıyor. İki adet ethernet, iki adet IEEE 1394a, bir adet S/PDIF ses çıkışı ve alışlageldik PS2 klavye – fare girişleri de kartın arkasında bulunuyor. Ayrıca kartın üzerinde bulunan Realtek

ALC889 ses yongasıyla, cihazı 7.1 kanal ses desteği veriyor. Ürünün ses girişleri de yine arka tarafında.

Enerji tasarrufu yapın

Gigabyte'ın kartıyla gelen yazılımla kontrol edebileceğiniz bir özelliği ise Dinamik Enerji Tasarrufu. Kart, yük altında olmadığı zamanlarda enerji tasarrufu moduna girerek daha az elektrik tüketiyor. Yazılımı sayesinde yönlendirebileceğiniz kart, bu sayede üzerindeki yükü %70'lere kadar azaltabiliyor. Yani oyun oynamadığınızda veya bilgisayarınızı download'a bırakıp uymaya gittiğinizde kartınız da sizinle beraber gözlerini dinlendiriyor. Dilediğiniz takdirde bu özelliği kullanım dışı bırakabilirsiniz. Yazılımdan ne kadar tasarruf ettiğiniz takip edebilmeniz de mümkün. 3 seviyesi bulunan bu özelliği bir araba vitesi gibi de düşünebilirsiniz. Kart, her vites değiştirdiğinde üzerinde bulunan farklı renkteki led'lerle size hangi vitede olduğunu da bildiriyor. Bu teknoloji, aynı zamanda işlemci üzerine de uygulanarak ilave güç tasarrufu sağlıyor. Gigabyte'ın bu teknolojisi sayesinde hem bütçeniz hafifliyor hem ısınma azaldığı için kartınızın ve diğer bileşenlerin kullanım ömrü artıyor. Ayrıca daha geniş bir açıyla baktığınızda kömürlü enerji santrallerinin daha az çalışmasını ve böylece çevreyi daha az kirletmesini sağlayarak çevreye de katkıda bulunuyor. Bu özellik yalnızca X48T-DQ6 modelinde değil, markanın X48 DQ6 ve DS5 modellerinde ve ayrıca EX38-DS4 modelinde de bulunuyor.

SONUÇ Dinamik enerji tasarrufu özelliğiyle ön plana çıkan Gigabyte X48T-DQ6, yüksek performansı bütçenize daha az maliyet getirerek son kullanıcıya sunuyor. →

ÇOKLU MEDYA OYNATICI
GP2X F-200

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	GP2X
BİLGİ İÇİN	S Mart (212) 243 23 37
WEB	www.smart-bs.com
FİYAT	229 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	64 MB
Arabirim/Pil	USB 2.0/2 adet AA
Desteklediği biçimler	Xvid, DivX, AVI, MP3, OGG, JPG, BMP, PCX, GIF, PNG
Boyutlar	143,6 x 82,9 x 29,6 mm
Ağırlık	161 g (piller hariç)

- + Açık kod desteği
- + Yüzlerce oyun
- Pil tüketimi

KOLAY KULLANIM Ürünü tuşlarıyla kolayca kullanabilmenize rağmen dilerseiz stylus'lada kullanabilirsiniz.

Yüzlerce oyun

Açık kod desteği avantajından sonuna dek yararlanarak eğlencenize eğlence katıyor.

■ Eğer işe veya okula giderken 1 saat-ten fazla otobüste kalıyorsanız ya da sık sık uçak, tren gibi araçlarla şehirlerarası yolculuklara çıkıyorsanız, kendinizi sıkıntıdan kurtarmak için yapabilecekleriniz bellidir. Ya bir şeyler okuyacaksınız ya hoşsohbet bir yol arkadaşı bulacaksınız ya da multimedya bir oynatıcınız olacak. Küçük bir dizüstü bile herkesin ortasında açmanın çok pratik bir çözüm olmadığı düşünüldüğünde Sony PSP, Nintendo DS gibi el konsollarının sunduğu konfordan yararlanmak ta akıllıca görünüyor.

GP2X F-200 nedir ?

İsmi kulağa bir uzay gemisi adı gibi gelen bu ürün, aslında Linux'un açık kodlu bir işletim sistemi olmasından yararlanan bir el konsolu. Ürün, 3,5 inçlik 320 x 240 çözünürlükte bir ekrana sahip. Sol tarafında yön tuşları ve ses ayar düğmesi bulunurken sağ tarafında ise [A], [B], [Y], [X], [select] ve [home] tuşları var. Ayrıca Sol ve sağ ön taraflarında [L] ve [R] tuşları da bulunuyor. Yine üst kısmında bir adet SD kart ve kulaklık girişi yer alıyor. Ürünün üzerinde birer adet mini hoparlör de bulunuyor. Altında ise ayrı olarak satılan ve firma tarafından Test Merkezi'mize incelemeye gönderilen bir adet kaide girişi bulunuyor. Ürün 60 derece görüntü açısı bulunan dokunmatik ekranın üzerinde bir kalemci yardımıyla veya basitçe yön tuşlarını kullanarak yönetilebiliyor.

Sürükle bırak

Kullanımda Linux bilgisine sahip olmanız gerekmiyor. Tipik sürüklerle bırak mantığıyla dosyalarınızı USB kablosu üzerinden aktarabiliyorsunuz. Bunun yanında takacağınız SD

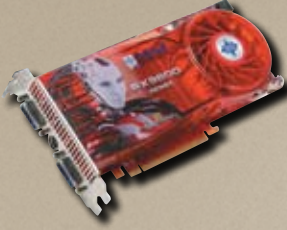
kart içindeki dosyaları da kolayca görüntüleyebiliyorsunuz. Pratik menüsü sayesinde içinde bulunan klasörlere sürükleyip bıraktığınız filmlerinizi rahatlıkla izleyebiliyorsunuz. Test Merkezi'mize gönderilen cihazdaki SD kart, 4 GB kapasiteye sahipti ve bu sayede ürüne istediğimiz kadar veriyi aktarıp rahatça test edebildik. Ürünün en büyük bombası ise içerisinde bulunan emülatörler. MAME, CPS1/2, GPSP, UAE, SNES, VICE, GENESIS, NES, GBA ve birçok emülatör desteğine sahip. Bu sayede çocukluğunuzda oynadığınız birçok oyunu tekrar oynayabilir, hatta arşivinizi varsa hepsini bir SD karta atıp kullanabilirsiniz. Lakin bu oyunların bazılarının kullanım haklarının hala üreticilerinde olduğu emülatör kullanımının ülkemizdeki yasal prosedürlere ne kadar uyduğunu dikkate almanız iyi olur. Lakin, üreticilerin artık halka açtığı oyunlar dışındaki oyunları kullanmak sorun çıkartabilir. Ürünle e-kitap okuyabilirsiniz. Lakin küçük ekranında kitap okumak biraz yorucu olabiliyor. Ayrıca satılan kaide üzerinde bulunan 4 USB girişi sayesinde oyunları oynarken joystick gibi araçları da kullanabiliyorsunuz.

Kaide üzerinde bulunan giriş-çıkışlar sayesinde ürünü televizyonunuza bağlayarak tam bir oyun makinesine kavuşmuş oluyorsunuz. Daha önceki sürümünde de bulunan pil sorunu ise yine çözülememiş. Cihaz tam bir pil canavarı. Ürünle pili bitmeden önce yaklaşık 3,5 saat çeşitli filmler ve klipler seyrettik. Bir seyahat için yeterli olan bu süre, devamlı kullanımda size en az 4 adet şarj edilebilir kalem pil ve bir şarj cihazı alıracak gibi görünüyor.

SONUÇ Tüm eski oyunları oynayabileceğiniz, üstüne üstlük film seyredip müzik dinleyebileceğiniz bir ürün. →

EKRAN KARTI

MSI RX3870 T2D512E

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Koyuncu, Datagate
BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88, (212) 364 64 64
WEB www.koyuncu.com.tr, www.datagate.com.tr
FİYAT 274 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Grafik işlemci	3.870
Bellek tipi	512 MB DDR4
Bellek arayüzü	256 bit
Güç girişi	6 pin
Soğutma	Aktif
Giriş çıkışlar	2 x DVI

LCD MONİTÖR

SAMSUNG 932 GW

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Koyuncu
BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88
WEB www.koyuncu.com.tr
FİYAT 335 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.440 x 900
Tepki süresi	2 ms
Parlaklık	300 cd/m²
Kontrast	1000:1 ms

KULAKLIK

PHILIPS SHN 2500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Philips
BİLGİ İÇİN (0800) 261 33 02
WEB www.philips.com.tr
FİYAT 99 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	3,5 mm miniplug
Frekans aralığı	40 Hz – 20 KHz
Güç kaynağı	1 x 1,5 W pil
Hassasiyet (1kHz)	102 dB/mW
Kablo uzunluğu	1,2 m
Diğer	3 farklı kulaklığı takımı, 6,3 ve 2 pin adaptör

AMD'nin gücü: AMD'nin yeni bombası 3870 serisinde yepyeni modeller Test Merkezi'mize gelmeye devam ediyor. MSI'nın RX3870 modeli PCIE 2.0 uyumlu ve 2.252 saat hızında çalışan DDR4 RAM'lere sahip. Kart ayrıca Direct X 10.1 ve Shader Model 4.1 destekliyor. Testlerimizde ürün nVidia 8800 GT serisinin hem DirectX 9 hem de DirectX 10'da %1 ila %5 daha düşük bir performans gösterdi. Fakat kartı overclock ettiğimizde, rakibine kafa tutabilen bir performans gösterdi. MSI RX3870 yük altında rakiplerinden daha az ısınıyor, biraz daha az güç tüketiyor ve gürültü oranı da daha düşük. Ürünle verilen toplam 160 milyon YTL değerindeki Lord of the Rings Online ve Colin Mac Rae Dirt oyunları kartın kutu içeriği ise bizden tam not aldı. Eğer bu sıralar sisteminizi yenilemeyi düşünüyorsanız ve oyun oynamaya da meraklıysanız, fiyat avantajıyla da ön plana çıkan MSI'nın RX3870'ini göz önünde bulundurabilirsiniz.

SONUÇ Yüksek performansı ve oldukça zengin kutu içeriğiyle göz dolduran bir ekran kartı.

- + Düşük gürültü oranı
- + Performans
- + Zengin kutu içeriği

Samsung farkı: Monitör dendiğinde ilk akla gelen firmalardan olan Samsung, ürünlerindeki asil piyano siyahı tasarımını 932 GW ile sürdürüyor. Ürün dış görünüş olarak 932B'ye benzemesine karşın özellikleriyle kardeşinden ayrılıyor. Ürünün ayağı kurulum sırasında bir ara dirsekle kuruluyor. Böylelikle estetiğinden ödün verilmiyor. Samsung'un tipik menüsünü kullanan monitörün ayarlarını yapmak son derece kolay. Geniş tasarımını yüksek parlaklık oranıyla tamamlayan monitör, gerçek bir görsel şölen sunuyor. Testlerimizde ürünün kutusunda vaat ettiği parlaklık oranını tam onikiden tutturduğunu gözlemledik. Dinamik olarak 3000:1 kontrast sunan ürün 2 ms tepki süresiyle göz dolduruyor. 16,7 milyon renk destekleyen monitörün farkını, oyun oynarken daha iyi anlıyorsunuz. Ürün birer D-Sub ve DVI-D girişlerine sahip. Monitörün tüm özellikleri üst seviyede olmasına rağmen fiyatının biraz yüksek olduğu tartışılmaz.

SONUÇ Yüksek görüntü kalitesi ve estetik tasarımıyla masanızda son derece şık duracak bir monitör.

- + Düşük tepki süresi
- + Yüksek parlaklık
- + Yüksek kontrast

Sese güç veriyor: Özellikle gürültülü ortamlarda müzik dinlemeye çalışırken çevreden gelen sesler dikkatimizi dağıtır. Philips, bu duruma kulaklığa bir ses güçlendirici ekleyerek çözüm bulmuş. Kulak içine giren kulaklık, güçlendirici açıldığı zaman sesin şiddetini artırarak dış seslerin daha az duyulmasını sağlıyor. Kablonun tam ortasına denk gelen ve bir adet AAA pille çalışan bu güçlendiricinin işini yerine tam olarak getirdiği bir gerçek. Güçlendirici açıldığında sesin kalitesi de şiddeti de artıyor. Lakin güçlendirici oldukça büyük ve ağır olduğundan konumlandırıldığı yer itibarıyla hem elinize takılıyor hem de kulaklığı aşağıya çekerek kullanıcıya zorluk çıkartıyor. Philips SHN 2500'le gelen üç farklı kulak içi takımı, kulaklığın her kulak yapısına rahatlıkla uymasını sağlıyor. Ayrıca 6,3 mm'lik adaptör ve özellikle ürünü uçakta kullanmanıza yardımcı olacak 2 pin sayesinde ürünün zengin bir kutu içeriğine sahip olduğunu söyleyebiliriz.

SONUÇ Yükselticisiyle dış sesleri engellemede başarılı fakat tasarım açısından daha geliştirilmesi gereken bir ürün.

- + Ses güçlendirici
- + Zengin kutu içeriği
- Zayıf tasarım

ANAKART
MSI X48 PLATINUM

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Koyuncu, Datagate
 BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88, (212) 364 64 64
 WEB www.koyuncu.com.tr, www.datagate.com.tr
 FİYAT 326 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	ATX
Yonga seti	Intel X48
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.600 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR3
Yuva sayısı	2 x PCI-E16X, 2 x PCI-E4X, 2 x PCI-E1X, 2 x PCI 2.2

FM VERİCİ
PIRANHA FALCONXTYPE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Piranha
 BİLGİ İÇİN (212) 528 20 25
 WEB www.piranha.web.tr
 FİYAT 23 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0
Güç kaynağı	Araç çakmak yuvası
Desteklediği biçim	MP3
Frekans aralığı	87,5 - 108.0 arası
Boyutlar	130 x 45 x 30 mm
Ağırlık	50 g

CEP TELEFONU
SONY ERICSSON T650İ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Sony Ericsson
 BİLGİ İÇİN (212) 473 77 77
 WEB www.sonyericsson.com
 FİYAT Belli değil

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	2,2 inç , 240 x 320 piksel, 262k renk TFT LCD
Bellek	16 MB
Frekans bandı	900 / 1.800 / 1.900 / 2.100 MHz
Boyut ve ağırlık	104 x 46 x 12 mm 95 g
Kamera	3.2 MP
Diğer	WAP, 3G, FM radyo Bluetooth

Uygun fiyatlı X48: Intel'in yeni işlemci ailesiyle uyumlu X48 anakartlar Test Merkezi'mize gelmeye devam ediyor. MSI'nın X48 Platinum modeli yalnızca DDR3 RAM destekliyor. Kartın toplamda 12 adet USB, 2 adet RJ45, 1 adet fire wire, 2 adet E SATA, 1 adet IDE, 6 adet SATA ve bir adet optik ses çıkışı yanında, arka kısmında BIOS reset tuşu bulunuyor. 4 adet ekran kartına kadar da destek veren kart, bu sayede hem oyun sevenlerin hem de iş istasyonu veya oyun sunucusu kurmak isteyenlerin yüzünü güldürüyor. MSI'nın daha önceki kartlarında gördüğümüz gibi 4 adet USB girişi, sıkışıklığı engellemek için birbirinden uzak yerleştirilmiş. Kart aynı zamanda 8 kanallı ses desteği de veriyor. Testlerimizde kartın hız aşırıya oldukça açık olduğunu gözlemledik. Pasif soğutma düzeneğine sahip kart bu sayede ısınma problemini de çözmüş. MSI, bu kart ile hem son teknolojiyi takip eden hem de yüksek bütçesi olmayanlara iyi bir alternatif sunuyor.

SONUÇ MSI Platinum, uygun fiyatı ve sunduğu çeşitli imkânlarla oyun meraklılarının ilgisini çekecek bir ana kart.

- + 1.600 FSB desteği
- + Etkili pasif soğutma
- + Zengin kutu içeriği

Kendi radyonuz: Son teknolojiyi takip eden bizler bile bazı ürünlerdeki yaratıcılık karşısında şaşkınlığımızı gizleyemiyoruz. İlk bakışta aracınızın çakmak yuvasından güç alan sıradan bir MP3 oynatıcıya benzettiğiniz Falcon X Type, aslında minik bir radyo vericisi. Aracınızın FM vericisini kullanan ürün, sizin seçtiğiniz ve başka bir istasyon tarafından kullanılmayan bir frekans aralığı içerisinde kendi kendinize yayın yapabilmenizi sağlıyor. Ürünün 60 derece dönebilen kafası sayesinde çakmak yuvasına oturtuktan sonra istediğiniz gibi kullanabiliyorsunuz. SD kart girişi sayesinde derseniz kart içerisindeki ya da USB girişi sayesinde bir USB bellekteki parçaları dinleyebileceğiniz ürün, ayrıca ara kablo ile CD çalar gibi diğer ses kaynaklarından yararlanmanızı da sağlıyor. LCD ekranı ile parçaları takip edebileceğiniz vericiyle beraber, bir adet uzaktan kumanda da geliyor. 5 metrenin altında yayın yapan ürün, bu sayede içinizdeki DJ'i de ortaya çıkartmanızı sağlıyor.

SONUÇ Kendi aracınız içinde radyo yayın yaparak kendi mini istasyonunuzu kurmanızı sağlayan farklı bir ürün.

- + USB, SD kart ve ses girişleri
- + Uzaktan kumanda
- USB kablosu kutuda yok

Asil ve dayanıklı: Sony Ericsson'ın orta segmente yönelik olarak piyasaya sunduğu T650i, ilk bakışta küçük tuşlardan oluşan tuş takımı ve parlak ekranıyla dikkat çekiyor. Ürünün ekranındaki animasyonu tuş takımının üzerindeki ışıklara da yayararak hoş bir görüntü oluşturması dikkat çeken bir özellik. Özellikle gece dikkatleri üzerinde toplayan telefonda bulunan 3,2 MP dijital fotoğraf makinesi, en fazla 2.048 x 1.536 çözünürlükte fotoğraf ve 176 x 144 çözünürlükte video çekebiliyor. Gece çekimlerinde makinenin arkasında bulunan flaş oldukça yardımcı oluyor. Ürünün kullanımı son derece kolay tuş takımındaki tek eksik, geri ve silme tuşlarının internet ve dosya tuşlarına çok yakın konumlandırılmış olması. Dayanıklı metal malzemeden ve çizilmez camdan yapılan ürün, dış darbelere karşı da oldukça dayanıklı. MS Micro kart desteğine sahip cep telefonunun bu sayede belleğini aktarabilirsiniz. Ürünün kulaklıkları ses performansı da oldukça iyi.

SONUÇ Dayanıklılığı, şık tasarımı ve kaliteli fotoğraf çekimi ile dikkati üzerinde toplayan bir cep telefonu.

- + Kare tuş takımı
- + Genişletilebilir bellek
- + Uzun konuşma süresi

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.
esahin@chip.com.tr, www.chip.com.tr/blog/sahin

Sağ ol Toshiba

HD-DVD üretimini işi inada bindirmeden sonlandırarak en azından ülkemiz tüketicisini büyük bir zarardan kurtaran Toshiba'ya saygılarımızı iletiyoruz.

1 Şubat dolarla alışveriş

Elektronik mağaza kataloglarında iki şey çok canımı sıkıyor. Birincisi dolar ya da Euro cinsi fiyatlar, ikincisiyse bilmem kaç ay, kaç taksit yazıp toplam fiyatı yazmamaları. Ben elimde hesap makinesiyle ürün fiyatı hesaplamak zorunda değilim bir müşteri olarak. Media Markt sayesinde etikette ne yazıyorsa kasada ödeyip alışveriş yapılabilen bir elektronik mağazasına kavuştuk ülkemiz. Ne döviz kurunu takip etmeye gerek var ne de KDV hesaplamaya. Etiketlerde gördüğün rakamı öde ve çık. Media Markt, bu durumu çok fazla vurgulamadı ama bence güven veren bir alışveriş şekli. YTL'nin istikrar kazandığı şu günlerde, bu trendi daha fazla mağazanın takip etmesini diliyorum.

4 Şubat Kulaklığın iyisi burada

İyi bir kulaklığı nasıl tanımlarsınız? Ben basitçe "kulağımda kulaklık olduğunu hissettirmeyen kulaklık" olarak tanımlayabilirim. İyi bir kulaklık kendini bana hem fiziksel hem de akustik olarak hissettirmemeli. Yani hem rahat olmalı hem de müziği kulaklıkla değil de iyi bir hoparlör sisteminde dinliyormuş hissine kapılmalıyım. Kulağın içine giren kulaklıklara zar zor (ve mecburen) alıştık. Fakat bu yeni çıkan kulak tüneline giren kulaklıklardan hiç hazetmiyorum. Bence kulaklığın kulak zarına o kadar yaklaşması, yemek yerken insanın

kaşığı gırtlığa kadar sokması gibi bir şey.

Her neyse, şimdi çok başarılı bir kulaklıkla tanıştıracam sizi. Bu kulaklık, Sony MDR-NC6. Sony, bize tarihinde inceleme amacıyla kulaklık yollamadığı için bu güzide ürüne ait yazıyı donanım inceleme sayfalarımızda değil kişisel sayfalarımızda okuyorsunuz. CES fuarı için gittiğim Las Vegas'tan satın aldığım Sony MDR-NC6, yüksek ses kalitesiyle dikkat çekmesi bir yana, aktif gürültü filtresi (noise canceling) özelliğiyle de öne çıkıyor. Bu özelliğe sahip kulaklıklar, ortam gürültüsünü (özellikle düşük frekansları) sahip oldukları

BÜYÜK FAKAT RAHAT Yüksek ses kalitesi, aktif gürültü filtresi ve taşınması zor iri bir gövde. İşte Sony MDR-NC6.

mikrofon(lar) yardımıyla dinleyerek analiz ediyor ve ters fazda benzerini üreterek size dinletiyor. Fizikteki dalga ve çukur üst üste geldiğinde birbirini yok eder kuralı misali, böylece motor gürültüsü (özellikle uçakta çok işe yarıyor) ya da kalabalık uğultusu gibi süreklilik arz eden gürültüler yok edilmiş oluyor.

200 doların altında olup kaliteli ses veren ve aktif gürültü filtresi olan kulaklık zaten yok gibi. Bu bir yana bu kulaklık sadece ses kalitesi için bile alınır. Kulaklık bir adet AAA pille çalışıyor fakat yaklaşık 30 saat dayanan pil bitse bile aktif gürültü filtresi devre dışı kalarak kulaklığı kullanabilirsiniz. Sony MDR-NC6'nın belki de tek kötü yanı "biraz" iri olması. Amerika'dan yaklaşık 75 dolara aldığım bu kulaklığı ülkemizdeki alışveriş sitelerinden 160 YTL civarında bir fiyatla satın alabilirsiniz.

7 Şubat AMD Phenom'a doping

AMD, Phenom ile beklenen patlamayı yapamadı belki fakat bu, elinde güçlü bir koz olmadığı anlamına gelmiyor. Phenom'un geliştirilmiş bir sürümü diyebileceğimiz ve "K10.5 mimarisi" ile üretilecek 45 nm AMD işlemcilerin 2008'in son çeyreğinde piyasaya çıkacağı belirtiliyor. Artırılmış önbellek ve tabii ki daha düşük güç tüketimiyle dikkat çekecek bu yeni işlemcilerde performansı artırmak adına başka ne tür yenilikler yapılacağı henüz belli değilse de, AMD'nin etrafındaki çember daralırken firma eski günlerine dönmek için elinden geleni yapacaktır.

12 Şubat Dünya değişiyor

Sektördeki gelişmelere baktığımda 2 ay önce CEA (Consumer Electronics Association) başkanı Gary Shapiro ile gerçekleştirdiğimiz diyalogun satırbaşları sürekli aklıma geliyor. Gerçekten de bilgisayar dünyasına ait bileşenlerin çoğu artık tüketici elektroniği kategorisinde değerlendiriliyor. Daha doğrusu bilişim ürünlerini satın alma ve kullanma şeklimiz, bu ürünlere bakışımızı da değiştirdi. Dolayısıyla üreticiler de buna ayak uydurdu. Test platformu olarak beğenerek kullandığımız Foxconn Digital Life X38 anakart, buna iyi bir örnek. Ürün üzerinde Foxconn'a özgü (görünüm olarak HDMI'ı andıran) ekstra bir port (Foxconn Digital Connector – FDC) bulunuyor. Bu port, firmanın çıkartmak üzere olduğu bazı eklentilerle iletişimi sağlayacak. Bu donanım eklentileri arasında Vista Sideshow benzeri bir kullanım sunan LCD ekranlı Wi-Fi ve Bluetooth özellikleri sunabilen bir

20 Şubat Hoşça kal HD-DVD

Geçen ay bu sayfalardaki CES 2008 yazımda Blu-ray'in özellikle Hollywood stüdyolarının da desteğiyle savaşta giderek güçlendiğini ve HD-DVD'nin yakında pes edeceğini söylerken bu kadar yakın bir son beklemiyordum açıkçası. HD-DVD'nin en güçlü destekçisi Toshiba, HD-DVD üretimini durdurduğunu açıkladı. Firmanın bu kararı nispeten erken alması, yani bir anlamda yol yakinken dönmesi, HD-DVD /Blu-ray savaşını ikinci bir Betamax / VHS faciası haline gelmeden sonlandırması açısından iyi oldu. Diğer yanda HD-DVD oynatıcı satın alan teknoloji tutkunlarının ettiği zararı bir kenara koyarsak, sektör bir şekilde çark edip çabucak Blu-ray'e yönelmenin yolunu bulacak. Microsoft buna iyi bir örnek. Söylentilere bakılırsa HD-DVD cephesi destekçilerinden Microsoft, 3 ay içinde harici Blu-ray sürücülü Xbox 360 satmaya başlayabilir. Hatta Xbox 360'a dahili Blu-ray sürücü konması bile gündemde. Hoşça kal HD-DVD, her ne kadar birbirimizi çok fazla tanıma imkanımız olmasaydı da...

ZAFER ARTIK RÜYA
Disney ve Warner Bros. gibi film stüdyolarının Blu-ray'i desteklemesi, HD-DVD'nin sonunu hazırladı.

bileşen var ki, bu bize anakartlar bile ellerinden gelse kendilerini tüketici elektroniği ürünü diye sattırarak dediriyor.

22 Şubat nVidia'nın keyfi yerinde

AMD, açıkladığı zararı büyük ölçüde ATI'nın sırtına vursa da nVidia cephesinde tam tersine asayiş berkemal. Zira nVidia, mali yılının dördüncü çeyreğinde rekor bir değerle 1,2 milyar dolar ciroya ulaştı. Sadece ciro da değil geçen yıla nazaran %37'lik büyüme gösteren firmanın 2007'nin dördüncü çeyreği için açıkladığı net kâr, geçen yıl 163,5 milyon dolarken bu yıl 257 Milyon dolara yükseldi. Tüm mali yıl içerisindeki kârlılıksa 448,8 milyon dolardan 797,6 milyon dolara ulaşmış. Ne diyelim darısı ATI'nın, daha doğrusu AMD'nin başına. nVidia'nın bu hızlı gidişi yakında, "acaba tekel olur mu" sorusunu gündeme getirirse şaşımam.

DONANIM LİSTELERİ

- 125 1.500 \$ altı dizüstüler
- 125 DDR2 RAM'ler
- 125 250 \$ üstü ekran kartları
- 125 USB bellekler
- 126 Cep telefonları
- 126 Mürekkep püskürtmeli yazıcılar
- 126 19 inç LCD monitörler
- 126 22 inç LCD monitörler
- 128 DVD yazıcılar
- 128 SATA II sabit diskler
- 128 PC Web Kameraları
- 128 MP3 çalarlar

TEST CİHAZLARI

Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

CHIP TOP 10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

■ CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçıran okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip ede-

biliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilmeye şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz.

TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise diğer tüm fiyat/performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kul-

lanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Değerlendirme:

- Zirve sınıfı: 100-90 puan
- Üst sınıf: 89-75 puan
- Orta sınıf: 74-45 puan

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik not sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

1.500 \$ altı dizüstü bilg.

Test değerleri										Teknik veriler						
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (\$ + KOV)	Performans	Tasınabilirlik	Donanım	Ergonomi	Servis / Dokümantasyon	İşlemci	Yonga seti	Bellek	Grafik işlemcisi	Sabit disk (GB)	Ekran boyutu (inç)	Ağırlık (g)
1	Dell Inspiron 1520	82	1399	100	96	79	89	75	Core 2 Duo T7300, 2.00GHz	Intel PM965	2048 MB	GeForce 8600M GT	146	15,4	3133	
2	Acer Aspire 7720G	79	1499	76	71	100	80	75	Core 2 Duo U7300, 2.00GHz	Intel PM965	2048 MB	GeForce 8400M GS	140	17	3346	
3	Casper Nirvana CPR2400- 3E95B	78	1277	86	76	78	61	75	Core 2 Duo T8300, 2.40GHz	Intel PM965	3072 MB	GeForce 8400M GS	150	15,4	2438	
4	HP Pavilion DV6500 GJ016EA	76	1499	73	87	89	90	100	Core 2 Duo T7100, 1.80GHz	Intel PM965	1024 MB	GeForce 8400M GS	149	15,4	2776	
5	Casper Nirvana CPR2400-9F95B	76	1339	89	71	100	63	100	Core 2 Duo T7700, 2.40GHz	Intel PM965	2048 MB	GeForce 8400M GS	232	15,4	2799	
6	MSI Pro 620	76	1399	61	81	89	56	100	Core 2 Duo T7250, 2.00GHz	Intel PM965	2048 MB	Mobile Intel(R) 965 Exp.	150	15,4	2582	
7	Packard Bell Easynote MB85-P-018	75	1399	87	83	96	98	88	Core 2 Duo T5450, 1.66GHz	Intel PM965	1024 MB	GeForce 8600M GS	111	15,4	2732	
8	BenQ Joybook R56	74	1299	64	75	89	41	100	Core 2 Duo U7300, 2.00GHz	Intel PM965	2048 MB	GeForce 8400M GS	149	15,4	2689	
9	Monster T73FL901	74	1499	100	71	90	83	63	Core 2 Duo T7300, 2.00GHz	Intel PM965	2048 MB	GeForce 8600M GT	111	15,4	2900	
10	BenQ JoyBook S41-N09	72	1499	91	88	78	65	88	Core 2 Duo T7100, 1.80GHz	Intel PM965	1024 MB	GeForce 8600M GS	103	14,1	2390	

Dell Inspiron
Performansıyla göz kamaştırıyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com dan satın alabilirsiniz.

Dell Inspiron

Performansıyl
göz kamaştırıyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

		Test değerleri										Teknik veriler			
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (\$ + KOV)	Performans	Donanım özellikleri	Overclock	Potansiyeli	Sınıfı	Etkin hız (MHz)	Maks. bant genişliği	CAS gecikme	RAS CAS gecikme	RAS övükleme	RAS döngü gecikmesi
1	OCZ Reaper PC28500	100	210	100	93	100	PC2-8500	533	8.5	5	5	5	5	15	
2	A-DATA Extreme DDR21066+	97	150	99	88	98	PC2-8500	533	8.5	5	6	6	6	15	
3	A-DATA Extreme DDR2 800+	91	86	94	83	87	PC2-6400	400	6.4	4	4	4	4	11	
4	Geil GX22GB6400UDC	91	96	96	80	77	PC2-6400	400	6.4	5	5	5	5	18	
5	Corsair Twin 2X2048-6400	90	96	94	80	86	PC2-6400	400	6.4	5	5	5	5	18	
6	Mushkin XP2 6400	90	90	94	84	83	PC2-6400	400	6.4	4	4	3	3	10	
7	OCZ PC26400 Reaper	90	125	94	86	82	PC2-6400	400	6.4	4	3	3	3	15	
8	OCZ PC26400 Vista Upgrade	89	82	94	78	83	PC2-6400	400	6.4	5	5	5	5	15	
9	OCZ PC226400 Platinum	89	89	94	78	84	PC2-6400	400	6.4	5	5	5	5	15	
10	BigBoy 8800-D2C51G	87	85	92	70	85	PC2-6400	333	5.3	5	6	6	6	18	

OCZ Reaper PC28500

Bakır borulu overclock canavarı.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

250 \$ üstü ekran kartları

Test değerleri										Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perf.	Fiyat (\$ + KOV)	DirectX 9	DirectX 10 + 9	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek	Bellek tipi	Bellek arayüzü	Güç girişi	Soğutma	Giriş çıkışlar
1	Asus EN8800ULTRA	94	799	100	100	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
2	Gigabyte GeForce 8800GTX	91	677	95	94	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
3	Gigabyte GeForce 8800GT	90	279	94	92	87	84	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
4	XpertVision Radeon HD 2900XT	90	463	92	91	100	85	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
5	PowerColor Radeon HD 2900XT	90	484	91	91	87	90	1000 MB	DDR3	512bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
6	Zotac GeForce8800GT AMP Edi	89	354	92	90	91	82	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
7	Asus EAH2900 XT	87	459	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
8	Sapphire Radeon HD 2900XT	86	449	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
9	PowerColor HD2900XT	86	469	88	87	100	80	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI	
10	Palit GeForce 8800 GT	86	289	88	87	87	85	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI	

ASUS EN8800 ULTRA

nVidia GeForce 8800 Ultra, performansta rakip tanımıyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

ASUS EN8800 ULTRA

nVidia GeForce 8800 Ultra, performansta rakip tanımıyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

		Test değerleri										Teknik veriler			
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (\$ + KOV)	Performans	Donanım özellikleri	Ergonomi	Beraberinde gelenler	GB başına maliyet	Ortalama okuma (MB/s)	Ortalama yazma (MB/s)	Rastgele erişim süresi (ms)	Yazma hızı (MB/s)	Kapasite	Boyutlar (E x B x H)
1	Ridata Slider	90	61	96	100	76	50	15,25	3.4807	2.2519	1.3	+ / +	-	4 GB	72 x 23
2	Bigboy	82	78	94	50	65	50	19,5	3.0573	2.4512	2.1	- / +	-	4 GB	70 x 18
3	A-DATA MyFlash PD7	81	59	92	50	65	50	14,75	3.3058	2.2060	0.9	- / +	-	4 GB	66 x 18
4	A-DATA MyFlash PD7	80	105	91	50	65	50	13,125	3.0573	2.3035	0.6	- / +	-	8 GB	66 x 18
5	Ridata Twister EZDrive	75	30	79	75	76	50	15	3.3621	1.5046	1.9	+ / +	-	2 GB	57 x 19
6	Ridata Twister	73	123	69	100	76	70	15,375	2.9826	1.2807	1.7	+ / +	Şifr. yaz	8 GB	57 x 19
7	OCZ Rally2 Dual Channel	69	59	70	50	71	80	14,75	2.6317	1.5790	0.6	- / +	-	4 GB	68 x 16
8	A-DATA MyFlash PD7	67	29	68	50	79	60	14,5	3.0854	1.1630	0.5	- / +	-	2 GB	23 x 15
9	Kingston D.Traveler ReadyFlash	63	44	66	50	68	50	22	1.9433	1.8504	1.8	- / +	-	2 GB	69 x 20
10	PQI Intelligent Drive i810	63	25	67	25	79	60	12,5	2.9832	1.1630	0.5	- / -	-	2 GB	24 x 15

Ridata Slider 4 GB

Yüksek okuma ve yazma hızı, aktarım süresini en aza indiriyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

Cep telefonları

Cep telefonları

Test değerleri										Teknik veriler				
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat YTL + KDV	Pratik kullanım (%43)	Telefon fonk. (%22)	Multimedya (%18)	Ağırlık	Özel iletişim standart.	Ekran çöz. (piksel)	UMTS	Müzik oynatıcı	Fotoğraf çöz. (MP)	Veri işlevleri
1	Nokia N95	97	■ ■ ■ ■ ■	1175	93	100	98	121	Quadband, GPRS	240 x 320	• •	5	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
2	Nokia N93	96	■ ■ ■ ■ ■	1135	97	96	94	183	Triband, GPRS	320 x 240	• •	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
3	Sony Ericsson K850i	96	-	-	97	95	96	118	Quadband, GPRS	240 x 320	• •	5	Java	E-Mail/Bluetooth
4	Nokia N73	95	■ ■ ■ ■ ■	611	98	98	87	118	Quadband, GPRS	240 x 320	• •	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR
5	Sony Ericsson W880i	95	■ ■ ■ ■ ■	499	100	98	86	72	Triband, GPRS	240 x 320	• •	1.9	Java	E-Mail/Bluetooth
6	Nokia N73 Music Edition	95	■ ■ ■ ■ ■	678	97	93	100	117	Quadband, GPRS	240 x 320	• •	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR
7	Sony Ericsson W900i	95	■ ■ ■ ■ ■	663	96	98	91	148	Triband, GPRS, HSCSD	240 x 320	• •	2	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
8	Nokia 6280	94	■ ■ ■ ■ ■	395	97	95	87	116	Triband, GPRS, HSCSD	240 x 320	• •	1.9	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
9	Samsung SGH F300	94	■ ■ ■ ■ ■	394	95	95	85	77	Triband, GPRS	240 x 320	• •	2	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB

Nokia N95

Cebinizdeki küçük bir bilgisayar gibi.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

Mürek. püsk. yazıcılar

		Test değerleri							Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat (+ KDV)	Metin ve grafik baskı hızı	Fotoğraf baskı hızı	Fotoğraf baskı kalitesi	Donanım özellikleri	Birlikte gelenler/ Ergonomi	Baskı yönetimi	Maks. çözünürlük (piksel)	Kartuş sayısı	Çift taraflı baskı / LCD ekran
1	Canon Pixma IP4300	95	■ ■ ■ ■ ■	121	100	100	96	94	95	Bubble Jet	9.600 x 2.400	5	Var/Yok
2	Epson Stylus D120	83	■ ■ ■ ■ ■	140	70	72	94	92	88	Piezoelektrik	5.760 x 1.440	6	Yok/Yok
3	Epson Stylus DX7450	83	■ ■ ■ ■ ■	158	70	71	94	90	89	Piezoelektrik	5.760 x 1.440	4	Yok/Yok
4	HP Photosmart D7460	83	■ ■ ■ ■ ■	231	71	71	93	93	87	Termal inkjet	4.800 x 1.200	5	Yok/Var
5	Canon Pixma IP3300	82	■ ■ ■ ■ ■	98	70	71	92	92	86	Bubble Jet	4.800 x 1.200	4	Yok/Yok
6	HP Business Inkjet 1000	82	■ ■ ■ ■ ■	149	86	80	82	80	84	Termal inkjet	4.800 x 1.200	4	Yok/Yok
7	HP D4260	75	■ ■ ■ ■ ■	79	60	52	90	90	82	Termal inkjet	4.800 x 1.200	2	Yok/Yok
8	HP D5160	75	■ ■ ■ ■ ■	79	49	53	90	92	95	Termal inkjet	4.800 x 1.200	3	Yok/Var
9	Epson Stylus Photo R265	72	■ ■ ■ ■ ■	115	41	44	94	96	88	Piezoelektrik	5.760 x 1.440	6	Yok/Yok
10	Canon Pixma IP1800	71	■ ■ ■ ■ ■	52	53	45	88	88	78	Bubble Jet	4.800 x 1.200	2	Yok/Yok

Canon Pixma IP4300

Yüksek çözünürlük ve baskı hızı birarada.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

19 inç LCD monitörler

19 inç LCD monitörler

		Test değerleri							Teknik veriler						
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis stök.	Alan büyük. (inc)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı	Maks. kontrast	Maks. parlak. cd/m²	Video girişler	Tekstl süresi (m
1	Neovo X-19A	79	■ ■ ■ ■ ■	678	87	80	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
2	Samsung 961BF	77	■ ■ ■ ■ ■	348	82	53	100	80	19	1.280 x 1.024	0.294	1000:1	300	DVI-D/D-Sub	2
3	Asus PG191	77	■ ■ ■ ■ ■	499	71	73	80	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
4	Philips 190X7FB/00	73	■ ■ ■ ■ ■	353	76	61	70	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
5	Belinea 1975 S1	73	■ ■ ■ ■ ■	335	80	63	70	80	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
6	Neovo E-19A	69	■ ■ ■ ■ ■	420	72	61	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
7	Samsung SyncMaster 932B	68	■ ■ ■ ■ ■	250	80	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	5
8	Samsung 960BF	67	■ ■ ■ ■ ■	348	65	53	90	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D	4
9	Philips 190C7FS/00	67	■ ■ ■ ■ ■	294	76	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	5
10	Samsung SyncMaster 931C	63	■ ■ ■ ■ ■	356	65	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	250	DVI-D/D-Sub	2

Neov

Görün

video

beğen

Bu ürünü

satın al

Neovo X-19A

Görüntü kalitesi dışında video girişleriyle de beğenimizi kazandı.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

22 inç LCD monitörler

22 inç LCD monitörler

		Test değerleri							Teknik veriler						
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Donanım özellikleri	Ergonomi	Servis dok.	Maks. çözünürlük	Standart kontrast	Dinamik kontrast	Maks. parlak. cd/m²	Tepk. süresi	Video girişleri	Ağırlık (kg)
YENİ	1 HP W2207	86	■■■■■	450	100	82	100	100	1680 x 1050	1000	-	300	5	D-Sub/DVI	9
YENİ	2 ASUS PG221	85	■■■■■	849	98	100	83	89	1680 x 1050	2000	-	350	2	D-Sub/DVI	10.7
YENİ	3 Samsung 2232 GW	78	■■■■■	495	99	69	88	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.94
YENİ	4 Samsung 2232 BW	75	■■■■■	475	94	69	86	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.95
YENİ	5 Philips 220XW8FB/00	74	■■■■■	466	89	83	79	56	1680 x 1050	1000	3000	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	7.29
YENİ	6 LG L226WTQ-WF	74	■■■■■	475	94	69	80	56	1680 x 1050	-	3000	300	2	D-Sub/DVI	5.65
YENİ	7 Benq FP222W H	72	■■■■■	439	84	73	73	89	1680 x 1050	700	-	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	5.8
YENİ	8 AOC 2217PWC	72	■■■■■	489	74	85	90	78	1680 x 1050	-	3000	300	5	D-Sub/DVI	5.58
YENİ	9 Neovo E-W22	72	■■■■■	549	82	76	80	78	1680 x 1050	-	3000	300	3	D-Sub/DVI	7.9
YENİ	10 Samsung 226BW	71	■■■■■	475	81	67	86	78	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.9

HP W2207

Yüksek görüntü kalitesi ve ergonomiyi bir arada sunuyor.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

DVD yazıcılar

DVD yazıcılar

Test değerleri										Teknik veriler					
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + KDV)	DVD okuma p.	CD okuma p.	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Ararım	DVD-R / DVD+R	DVD-RW / DVD+RW	DVD-R DL / DVD+R DL	Garanti süresi
1	LG GSA-H55L	98	■■■■■	50	99	98	98	100	96	91	S-ATA	16 / 16	6 / 8	0 / 4	2
2	Philips SPD2411BD/00	95	■■■■■	49	100	99	86	100	91	100	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
3	Samsung SH-S203B	93	■■■■■	30	99	96	100	99	96	91	S-ATA	16/16	6 / 8	12 / 16	2
4	LG GSA-H42N	91	■■■■■	38	83	99	95	98	91	90	E-IDE	18/18	6 / 8	10 / 10	2
5	Samsung SH-S183L	91	■■■■■	35	79	100	86	100	100	100	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
6	Samsung SH-S182M	90	■■■■■	33	79	100	89	100	100	90	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
7	Sony NEC Optiarc AD-7173S	89	■■■■■	44	80	98	88	96	96	95	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
8	Sony NEC Optiarc AD-7173A	89	■■■■■	41	80	97	85	96	96	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
9	Sony NEC Optiarc AD-7170A	88	■■■■■	37	80	97	89	96	91	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
10	Asus DRW-1814BLT	88	■■■■■	49	79	93	81	96	96	100	SATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2

LG GSA-H55L

Okuma ve yazma performansında oldukça başarılı.

Bu ürünü www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

LG GSA-H55L

Okuma ve yazma performansında oldukça başarılı.

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

Testimizde Verbatim marka medyalar kullanılmıştır

SATA II sabit diskler

SATA II sabit diskler

Test değerleri										Teknik veriler			
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyatı (\$+KDV)	Megabyte maliyeti (\$)	Kapasite (GB)	Önbellek (MB)	Disk dönüş hızı (RPM)	Okuma hızı (MB/sn) (%30)	Yazma hızı (MB/sn) (%30)	Rastgele erişim süresi (ms) (%30)	Sıkıştırık (derece) (%40)	
YENİ	1 Samsung HD250HJ	97	■■■■■	71	0.28	250	8	7,200	92	87	13.5	33	
YENİ	2 Seagate ST3500320AS	95	■■■■■	49	140	0.28	500	32	7,200	88	79	12.4	37
YENİ	3 Seagate ST31000340AS	94	■■■■■	20	345	0.35	1,000	32	7,200	89	80	12.9	38
YENİ	4 Western Digital WD7500AKS	87	■■■■■	25	250	0.33	750	16	7,200	76	70	13.4	31
YENİ	5 Samsung HD320KJ	81	■■■■■	69	85	0.27	320	8	7,200	68	66	14.1	33
YENİ	6 Western Digital WD5000AAKS	80	■■■■■	43	135	0.27	500	16	7,200	67	62	13.1	37
YENİ	7 Seagate ST3250620AS	79	■■■■■	78	74	0.30	250	16	7,200	66	62	13	42
YENİ	8 Seagate ST3750640AS	79	■■■■■	24	240	0.32	750	16	7,200	67	63	13.1	43
YENİ	9 Western Digital WD10EACS	76	■■■■■	19	292	0.29	1000	16	7,200	64	59	14.8	31

Samsung HD250HJ

Gerek uygun fiyatı
gerekse yüksek perfor-
mansı ve az ısınmasıyla bu
diski çok beğendik.

Samsung HD250HJ

Gerek uygun fiyatı gerekse yüksek performansı ve az ısınmasıyla bu diski çok beğendik.

PC web kameraları

PC web kameraları

Test değerleri										Teknik veriler						
Sıra	Model	Toplam Puan	Fiyat / Performans	Fiyat (\$+ KDV)	Görüntü kalitesi	Donanım özellikleri	Yazılım	Ergonomi	Servis Dök.	Algılayıcı	Resim çöz. (Yazılım)	Video Çöz.	Otomatik odak ayarı	Işık (LED)	Dahili Mik.	Dokunmatik
YENİ	1 Creative Live! Cam Optia AF	79	■■■■■	139	58	80	97	88	75	2.0 CMOS	3200 x 2400	1600 x 1200	Var	0	Var	Yok
YENİ	2 Asus Bright Cam AF-200	78	■■■■■	119	60	80	90	97	70	2.0 CMOS	1280 x 960	1600 x 1200	Var	0	Var	Var
YENİ	3 Creative Live! Cam Optia Pro	76	■■■■■	109	57	70	97	88	65	1.3 CMOS	2560 x 1920	1280 x 1024	Var	0	Var	Yok
YENİ	4 Microsoft LifeCam VX-6000	71	■■■■■	90.16	71	70	75	83	50	1.3 CMOS	2560 x 2048	1280 x 1024	Var	0	Var	Yok
YENİ	5 Olivetti 320 SK	70	■■■■■	21	59	80	80	79	40	1.3 CMOS	640 x 480	2560 x 2048	Var	8	Var	Var
YENİ	6 Freequick Classius	66	■■■■■	25	51	68	90	75	25	1.3 CMOS	1600 x 1200	1600 x 1200	Var	6	Var	Yok
YENİ	7 Logitech Quickcam Pro 9000	65	■■■■■	137.9	61	100	55	66	35	2.0 CMOS	3264 x 2448	960 x 720	Var	0	Var	Var
YENİ	8 Piranha Taranula X Type	65	■■■■■	16.5	44	72	85	79	45	1/4 CMOS	3648 x 2736	640 x 480	Var	8	Var	Yok
YENİ	9 Olivetti 320 SI	64	■■■■■	21	45	78	80	70	40	1.3 CMOS	640 x 480	1280 x 960	Var	6	Var	Yok
YENİ	10 Logitech QuickCam Comm. Deluxe	63	■■■■■	94	57	80	52	92	55	1.3 CMOS	2592 x 1944	960 x 720	Yok	0	Var	Var

Creative Live! Cam Optia AF

Keyifli sohbetler için en ideali

Bu ürünü www.gedikgross.com dan satın alabilirsiniz.

Creative Live! Cam Optia AF

Keyifli sohbetler için en ideali

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

MP3 çalarlar

MP3 çalarlar

Test değerleri											Teknik veriler			
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat/Perf.	Fiyat (Euro + KDV)	Kapasite (GB)	Ses kalitesi	Taahhütlilik	Ergonomi	Donanım / Ekstra özellikler	Servis / Dokümantasyon	Radio	Resim gösterme	Video gösterme	Mikrofon/Line-in
1	Apple iPod nano	85	■■■■■	200	2	90	52	100	79	90	Yok	Var	Yok	Yok/Yok
2	Samsung T9	83	■■■■■	145	1	90	52	86	77	85	Var	Var	Var	Var/Yok
3	Creative Zen V 2GB	81	■■■■■	166	2	90	44	86	71	90	Yok	Var	Yok	Var/Var
4	Samsung U3	78	■■■■■	105	2	80	74	83	71	85	Var	Yok	Yok	Var/Yok
5	Samsung K3	78	■■■■■	144	2	90	45	55	71	85	Yok	Var	Yok	Yok/Yok
6	LG FM30	76	■■■■■	149	1	80	68	66	75	80	Var	Var	Var	Var/Var
7	Creative Zen neoon 2	76	■■■■■	189	2	80	43	69	78	95	Yok	Var	Var	Var/Var
8	Creative Muvo V100 2 GB	76	■■■■■	115	2	90	45	59	64	80	Yok	Yok	Yok	Var/Var
9	Apple iPod shuffle	76	■■■■■	109	1	80	100	70	49	90	Yok	Yok	Yok	Yok/Yok
10	Sandisk E250 DAP 2048 MB	74	■■■■■	190	2	80	31	73	75	85	Yok	Var	Yok	Var/Yok

Apple iPod nano

Apple'ın popüler müzik kutusu MP3 çalarlar arasında hala zirvede

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

Apple iPod nano

Apple'ın popüler müzik kutusu MP3 çalarlar arasında hala zirvede

Bu ürünleri www.gedikgross.com'dan satın alabilirsiniz.

Nero'ya karşı bedava yazılımlar

CD/DVD yazma yazılımlarının lideri Nero'nun başı bedava yazılımlarla dertte. CHIP en iyi yazma programını belirledi.

Nero benzerleri DVD'de

Nero kadar iyi hatta daha iyi. DVD'mizdeki araçlar CD/DVD hazırlarken işinize yarayacak seçenekler sunuyor.

CDBurnerXP

Blu-ray'e değin tüm diskler için
Bilgi: <http://cdburnerxp.se>

ImgBurn

DVD-9 için uzman
Bilgi: www.imgburn.com

IsoBuster

Bozuk disklerden veri kurtarıyor
Bilgi: www.isobuster.com

Nero CD-DVD Speed

Medyalar için sofistike bir analiz aracı
Bilgi: www.cdspeed2000.com

SUPER 2007

Filmleri ve şarkıları çeviriyor
Bilgi: www.erightsoft.net

Media Player Classic

Tüm biçimlerdeki filmleri oynatıyor
Bilgi: <http://sourceforge.net/projects/guliverkli2>

ffdshow

Kaliteli film gösterimleri için
Info: <http://ffdshow-tryout.sourceforge.net>

VideoSpin

Videoları kesip düzeltiyor
Bilgi: www.videospin.com

DVD Styler

Gelişmiş bir DVD kontrol yazılımı
Bilgi: www.dvdstyler.com

Exact Audio Copy

Müzik CD'lerini hatasız kopyalıyor
Bilgi: www.exactaudiocopy.com

WavePad

Müzik dosyalarını düzenliyor
Bilgi: www.nch.com.au

CHIP DVD'de

Bu yazıda

Bedava yazma yazılımları

Filmleeri çevirmek ve oynatmak

Video ve ses dosyalarını düzenlemek

Nero'dan daha başarılı araçlar

Nero, Nero, ve Nero, her yerde Nero... Ne zaman bir disk hazırlamak isterseniz, bir film izlemek veya bir DVD'yi kopyalamak isterseniz, Nero orada. Nero, neredeyse multimedya ve yakma yazılımlarının tüm işlevlerine sahip. Ama aslında Nero bütün görevlerini çok da mükemmel yapan bir yazılım değil. Bazı bedava yazılımlar, kimi görevlerde çok daha iyi sonuçlar verebiliyor.

YAKMAK

Yazmak, analiz etmek, korumak

Disk yakma işlemi, yani bir CD/DVD yazıcı içinde yeni bir disk oluşturma işlemi, bugün bir PC kullanıcının günlük işlerinden biri haline geldi. Ancak yakma yazılımlarının bazı özel görevleri gittikçe önem kazanan bir statüye sahip. Bu yüzden belli bir işlev üzerinde mükemmelleşmek, bedava yazılımları, yakma yazılımlarının efendisi Nero ile boy ölçüştürüyor.

Her şeyi yakın

Nero 8 <vs.> CDBurnerXP

Nero her şeyi yakar. Yani her biçimde CD ve DVD oluşturabilir. Hatta çok bilinmeyen CD-Extra veya Mixed Mode diskler bile oluşturabilir. Eğer ne yapacağınızı biliyorsanız, Nero size tüm veri yazma opsiyonlarını sunar ve her biçimi oluşturmanıza yardımcı olur.

CDBurnerXP ise bedava bir yazılım ve oldukça popüler ama Nero ile yarışabilir mi? Bu araç CD, DVD veya Blu-ray konusunda tüm standart biçimleri yazabiliyor. Hatta çok sezonlu veya ön yükleme özellikli diskler bile yaratabiliyor. CDBurnerXP ayrıca bazı küçük ekstralar da sunuyor. Mesela kullanıcı otomatik hız seçmeyi kapatıp yazma hızını kendi belirleyebiliyor. Bu kullanışlı bir özellik çünkü yazıcının firmware opsiyonu medyanın hızını bazen belirleyemez veya yanlış belirleyebilir.

Ama Nero, küçük hileli yazma işlemlerine gelince daha iyi. Kullanıcılar CD ve DVD'leri kapasitesinin üzerinde yazabilir ama CDBurnerXP, kapasitenin ne kadar üzerinde yazabileceği konusunda kullanıcıyı uyarmıyor. Dolayısıyla kullanıcılara dene ve yanıl gibi, yorucu bir seçenek kalıyor. Kapastie üzeri yazım özelliği dışında, Nero kullanıcısı *Expert Settings* ayarları başka detaylara da hakim oluyor. KB bazında bir hassasiyetle ne kadar fazla kapasite üstü yazım imkânı olduğunu ölçüyor. Nero ayrıca disk hızını ölçen analiz modülü ile de çok iyi işler çıkartıyor. Sonuçta özetlemek gerekirse, Nero CD başına 10 - 15 MB daha fazla veri yazabiliyor. Ayrıca film tutkunları için de yararlı bir özellik sunuyor. 8. sürümünden itibaren Nero, AVI dosyalarının FourCC-Code özelliğindeki değişikliklerle yazdığı filmlerin, eski DivX çalarlarda bile oynamasını sağlıyor. Yani Nero ile yazdığımız filmleri her oynatıcıda çalıştırabiliyoruz.

Nero avantajlı: Bedava yazılımların "yeterli" olması normal bir sonuç. Ancak Nero burada fazladan özellikler ve daha çok biçim desteği, daha iyi ayarlar ve daha çok yakma hilesi ile öne geçiyor.

DVD-9 yakmak

Nero 8 <vs.> ImgBurn

DVD-9 biçimini oluşturmak hala önemli bir sorun. Dolayısıyla acaba ImgBurn yazılımı daha mı hassas yoksa Nero bu görev için yeterli mi? Göreceğiz.

Eğer istenirse, Nero yazıcısındaki diskin işaretini değiştirip onu DVD-ROM üreticisinin kabul ettiği işaretle damgalıyor. Bu gerekli çünkü DVD sürücüsü başka şekilde bir DVD-9 medyasını video DVD olarak yazmayı kabul etmiyor. Ancak bu özellik DriveSpeed modülünde gizli ve ana programın içinden ulaşılamaz. Ancak ImgBurn'da bu özellik çok daha kolay ulaşılabilir olarak tasarlanmış. Yazılımda, DVD çeşidinin de

şimi işlemi ana pencerenin içinden gerçekleştirilebiliyor. Daha da fazlası, program katman duraklarını kendi belirleyebiliyor. Katman durağı sırasında, lazer ilk katmandan diğer katmana geçiyor ancak eğer bu işlem layıkıyla gerçekleştirilemezse, filmde bozukluklar meydana geliyor. ImgBurn bu sorundan sakınmak için özel olarak tasarlanmış. Eğer işlemin sonucunu kontrol etmek ve hata oluşup oluşmadığını görmek isterseniz, ImgBurn, daha dosyayı yazmadan oynatabilecek basit bir medya çalara bile sahip.

Bedava yazılım avantajlı: Hiç şüphesiz Nero, DVD-9'lar ile nasıl başa çıkacağını biliyor ancak ImgBurn tek başına bu biçimle uğraşanlar için çok kullanışlı kontroller ve seçenekler sunuyor.

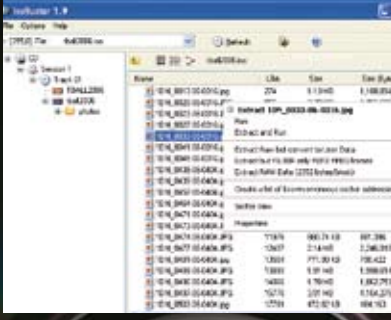
Bozuk diskleri kurtarmak

Nero 8 <vs.> IsoBuster

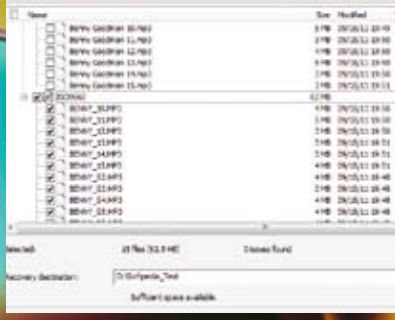
"Rescue Agent" aracı sayesinde Nero 8 yeni bir alan açtı: Veri kurtarma. Ancak, bedava yazılım IsoBuster, yıllardır bu alandaki uzmanlığını genişleten ve deneyim kazanan bir yazılım. Yazılımın ücretli sürümü shareware yayınlanıyor ama veri kurtarmanın en önemli özellikleri bedava sürümde de mevcut.

Nero'ya dönecek olursak, "RescueAgent" hakkında dikkatinizi çekecek ilk detay, bu Nero modülünün hiçbir opsiyonunun olmaması. Kullanıcı bozuk diski takıp modülü çalıştırmak zorunda. Modül otomatik olarak veri kurtarmaya başlıyor. Sadece bu kadar. Ancak bu basitlik, modülün gerçekten kötü hasar görmüş disklerden veri kurtarmaya başlaması sırasında problem kaynağı oluyor. Bozuk bölümden veri kurtarmak o kadar uzun sürüyor ki, bu işlem bilgisayarı sonsuza dek alıkoyacakmış gibi görünüyor. Burada eksik olan, modüle birkaç denemeden sonra o bölümden veri kurtarmayı denemeye son vermesini söylemekmiş ama Nero yazılımcıları bunu unutmuş. Kısıtlı deneme sayısı özelliğini IsoBuster'da bulabilirsiniz. Ayrıca birkaç başka özelliği de bu bedava yazılımda bulabilirsiniz. Ancak yine de yazılım kullanıcıyı sayısız menü ve

Bozuk disklerden veri kurtarmak

ISOBUSTER Bedava yazılım, bozuk dosyaları bulup kurtarmak için pek çok seçenek öneriyor.

NERO RESCUE AGENT Nero ile her şey çok kolay. Diski yerleştiren ve bir tuşa basın.

seçenek arasında yalnız bırakmıyor. Tüm işlem sırasında kullanıcıya yol gösterip yönlendiriyor. Örneğin, IsoBuster yeni biçimlenmiş bir DVD+RW disk üzerinde hiçbir dosya sistemi teşhis edemezse sizi bilgilendirip, sektör sektör tarama işlemi sırasında yol gösteriyor. Bulabildiği her şeyi kurtarmaya çalışıyor. Ancak RescueAgent, ya her şeyi kurtarıyor ya da hiçbir şey kurtarmıyor. Ancak verileri okuyabildiği sürece Rescue Agent, veri kurtarma konusunda yeterli görünüyor.

Bedava yazılım avantajlı: Rescue Agent bozuk diskleri kurtarmak için yeterli ama IsoBuster kullanıcı dostu tavrı ve zengin seçenekleri ile tüm sempatiyi topluyor.

Yazma problemlerinin analizi

Nero 8 <vs.> Nero CD-DVD Speed

Nero, Nero'ya karşı. Nero'nun ayrıca dağıtılan bir bedava modülü nedeniyle onu yine kendi markası ile karşılaştırmak mümkün. Bunun ötesinde zaten yazma hatalarını takip eden, boş CD'lerin kalitesini ölçen ve her yazıcı ile çalışan başka bir bedava yazılım da yok. Benzer işlevi olan DVDInfoPro yazılımını edinmek için para ödemek zorundasınız. Nero CD-DVD Speed bedava yazılım olarak pek çok okuma yazma testi gerçekleştiriyor. Sonuçlar size yazıcınızın Audio CD'lerini ne kadar iyi rip edeceğini, hangi marka CD'nin daha iyi çalıştığını ve kullanılmış disklerinizin ne kadar süre dayanacağını anlatıyor. Dolayısıyla IsoBuster gibi bir araca ihtiyaç

duymuyorsunuz. Nero'nun satın alınan programı pek çok özellik sunuyor. InfoTool modülü okuma ve yazma hızlarını gösterirken, yazıcının desteklediği modları ve biçimleri de listeliyor. Yazma problemlerini analiz etmek için firmware sürümüne bakmak ise ilk adım. Eğer boş bir CD tanımlanamıyorsa, yeni bir firmware güncellemesi sorunu ortadan kaldıracaktır. Boş CD ayrıca üreticisinin etiketi ile de tanımlanabilir. Tüm bu detaylar CD-DVD Speed ile de ulaşılabilir özellikler arasında yer alıyor.

Nero avantajlı: CD-DVD Speed modülü yazma problemlerinin analizinde tek otorite gibi görünüyor.

MULTİMEDYA

Kopyalama, düzenleme, çalma

Film veya müzik fark etmez, Nero biçim çevirmekten çalmaya kadar pek çok işin altından kalkıyor. Ancak, bedava yazılımlar Nero'nun kimi görevlerine rakip olmuş durumdadır.

Her şeyi çevirin

Nero 8 <vs.> SUPER 2007

Filmleri çevirirken, yeni biçimler hangi programın en iyi kodlayıcı olduğunu belirler. Hem, MPEG-2 ve MP3 geçmişe ait biçimlerken, H.264 en iyi görüntü kalitesini, AAC ise en iyi ses kalitesini sağlıyor.

Nero'nun kodlama rutini, eğlence sektörünün baskısına karşı duruyormuş gibi görünse de, açık kaynak kodlu yazı-

lımların yaptığı cüretkar kodlamaya gitmiyor. Açık kaynak kodlu yazılımlar, gereken codec'leri FFmpeg projesinden derleyerek kendilerine entegre ediyor. Daha da fazlası, X264 kodlayıcısı H.264 kalitesinde görüntüler oluşturuyor ve Nero'dan da hızlı çalışıyor.

meGUI gibi bedava ancak profesyonel işlevlere sahip araçlar çok bariz biçimde Nero'dan daha iyi işliyor. Ancak bu yazılımlar, profesyonel derecede bilgisi olmayan kullanıcıların zorluk yaşayabileceği. Bu yazılımlar SUPER çevirimlerini kullanmayı tercih ediyor çünkü son cihazlar için pek çok hazır profil bulunuyor. Nero ise sadece üç iPod profiline sahip.

Ses alanında ise, SUPER açık ara daha kullanışlı. Tek yapmanız gereken şarkıları seçmek, sürüklemek ve biçimlerini dönüştürmek. Ancak bu kullanım makayına rağmen, Nero daha iyi codec'lere sahip. SUPER, sadece MP3 ve AAC ile olumlu sonuçlar verebilirken, Nero MP3Pro ve HE-AAC gibi daha gelişmiş biçimlerde de başarılı ve 48 ile 64 KBit/s aralığında bile iyi ses kalitesi yakalıyor.

Bedava yazılım avantajlı: Nero gerçekten iyi bir kodlayıcı ancak video alanında bedava yazılımlar basit, kullanışlı tasarımları ve pek çok kodlama profili ile öne geçiyor.

Her şeyi çalın

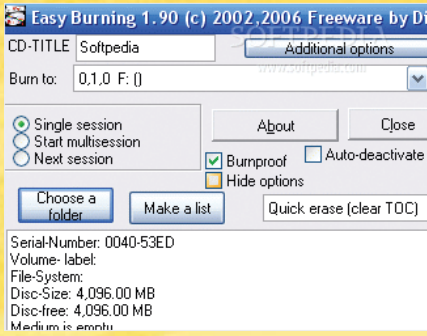
Nero <vs.> Media Player Classic

Nero'nun medya çaları Showtime sonunda başardı. Eskiden tam bir kaynak tüketicisi olan araç, artık çok çekirdekli işlemcileri destekleyerek neredeyse HD filmleri bile rahatlıkla oynatabiliyor. Ancak bellek kullanımı hala Media Player Classic'in (MPC) iki katı kadar.

Ffdshow dekoder koleksiyonu ile kombine olan MPC, şüphesiz Nero'dan daha kullanışlı. Ffdshow dekoder koleksiyonu MPC'e, "External Filters" seçeneği ile eklenebiliyor. Ffdshow sayesinde MPC çok daha fazla sayıda ses ve video biçimini çalıştırabiliyor. Optimizasyon filtreleri sayesinde çıkış kalitesini çok daha ileriye taşıyabilirsiniz. Eğer görüntü bulanıksa keskinleştirebilirsiniz.

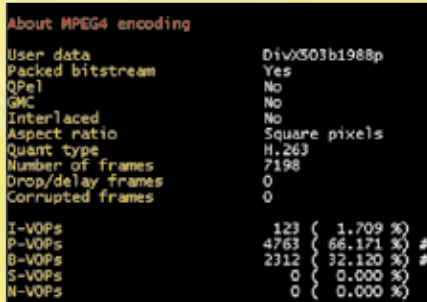
Nero'nun kifayetsiz kaldığı an

Bu araçlar, Nero'nun es geçtiği veya başarılı olmadığı alanlardaki ihtiyaçlarınızı giderecektir. Örneğin video dosyalarını hem analiz edip hem daha hızlı yazabilirsiniz. Ayrıca her şeyi çalan bir müzik oyuncusunu elde edebilirsiniz.

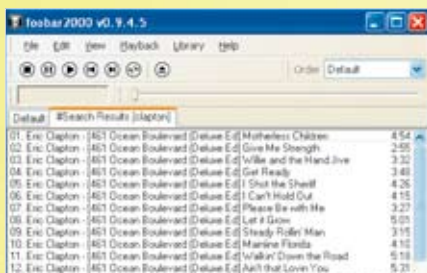
Easy Burning: Nero hızlı yazmak isteyenler için çok yavaş bir program. Ama Easy Burner değil. Klasörü açın, sağ tuşa basıp başlatı seçin ve *Send to / Easy Burning*. Bu kadar basit.

Bilgi için: www.paehl.com

AVInaptic: AVI dosyalarını analiz edip çalışabilirliklerini ölçen zekice bir araç. Böylece video dosyalarındaki oynatma problemlerini aşabilirsiniz.

Bilgi için: <http://fsinapsi.altervista.org>

foobar2000: Plug-in'lere teşekkürler. Bu ses oynatıcısı rakiplerinden daha yetenekli. MP3 etiketleri ile toplu işlem, harika bir normalizasyon ve Dolby kulaklık desteği.

Bilgi için: www.foobar2000.org

Profesyoneller LimitedSharpen gibi Avisynth kodlarını da yükleyerek en iyi kaliteyi yakalamayı denerler.

Daha da ötesi, iki dekodör sistemde çalışmaya başladığında ortaya çıkan problemleri MPC çözebilmektedir. Benzer şekilde, "External Filters" sayesinde daha fazla kullanılmayan dekodörleri de engelleyerek, çakışma yaratmasını ve kaynak tüketmesini engellemektedir. MPC'te tek bir problemimiz var ki, o da televizyon yayınlarının kaydında yarım ekran kalite kullanırken Showtime, Nero'nun Deinterlace özelliği sayesinde televizyon görüntülerinin tam ekran, tam kalite oynamasını sağlayabilmektedir.

Bedava yazılım avantajlı: MPC ve ffmpeg kombinasyonu görüntü kalitesini garanti ediyor. Nero Showtime daha süslü ve güzel görünmesine rağmen yetenekleri daha kısıtlı kalıyor.

Videoları düzenlemek

Nero <vs.> VideoSpin DVD Styler

VideoSpin DVD Styler, NeroVision'a alternatif olarak tavsiye edilen bedava yazılım. Yazılımın içindeki teknoloji Pinnacle Studio 11'in teknolojisi ile aynı ama elbette daha hafif bir sürümü. MPEG2 gibi codec'leri kullandıktan sonra 15 gün içinde lisanslarını etkinleştirmelisiniz, DVD kontrolü de sadece kameradan film çekmek için sınırlandırılmış. Elbette NeroVision bunların hepsini yapabiliyor. Ancak üzerine makyaj için, filtrelerle uyumlu bir zaman çizelgesi, uygulamalar ve efektler de VideoSpin'in diğer artıları. Nero bundan daha fazlasını sunamıyor. Dolayısıyla amatör bir film çekmek isteyenlere, henüz yüksek çözünürlüğe geçmemiş ve hala DV-AVI ile çalışanlara uygun bir paket sunuyor.

Daha da fazlası, VideoSpin yeni başlayanları hedef alıyor ve kullanımı NeroVision'dan daha kolay. Ancak VideoSpin bir filmi DVD'ye yerleştirmek için yeterli değil. SUPER koleksiyonundan materyaller indirmeli ve DVD Styler ile MPEG kodlaması için gerekli araçları eşleştirmelisiniz. DVD Styler ise Nero-

Vision'un sunduğu otomasyon ile karşılaştırılmaz bile ama hala çok hızlıca bir DVD oluşturabilir. Ancak profesyoneller kendilerine sunulan zengin seçeneklerden mutlu olabilirler.

Nero avantajlı: Video düzenleme, bedava yazılımın başarılı olduğu bir alan değil. Bedava yazılımlarla DVD projeleri ancak kişisel emek ve ısrarla başarılı olabiliyor. Neo ise kullanıcılarına çözüm sunan tavrı ile bu alanda daha iyi görünüyor.

Müzik düzenleme

Nero <vs.> Exact Audio Copy

Müzik düzenleyicileri, hatta Nero bile özel seçim tekniklerine yeterince önem vermiyor. Öte yandan, müzik CD'lerinden müzik çekmek Exact Audio Copy (EAC) denilen yöntem söz konusuysa, önemli bir mesele. Bu teknik, güvenli kipte tüm okuma hatalarını elimine eden bir filtre kullanıp kayıdı bozulmasını önüyor. Dezavantajı ise işlemin çok uzun sürmesi. Hatta, sürücü analizinin konfigürasyonu ve harici bir kodlayıcıya integrasyonu bile Nero'dan daha komplike bir süreç.

Audacity yazılımı açık kaynak kodlu güçlü ama gereksiz derecede karmaşık bir editör sunuyor. (<http://audacity.sourceforge.net>). Dolayısıyla daha basit kullanımlar içinde ticari Wave Pad yazılımının basitleştirilmiş bedava sürümü tercih edilmelidir. Bu yazılımda bir Wave editörün gereken tüm bileşenleri bulunabiliyor. İki yazılım da kayda değer sayıda ses filtresi içerir ve VST arayüzü vasıtasıyla genişletilebiliyor.

Ancak, Nero çok daha otomatik çözümler sunuyor. Örneğin, otomatik ses analizi önce kanalları kontrol ediyor ve sonra bir tuşa basarak sonuçları istenilen yerde kullanmaya izin veriyor. WavePad yazılımında ise tüm bunları el ile ayarlamak zorundalığı müzik düzenlemesi konusunda çok daha deneyimli bir kullanıcı olmayı gerektiriyor.

Nero avantajlı: İki bedava yazılım da benzer işlevselliğe sahipken Nero kullanıcısına konfor sunarak lider oluyor. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Sabit disk kazası

Verilerinizi kendiniz kurtarın

Veri kurtarma profesyonellerinin yöntemlerini sizinle paylaşıyor ve profesyonel yardıma gerek kalmadan diskinizi kurtarmanın yollarını gösteriyoruz.

Bu yazıda

Donanım ve yazılım çözümleriyle veri kurtarma

Yedi adımda hata kontrolü

İpuçları: Önlem almak için gerekenler

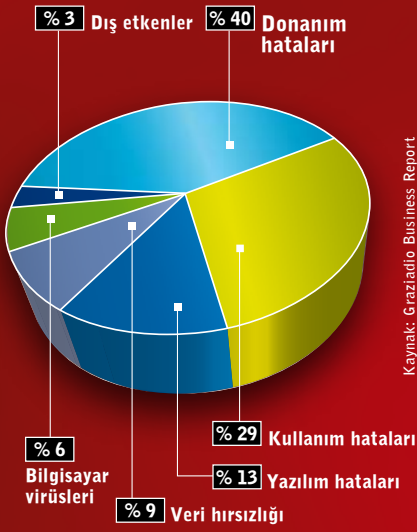
Verilerinizin yerinde yeller esiyor! Ya yedeklere ne oldu? Hatalı mı! Böyle panik durumlarında yapılması gerekeni biliyorsunuz. İlk önce derin bir nefes alın, sonra kararınızı verin. Kolları sıvayıp verilerinizi kendiniz mi kurtaracaksınız, yoksa bir ticari kurtar-

ma hizmetine mi başvuracaksınız? Ama ikinci şıkkı tercih ederseniz sırf teşhis için bile 200 Euro'yu gözden çıkarmanız gerekiyor. Kurtarma ise, veri miktarına göre 500 ila 5.000 Euro arasında değişiyor. Ne binlerce Euro dökmeye niyetlisiniz ne de mücadele etmeden teslim olmaya. Öyleyse bu atölye tam size göre. Yazımızda silinmiş verileri nasıl geri alacağınızı gösteriyor, basit ve orta güçlükteki vakalar için CD / DVD'mizdeki araçları öneriyoruz. En kötü senaryoda bile verileriniz geri dönüşsüz şekilde

kaybedilmiş değil. Profesyonel ipuçlarımız verilerinizi laboratuvarlardaki kadar iyi kurtarmanızı sağlayacak. Ama yola çıkmadan önce, kuralları şöyle bir gözden geçirelim.

Veri kaybını fark eder etmez ilk işiniz bilgisayarı düğmesinden kapatmak olmalı. Sonra kasanın vidalarını söküp sabit diski çıkarın. Verileriniz nasıl kaybolmuş olursa olsun, büyük olasılıkla hâlâ diskte yer alıyor ama Explorer'la baktığınızda göremiyorsunuz. Bununla beraber her bir önyükleme süreci, hatta

Verilerimiz işte böyle kayboluyor

Kaynak: Graziadio Business Report

KÖTÜ SÜRPRİZ Hataların genelde bilgisayarın başında oturandan kaynaklandığı yargısı aslında yanlış. Kullanım hataları ikinci sırada yer alıyor. Donanım hataları açık ara önde.

veri kurtarma yazılımı kurulumu bile sistemin boş olarak işaretlenmiş disk alanlarına veri yazmasına yol açıyor. Halbuki bu veri alanları tam da kayıp dosyalarınızın bulunduğu yer! O yüzden, siz siz olun, sakın bilgisayarı yeniden başlatmaya kalkışmayın.

DOSYALAR

1 Silinen verileri araçlarla kurtarın

Çok fazla dolu olmayan büyük sabit disklerde, kayıp verilerin üzerine yazılması olasılığı düşüktür. Bununla beraber, tavsiyelerimizi ciddiye alıp diski sökmenizde fayda var. Hatta kazayla içinde önemli dosyaların olduğu Geri Dönüşüm Kutusu'nu boşaltığınızda bile. Zira "Murphy'nin kanunu" uyarınca, yolunda gitmeme olasılığı olan hiçbir şey yolunda gitmeyecektir. Bu kural, çok az kısmı dolu olan devasa sabit diskler için de geçerli. Şimdi, söktüğünüz diski bir başka bilgisayara ikinci disk olarak bağlayın ya da daha kolay,

harici bir USB kutusuna yerleştirin.

İstenmeden silinmiş verileri geri almak için tavsiye ettiğimiz iki araç var: CD / DVD'de 4.0 sürümünü bulabileceğiniz ücretsiz yazılım PC Inspector File Recovery ve ticari bir ürün olan O&O UnErase (shareware, yaklaşık 30 Euro). Ücretsiz araç diskteki silinmiş dosyaları arıyor ve kurtarmak istediklerinizi seçebileceğiniz bir liste halinde sunuyor. Veri kurtarma oranı, elbette sadece sabit disk üzerinde hiçbir işlem yapılmadıysa %100'e varıyor.

O&O UnErase de testimizde aynı veri kurtarma oranına erişti. Tıpkı PC Inspector gibi, bu yazılım da tüm dosyaları buldu. İki yazılımın arabirimleri birbirinden çok farklı. Bunun dışında, önceliği ücretsiz olan araca vermemeniz için hiçbir sebep yok.

DİSK BÖLÜMLERİ

2 Kayıp bölümleri yeniden oluşturma

Koca diskiniz BIOS'tan ya da Windows'un dosya yöneticisinden kaybolmuş olabilir ama bu tüm verilerinizi yitirdiğiniz anlamına gelmiyor. Çoğu vakada sorun MBR'nin (Master Boot Record, yani Ana Önyüklemeye Kaydı) düzgün okunamamasıdır. Bununla birlikte disk bölümlerinin konumlarını tespit edip, mevcut veri yapılarından hareketle onları tekrar oluşturabilen yazılımlar var. Bu tür programlardan biri, kolay kullanımlı ücretsiz bir yazılım olan MBRtool 2.3.1 (www.diydatarecovery.nl/mbrtool.htm). Bir diğeri de shareware olan Active@Partition Recovery (www.partition-recovery.com), yaklaşık 30 Euro). CHIP laboratuvarında iki araç da kasten yok ettiğimiz disk bölümlerini sorunsuzca kurtarabildi.

Eğer MBR tablolarıyla uğraşırken tümüyle güvende olmak istiyorsanız, veri kaybını önlemek için öncelikle sabit diskinizin birebir kopyasını almalısınız. Bunun için, CD / DVD'de verdiğimiz HDClone 3.2 aracını kullanabilirsiniz. Bu DOS aracı, hatalı kısımlar da dahil tüm diski sektör sektör klonlayabiliyor. →

CD / DVD'deki 26 disk aracı

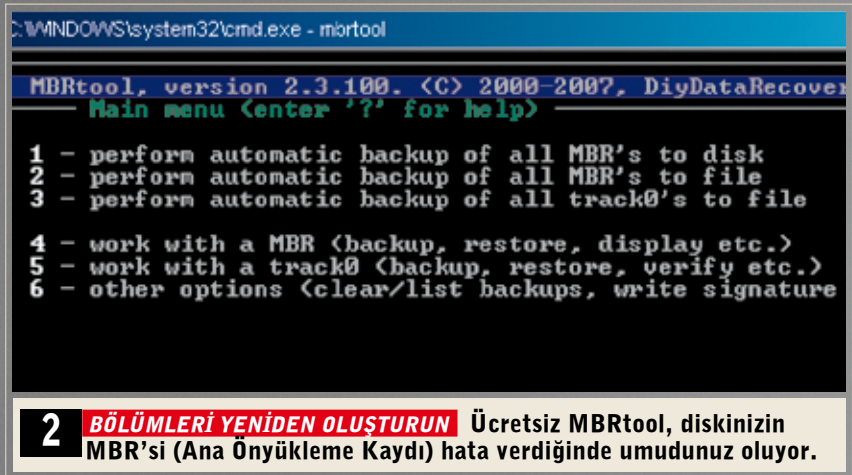
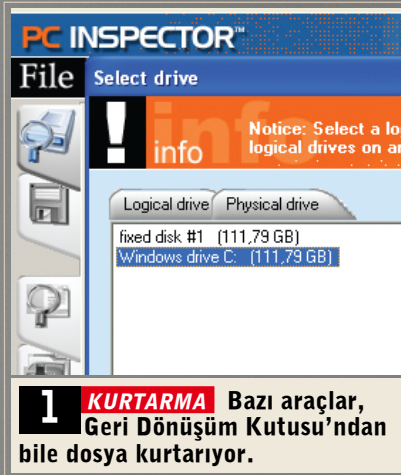
Elinizi tornavidaya atmadan önce, CHIP'in CD / DVD'de bir araya getirdiği sabit disk araçlarına bir şans tanıyın. Bunlara **CHIP-Code** **DİSK KURTARMA** ile ulaşabilirsiniz.

Drive Fitness Test 4.11 IBM diskler için standart araç	●
HDcleaner 3.135 Beta Gereksiz dosyaları siliyor	●
HDClone 3.2 Hatalı diskleri birebir kopyalamak için	●
MHDD 4.6 Düşük düzey HDD teşhis aracı	●
O&O FormatRecovery 4.1 Formatlanmış disk bölümlerini kurtarıyor	●
PC Inspector File Recovery 4.0 Sabit disklerdeki dosyaları buluyor	●
PC Inspector Smart Recovery 4.5 Fotoğraf / video dosyaları konusunda uzman	●
Seatools for DOS 2.07 Seagate ve Maxtor diskler için araçlar	●

CD / DVD'de ve **CHIP-Code** **DİSK KURTARMA** altında, tek tıklamayla kurabileceğiniz şu araçları bulabilirsiniz:

1st Backup 1.1 Basit yedekleme programı	●
AutoCopy 1.6.5 Çok basit bir güvenlik aracı	●
dd rescue 1.14 HDD'leri okumak için bir Linux aracı	●
ExcelStor's ESTest 4.20 IBM aracının geliştirilmiş hali (aşağıya bakınız)	●
Fujitsu HDD Diagnostic Tool 7.00 Fujitsu sabit diskler için tetkik yazılımı	●
Gateway GwScan 5.12 Eski Gateway sabit diskler için	●
Hard Disk Sentinel DOS Edition 0.01 Evrensel HDD teşhis aracı	●
HDAT2 4.53 Evrensel HDD teşhis aracı	●
IBM/Hitachi Feature Tool 2.03 IBM ve Hitachi diskleri ince ayar	●
Maxtor amset utility 4.0 Sabit diskleri sessizleştiren yazılım	●
MBRtool 2.3.1 Ana Önyüklemeye Kaydı'nı düzeltiyor	●
revoSleep 0.2.4 Beta Sabit diskleri uyku kipine geçiriyor	●
Samsung Disk Diagnose 1.28 Samsung diskler için teşhis aracı	●
Samsung HDD Utility Samsung sürücüler için ekstra seçenekler	●
SmartUDM 2.00 Tüm S.M.A.R.T bilgisini görüntülüyor	●
Toshiba Hard Disk Diagnostic 2.00 2,5 inçlik Toshiba diskler için teşhis aracı	●
Western Digital Diagnostics 1.09 WD sabit diskler için komple teşhis	●
Western Digital Lifeguard Tools 11.0 Muayene ve tamir programı	●

● CHIP DVD'de

SEKTÖRLER

3 Olabildiğince fazla veriyi güvenle okumak

Her sabit diskte okunamayan sektörler vardır. Normalde bu sektörler sistem alanında (System Data Area) kaydedilir ve tekrar kullanılmaz. Ancak bu sektörlerin sayısı fazlalaşırsa sistem sınırlarına dayanabilir ve sabit diske erişim uzun vakit alabilir.

Eğer diskinizin verileri okuması çok uzun sürüyorsa ilk olarak bunun sorumlusunun okunamayan sektörler olup olmadığını öğrenin. Eğer mümkünse sabit diskinizin sunduğu teşhis yazılımını kullanın. Ardından, uygun teşhis aracını çalıştırıp sabit diskinizin “bit bit tarama” modunda ağır ağır denetlenmesini sağlayın. Böylece sorunun nerede olduğunu öğrenebileceksiniz. Araçların sunduğu tamir seçeneklerini körü körüne kabul etmeyin.

Sırf teşhis süreci bile birkaç saat sürebilir. Bu elbette sabit diskin durumuyla ve kapasitesiyle de ilişkili. Eğer mümkünse gece bilgisayarınızı açık bırakıp teşhis işlemini öyle başlatın; böylece sinirleriniz yıpranmayacak. Fdisk, ScanDisk ya da dosya sistemini ve dosyaları kurtarmakta uzmanlaşmış dâhili Windows araçlarını kullanmayın. Zira sabit diskte bir donanımsal

hata varsa bu tür araçlar kullanmak sorunu daha da büyütebilir. Sistem bu aygıtlardan herhangi birini otomatik olarak başlatmak istese bile, bizim tavsiyemiz bunları kapatmanız.

Eğer teşhis programı eski bir şüpheyi doğrularsa ve gerçekten de bir dizi sektör okunmaz ya da hasarlı durumdaysa, daha önce sözü geçen HDClone 3.2 aracını kullanabilirsiniz (aşağıdaki resme bakınız). Bu araç, arızalı diskin birebir kopyasını yaratmanızı sağlıyor.

Eğer fiziksel zarar çok ciddi değilse ve geçilemeyen nokta sabit diskin “sonunda” ise HD Clone sizin için çok iyi bir acil durum çözümü olabilir. Programın ücretsizden tutun da 300 Euro’luğa kadar çeşitli etiketlere sahip sürümleri bulunuyor. Ama ücretsiz sürüm çoğu zaman yeterli oluyor. Eğer bozuk sektör

diskin nispeten başındaysa, HD Clone’u kullanma girişimleri sonuçsuz kalabilir. Üretici bu ürünün bozuk sektörleri atladığını iddia etse de, sabit disk mekanizmasının kanunları söz konusu olunca yazılımın da eli kolu bağlanıyor.

Eğer sabit diskin ön belleğine veri kopyalama sırasında okuma süreci kesintiye uğrarsa HD Clone’un eli ayağı bağlanıyor. Böyle bir durumda verileri bir hileyle, verinin okunmasında kesintiye yol açan sektöre kadar okuyabilirsiniz.

Önbellek sadece ileri doğru çalışıyor. Yani disk arkadan öne doğru okundığında hiçbir veri saklanmıyor. Linux’ta çalışan bir aracın yaptığı da tam olarak bu. dd_rescue adlı ücretsiz araç, Kurt Garloff tarafından programlanmış (www.garloff.de/kurt/linux/ddrescue/).

Güçlü kopyalama aracı “dd” diskteki verileri arkadan öne doğru ya da kümeler bazında okumaya izin veriyor.

HDClone gibi bu da hatalı sektörleri görmezden geliyor. Daha sonra klonlanmış kopyadan Windows araçlarını, örneğin PC Inspector File Recovery’yi kullanarak verilerinizi kurtarmayı deneyebilir, böylece uzun bekleme sürelerinden ve hatalı diskin verdiği mesajlardan kurtulabilirsiniz (1 nolu ipucuna bakınız).

4 Hatalı PCB'leri kolayca değiştirin

Şu ana kadar verdiğimiz ipuçlarının ortak noktası, sabit diskinizin hala çalıştığı, yani BIOS'ta tanındığı ve işletim sisteminin hiç değilse kısmen gördüğü varsayımına dayanmalarıydı. Peki, ya sabit diskinizde en ufak bir yaşam belirtisi bile yoksa?

Görünürde "ölü" olan bir diskte sorunun kaynağı hatalı bir denetleyici kart, yani PCB (baskılı devre kartı) olabilir. Bu yüzden ilk yapmanız gereken PCB üzerindeki bağlantı yollarında (aşağıdaki fotoğrafa bakınız) ya da yongalarda yanık olup olmadığına bakmak olmalı. Kimi durumlarda, koku alma duygunuzun da faydası dokunabilir. Eğer PCB kusurluysa, mümkün olduğunca benzer bir başkasıyla değiştirmeyi deneyebilirsiniz. Bunun için, aynı türden ikinci bir sabit diske ihtiyacınız olacaktır. Şansınız yaver giderse, çevrimiçi açık artırma sitelerinde satılan eski sabit diskler işinizi görebilir.

Bunları bulmak için bir diğer adres de donanım satan mağazalar olabilir. Kimi zaman, birbirine tıpatıp benzeyen parçaları vakit çalıcı olabilir, ama yeni bir sabit disk fiyatıyla karşılaştırıldığında denemeye değer.

Parçayı değiştirmek için genelde gereken tek şey T4 boyutunda bir Torx

tornavida. Gerekliyse motorun güç kaynağını söküp vidalarını açın. PCB sadece temas yuvasında duruyor olmalı. Tek yapmanız gereken, PCB'yi yedek sabit diskin PCB'siyle değiştirmek. Yeni elektronikler sayesinde sabit disk artık sorunsuzca çalışıyor olmalı. Eğer çalışmıyorsa, 6. ve 7. kurtarma adımına bakabilirsiniz.

SABİT DİSK KASASI

5 Çalışan diskten organ nakli

Eğer sabit diskinizden sadece tıkırtılar geliyorsa bunun nedeni "elinizin altındaki aletlerin" düzeltmeyeceği bir dizi bozukluk olabilir. Eğer tıkırtılar diskin kendi sistem verilerini okuyamadığını gösteriyorsa küçük de olsa bir şansınız var demektir. Sistem dosyaları diskin açılması için kesinlikle elzemdir.

Eğer biraz şansınız varsa hatalı bir sabit disk, aynı model ve boyutta olan ve önyüklemeye yapabilen bir başka disk sayesinde hayata döndürebilirsiniz. Öncelikle, yedek diskin köle olarak bağlandığı sistemi açın. İkinci disk uyku kipine geçirin.

Artık motor sesi duymadığınızda, diskin uykuya daldığını anlayabilirsiniz. Şimdi revoSleep (sayfa 173'teki bağlantılar sayfasına bakınız) adlı araç sayesinde sabit diskinizi uykuya daldırabilir ve sadece siz istediğinizde uyanmasını sağ-

İpuçları: Önlem almak kurtarmaktan yeğdir

İşe yarayan bir veri kurtarma işlemi yerine, böyle bir felaket senaryosunun hiç gerçekleşmemesi daha iyi. İşte birkaç önemli ipucu:

■ Günümüzde hem düzenli yedek almak hem de önemli dosyaları bir CD ya da DVD'ye yazmak bir zorunluluk.

■ Sözde "sabit disk temizleyici"lerden kaçın. Bu araçlar genelde kurtardıklarından fazlasını bozuyor.

■ Eğer diskinize sadece gerekenleri kaydeder ve internette her gördüğünüz bağlantıya tıklamazsanız, sabit diskiniz daha az sorun çıkartacaktır.

layabilirsiniz. Uyuyan diskin kasasını, çalışmakta olan sisteme yalnızca PCB bağlı kalacak şekilde açın. Kurtarmak istediğiniz diski PCB'ye bağlayın (diğer PCB'yi sökmüş olduğunuzu farzediyoruz). Elbette tüm bunları yaparken büyük itina göstermenizde yarar var. Eğer üzerinde elektrik olan parçalara ya da anakarta tornavidayla dokunacak olursanız, sorunun boyutu bir anda büyüyebilir.

Eğer PCB'yi (hatta daha iyisi, PCB kasasını) değiştirebildiyseniz, sabit diski revoSleep'le uyandırabilirsiniz. Her şey yolunda gittiyse diskin açılış prosedürünü geçmekle kalmayacaksınız, ideal şartlar altında, daha önce erişemediğiniz verilere de kavuşacaksınız.

Yine de dikkat edilecek bir şey var. PCB ilk açılış sırasında bozuk sabit diskin hatalı sektörlerinin konumunu okuduğu için, yeni diskte bu sektörlerle denk gelen yerleri okumayacaktır. Biraz şansınız varsa sizin için hayati önemi olan verileri hemen okuyabilir ve yazabilirsiniz. Eğer sözde "bozuk" sektörlerle rastlarsanız bunları silebilirsiniz.

Çoğu teşhis aracında bozuk sektörlerin adresinin tutulduğu tabloyu silme seçeneği bulunuyor. Bunu, çalışan bir yedek sabit diskle yaptığınızda hem hiçbir hatalı sektör bulunamayacak hem de bozuk sabit diskteki verileri tümüyle okuyabileceksiniz.

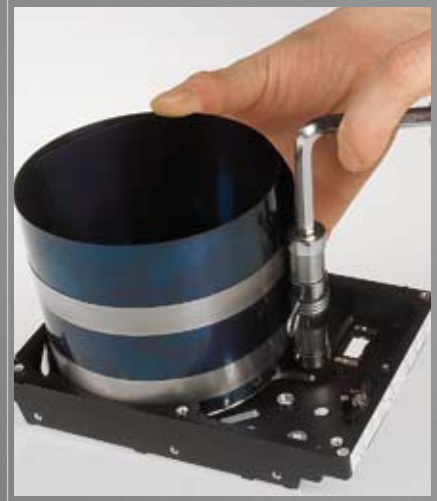
4 PCB HASARINI SAPTAMA Görünürde kusuru olan PCB'ler kolayca değiştirilebilir. Yanık yongalar büyüteç gerektirmeden anlaşılıyor.

5 PCB DEĞİŞİMİ Kritik başlangıç rutinini atlatmak için, PCB'yi bilgisayar çalışırken değiştirebilirsiniz.

6 OKUMA KAFASI DEĞİŞTİRME Kâğıt şeritler kullanmak okuma kafalarının ve manyetik plakaların birbirine değmesini engelliyor.

7 MANYETİK PLAKA TAŞIMA Otomobiller için kullanılan piston çemberi anahtarı, plakaların konumlarının sabit olmasını sağlıyor.

OKUMA - YAZMA KAFALARI

6 Okuma-yazma kafalarını düzgün değiştirmek

Başlamadan evvel hemen söyleyelim. Bu ve bundan sonraki ipuçlarına, sadece elinizde başka çare kalmadıysa başvurmalısınız. Bu davranışınız sonucunda sabit disk tümüyle bozulabilir ve verileriniz geri dönüşü olmayan şekilde yok olabilir.

Bu ipucunun temelinde şu yatıyor: Sabit diskler siz kapağı açar açmaz parparça olmaz. İkincisi, sabit diski açmak için temiz bir odaya ihtiyacınız yoktur.

Okuma - yazma kafaları ile veri taşıyıcı arasındaki boşluğun, tek bir toz tanesinin bile soruna yol açabileceği kadar küçük olduğu doğrudur. Ancak okuma ve yazma kafaları verilerin olduğu alana yalnızca disk nominal torkuna ulaştığında hareket eder. Bu da eski disklerde bile dakikada 5.400 devire denk düşmektedir. Buradan hareketle, sabit diskin merkezkaç kuvvetinin bu hıza erişilmeden önce toz zerreciklerinin icabına bakacağı sonucunu çıkarabilirsiniz.

Şimdi de okuma - yazma kafalarını nasıl değiştirebileceğinize gelelim. Her şeyden önce, çalışan yedek diskin vida-

larını sökün. Tornavidayla yapacağınız yanlış bir hareket ya da mıknatıslı disklerin veri alanına kazara dokunmak, bu durumda ölümcül olabilir. Sıra verilerinizin bulunduğu ikinci diske geldiğinde, ne yapacağınızı da öğrenmiş olacaksınız.

Okuma kafaları park pozisyonundayken ya disk bölümünün ya da veri alanının dışında, merkeze yakın durumda bulunur. Bu okuma kafaları son derece hassastır ve sabit diske dokunmaları ya da diskin alt kısmına değmeleri engellenmelidir. Bunun için, önceden hazırladığınız ince kâğıt şeritleri sabit disk ile kafa arasına ya da yukarıda, ortadaki resimde görüldüğü üzere, kafa ile park garajı arasına özenle yerleştirmelisiniz. Şimdi kafa mekanizmasını kasaya

7 HDDGURU Bu sitede disk kurtarma ile ilgili uzmanlaşmış bilgiler bulunuyor.

bağlayan vidayı gevşetebilirsiniz.

Bunu yaparken kasanın dışında ya da altında da vidalar bulunabileceğini unutmayın. Bir sonraki adım, sabit diskinizin markası ve modeline göre değişiyor. Genelde, okuma - yazma kafalarını taşıyan kolu, tüm kafa mekanizmasının kasadan çıkartılabileceği bir konuma getirmeniz gerekir. Bu mekanizmayı sökerken, okuma - yazma kafalarının bir yere değmemesine dikkat edin.

İkinci sabit diskin de okuma mekanizmasını söktükten sonra, yedek diskin kafalarını kurtarılabilecek diskin kasasına monte edin. Bunu yaparken ellerinizin titrememesi ve biraz da becerikli olmanız gerekiyor. Okuma - yazma kafalarını yerine oturtuktan sonra, koruyucu kâğıt şeritleri çıkarabilirsiniz. Son olarak kapağı ve gerekiyorsa PCB'yi yerine oturtun (bazı vidalara ulaşmak için PCB'yi sökmüş olabilirsiniz).

Eğer her şey yolunda gittiye, diskiniz sorunsuzca çalışacaktır. Bununla birlikte, hiç vakit kaybetmeden diskin bir kalıbını çıkarmalısınız. 3. ipucumuzda iyi kalıp çıkarma araçlarından bahsetmiştik. Bu gayet kaba tamir yöntemi yüzünden toz parçacıkları diskin içine girmiş olabilir ve sabit diskin veri tutarlılığının uzun vadede devam edeceği garanti edilemez.

MANYETİK PLAKALAR

7 Veri disklerini zarar vermeden sökün

Okuma – yazma kafalarını sökerken bir hayli zorlanmış olabilirsiniz. İşte, sadece profesyonel veri kurtarma servislerinin başvurduğu bir diğer yöntem daha. Manyetik plakaların değiştirilmesi. Kulağa kolay geliyor ve sabit disk kasasında tek bir plaka bulunuyorsa gerçekten de kolay. Gerekiyorsa okuma – yazma kafalarını güvenli bir konuma getirip diskin ortasındaki vidaları gevşetin. Parmak izi bırakmamak için en iyisi lastik bir eldiven kullanmak ve çıkardığınız plakayı ikinci sabit diskin kasasına özenle takmak. Hepsisi bu.

Ancak tek plakalı diskler sayıca az. Çoğu zaman, birden çok manyetik disk değiştirmeniz gerekebilir. Böyle bir durumda plakaların birbirine göre konumunun da korunması gerekiyor ki, bu çok zor bir iş. Dahası, plakalar birbirinin üzerine belirli bir basınçla oturtuluyor ve bu yüzden, öncelikle plakaların konumunu sabitlemeden vidaları sökerseniz, plakaların birbirine göre konumu değişiyor ve tüm veri kayboluyor.

Bu durumu otomobil araçları kullanarak önleyebileceğiniz iki alternatif var. Eğer verileriniz sizin için çok önemliyse, 350 dolar ödeyip Çin kökenli veri kurtarma şirketi Salvation Data'dan (www.salvationdata.com) "HD HPE Pro" aletini satın alabilirsiniz. Bu aygıt, 2,5 ve 3,5 inçlik sabit disklerde manyetik plakaları değiştirmeye yarıyor. Daha hesaplı fakat aynı zamanda daha riskli bir şık ise, araba tamir parçaları satan yerlerde bulabileceğiniz, 57-125 mm'lik bir piston halkası anahtarı.

İlk önce, okuma – yazma kafalarını 6 numaralı ipucunda görüldüğü gibi sökün. Sonra bu anahtarı kullanarak manyetik plakaları özenle kilitleyin. Disklerin kırıdamayacağından emin olunca, vidalarını gevşetin. Plaka yığınına kaldırıp daha önce boşalttığınız sabit diskin kasasına yerleştirin. Şimdi disklerin vidalarını tekrar sıkın ve okuma – yazma kafalarını tekrar takın. Kasayı kapattıktan sonra, operasyondan yeni çıkmış diskinizi sisteme bağlayın. İşte hepsi bu kadar, tüm verilerin tekrar okunabildiğini göreceksiniz.

Bu da para etmezse, en azından elinizden gelen her şeyi yaptığınızdan içiniz rahat olacak. Eğer konunun daha da derinliklerine inmek istiyorsanız (ya da zorundaysanız) www.myharddrivedied.com/presentations_whitepaper.html adresindeki harika sunumu ve www.hddguru.com sitesini ziyaret etmenizi salık veriyor. Bu sitelerde, sabit disk kurtarma konusunda uzmanlaşmış bilgiye erişebilirsiniz. ■

GT / Barış Emre ALKİM, balkim@chip.com.tr

ALTEC LANSING®

Dizüstü Bilgisayarınızda Surround Ses Deneyimi

Altec Lansing FX 5051 ses sistemi ile DVD player, MP3 çalar veya dizüstü bilgisayarınızın içerdiği ses dosyalarını herhangi bir ek ses kartına ihtiyaç duymaksızın 5.1 surround kalitesinde dinlemenize olanak sağlar.

3.5 mm jack girişleri eskidendi

Altec Lansing FX 5051 ses sistemi bilgisayarınızın USB portuna doğrudan bağlanır. Bu sayede daha berrak ve kayıpsız bir ses ziyafeti sizi bekler.

230\$
+
KDV

FX 5051

PC'niz için USB stereo hoparlör sistemi

- Surround berrak ses
- İzobarik subwoofer ile ses derinliği
- Çoklu mod seçimi
- Şık tasarım
- Kablosuz uzaktan kumanda ve kontrol pod
- Creative / MP3 çalar girişi
- Kulaklık girişi

Gözleri üzerinizde

Takip edilerek, kayıt altına alınıp fişlenerek sörf yapmak yerine, iz bırakmadan nette gezinebilirsiniz. Sizi internette görünmez yapacağız.

L 984, İngilizce’de Big Brother denilen “Büyük birader” kavramıyla özdeşleşmiş bir yıldır. Ünlü romancı George Orwell’in 1984 yılını tasvir eden ve herkesin izlenip, fişlenip, kontrol altında tutulduğu “light matrix” kıvamında bir dünya 1984 yılında değil ama 24 yıl sonra gerçek oldu. Patronlarınız, reklâm verenler, internet servis sağlayıcı şirketiniz, yan masadaki iş arkadaşlarınız veya kamu kuruluşları hatta eşiniz sizin hangi sitelerde dolaştığınızı merak ediyor ve devamlı kontrol etmek istiyor. Genel kabul görmüş dijital dünya yasalarına göre pek çok ülkede veri akışını sağlayan iletişim şirketleri, kullanıcıların adım adım ayak izlerini altı ay geriye kadar saklamak zorunda.

Bu sayede herhangi bir gün ve anda hangi siteye girdiğinizi, hangi yazıları okuyup hangi görselleri incelediğinizi, hangi sunuculara bağlanıp hangi dosyaları indirdiğinizi belirlemek mümkün. Elbette bu veriler yasal otoriteler tarafından kullanılabileceği gibi size zarar vermek isteyen art niyetli kullanıcıların eline de geçebilir. Ancak endişelenmeyin, anayasa ile size tanınan özel hayatın gizliliği hakkınızı modern dünyadan kopmadan, meraklı gözlerden korumanın yolları var. Sizi internette kaybedecek görünmezlik hırskasını vereceğiz.

Tüm yapmanız gereken, internet yazılımlarınızın bazı önemli ayarlarında birkaç değişiklik ve bazı internet araçlarını kullanarak internette gidip gelen

verilerinizi bulunamaz hale getirmek. Bunun için yüzlerce sunucunun üzerinden geçen yollar izleyeceğiz. Yöntem biraz yavaş olabilir ama güvenliğinizi garanti altına alıyor. Ayrıca DSL ile kullanabileceğiniz en iyi araçları tavsiye edeceğiz ve bu sayede internet kafeden bağlanırken bile, özel hayatınızın gizliliğinizi koruyabileceksiniz. 2008’in yeni 1984 olmasının önüne geçmemizin tek yolu bu. İz bırakmadan internette gezinmek.

STANDART ARAÇLARLA ANONİMLİK

Tarayıcıyı ayarlayın

İnternette gezinirken devamlı web siteleri tarafından fişlenirsiniz. Aslında bu

internet teknolojisinin hızlı ve pratik iş-lemesi için teknik açıdan gerekli bir sü-reçtir ancak elbette kötü amaçlı ellerde can sıkıcı bir sonuç doğurabilir. Çerez-ler bilgisayarınıza yerleşir ve meraklı web sitesi yöneticilerinin sizi takip et-mesini kolaylaştırır. Öncelikle bunlar-dan kurtulmalısınız.

Çerezler

Siz farkına bile varmadan bilgisayarınıza yüklenen çerez isimli bu küçük kayıt notları sayesinde, web sitelerin opera-törleri kim olduğunuzu, hangi siteleri gezdiğinizizi öğrenebiliyor. Bu çok rahat-sız edici bir durum. Üstelik bütün web tarayıcıların standart ayarları çerezleri otomatik olarak kayıt edecek şekilde yükleniyor. Dolayısıyla ilk iş, bilgisaya-rınıza sorulmadan çerez yüklenmesini sağlayan ayarları değiştirmek.

 Internet Explorer: Çerez yöneti-mi oldukça geliştirilen IE7, size yardımcı olacaktır. Microsoft'un ünlü web tarayıcısı, P3P ismi verilen (Plat-form for Privacy Preferences) bir teknoloji ile geliyor. Bu sistem, arka planda çalışarak gizlilik ayarlarına etki edecek gelişmeleri izliyor. Elbette bilgisayara gelen çerezleri kabul veya reddetmek de onun işi. P3P, WWW konsorsiyumu-nun belirlediği bir standart ve internet üzerinde kullanıcıların özel bilgilerinin nasıl paylaşılacağını belirliyor. P3P sis-temini kullanan her web sitesi, P3P su-nucuları ile bir gizlilik anlaşması yap-mak zorunda. Ayrıca IE7'ye entegre edilen P3P sistemi de, web sitesini ziya-ret ettiğinde, güvenli sunucudan bu sitenin durumunu öğrenip gerekirse kullanıcıyı uyarmakla yükümlü.

Güvenlik ayarlarınızı *Tools / Internet Options / Privacy* seçeneği ile değiştire-bilirsiniz. Tavsiyemiz, karşınıza çıkan penceredeki ayar düğmesini "Medium"dan "High" seçeneğine çıkar-manızdır. Ayrıca özel bir merak duyar-sanız ve İngilizceniz de varsa, P3P siste-minin detaylarını www.w3.org/p3p adresinden öğrenebilirsiniz.

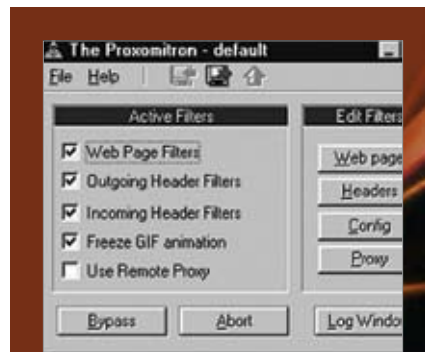
 Firefox: Ne yazık ki reklâm çerez-leri bu popüler açık kodlu web ta-

rayıcısında engellenemiyor. Sadece her şeyi kabul etmek veya hiçbir şeyi kabul etmemek gibi iki uçta seçeneklere sahip-siniz.

Tools / Settings sekmesinde bulacağı-nız "privacy" bölümüne girip, "Accept Cookies" seçeneğinin önündeki işareti kaldırın. Böylece bilgisayarınıza yükle-necek tüm çerezleri otomatikman red-dediyorsunuz. Ancak özel olarak bu ka-rarın dışında kalmasını istediğiniz bir site varsa, "Exceptions" kutusuna bu si-telerin adreslerini yazabilirsiniz.

Alternatif olarak, <https://addons.mozilla.org/firefox/1595> adresinden indirebileceğiniz "Remove Cookies for Site" eklentisini tarayıcınıza kurarak, tek bir sağ tıkla bilgisayarınıza ulaşma-nızı istemediğiniz siteleri engelleyebilir-siniz. Siteye girmişken, sağ tuş menü-sünde, "Remove Cookie(s) for Site" se-çeneğini seçmeniz yeterli olacaktır.

 Opera: *Tools / Settings* sekmesin-den *Advanced* alanına ulaşın ve *Cookies* seçeneğini işaretleyin. *Accept co-okies only from visited sites* seçeneğini

FİLTRELİ Proxomitron, tarayıcı-nızın verileri web sayfalarına bırakmasını engelliyor.

PROXY Anonim proxy'de ça-lışmak için tarayıcıdaki adresi yazmanız gerekiyor.

işaretleterek, reklam sunucularından gelen çerezlerin önüne geçebilirsiniz. Veya çok daha radikal bir özel savunucu iseniz, *Never accept cookies* seçeneği ile hiçbir sitenin bilgisayarınıza çerez bırakmasına izin vermeyebilirsiniz. An-cak sık girdiğiniz forum ve benzeri sitel-erde devamlı kullanıcı adı ve şifre gir-mek zorunda kalacağınızı hatırlatalım. Ancak bu problemin de bir çözümü var. Sık sık oturum açtığınız siteye girdiğinizde [F12] tuşu ile "Manage Cookies" penceresini açın ve bağlanmadan önce çerezlere izin verip, sonra tekrar kapatın. Böylece, tüm çe-rezleri silmek zorunda kalmadığınız sürece, o siteye girdiğinizde, çerez hâlihazırda bilgisayarınızda bulunuyor olacak.

"Referrer"

Tarayıcınız, "referrer" kısmında işletim sisteminiz, desteklenen uygulamalarınız gibi bilgileri, ziyaret ettiğiniz web sitesi-ne teslim eder. Bununla da başa çıkmak isteyebilirsiniz.

 IE ve Firefox: Bu noktada, DVD'mizde verdiğimiz Pro-xomitron aracına ihtiyacınız olacak. Bu sayede IE ve Firefox üzerinde "referrer" alanını susturabilecek, hakkınızda sağa sola fazla konuşmayı engelleyebileceksi-niz.

Ancak aracı kurduktan sonra bile ha-la tarayıcınızda bazı ayarları düzeltme-niz gerekiyor. IE kullanıyorsanız, *Tools / Internet options / Connections / LAN set-tings* sekmeleri üzerinden *Use a proxy server for your LAN* seçeneğine ulaşın ve yanındaki kutucuğu işaretleyin. Adres olarak "localhost" port olaraksa "8080" yazın. *Advanced* sekmesi altındaki *Use the proxy server for all protocols* seçeneği-ni etkinleştirin.

Firefox kullanıyorsanız, *Tools / Set-tings / Advanced / Network / Settings* sek-meleriyle, *Manual proxy configuration* seçeneğine ulaşın. Yine adres olarak "lo-calhost", port olarak da "8080" yazın.

 Opera: [F12] ile "Quick prefe-rences" penceresini açın ve *Enab-le referrer logging* seçeneğini kaldırın. →

Ücretli yazılımlar: Anonim ve hızlı

ADSL'in tüm hızını sömürmek ve hala gizli kalmak mı istiyorsunuz? Şimdilik bu sadece ücretli yazılımlarla mümkün. Çünkü üreticiler kendi bünyelerindeki özel sunucu parklarını kullanıyor. Bu servislerin avantajı, dosya paylaşım programlarını bile, parasını ödediğiniz proxy servisi üzerinde kullanabilmeniz. Ayrıca, bedava yazılımlara oranla daha çok geliştirme emeği harcadığından, yazılımlar son derece kullanışlı oluyor. Ancak, yine de bu yazılımların bir eksisi var: Bilgisayarınızda fazladan 100 MB hafıza kullanıyorlar.

Anonymous on the Internet – VPN

Bilgi için:
www.steganos.com
Fiyat:
80 Euro\ 1 yıl

Bilgisayarınızla Steganos'un sunucusu arasında veri yolu açar. Tüm online etkinlikler bu tünelin içinden geçer. Ve tünelin içinden geçen tüm veriler SSL bağlantısı ile şifrelenir. Veriler uzun süreli kaydedilmediği için de meraklı gözler nereleri gezip dolaştığınızı göremez.

CyberGhost VPN

Bilgi için:
www.cyberg-hostvpn.com
Fiyat:
70 Euro\ 1 yıl

CyberGhost aracının kullandığı anonim sörf teknolojisi, tam olarak Steganos' daki rakibinin aynısı. Yazılım son derece kolay kullanımlı, kullanıcı dostu bir arayüzle geliyor ve tünelden geçen verilerinizi 256 bit AES anahtarlamayla kodluyor.

IP Adresleri

Bilgisayarınız web üzerindeki diğer bilgisayarlarla ancak IP numarası üzerinden iletişim kurabilir. Servis sağlayıcıları hangi IP'nin hangi anda hangi kullanıcıya ait olduğunu kayıtlarını tuttuğundan, bu verilere ulaşacak meraklı biri aylar sonra bile bir kullanıcının hangi siteleri ziyaret ettiğini kolayca öğrenebilir. IP adresinin takip yolunu kapatan Proxy sunucuları, kullanıcılara çoğu zaman bedava hizmet veriyor ve bu sunucular girdiğiniz sitelerde IP numaranızın tanınmasını da engelliyor. Ancak tek bir nokta üzerinden çok fazla trafik geçmeye başladığı için bu kez sörf çok yavaşlıyor. Kullanıcılar çoğu zaman, internette anonim kalmak için bu kadar yavaşlığa katlanmak istemeyip yılıyor. Bu yüzden anonimliği sağlayan JAP gibi bir yazılım kullanmanızı tavsiye ediyoruz.

JAP

Anonim Sörf

Anonim sörfün en büyük problemi yavaşlıktan kaçabilmek. Pek çok insan tek bir proxy'e yüklenince, verilerin size ulaşması çok yavaşlıyor. JAP, ulaşmak istediğiniz veriyi yüzlerce küçük parçaya bölüp, bunları değişik bölgelerden ayrı ayrı indirerek, monitörünüze ulaşmadan önce birleştiriyor. Böylece tam olarak IP numaranızın takibini yapmak imkânsızlaşıyor. Ancak sonuç çok yavaş bir internet erişimi ile boğuşmak oluyor. JAP 64 Kbit/s saniyenin altına düşmeyeceğini garanti etse de, 1 Mbps, hatta 4 Mbps hızlara alışmış ADSL kullanıcıları için bu yavaş bir hız.

JAP yazılımı, Regensburg ve Dresden üniversitelerinin ortak ürünü olan AN. ON isimli bir projenin ürünü. AN.ON projesi, anonim sörf için en az üç sunucu üzerinden veri iletişimini gerçekleştiriyor ve kullanılan sunucuların JAP tarafından güvenilirlik garantisi var.

Her karışım çok detaylı bir prosedürden geçtiği için kimse gelen giden bilginin izini süremiyor. Zira ayrı ayrı kullanılan Proxy sunucuları da, birbirleri ile bağlantılı olmadığı için verileri-

VERİ PARÇALARI JAP, trafiği değişik kaynaklardan almak üzere bölümlere ayırıyor.

nizin rotasını tahmin etmek imkânsız. Ama web üzerinde gizliliğinizi tam olarak güvence altına almak için hala bir iki ayar yapmalısınız.

CHIP DVD'mizdeki JAP yazılımını kurarak işe başlamalısınız. Kurulumdan sonra aracı çalıştırıp bir anonim sunucu seçmelisiniz. Bunun için *Servises* sekmesine gelip, *Free mix cascades / CCC cascade* listesinden bir sunucu seçebilirsiniz. Bu yöntem işinizi kolaylaştıracaktır. Şimdi tarayıcınıza da ince ayar yapmalısınız. Ağ ayarlarında bağlantı adresi olarak "localhost", port olarak 4001 yazmalısınız. Değişik tarayıcıların konfigürasyon detayları şöyle:

Internet Explorer: Tools / Internet options / Connections / LAN settings sekmesinde "Use a proxy server for your LAN" seçeneğinin karşısındaki kutucuğu işaretleyin. Sonra *Advanced* sekmesine geçin ve *Use the same proxy server for all protocols* seçeneğine tıklayın.

Firefox: Tools / Settings / Advanced / Network / Settings sekmesi altındaki *Manual proxy configuration* seçeneğini etkinleştirin.

Opera: Tools / Settings / Advanced / Network / Proxy server sekmesini etkinleştirin.

DOSYA PAYLAŞIMI

Anonim paylaşma

Müzik veya film endüstrisinin propagandasına rağmen, dosya paylaşım ağları tüm dünyada yasallığı kabul edilen

ağlardır. Bu ağları yasadışı dosyalar indirip yüklemek için kullanmak suç oluşturmaktadır. Yine de daha güvenli ve gizli dosya paylaşım seçeneği arıyorsunuz. Bit Torrent ağını kullanmanızı tavsiye ederiz. Ama bu ağda da problem hızdır.

BitTorrent yazılımları

Dosya paylaşım ağlarında güvenli olarak gezinmek için de bir Proxy sunucusuna ihtiyacınız olacak ancak bu proxy servisi web sörfünden farklı çalışır. Zira Torrent yazılımları sadece doğrudan PC'ye bağlanmak mantığı ile çalışır ve başka istasyonlardan geçerek veri göndermeyi kabul etmezler. The SecureIX (www.secureix.com) servisi ise paylaşım araçları ile çalışabilen bir Proxy hizmeti sunar. Ancak bu servisin hızı 256 Bit/s ile sınırlı. Aslında bu 3 Mbps ADSL hızına denk geliyor, yani aslında pek çok ADSL kullanıcısının işini görebilir. Elbette bu hız, gelecekte daha yüksek hızlı ADSL bağlantıları devreye girdiğinde yavaş kalacaktır. Ancak daha fazla hıza ihtiyaç duyanlar, aylık küçük bir ücret karşılığında yüksek hızlara ulaşabilirler.

Yeni Jenerasyon

Dosya paylaşım protokollerinin yeni jenerasyonu artık tamamen anonim ve güvenlik kavramları üzerine kuruluyor. BitTorrent'in yeni sistemi, dağıtılmış ağ yapısı ve anonimleştirme teknikleri içeriyor ki, proxy'ler ve karıştırılmış izler bu sistemin bir parçası olacak ve veri aktarımı hızında da bir düşüş yaşanmayacak. Ayrıca ANt's P2P şu andaki en güvenli sistem kabul ediliyor. Yazılım, veri gönderimini çok karmaşık bir yönlendirme sistemi ile gerçekleştiriyor. Ayrıca BitTorrent'in aksine trafik doğrudan kullanıcıların bilgisayarlarına bağlanarak gerçekleşmiyor, sunucular tarafından yönlendiriliyor. Dosyayı yollayan kişi, bilginin nereye ve kime gittiğini, hangi kullanıcının onu aldığını göremiyor. Sadece bir sunucuya yükleme yaptığıını biliyor. ■

Cem Şancı, camsanci@chip.com.tr

**Hedef kitle
böyle yakalanmaz!**

CHIP okurunu tanımiyorsanız işiniz zor tabii...

CHIP okuru sadece "CHIP Okuru" değildir. O, aynı zamanda bir girişimci ruh, bir trendsetter, bir moda takipçisi, bir maceracı, bir teknoloji kullanıcısı, bir sporsever, bir stil sahibi, bir iletişim kurdu ya da bir vizyonerdir... Yani CHIP okuru, Türkiye'dir; CHIP'te çıkan ilanlar Türkiye'ye ulaşır. CHIP kalite anlayışı ve özenli yayıncılığı ile okurları için tam bir referans kaynağıdır. O yüzden CHIP'te çıkan ilanlar tam hedefini vurur, yüksek etkilileme gücüne sahiptir.

www.chip.com.tr

Dosya indirme yöntemleri

İnternet sunucularındaki ağ trafiği keyfinizi kaçırabilir. Yazılım geliştiriciler bu yüzden dosya indirme için alternatif protokoller ve sistemler geliştiriyor.

İnternetin yaratıldığı günlerde alışveriş yapılan tek veri türü metindi. Günümüzdeyse kullanıcılar metne ek olarak sayısız ortam çeşidini, yani video klipleri, televizyon programlarını, filmleri, animasyonları, ses dosyalarını, grafikleri ve şifreli dosyaları indiriyor.

Elbette zengin ortamların talep ettiği bant genişliği arttıkça, internetin alt yapısında da bazı değişiklikler oldu. Yine de bir program ya da oyun revaçta oldu mu, sunucunun trafiği sanki herkes aynı anda dosya indirmek için hücum etmişçesine, arapsaçına dönüyor.

Dolayısıyla dosya indirme hızı düşüyor, indirilen dosyalar bozuk çıkıyor, sunuculara erişim sağlanamıyor. Eğer iyi bant genişliği değerine sahip bir geniş bant internet bağlantınız varsa, büyük dosyaları indirmek kolay olacaktır. Buna karşılık yavaş bir bağlantıyla tek

bir dosyayı indirmek bile saatler alabilir. İşte bu yüzden diğer dosya dağıtım yöntemleri olan ayna sunucuları ve P2P paylaşımını da dikkate almalısınız.

Free Download Manager, Orbit Downloader, Download Accelerator ve bu gibi dosyaları iki ya da daha fazla kesime ayırıp bunları aynı anda indiren, böylece indirme sürecini ciddi oranda kısaltan yazılımlar da var. İndirme yöneticileri, dosya indirme işlemini duraklatmanıza ve sonra kaldığınız yerden devam etmenize de izin veriyor.

1 Geleneksel indirme

Yazılımı yayınlayan, program dosyasını kendi sunucusuna koyar ve o dosyanın bağlantısını popüler dosya indirme sitelerinde duyurur. Kullanıcılar web taramacıları (istemci diye anılır) aracılığıyla bu sunucudan dosya indirme talebinde

bulunur. Sunucu, programın kopyalarını karşıya yüklemeye hazırlanır. TCP protokolü uyarınca dosyalar paketlere bölünür ve dosyayı talep eden kullanıcılara yollanır. Sunucu sadece belli sayıda dosya indirme isteğini yanıtlayabilir. Aşırı bir talep olduğunda sunucuya gelen ve sunucudan giden trafik yoğunlaşır; herkesin indirme oturumu yavaşlar veya yeni dosya indirme istekleri geri çevrilir. Bu yöntem, eğer sunucu kendi kısıtlı imkânları içinde çalışıyorsa işe yarar. Yoksa reddedilen kullanıcıların daha sonra, sunucunun daha az yoğun olduğu bir zaman tekrar şanslarını denemesi gerekir.

2 Ayna sunucular

Dünyanın dört bir köşesine dağılmış birbirinin aynı sunuculardan oluşur. Amaç, ana sunucu başına düşen trafiği

1 GELENEKSEL İNDİRME
Tek sunucuya gidilir.

2 AYNA Birden çok sunucu kullanılır.

3 BITTORRENT Sunucu artık kullanıcı.

4 BITTORRENT Paylaşım döngüsü.

rahatlatmaktır. Yazılım yayımcıları sunucu darboğazını aşmak için birden çok sunucu kullanır.

Bir istemci, bir uygulamayı indirme isteğinde bulunduğunda, bir dizi ayna sunucunun listesiyle karşılaşır. Kullanıcı, eğer o an seçili olan sunucu yoğunsa, bir başka sunucuya geçebilir. Genellikle, ABD merkezli bir dosya indirme sitesinin aynaları farklı kıtalarda olur. Örneğin Türkiye'deki kullanıcılar da aynı içeriğe bir ayna sunucudan ulaşabilir.

3 Peer TO Peer

İlk iki yöntemde internet sunucularından dosya indirmek için bir web tarayıcısı (istemci) kullanmak zorundasınız. Ama peer to peer (kullanıcıdan kullanıcıya) yöntemi, bu hizmet için özel bir yazılım gerektiriyor. Bu ağ üzerinde bulunan herkes "kullanıcıdan kullanıcıya dosya paylaşım istemcisi" denilen ve birbiriyle iletişim kurabilen programlardan faydalaniyor. Örneğin, Gnutella istemcisini kullanan herkes bu sayede birbiriyle dosya paylaşabiliyor. Belli bir

MP3 şarkısı, oyun, e-kitap ya da video klip için talepte bulunduğunuzda bu istek o P2P ağındaki tüm istemcilere gidiyor. Eğer herhangi birinde o program varsa, kullandığı istemci o dosyayı sizin istemcinize gönderiyor. Bunun dezavantajı, size dosya gönderen kullanıcının internetten her an çıkabilecek olması. Ayrıca sülükleri, yani dosya indiren ama kimseyle paylaşmayan kişileri ayıklemek için de bir mekanizma yok.

4 BitTorrent

Dosya indirmek için BitTorrent protokolünü kullandığınızda, BitTorrent istemciniz ilkin "Tracker" (iz sürücü) adı verilen bir bilgisayarla bağlantı kurar. Tracker dosya isteğinizi aldığında, bunu o dosyanın kopyasını barındıran diğer bilgisayarlara (bunlara seed, yani tohum deniyor) iletir. Seed'ler bilgisayarınıza bir .torrent dosyası gönderir. Bu dosya, bilgisayarınızı seed'lere ve indirmek istediğiniz dosyaya yönlendirecek bilgileri içerir. Torrent dosyasını indirdiğinizde, tracker dosyanın farklı kısımlarının

farklı seed'lerden indirilmesini sağlar. Parçalar geldiği vakit bilgisayarınızda birleştirilir.

Hangi birini kullanmalıyım?

Sayıdığımız dört dosya indirme yönteminden hangisinin sizin için daha uygun olduğunu merak ediyorsunuzdur. Torrent'ler ve P2P ağları, özellikle büyük boyutlu dosyalar için en etkili indirme yöntemi. Bunlar, düzenli bir şekilde dosya indirenler için. Torrentler ve P2P istemcileri, filmler, sesli kitaplar, e-kitaplar, e-dergiler gibi içeriği doğrudan dünyanın her yanındaki kullanıcıların bilgisayarından indirmek için ideal. Bu ağlardaki herkes genelde iyi bir koleksiyona sahip oluyor ve elindekini paylaşmaya can atıyor. Eğer nadiren dosya indiriyorsanız ilk iki yöntemi tercih etmelisiniz. FlashGet, GetRight ve Free Download Manager gibi programlar ilerlemeyi kontrol etmek, indirmeyi duraklatmak ve tekrar devam etmek için yararlı özelliklere sahip. ■

Bariş Emre Alkım, balkim@chip.com.tr

Küçük sözlük

BitTorrent: Bir P2P paylaşım protokolü. BitTorrent aynı zamanda dosyanın kopyasına sahip olan farklı bilgisayarları (seed) kullanarak dosya dağıtımında yük dengesi sağlıyor.

Sülükler: Paylaşım hem almak hem vermekle ilgilidir. Kendi verilerini paylaşmadan sadece dosya indirenlere sülük (leech) deniyor.

İstemci: İstemci (client), kullanıcının bilgisayarında çalışan bir yazılımdır. Bazı ağ protokollerini kullanan istemci, bir internet sunucusundaki web sunucu yazılımıyla iletişim kurar. Bu da kullanıcının web tabanlı e-posta, sohbet, dosya aktarımı vb. bir dizi çevrimiçi hizmetten yararlanmasını sağlar. Web tarayıcısı ve diğer kullanıcıdan kullanıcıya ağ yazılımlarını popüler istemcilere örnek gösterebiliriz.

P2P: Normalde, bir ağdaki bilgisayarlar merkezi bir sunucu aracılığıyla haberleşir. Bir P2P sistemindeyse bu bilgisayarlar bir sunucunun müdahalesi olmadan ya da en az müdahaleyle, doğrudan birbirlerine bağlanır. Bu tarz ağlara "kullanıcıdan kullanıcıya" ağ denir.

Seed: Bir BitTorrent dosyasının eksiksiz kopyasını içeren bilgisayara seed (tohum) denir. Bir dosyanın parçalarını birden çok tohumdan eşzamanlı olarak indirebilirsiniz.

Swarm: Dosyanın tamamını barındıran ya da dosyayı indirmekte olan bilgisayar (seed) grubuna swarm (oğul) denir.

.torrent: .Torrent uzantısına sahip olan ve işaretçi görevi gören bir dosyadır. Tracker'ı işaret eden meta verileri ve indirmek istediğiniz dosyaya sahip seedle-

rin listesini içerir.

Tracker: Dosya dağıtımını düzenleyen bilgisayara tracker (iz sürücü) denir. Tracker, aynı dosyanın farklı parçalarının farklı bilgisayarlardan alınmasını sağlar.

Format sorununa son!

Bilgisayarınızda kayıtlı olan video ve film arşivini ipuçlarımız ve tanıtacağımız araçlarla iPod'unuz ile uyumlu hale getirebilirsiniz.

Avuç içine sığan taşınabilir video aygıtlarında film izlemek, “yolda eğlence” anlayışını tepeden tırnağa değiştirdi. İşte, her türden videoyu iPod'unuza (ya da aklınıza gelen herhangi bir taşınabilir oynatıcıya) uygun biçime dönüştürme yolları.

Bir zamanlar film izlemek dendi mi, akla ya video kasetler ya da VCD'ler gelirdi. Video özellikli cep telefonları, yüzlerce bedava video paylaşım sitesi ve DVD'ler sayesinde dört bir yanımız videolarla sarıldı. Aynı şekilde, taşınabilir medya oynatıcılar da öyle revaçta ve fiyatları da o kadar düşük ki, en cimri müşteriler bile görmezden gelemiyor. iPod'un adeta bir fenomene dönüşen

başarısı, hemen her köşedeki elektronik mağazalarında binbir çeşit taşınabilir medya oynatıcı olmasına yol açtı.

İşte sonuç: Artık en sevdiğiniz videoları cebinizde taşıyabilir, canınız çektiği zaman da keyifle izleyebilirsiniz. Gerçi küçük bir de sorun var. Bu aygıtlara video aktarmak hâlâ can sıkıcı bir olay ve birçok durumda, çok da zahmetli. Günümüzde video biçimlerinin çeşitliliği de bu karmaşaya tuz biber ekliyor.

Hangi video biçimi?

Videoları taşınabilir oynatıcınıza aktarma ayrıntılarına girmeden önce, dilerse en gözde video biçimlerine bir bakalım. İnternette ya da DVD filmler-

de kullanılan 25'ten fazla video biçiminden sadece birkaçı taşınabilir medya oynatıcılar tarafından destekleniyor. Bu biçimler arasında en popülerleri, Motion Pictures Experts Group'a ait MPEG. Bunlar, DVD videolardaki MPEG-2 ve giderek yaygınlaşan MPEG-4 (DivX ya da XviD) standartları. MPEG2 iyi kalitede ama nispeten büyük dosyalar oluşturuyor ve böylelikle taşınabilir aygıtlara aktarımı güçleştiriyor.

Bununla birlikte MPEG-4 standardı çok daha verimli ve video kalitesi, dosya boyutu, çözünürlüğü, gösterilen kare oranı ve birtakım diğer video parametreleri özelleştirilebilen, çok daha ufak video dosyaları oluşturabiliyor. Bu da

günümüzün taşınabilir medya aygıtlarının çeşitliliğini dengelemek için çok yararlı. Bir de giderek popülerleşen, video kalitesine oranla küçük dosyalar oluşturan yeni nesil dosya biçimleri var. Bunlara örnek olarak H.264'ü gösterebiliriz.

Bunun dışında bir de Apple'ın Quicktime'ı, Adobe'nin FLV'si, cep telefonlarının 3GP'si ve Real Networks'ün RealMedia'sı gibi firmalara özgü biçimler var. Bu yüzden, dosyaları taşınabilir medya oynatıcınıza aktarmadan evvel, aygıtın tanıyabileceği bir biçime dönüştürmelisiniz. Yoksa videolar oynatılmayacak ya da tuhaf gözükecektir.

Bu atölyede bir iPod'u örnek olarak kullanacak ve hemen her türden videoyu nasıl aktarabileceğinizi göstereceğiz. Bundan önce, muhtemel video kaynaklarını şöyle bir sayalım: DV kamerası, DVD ve VCD filmler ve bedava çevrimiçi video siteleri. Bir DVD izlerken ya da e-postayla yollanmış komik kliplerden de bilebileceğiniz gibi, videolar kare sayısı ve kalitesi gibi görülebilir özelliklerden, video sıkıştırma biçimi gibi gizli özelliklere kadar birçok konuda farklılık gösterebiliyor.

Bu kadar çok video biçimi kullanımdayken, dosyaları taşınabilir medya oynatıcınızın tanıyabileceği bir biçime dönüştürmenin önemi ortada. Şimdi test aygıtımız olan iPod'un oynatabileceği videoların özelliklerine ve diğer videoları bu biçime çevirebilecek doğru araçlara bakalım. Bu bilgi sayesinde neredeyse her türden videoyu aygıtınızda oynatabileceksiniz. Veri aktarmanın ilk aşamasında, DVD filmlerden video dosyalarını çıkarmayı öğreneceğiz. Sonra bunu (ya da internet kaynaklı herhangi bir videoyu) iPod'a aktarılabilen ve alette oynatılabilen bir biçime dönüştürmek için ücretsiz araçlardan nasıl faydalanacağımızı göreceğiz.

iPod'la uyumlu hale dönüştürme

Videora Converter, videoları iPod'unuza uygun biçime dönüştürmek için belki de en güçlü ve en kolay kullanımı

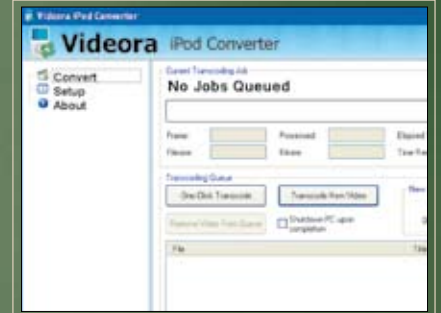
yazılım. Videora'yı kurup çalıştırdıktan sonra soldaki listeden *Convert*'e tıklayın. Bu, sizi kodlama profilini seçebileceğiniz bir sayfaya götürecektir. Buradan video dönüşümünün kalitesini belirleyebilirsiniz.

1 Ekrandaki *Quality Profile* kısmında, açılır listeden ihtiyacınız olan video ayarlarını seçin. Eğer içeriği sadece iPod'unuzda izleyecekseniz aşağıdaki ayarları öneriyoruz: MPEG4 / 320x240 / 768 Kbps Stereo / 128 Kbps. Bu profil en küçük dosya boyutunda en iyi kaliteyi sunuyor.

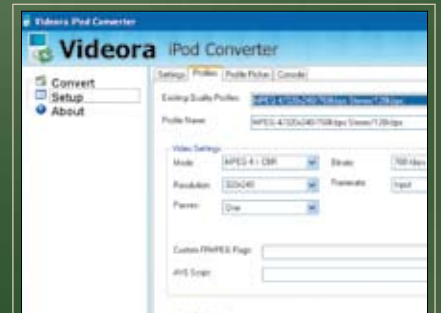
2 Eğer iPod'unuza aktarmadan önce videonun başka özelliklerini de ayarlamak istiyorsanız, soldaki *Setup*'a basın. Bu, sizi video parametrelerini önceden belirlenmiş ya da kişisel profillere göre değiştirebileceğiniz, dönüştürülmüş dosyalar için hedef klasör seçebileceğiniz ve hatta dönüştürmekte olduğunuz dosyanın nihai boyutunu tahminen görebileceğiniz kurulum ekranına götürecektir. Bu ekranda görüntüyü daha da iyileştirmek için en ve boydan istediğiniz miktarda piksel kırabilirsiniz. Seçimlerden hoşnutsanız *Apply* düğmesine basın. Yeni profil, 1. adımda *Convert* kısmındaki yerini alacaktır.

3 Dönüştürülmüş video dosyasının tahmini boyutuna gereksiniminiz varsa bunu *Profile Picker* sekmesinden öğrenebilirsiniz. *One-Click Profile* açılır menüsünden, yarattığınız profili işaretleyin. Şimdi video klipin süresini saat, dakika ve saniye cinsinden girin. *Custom Bitrate* kutusundan ses ve video bit oranlarını gerektiği gibi seçin. Son olarak *Calculate* düğmesine basın. Şimdi dosyanın tahmini toplam boyutunu göreceksiniz. Bu, dosyaları iPod'unuza aktarmadan önce karar vermenize yardımcı olacak faydalı bir araç. Görüntü ve ses bit oranlarını değiştirerek, içeriğe bağlı olarak dosyayı iyileştirebilirsiniz. Örneğin, çok hareket olmayan videoları daha düşük bit oranlarıyla kodlamak elinizde.

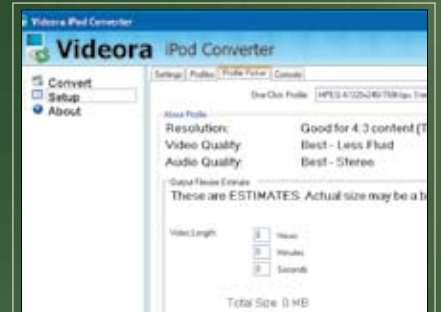
4 Artık videoyu dönüştürmeye hazırsınız. 1. adımdaki *Convert* ekranına geri dönün ve doğru parametrelerin seçili →

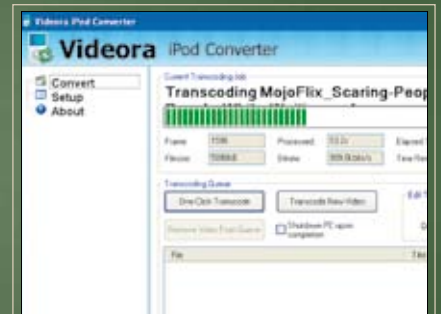
1 KALİTE AYARLARI Bu bölümde kişisel kalite profilinizi oluşturabilirsiniz.

2 İNCE AYARLAR Daha kaliteli görüntüler için ince ayar yapmak mümkün.

3 BİT ORANLARI Bu değerlerle oynayarak dosya boyutunu ayarlamak mümkün.

4 DÖNÜŞTÜRME Doğru parametreler seçiliyse dönüştürmeye başlayabilirsiniz.

5 KİTAPLIĞA EKLEME Dönüştürülen dosyaları iPod kitaplığınıza eklemeyi unutmayın.

olmasını sağlayın. Eğer dönüştürme projenize daha fazla video eklemek istiyorsanız bunu *Transcode New Video* düğmesi sayesinde yapabilirsiniz. Bu, videonun iş kuyruğuna eklenmesini sağlıyor. Eğer dönüşümden sonra bilgisayarı kapatılmasını istiyorsanız ilgili kutucuğa işaret koyun. İşiniz bittğinde *Start* düğmesine basın; dönüşüm başlayacaktır. Bu işlem sırasında kuyruğa yeni videolar ekleyebilirsiniz. İşlem sonlanınca hedef klasörde M4V uzantılı bir dosya bulacaksınız. Bunu iTunes kütüphanenize aktardığınızda videoyu iPod'dan izlemeye hazırsınız.

5 Şimdi yeni yaratılmış M4V dosyala-

rınızı iTunes kitaplığınıza eklemeniz gerekiyor. Dosya, eşleştirme sırasında buradan iPod'unuza kopyalanacak. Bunu da *File / Add File to Library* menüsünden yapabilirsiniz. Video dosyalarını sakladığınız konuma gidin, dosyaları seçip OK düğmesine basın. Bu dosyaların iTunes arabiriminde *Movies* kısmına eklendiğini göreceksiniz. iPod'unuzu bir dahaki bağlayışınızda, yeni eklenen bu dosyalar eğer iPod oynatıcı özelliklerinden seçilmişse, otomatik olarak eşlenecektir. Bu ayar seçili değilse dosyayı aygıtta elle aktarmanız gerekecek. ■

Bariş Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

iPod video özellikleri

iPod sadece aşağıdaki video biçimlerini oynatabiliyor:

► **H.264 video**, 1,5 Mbps'e kadar bit oranı, **640 x 480 çözünürlük**, saniyede **30 kare**. H.264 temel profilinin düşük karmaşıklık sürümü, 160 Kbps'e varan 48 kHz stereo AAC-LC ses, .m4v, .mp4 ve .mov dosya biçimi.

► **H.264 video**, 768 Kbps'e varan bit oranı, **320 x 240 piksel çözünürlük**, saniyede **30 kare**. Düzey 1.3'e kadar temel profil, 160 Kbps'e varan 48 kHz stereo AAC-LC ses, .m4v, .mp4 ve .mov dosya biçimleri.

► **MPEG-4 video**, 2,5 Mbps'e varan bit oranı, **640 x 480 piksel**, saniyede **30 kare**, 160 Kbps'e varan 48 kHz stereo AAC-LC ses, .m4v, .mp4 ve .mov dosya biçimleri.

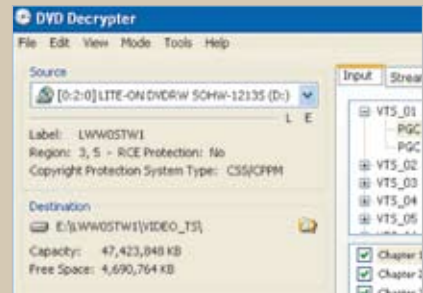
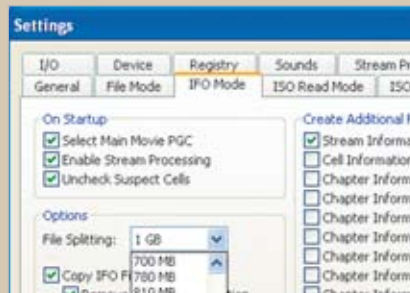
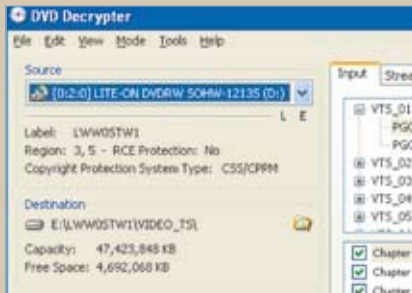
Eğer bunlar anlaşılabilir gelirdyse, sadece koyu renk yazılmış değerleri dikkate alın. Dosyaları iPod'unuzla uyumlu biçime dönüştürmek için kullanacağınız herhangi bir araçta bunlara gereksiniminiz olacak.

DVD'den ayıklama

1 Bileşen video dosyalarını DVD'nizden çıkarmak için öncelikle DVD Decrypter gibi bir program kullanın. Programı çalıştırıp DVD'nizi sürücüye yerleştirin; yazılım otomatikman diskin içeriğini okuyacaktır. Bu da sağdaki *Input* bölümünde görüntülenecek. Üstteki menüden *Mode'a* tıklayın ve *IFO*'yu seçin. Sonra *Edit / Select Main Movie PGC*'ye tıklayın (Program Group Chain). Şimdi çıkarılan dosyanın iPod dönüştürme programıyla uyumlu olması için birkaç ayar yapmanız gerekiyor.

2 *Tools / Settings* kısmına gidip *IFO* sekmesine tıklayın. *Enable Stream Processing*'in yanındaki kutuyu işaretleyin. *File Splitting* menüsünden *None*'u seçin. Bu, tüm DVD'nizi tek bir dosya halinde rip edecek. Ayrıca bu VOB dosyalarını kaydetmekte olduğunuz sürücünün NTFS ile biçimlendirildiğinden emin olmalısınız. Eğer dosya biçimi FAT32 ise 4 GB'dan daha büyük VOB dosyaları yaratamazsınız. Not: Birden çok VOB dosyası "VOBMerge" adlı ücretsiz araçla birleştirilebiliyor.

3 Artık DVD'nizi sabit diske kopyalamaya hazırsınız. Ana program ekranının *Destination* kısmındaki klasör simgesine tıklayın ve VOB dosyanızı kaydetmek istediğiniz klasörü seçin. Son olarak, üzerinde DVD'den sabit diske uzanan bir okun bulunduğu simgeye tıklayın. Bu, filmi sabit diskinize kopyalama işlemini başlatacak. Çoğu durumda bu işlemin 6 ila 8 dakikadan fazla sürmemesi gerekiyor. Hedef klasörde tek bir büyük VOB dosyası olacak. Bu dosyayı iPod uyumlu bir dosya yaratmak için kullanabilirsiniz.

30 DAKİKADA

MÜKEMMEL RENKLER

Yazıcınızın bastığı fotoğraf, çekerken hayal ettiğiniz gibi değil mi? İşte sizlere birkaç ipucu...

Normalde metin baskıları dışında kullanmadığınız yazıcınızdan bir fotoğraf çıktısı aldığınızda, şaşkın şaşkın çıktıya bakakaldığınız olmuştur. Siz her ne kadar resim işleme uygulamanızda ten renklerinin doğal gözükmesi için uğraşmış olsanız da, yazıcınız size aldırmaııp bu bölgeleri mavimsi bir tonla basmıştır.

Bu küçük macera, fotoğraf çekip bu fotoğrafı resim işleme uygulamalarıyla işlemiş ve ardından kendi yazıcısında basmış olan herkesin başından öyle ya da böyle geçmiştir. Sorunun ne olduğu ise açıktır: Dijital kamera, bilgisayar monitörü ve yazıcının renkleri birbiriyle uymamaktadır.

Tüm aygıtları ayarlamamanın zor bir iş olduğunu düşünebilirsiniz. Gerçekten de doğru bir ayarlama, öyle havadan sudan bir iş değil, emek ve maddi kaynak gerektiren bir iştir. Bu yüzden ilerleyen sayfalarda resim işleme zincirinin her ögesini ayarlayabilmeniz için iki farklı yol bulacaksınız. Bunlardan ilkinde, fazla bir donanım yatırımı yapmadan en hızlı şekilde sonuca ulaşmanız mümkün. Bu sonuç her ne kadar yüzde 100 doğru olmasa da, sadece ara sıra fotoğraf çıktısı alacak kullanıcıları memnun etmeye yetecektir.

İkinci yol ise profesyonellere yönelik. En iyi yöntem ve araçlarla en doğru sonuçları ve böylece en doğru baskı renklerini garanti altına alabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

Pratik ve ipuçları

1 Fotoğraf makinesi kalibrasyonu

Sayfa 154

Bir renk kartıyla kameranızın renklerini iyileştirebilirsiniz

30 \$

2 Monitör kalibrasyonu

Sayfa 156

Profesyonel çözüm: Color Vision Spyder

85 Euro

Freeware: Monitor Calibration Wizard

Ücretsiz

3 Bilgisayarda optimizasyon

Sayfa 158

DxO yazılımıyla en iyi sonuçlar

75 Euro

Hızı resim düzenleme

Ücretsiz

DİJİTAL KAMERANIZI AYARLAYIN

İsveçli bir yazılım şirketi, kamerayı daha çekim sırasında ayarlamanızı sağlayan etkili ve basit çözümlerden birisini sunuyor. Üstelik bu çözüm, en ucuz çözümlerden birisi olarak da hemen dikkat çekiyor.

Dijital kameranın ayarlanması deyince aklınız karışmasın. Burada kastettiğimiz renk davranışlarının ayarlanması anlamına gelen beyaz denge ayarı. Başlangıçta çekeceğimiz fotoğrafların renk ayarları doğru olmazsa, resim işleme zincirinin ayarlanmasının da bir anlamı olmayacağına göre, ilk önce kameranızın ayarlarından başlamanız en doğrusu olacak.

Göteborg’lu bir yazılım şirketi olan QPcard, bu iş için çok kullanışlı ve fiyat açısından da çok uygun olan bir çözüm sunuyor. Bunun için şirketin internet sitesinden edinilebilen ücretsiz QPcolorsoft 501 yazılımına ve yine internet sitesi aracılığıyla ısmarlayabileceğiniz (ikili kart seti yaklaşık 19,95 dolar) QPcard 201 kartına ihtiyacınız var.

1 Renk kartını fotoğrafa yerleştirin

► Kartin kullanımı oldukça kolay. Bir örnek üzerinden bunu açıklamaya çalışalım. Örneğin bir stüdyoda, bir portre çekimi yapmak istiyorsunuz. Çekim sırasında stüdyo tipi bir flaş kullanacaksınız. İlk olarak fotoğrafları, çekeceğiniz dijital kameranın otomatik beyaz denge ayarını kapatıp sabit bir seçeneğe, örneğin flaş ışığına göre ayarlamalısınız.

Sabit beyaz ayarı dikkat etmeniz gereken önemli bir nokta. Çünkü Qpcolorsoft, çekim sonrası fotoğrafların hepsinin aynı şekilde çekildiği varsayımını yapıyor ve renk ayarlamasını buna göre tamamlıyor. Yani bütün fotoğrafları aynı beyaz dengesi ayarı ve ışık ayarları ile çekmelisiniz. Değişiklik yapmak isterseniz, yeni bir referans fotoğrafı oluşturmanız gerekir. Stüdyo flaşı yerine istediğiniz diğer herhangi bir ışık kaynağını (gün ışığı, harici bir flaş) da kullanma şansınız her zaman için var.

İşıkları ve dekoru hazırlandıktan sonra, sırayı referans fotoğrafın çekilmesi alıyor. Referans fotoğrafında dikkat etmeniz gereken noktalar sadece QPcard 201'in tamamının fotoğrafa girip yeterli kadar ışık alması ve doğrudan kameraya bakması. Bu koşulları sağlayan her fotoğraf, referans fotoğrafı olabilir. Modelin renk kartıyla birlikte verdiği pozunu fotoğrafladıktan sonra, çekimi normal seyrinde sürdürebilirsiniz; kartın görevi buraya kadar... Ama tekrar hatırlatalım: Renk ve ışık ayarlarını çekim boyunca değiştirmeniz gerekiyor.

2 Referans fotoğrafı okutun

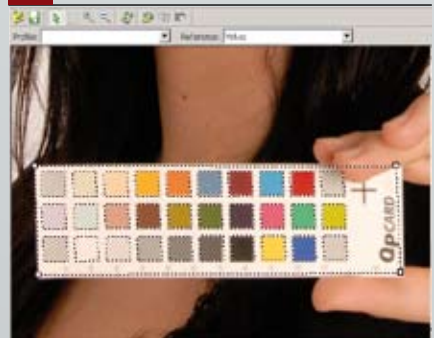
3 Resim bölgesini belirleyin

► Cansız cisimler için, “Reference” açılan menüsünde göreceğiniz ön seçimli “Neutral” seçeneği en iyi sonuçları verecektir. Ten renkleri içinse “Velvia” seçeneğini işaretleyebilirsiniz.

Daha sonra yakınlaştırma aracına (üzerinde artı olan büyüteç simgesi) tıklayın ve QPcard 201 çevresinde bir çerçeve oluşturarak, kartın dışarıya taşmaktan pencereyi kaplamasını sağlayın.

4 Renk kutucuklarını düzenleyin

İki adımda doğrudan fotoğraf baskısı

Her zaman en doğru yöntemi kullanmak zorunda değilsiniz. İnce ayarlarla uğraşmak istemiyor ve makinenizden hemen baskı almak istiyorsanız, bir PictBridge yazıcıya ve şu iki ayara ihtiyacınız var.

OPTIME Soldaki orijinal fotoğraf biraz sıcak renkli çıkmış. "Velvia" ayarıyla dönüştürüldükten sonra fotomodelin ten tonları daha doğal görünüyor.

1 RENK PALETİ: Kameranızda RGP renk paletini seçin. Düzenleme istemeyen doğrudan baskı için bu daha uygundur.

2 PROFİL: Kameranız değişik profiller sunuyorsa, doğrudan baskı için en uygun olan profili seçin, hepsi bu kadar!

► Klavyeden [M] tuşuna basarak ya da araç çubuğundaki çizgili kare düğmesine fare ile tıklayarak işaretleme aracını seçin. Daha sonra, farenizle ilk önce QPcard 201'in bir köşesine ve daha sonra saat yönünde veya tersine bir dönüşle bu köşeyi izleyen iki köşeye tıklayın. Üçüncü köşeyi işaretlediğinizde, yazılım otomatik olarak kart çerçevesini ve renk kutucuklarını oluşturur.

Bundan sonra sıra, işin en zor kısmı olan renk kutucuklarının ince ayarını yapmaya geliyor. Daha sonra çekeceğiniz fotoğrafların doğruluğu, çerçevenin resimdeki kartla ne kadar örtüştüğüyle doğrudan bağlantılı olduğundan, kenar noktalarını sürükleyerek bırakarak renk kutucuklarının olabildiğince çerçevelerin içinde kalmalarını sağlayın.

İpucu: Eğer kartınız, fotoğrafta yazılımın gösterdiği çerçevenin tam tersi yöne bakıyorsa, yukarıdaki araç çubuğundan üzerinde iki yeşil ok bulunan 180° döndürme düğmesine basarak seçim çerçevesini döndürebilirsiniz.

da farenin sol tuşu ile araç çubuğunda üzerinde yeşil ok bulunan renk kartı simgesine tıklayın. Açılan pencerede profilinize bir isim vererek devam edin.

İsim verirken profili özetleyen bir isim vermeye çalışın. Eğer "Save the new profile to the disk" seçeneğinin yanındaki kutucuğu da işaretlerseniz, profilinizi istediğiniz zaman diskten tekrar çağırıp uygulayabilirsiniz.

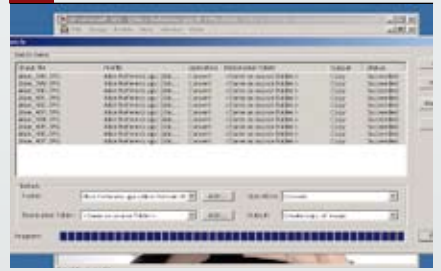
6 Referans fotoğrafını dönüştürün

► Profil oluşturulurken, bazen bir renk bölgesinin çok aydınlık veya çok karanlık olduğu ve bu yüzden değerlendirmeye alınmayacağı uyarısını görebilirsiniz. İlk anda insanı korkutan bir uyarı olsa da, çok fazla aldırmadan işinize devam edebilirsiniz. Sırada işin en heyecanlı kısmı var: Referans resmin dönüştürülmesi. Bunun için araç çubuğunda üst üste iki kart simgesi ile işaretlenmiş olan düğmeye tıklayın. Yeni renk profiliniz doğrudan resme uygulanır.

İpucu: Ayarlanmış fotoğrafınızı "File" menüsündeki "Save as" seçeneğini kullanarak yeni bir klasöre kaydedin. Eğer sadece "Save" seçeneğini kullanırsanız, ayarlanmış fotoğraf orijinal verilerinizin üzerine yazılacaktır.

7 Bütün fotoğrafları dönüştürün

► Bundan sonra sırada bütün fotoğraf serisinin ayarlanması var. Bunun için "File" menüsündeki "Batch" seçeneğine tıklayın. "Add" düğmesine basarak fotoğraf serinizdeki fotoğrafları listeye ekleyin. Bu şekilde fotoğraflarınızı otomatik dönüştürecek fotoğraflar listesine eklemiş olursunuz.

Karşınıza çıkan pencerede yüklediğiniz fotoğrafları yeniden işaretleyin. Bu noktada seçimlerinizi son kez kontrol edin ve gerekirse değiştirin. Seçtiğiniz fotoğraflar elinizdeki tek kopya ise, yeni dosyaların orijinal fotoğraflarınızın üzerine yazılmaması için "Output" altındaki "Create a copy of image" seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun.

Son olarak "Process" düğmesine tıklayın ve arkanıza yaslanıp mükemmel beyaz ayarına sahip fotoğraflarınızın hazır olmasını bekleyin!

İpucu: Bu yöntemi fotoğraflarınızı bir tarayıcı ile tararken de kullanabilirsiniz. Bunun için tarayıcı yazılımınızın otomatik renk düzeltme seçeneğini kapatarak ilk önce QPcar 201'i taramalısınız. Sonrasında istediğiniz tüm resimleri tarayıp ikinci adımda anlatıldığı gibi QPcolorsoft yazılımına düzelttirmeniz yeterli.

5 Bir profil oluşturun

► Bir renk profili oluşturmak için [CTRL] ve [ENTER] tuşlarına basın ya

MONİTÖRÜNÜZÜ AYARLAYIN

Eğer monitör düzgün bir görüntü sunamıyorsa, en güzel resimler bile ne işe yarar ki? Doğru ayarlanmış bir monitör özellikle de resim işiyle uğraşanlar için olmazsa olmazdır. Mükemmel monitör ayarlarına sadece ek donanımlarla ulaşılabilse de, ücretsiz...

Monitörlerde renkleri, kontrastı ve parlaklığı, üzerlerindeki çeşitli düğmeler yardımıyla ayarlayabilirsiniz. Peki ama doğru renk sıcaklığını ve kontrastı neye göre seçmeniz gerektiğine nasıl karar vereceksiniz? İnsan gözü gerçekte neyi görmek isterse onu görür: Beyin renk tonlarını dengeler, gözbebeği büyüyüp küçülerek içeri giren ışık miktarını ayarlar ve böylece parlaklık da ayarlanmış olur.

Bu işe ayıracağınız bütçenin boyutuna göre, istediğiniz ölçekte bir ayar sistemine sahip olabilirsiniz. Monitörünüzün TFT LCD ya da tüplü olması bir şeyi değiştirmez. Hiç para harcamadan tam doğru bir sonuca ulaşmanız mümkün olmasa da, mükemmele oldukça yaklaşabilirsiniz. Monitör ayarınızı para harcamadan nasıl yapabileceğinizi, yandaki "Hızlı çözüm" kutusunda bulabilirsiniz.

Profesyonel sonuçlara ise, ancak monitörünüzdeki renk üretimini ölçen bir donanımla ulaşabilirsiniz. Bu donanımlar ve birlikte gelen yazılımlar, elde

ettikleri renk üretim değerlerini de hesaba katarak monitörünüzün doğru renkleri üretmesi ve bunun gelecekte de böyle devam etmesi için monitörünüze özel bir renk profili oluştururlar.

ColorVision www.colorvision.com, bu konuda uygun bir çözüm sunuyor: 85 Euro karşılığında satın alabileceğiniz Spyder2express yazılımı ve Spyder ölçüm aracı ile monitörünüzün renklerini kontrol altına almanız mümkün. Eğer ayrıntılı seçeneklere ihtiyaç duyuyorsanız, 160 ve 280 Euro değerindeki daha gelişmiş yazılımları da düşünebilirsiniz. Ama sadece kolay ayarlar peşinde koşan dijital fotoğrafçılarsanız, 85 Euro'luk çözüm size fazlasıyla yetecektir.

1 Monitörün temel ayarlarını yapın

► Monitörünüzü ayarlamadan önce ortam koşullarını ayarlamalısınız. Aslında gün ışığı almayan bir karanlık oda, monitörünüz için en mükemmel ortam olurdu. Ama kim bütün gün karanlık

bir odada oturmak ister ki? Bu yüzden monitörünüzün doğrudan güneş ışığı almadığı veya lamba ışığı altında kalmadığı bir yer sizin için en uygun ortam olacaktır. Monitörünüzün parlaklık ve kontrast ayarlarını standart değerlerine getirmelisiniz. Ayrıca Photoshop ile birlikte gelen Adobe Gamma gibi ayarlama profillerini de mutlaka kaldırmalısınız ("Denetim Masası" altında "Adobe Gamma").

2 Spyder ile ayarlayın

► Programı yükledikten ve başlattıktan sonra, Spyder'ı USB bağlantısı üzerinden bilgisayarınıza bağlayın. Daha sonra bu "örümceği" monitörünüz üzerine, belirtilen test alanları üzerine gelecek şekilde asın. Bağlantı kablosundaki ayarlanabilir ağırlık hem TFT LCD hem de tüplü monitörlerde örümceğin istenilen konumda sabit kalmasını sağlar.

Sonrasında program, ayarlama işleminde size adım adım rehberlik edecek. Aslında yazılım ve donanımın yaptığı basittir: Monitörde temel renkler, siyah, beyaz ve gri tonları gösterilirken ölçüm donanımı (teknik adı kolorimetre) monitörünüzün verdiği tepkileri ölçer. İşlem neredeyse otomatik olarak tamamlanır. Toplam süresi yaklaşık 20 dakikadır. İşlem bittiğinde ise monitörünüzde bir referans resim görüntülenir. Burada monitörünüzün ayarlamadan önceki ve sonraki durumunu gözleyebilirsiniz. Daha pahalı olan "Spyder" çözümleri, bu ayarlamaların yanı sıra RGB ön ayarlama, birçok gamma ve

KOLAY KULLANIM Kalibrasyonun sonunda ColorVision Spyder yazılımı, hızlı bir "önce-sonra" karşılaştırması sunuyor, böylece yeni renk profilinin etkisi görebiliyorsunuz.

ÖRÜMCEK İŞ BAŞINDA Colorimetre (renkmetre) monitörün ortasına sabitleniyor. Spyder, kalibrasyon için ekrana mümkün olduğunca yakın durmak zorunda.

renk sıcaklık ayarlamalarıyla monitörün dış ortam ışığına göre ayarlanması gibi seçenekler de sunar.

3 Renk profilini uygulayın

► Bütün renk değerleri ölçüldükten sonra, Spyder yazılımı otomatik olarak bir renk profili oluşturur ve bunu sisteminizin standart profil klasörü altına kaydeder. Bu profili kullanabilmeniz için, öncelikle onu etkinleştirmelisiniz. Bunun için ilk önce “Denetim Masası”na, oradan da “Görüntü” menüsüne girin. Buradan “Ayarlar” sekmesine gelerek “Gelişmiş” düğmesine basın. Karşınıza çıkan pencereden “Renk yönetimi” sekmesine gelerek aşağıdaki “Ekle” düğmesine basın. Ekranı gelen diyalog penceresinden renk profilinizi seçin ve bir önceki pencereye döndüğünüzde bu profili varsayılan olarak atayarak pencereleri kapatın.

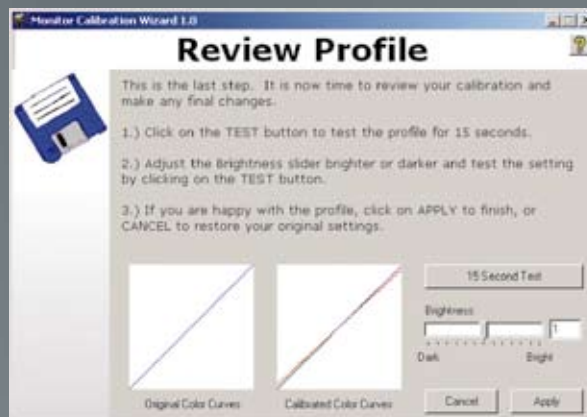
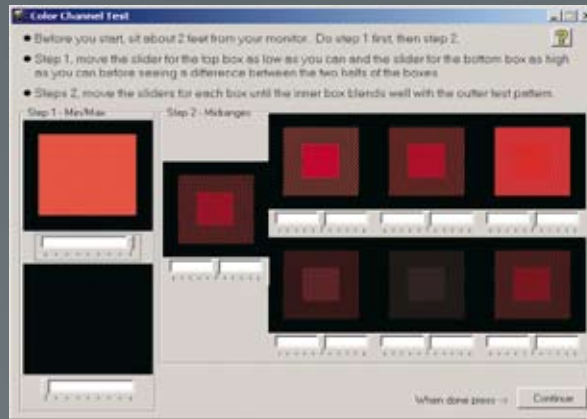
Dikkat: Fotoğraflarınız ayar işleminde sonra güzel gözükmez. Çoğu monitör üreticisi, monitörlerini yüksek kontrastlarla ve parlak renklerle sınırlandırır. Bu şekilde görüntü canlı ve güzel gözükür, ama aslında renklerin gerçek renklerle alakası yoktur. Bu yüzden ayarlardan sonra, alışana kadar renkler ve fotoğraflarınız size biraz cansız ve soluk gözükabilir.

4 Düzenli ayar yapın

Sürekli olarak mükemmel renklere sahip olmak istiyorsanız, ayarlama programında hangi periyotlarda ayarlama işlemini tekrarlamak istediğinizi seçebilirsiniz. Bu şekilde ayarlama programının hatırlatma özelliği size istediğiniz bir süre sonra haber vererek monitörünüzdeki değişikliklerden doğacak renk değişimlerini düzeltme şansı verir. Günlük ayarlama periyodu bir hobi fotoğrafçısı için biraz aşırıdır; hele ki modern TFT LCD monitörlerin artık eski ve tüplü monitörlere göre daha kararlı olduğunu göz önüne aldığımızda... Aylık periyotlar ise sürekli doğru renklere sahip olmak için gereklidir.

Freeware ve gözle kalibrasyon

Küçük bir ücretsiz yazılımla, monitörünüzü ölçüm donanımı olmadan da doğru bir şekilde ayarlayabilirsiniz. Monitor Calibration Wizard'ı ücretsiz olarak internetten indirebilirsiniz: www.hex2bit.com/products/product_mcw.asp Yaklaşık beş dakikada bu sayede monitörünüz için bir renk profili oluşturabilirsiniz.

1 MONİTÖ AYARLARININ KONTROLÜ:

Kalibrasyondan önce monitörünüzü fabrika ayarlarına geri almalısınız. Mümkünse 6500 Kelvin değerinde ortalama bir renk sıcaklığı ayarlayın. Ayrıca sistem ayarlarında (Denetim Masası – Görüntü – Ayarlar ile) yeterince yüksek bir renk derinliğinin ayarlı olup olmadığını kontrol edin. 24 veya 32 bit doğru değerlerdir.

2 PARLAKLIK VE KONTRAST AYARI:

Monitor Calibration Wizard, ilk adımda ekranınız için iyi kontrast ve parlaklık değerleri bulmaya çalışır. İlk başta On-Screen menüsündeki iki ayar çubuğunu da orta seviyeye ayarlayın. Daha sonra buradan hareketle, beyaz alan daha parlak olmayıncaya kadar monitörün kontrastını artırın. Parlaklık değerini de, siyah renkler siyah olarak görünene kadar değiştirin.

3 RENK DEĞERLERİNİ KİŞİSELLEŞTİRME:

Sonraki üç adımda her bir renk kanalı için değerleri ayarlayabilirsiniz. Kırmızı, yeşil ve mavi için ayarlar şu şekilde: Öncelikle her iki alanın altındaki ayar çubuklarını, ortak bir renkli alan görünene kadar sola doğru çekin. Sağdaki yedi tane alanda ise, içerdeki bölüm çerçeveye birleşiyor gibi görünmelidir. İpucu: Bunları ayarlarken gözlerinizi dört açın.

4 RENK PROFİLİNİ ETKİNLEŞTİRME:

»Review Profile« penceresindeki Test düğmesiyle profili test edebilirsiniz, böylece sihirbaz kaybolacak ve kalibrasyon sonucunu değerlendirebilirsiniz için size 15 saniye süre verecektir. Eğer ayarlar parlak kaçarsa bunu Brightness altında düzeltebilirsiniz. Apply düğmesine tıkladığınızda başa dönüp profili kaydedebilirsiniz: Profil adını girip Save düğmesine tıklayın.

BİLGİSAYAR BAŞINDA AYAR

Fransız bir yazılım şirketinin ürettiği ilginç program, daha önce varolan fotoğraflarınızın ayarlanmasında veya QPcard çözümünü kullanamayacağınız noktalarda renk üretimini kolayca kontrol etmenizi sağlıyor.

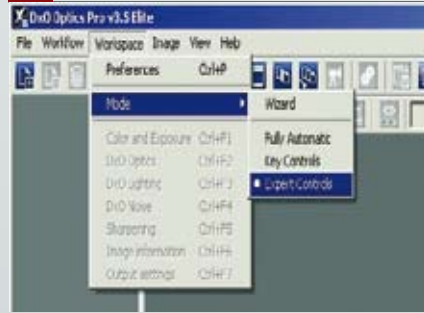
Paris kökenli DxO Optics Pro, dijital fotoğraflardaki her türlü ayarlama ve iyileştirme işlemlerini yapabilen dikkat çekici bir yazılım. Bu yazılımdan faydalanan kullanıcıların yorumları ise, ilginin karşılıksız olmadığını kanıtlıyor: Yaklaşık altı aydır DxO Optics Pro kullanan kişilerin yüzde 80'i yazılımdan çok memnun.

Bu yazılımı bu kadar özel yapan, birçok farklı kamera ve objektif modülünün ortak çalışması ile her türlü kamera

değişen içerdikleri modüller.

Hangi sürümün sizin için en uygun sürüm olduğunu www.dxo.com/en/photo adresinden öğrenebilirsiniz. Ayrıca yazılımın deneme sürümünü veya satın aldıktan sonra tam sürümünü de bu siteden indirebilirsiniz.

1 Çalışma modunu belirleyin

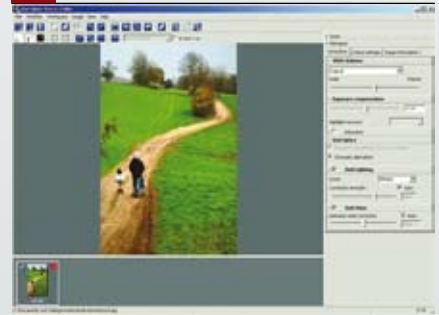

► Sihirbazı geçip DxO yazılımını çalıştırdığınızda, karşınıza üç farklı çalışma modu seçeneği çıkacak. "Workspace > Mode" yolunu izleyin ve seçeneklere ulaşın.

İlk seçenek, çoğu fotoğrafta en iyi sonuçları veren ve bütün fotoğrafları yazılımın otomatik olarak düzeltilmesini sağlayan tam otomatik mod (Fully Automatic), ikincisi temel ayarları içeren "Key Controls", üçüncüsü ise biraz daha ileri kullanıcılara önerilen ve otomatik düzeltme sırasında kullanıcıya daha fazla etki olanağı tanıyan ileri moddur (Expert Mode).

Yazının ilerleyen bölümlerinde, daha çok bütün ayarların kullanıcı tarafından girilebildiği uzman modu üzerinde duracağız. Ancak şimdilik sadece temel ayarları barındıran "Key Controls" satırını işaretleyin.

2 Fotoğraf serinizi açın

► Fotoğraflarınızı, bulundukları klasörden sürükleyip yazılımın arayüzü üzerine bırakarak veya [CTRL]+[Q] tuş kombinasyonunu kullanarak açın. Yazılımın arayüz yerleşimini beğenmezseniz, "View > Layout" yolunu izleyerek değiştirebilirsiniz. Örneğin küçük resimlerin altta, üstte ya da yanda gösterilmelerini sağlamanız mümkün. Yüklenmiş bir fotoğrafı tam boyutta görmek için tek yapmanız gereken, fotoğrafa fare ile çift tıklamak.

3 Beyaz dengesini ayarlayın

► İşe ilk önce beyaz dengesini ayarlayarak başlayın. Birincil düzeltmeler için "White Balance" ve "Exposure Compensation" ayar çubuklarını kullanabilirsiniz. Buna alternatif olarak, açılır listeden belirli bir ayar da belirtebilirsiniz.

DXO OPTICS PRO Dijital ayarları barındıran fotoğraflarınızı geliştiren bir yazılım.

ve objektif ile çekilmiş resimleri, bu donanımların özel hatalarını da dikkate alarak düzeltmesi.

Yazılımın üç farklı sürümü bulunuyor. Bunlardan ilki olan ve yaklaşık 75 Euro'ya satılan "Starter" sürümü değişebilir bir merceği olmayan kompakt kamera sahipleri için düşünülmüş. 145 Euro'ya satılan "Standard" sürüm ise amatör DSLR kullanıcılarına hitap ediyor. En üst sınıfa hitap eden "Elite" ise, mevcut tüm modülleri içeriyor ve 290 Euro karşılığında profesyonellere uygun çözümler sunuyor. Aslında bütün bu sürümlerin çalışma prensipleri aynı; tek

MAKSİMUM EFEKT Yanlış beyaz dengeli ve aşırı gölgeli (üstteki resim) bir fotoğraftan da, tüm parametreleri en iyi şekilde kullandığınızda, DxO Optics Pro ile iyi sonuçlar alabilirsiniz (alttaki resim). Yazılım bu sayede hemen her fotoğrafı kurtarabiliyor.

Ama genel olarak bu ayarlar sadece kaba düzeltmeler için uygundur. Daha ince ayarlar için bir sonraki adımda açıklayacağımız büyüteç işlevi uygun olacaktır.

4 Renk tonunu tam olarak ayarlamak

► Sağdaki araç listesinden “Zoom” satırına tıklayarak, yukarıdaki resimde olduğu gibi iki önizleme penceresini de açın. Daha sonra, yukarıdaki araç listesinden pipet şekilli araca tıklayın. Bundan sonra fare imlecinizi önizleme penceresine getirdiğinizde, imleciniz pipet şeklini alacaktır.

Pipet aracını seçtikten sonra, fotoğrafınızda olabildiğince beyaz bir nokta arayın ve burayı tıklayın. Yukarıdaki önizleme pencerelerinden sağdaki yeni renk tonu ve beyaz ayarıyla fotoğrafınızın nasıl gözükeceğini, soldaki ise o an nasıl gözüktüğünü gösterir. Eğer seçtiğiniz tonu beğenmezseniz, başka bir noktaya tıklamanız yeterli olacaktır.

5 Karanlık bölgelerin tonunu açın

► Şimdi “Expert Mode”a geçin. Örnekteki fotoğrafta bazı bölgeler gölgede kalmış. DxO bu soruna da bir çözüm üretiyor: Zaten parlak olan bölgelere dokun-

madan sadece istediğiniz karanlık bölgelerin aydınlanmasını sağlayabilirsiniz (DxO Lightning sekmesini açın). Aydınlatma gücünü üç farklı seviyede ayarlanmış yazılım seçeneklerini kullanarak yazılıma bırakabilir ya da ayar çubuğunu kullanarak kendiniz yapabilirsiniz.

6 Objektif hatalarını düzeltin

► Hiçbir kamera ya da hiçbir objektif tamamen düzgün bir fotoğraf vermez. Ama sorun değil: “DxO Optics” sekmesindeki ayarlar bu sorunu da hallediyor. Uygun kamera ve objektif modüllerini yükleyerek bu hatalardan kurtulabilirsiniz. Artık önemli bütün düzeltmeleri yaptığınıza göre, fotoğrafınızı istediğiniz gibi saklayabilirsiniz. Daha sonra, yaptığınız bu değişikliklerin diğer fotoğraflarınıza otomatik olarak uygulanmasını sağlayabilirsiniz. ■

Photoshop otomasyonları

Photoshop, bazı otomatik resim iyileştirme araçlarıyla birlikte geliyor. Bunlarla uzun uzadıya ayarlamalara gerek olmaksızın, çok sayıda motifte iyi sonuçlar alabilirsiniz. Tüm otomasyonları araç çubuğunda *Image - Adjustment* altında bulabilirsiniz.

1 ORJİNAL: Fena değil, ama daha iyi olabilir. Resim derinlik olmadan ve yanlış renklerle zayıf görünüyor.

2 TONDEĞERİ: *Auto Level* ile her bir renk oranının daha iyi dağıtılmasını sağlayıp derinlik kazandırabilirsiniz.

3 KONTRAST: *Auto Contrast* ile her bir renk oranının daha iyi dağıtılmasını sağlayabilirsiniz. Resim derinlik kazanacaktır.

4 RENK: *Auto-Color* sayesinde resimlerin renkleri gerçeğine uygun olarak daha doğru görünecektir.

Sosyalleşeyim derken

Popülerliği giderek artan sosyal ağ sitelerine üye olmadan önce mutlaka dikkat etmeniz gereken noktaları açıklıyoruz.

Yeni arkadaş edinmek, eski dostları bulmak için sosyal ağ sitelerinden kimliğinizi, hatta ilgi alanlarınızı paylaşmak ilk başta iyi bir fikir gibi görünebilir. Peki, ya bu bilgiler aleyhinize kullanılırsa? Sosyal ağlarda kol gezen binbir türlü tehlikeyi ve bunlardan nasıl sakınabileceğinizi anlatıyoruz. Sizin de mi bir sosyal ağ sitesinde profiliniz var? Öyleyse siz de cinsel sapıklara ya da dolandırıcılara bilgilerinizi gümüş tabakta sunmuş olabilirsiniz. Dahası, siz bu satırları okurken bile bir yabancı sizin kimliğinizi çalmış ve internette geziniyor olabilir!

Sosyal ağ sitelerinin eski dostlarla iletişim kurmak ve ilgi alanları sizinkilerle ortak birilerini bulmak için harika bir çözüm olduğunu kabul ediyoruz. Ne

var ki birçoğu pek az mahremiyet seçneğine sahip olan, bazıları ise hiç olmayan bu siteler çoğu zaman tüm kişisel bilgilerinizi gözler önüne seriyor ve bu tehlike yüzünden de dikkatle kullanılmalı. Peki, bir yandan bu siteleri kullanmaya devam edip çevrimiçi avcılara yem olmamak için ne yapmalı? Yazımızın geri kalanında sosyal ağ sitelerinde karşılaşacağınız tehlikeleri ve hem bu tehlikelerden kaçınmanızı hem de korkusuzca, serbestçe arkadaş bulmanızı sağlayacak ipuçlarını anlatacağız.

PROFİL BİLGİLERİ

Göndermeden önce bir kez daha düşünün

Sosyal ağ sitelerinin büyük kısmı, daha

kayıt yaptırdığınız anda sizden profil yaratmanızı isteyecektir. Bu profile adınız, ilgi alanlarınız ve hobileriniz gibi temel bilgileri girmeniz istenebilir. Bunun dışında, adres ya da telefon numarası gibi ayrıntılar da sorulabilir. Gön-derdiğiniz bu bilginin dostlarınızın sizi hemen tanımasına ve benzer ilgi alanlarına sahip kişilerin sizi bulmasına yardım etmesi güzel bir şey. Ancak kendiniz hakkında çok fazla bilgi ifşa etmek, kötü niyetli kişilerin sizi çevrimiçi cinsel taciz kurbanı yapmasına yol açabilir. Adres kısmında gerçek adresinizi girmeniz bu kişileri kapınıza kadar davet edebilir.

Bunu önlemek için yapabilecekleriniz var. Herhangi bir sosyal ağ sitesinde profil yaratmadan önce, aranan bilgilere

bakin. Bilgi girmek istemediğiniz alanları boş bırakmanız şart değil, gerçek ayrıntıları kısmen yansıtan bilgiler de girebilirsiniz. Mesela bulunduğunuz yer kısmına ülke ve şehir bilgisi girmeniz insanların nereli olduğunuzu anlamasına yetecektir. Gerçek adınızı değil de sırf çevrimiçi dünya için yarattığınız bir adı ya da bir takma adı kullanmanızı da tavsiye ediyoruz. Dikkatli olmanız gereken diğer bir konu da kendinizin ve arkadaşlarınızın cinsel bakımdan kışkırtıcı fotoğraflarını göndermemek. Bu fotoğraflarda arka planlara dikkat edin. Fotoğraflar bilindik bir okulda, üniversitede ya da popüler bir alışveriş merkezinde mi çekilmiş? Birileri yapbozun parçalarını birleştirerek nerede oturduğunuzu ya da vakit geçirdiğinizi bulmak için bu bilgileri kullanabilir.

Dikkat edilmesi gereken bir başka nokta da yakın arkadaşlarınızın sayfalarında bırakacağınız özel bilgilerin yüzlerce meraklı göz tarafından okunabileceği. Bu da sosyal planlarınızı ve diğer tasarılarınızı sadece haberdar olmasını istediğiniz kişinin değil, herkesin öğrenmesi anlamına geliyor. Eğer başkalarının etkinliklerinizi gün be gün öğrenmesini istemiyorsanız siz iyisi mi arkadaşlarınıza telefon edin ya da planlarınızı e-postayla yapın.

TEHLİKE

Bilmediğiniz dosyaları indirmekten kaçının

Çoğu zaman, sosyal ağ üyeleri birbirlerine görünürde tehlikesiz olan ve şüphelenmeniz için hiçbir gerekçe olmayan dosyalar gönderir. NCSA (Ulusal Siber Güvenlik Birliği) sponsorluğunda 2006 yılında ABD'li yetişkinler üzerine yürütülen bir araştırma, sosyal ağ sitelerini kullananların %83'ünün, bu sitelerde yer alan bilinmeyen dosyaları kişisel bilgisayarlarına yüklemeye hazır olduğunu ortaya koydu. Bu dosyalar çoğu aman zararlı olma potansiyeli içeren, yararlı program kisvesi altında bulunan zararlılar. Bazıları çevrimiçi dünyada her adınızı kaydeden ve mahremiyetinize el

BAĞLANTILAR Bilinmeyen bağlantılar, virüslerin ve casusların PC'nize girmesine neden olabilir.

uzatan, bilgisayar kaynaklarınızı isteminiz dışında kullanan casuslar içerebiliyor. Bu yüzden ne indirdiğinize dikkat edin ve şayet bir dosyayı indirmek zorundaysanız, öncelikle virüse karşı tarama yapın. Bu programların birçoğu veri hırsızlarının bilgisayarınızda depolanmış kişisel bilgileri (kredi kartı ayrıntıları, önemli parolalar, sosyal güvenlik numaraları) çalmasına olanak tanıyor. Google'ın popüler sosyal ağ sitesi Orkut, kullanıcıların defterlerinde yayımladıkları hiçbir bağlantıya tıklanmaması, bunun kişisel bilgilerini ve mahremiyetlerini tehlikeye atabileceği uyarısında bulunuyor.

UYGULAMALAR

Üçüncü parti uygulamaları gözünüz kapalı eklemeyin

Çevrimiçi yemek savaşları ya da zombiye dönüşmek keyifli, değil mi? Sosyal ağ siteleri sayesinde üçüncü parti yazılım geliştiriciler de kullanıcı tabanını genişletmek için yaratıcı uygulamaları ardı ardına çıkarıyor. Facebook, Friendster ve Zorpia üzerinde sosyalleşme amaçlı sayısız uygulama bulunuyor. Zengin özelliklerle donatılmış bu siteler büyük eğlence kaynağı olsa da, sundukları üçüncü parti yazılımlar kurulmadan önce bir kez daha düşünülmeli. Bu uygulamalar kişisel bilgilerinize erişebiliyor mu? Birçok site bu yazılımlara dair güvence vermeyi reddediyor ve eklemenden önce özen gösterme sorumluluğunu kullanıcıya yığıyor. Bu yazılımların

Sosyal ağlarda ne yapmalı ne yapmamalı

Yapılacaklar

- ▶ Bu sitelerdeki kişilerin göründükleri gibi olmayabileceğini aklınızda tutun.
- ▶ İnternetteki tehditleri çocuklarınızla konuşun.
- ▶ Bilgisayarınızda daima bir yığın posta filtresi, virüs tarayıcı ve güvenlik duvarı olsun.
- ▶ Çocuğunuzun web'deki etkinliğini takip edin.
- ▶ Şüpheli davranışları yetkililere bildirin.
- ▶ Suç içeren davranışları civarınızdaki kolluk kuvvetlerine bildirin.
- ▶ Potansiyel işverenlerin gönderdiklerinizi bir gün okuyabileceğini hep hatırlayın.
- ▶ Bir siteye kişisel bilgi giriyorsanız URL kısmında "https" satırını arayın.
- ▶ Sanal sosyal ağların gerçek hayattaki sosyalleşmenin yerini alamayacağını hiç unutmayın.

Yapılmayacaklar

- ▶ Ailenizin ve arkadaşlarınızın fotoğraflarını yüklemeyin.
- ▶ Gerçek adınızı vermeyin.
- ▶ Temas bilgilerinizi profilinize girmeyin.
- ▶ Ev ve iş adreslerinizi açıklamayın.
- ▶ Okuduğunuz okul ve bölüm bilgilerinizi paylaşmayın.
- ▶ Randevularınızı ve planlarınızı internetten duyurmayın.
- ▶ İş arkadaşlarınızı çevrimiçi hayatınıza davet etmeyin.
- ▶ BT departmanının tüm web etkinliğini görebildiğini unutmayın.
- ▶ Dosya eklerine tıklamayın. Dolandırıcılık amaçlı e-postaları www.fraud.org adresine şikayet ettikten sonra silin.
- ▶ Gerçek hayatta etmeyeceğiniz lafları etmekten sakının.
- ▶ Haber gruplarında ya da halka açık forumlarda kredi kartı bilgilerinizi paylaşmayın.

kişisel bilgilerinize erişmesini nasıl engelleyebileceğinizi öğrenin. Herhangi bir sosyal ağ sitesine kaydolmadan önce sözleşmeyi okuyarak kişisel bilgilerinizin üçüncü şahıslara satılmadığından emin olun. Kapılarınızı reklâmlara ve casus yazılımlara kapalı tutmak için de eklediğiniz uygulama sayısını sınırlayın.

GİZLİLİK

Gizlilik ayarlarını geç olmadan yapın

Bazen kişisel bilgilerinizi dünyanın diğer ucundaki arkadaşlarınızla paylaş-

Siber zorbalık nedir?

Siber zorbalık internetten gerçekleşen taciz olaylarında kullanılan bir terim. Siber zorbalık, kötü amaçlı forum mesajlarını, sohbet odalarında başkalarına isim takmayı, web sitelerinde sahte profiller oluşturmayı ve kurbanın moralini bozmak için kötücül e-postalar göndermeyi kapsıyor. Çoğu siber zorba, tehditkâr mesajlar ve sesli mesajlar gibi yüksek teknolojiye zorbalık yöntemlerini de kullanıyor.

Çoğu zaman kişilerin fotoğrafları rızaları dışında yayınlanıyor ve bunun amacı alaya almak veya dalga geçmek oluyor. Örneğin fotoğraflar bir kişiyi utandırmak amacıyla "seksi mi değil mi" tarzı kamuoyuna açık sitelere gönderilebiliyor. Ya da kişinin itibarını sarsmak amacıyla üzerinde fotoğraf düzenleme yazılımlarıyla oynanmış tehditlerle ya da kendilerine zarar verme tehdidinde bulunan e-postalarla rahatsız ediliyor. E-postalar genelde rasgele hesaplardan gönderiliyor ve suçluların takibini güçleştiriyor. Siber zorbalık genelde göze kestirilen bir kişiye yönelse de, birçok ülkede ciddi bir suç sayılıyor ve kanunlar önünde cezalandırılmaya açık.

Eğer bir siber zorbayla karşı karşıysanız şunları yapın:

- ▶ Hiçbir koşul altında yanıt vermeyin.
- ▶ Eğer zorba belirli bir kimlik kullanıyorsa, bu kişiden gelen e-postaları ve iletileri engelleyin.
- ▶ Belirli sözcükler içeren iletileri doğrudan silen web ve e-posta filtreleri kullanın.
- ▶ Eğer adınıza sahte bir profil yaratıldıysa hemen o siteden kötüye kullanım bildiriminde bulunun.
- ▶ Eğer yaşıınız küçükse hemen okul yetkililerini ya da velilerinizi haberdar edin.

mak isteyebilirsiniz. Muhtemel güvenlik riskleri yüzünden bu serbestinin elinizden alındığını düşünmeyin sakın. Tüm yapmanız gereken, sosyal ağ sitenizin güvenlik ayarlarını, bilgilerinizi sadece dostlarınızın ve belirli kullanıcıların görebileceği şekilde belirlemek. Facebook kullanıcıları başkalarının profillerinde neyi görebileceklerine karar verebiliyor ve bu bilgiler konusunda çok seçici davranabiliyorlar. Fotoğraflarını hangi

GİZLİLİK Facebook, kullanıcı bilgilerinizin üçüncü şahıslara ve rilmeyeceğini söylüyor.

dostlarının görebileceğinden tutun da tüm arkadaşlarla paylaşılmayacak bilgilere kadar belirtmek mümkün. Orkut da kullanıcıların fotoğraflarını ve yazılarını sadece arkadaş listesindekilerle paylaşmasına izin veriyor.

Bununla beraber kullanıcılar hiçbir zaman unutmamalı ki gizli kalması ve sadece belirli kişilerin görmesi gereken bilgiler, bu bilgileri görebilen arkadaşlar ya da sitenin sahipleri tarafından ifşa edilebiliyor. Örneğin MySpace, kullanıcılara, siteye yüklenen her şeyin tüm kullanım haklarını veriyor. Bununla birlikte Facebook, Orkut ve hi5 gibi çoğu sosyal ağ sitesinin son kullanıcı sözleşmelerini okuduğunuzda bu sitelerin kullanıcının gönderdiği her şeyi sahiplendiğini görüyorsunuz. Facebook "Diğer Uygulamalar için Gizlilik Ayarları" kısmında, bilgilerin hiçbir şekilde üçüncü parti uygulamaya geliştiricilere satılmadığını söylerken, sitede yer alan her bilginin kendi amaçları doğrultusunda kullanılabileceğini de ekliyor. Bu da siteye yüklediğiniz her şeyin Facebook'un malı olduğunu ve sizden izin almadan, site sahiplerinin isteği doğrultusunda kullanılabileceğini gösteriyor.

Diğer yandan, sosyal ağ sitesi Zorpia, üçüncü şahısların ve reklâm verenlerin kullanıcıların kişisel bilgilerine asla erişemeyeceğini garanti ediyor. Fakat tüm gizlilik politikasını okuduğunuzda, bu politikanın her an site sahipleri tarafından değiştirilebileceğini, bundan kulla-

SÖZLEŞME Lisans sözleşmesinde, kullanıcının sahiplik haklarını devrettiği yazılı.

nıcının haberdar edilmeyeceğini öğreniyorsunuz ve bu sitenin de güvenlik bakımından yukarıdakilerden farkı kalıyor.

Bu yüzden internete ne yüklediğinize dikkat etmeniz ve bilgilerinizi paylaşırken ipin ucunu kaçırmamanız gerekiyor. Bunun için en iyi önlem, Yahoo'nun Flickr'ı gibi kullanıcılara kesin gizlilik sunan bir çevrimiçi fotoğraf galerisi kullanmak. Hatta uzaklarda yaşayan dostlarınız ve aile üyelerinizle bilgi paylaşmak istiyorsanız ve kesin gizliliğe ihtiyacınız varsa, paralı servisleri tercih edebilirsiniz.

GÜVENLİK

Özel güvenlik araçlarını kullanın

Sosyal ağ sitelerinin büyük kısmı 13 yaşın altındaki çocukların üyeliğine izin vermiyor. Ne var ki internetin yarattığı kimlik belirsizliği, bu sitelere kaydolun çocuk sayısının giderek artmasına yol açıyor. Dolayısıyla çocuklar, kendilerini yakalanma riski olmaksızın taciz edilebilir sapıkların kurbanı olabiliyor. Bunu engellemenin yolu, WebWatcher ve SpectorPro gibi internet gözetleme araçlarını kullanmak. Windows Vista kullanıcıları bu yazıdaki basit atölye sayesinde belirli kullanıcılar için ebeveyn denetimlerini nasıl etkinleştireceklerini öğrenebilirler. ■

Barış Emre Alkim, balkim@chip.com.tr

Vista'yla sanal ebeveyn denetimi

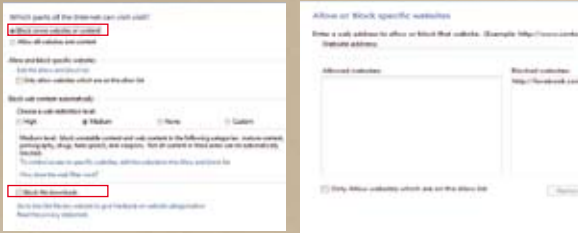
Eğer ailenizdeki küçüklerin internette kol gezen kurtlara yem olmasını istemiyorsanız Windows Vista'daki ebeveyn denetimlerini bir deneyin. Bu özellik, güvensiz saydığınız web sitelerine erişimi engelliyor. Bu özelliği kullanmak için öncelikle *Start'a* basın. *Start Menu Search Box'tan Parental Controls* yazıp [Enter]a basın. *User Account Control* diyalog kutusu açıldığında *Devam'a* tıklayın.

1 Vista Parental Controls ile varsayılan kullanıcı için ebeveyn ayarlarını yapabilirsiniz. *Create a new user account* ile çocuğunuz için ayrı bir hesap yaratın.

2 Şimdi çocuğunuzun PC'yi nasıl kullanacağını gösteren bir sayfa açılacaktır. Burada, *Parental Controls* kısmından *On, enforce current settings'e* ve *OK'e* tıklayın.

3 Çocuğunuzun bu hesaptan internetin hangi kısımlarına ulaşabileceğini belirlemek için *Block some websites or content* seçeneğine tıklayın. Dosya indirmesini engellemek için *Block file download'a* basın.

4 Web sitelerini engelleyebileceğiniz ya da serbest bırakabileceğiniz bir sayfa açılacaktır. *Blocked website* kısmından, engellemek istediğiniz web adresini girin. Örneğin www.facebook.com yazıp *OK'e* basın.

5 Engellediğiniz siteye çocuğunuzun hesabından erişmeye çalışın. Sayfanın açılmadığını göreceksiniz ve Windows'un ebeveyn denetiminin bu sayfaya erişimi engellediğini belirten bir mesaj karşınıza çıkacak.

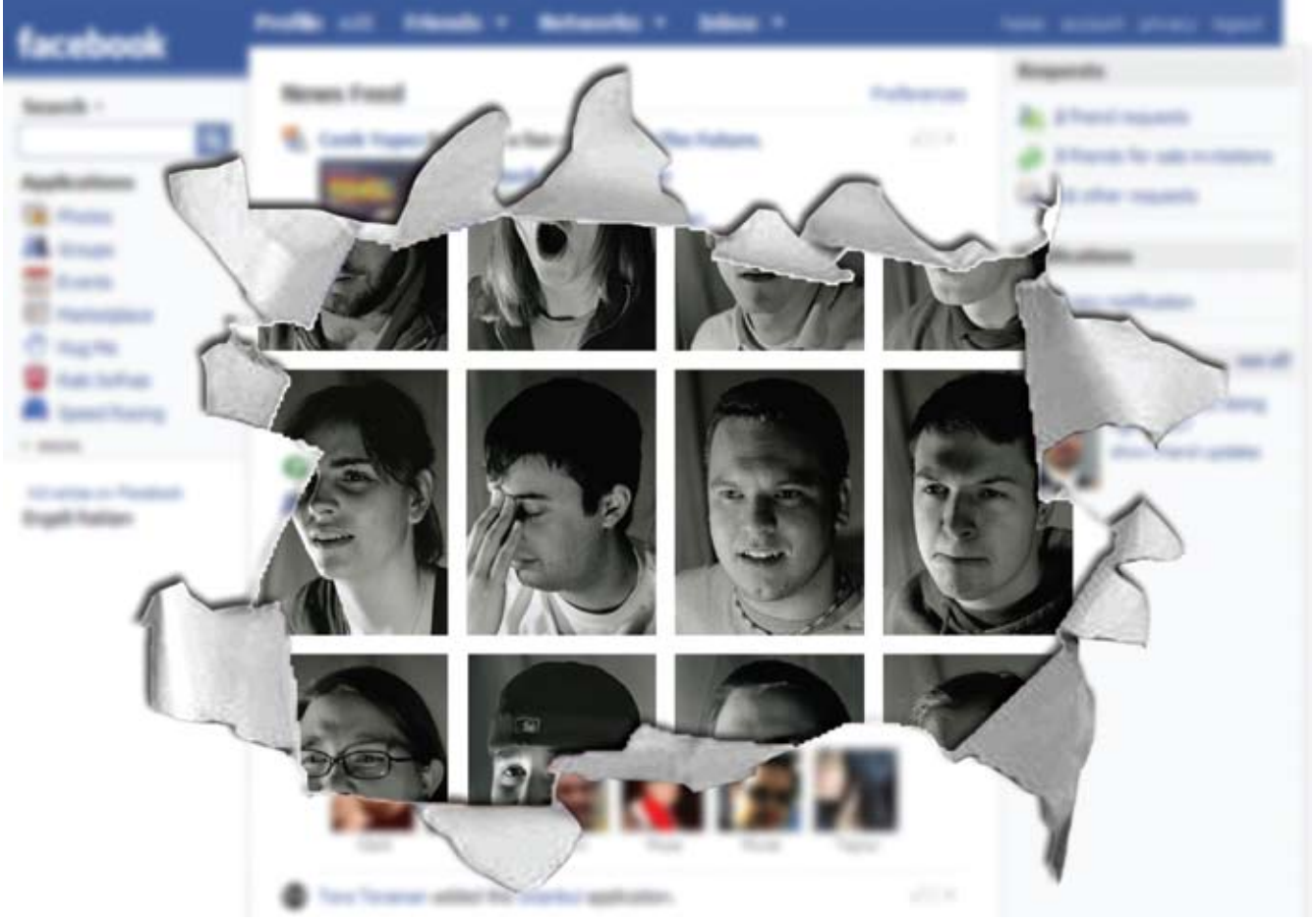
Bigboy Technologies
marka ürünler,
orijinal **SAMSUNG**'tur.

TÜRKİYE TEK YETKİLİ DAĞITICISI:

ASNET

www.asnet.com.tr

Facebook tehlikede

Ne kadar gizleseniz de özel bilgileriniz, Facebook'ta tamamıyla açık. Birkaç basit yöntemle sakladığınız her şey gün ışığına çıkıyor.

Facebook her geçen gün artan üye sayısına ev sahipliği yapıyor. Artık arkadaşlarımızla görüşmek, çekilen fotoğraflara yorumlar atmak, birbirimize fikirlerimizi sunmak için diğer bütün internet uygulamalarıyla rekabet halinde. Ancak görünen o ki, Türkiye'de daha yeni yeni yerleşmeye başlayan bu popüler yazılımın pek çok açığı var.

Facebook'taki açıkları daha iyi anlayabilmek için iki kavrama değinmekte yarar var: Bunlardan ilki "ID", diğeri ise "network". ID Facebook'a her üye olan kullanıcıya verilen sıra numarasıdır. Üye olduğunuz tarih ne kadar eski ise bu numara o kadar küçük olacaktır. Örneğin site kurucusu Mark

Zuckerberg'in ID'si yani sıra numarası 4'tür. Facebook Türkiye'de yayılmaya başladıktan sonra siteye üye olan Bugra AYAN'ın ID'si 677609740'dır. Bir kişinin ID'sini bulmak ise çok kolay. ID'sini bulmak istediğimiz kişinin adını "Search" kutusunda aratabiliriz. Karşımıza hesabı çıktıktan sonra sağ tarafta *Send Message*, *Friends*, *Poke*, *View Friends*, *Add to Friends* seçenekleri çıkacaktır. Bu kısa yolların üzerine fareyle gelince, web tarayıcımızın durum çubuğunda gidilecek adreslerin sonunda "id=üyeidsiolannumara" şeklinde kısayollar oluşur. Örneğin Bugra AYAN adlı kullanıcı için id=677609740 şeklinde kısayol oluşacaktır.

İşte ID dediğimiz kavrama bu şekilde ulaşabiliyoruz. Bir kişinin ID'sini bildikten sonra şimdi anlatacağımız açıkları çok daha kolay anlayabiliriz. İkinci kavram ise network (ağ) kavramıydı. Network sizin bulunduğunuz ülke, çalıştığınız şirket, bitirdiğiniz veya okuduğunuz okul için özelleşmiş gruplardır. Network bir tür ortak nokta olduğu için Facebook, bazı özellikleri kişinin bağlı olduğu network'teki üyelerin görebileceği şekilde kodluyor.

Photo Comment [Yorum Açığı]

Daha önce yayınladığımız açıklarda güvenlik düşüklüğünü kullanarak batch download metodu ile olasılık çözme

gibi yöntemler anlatmıştık. Photo Comment ise Facebook'ta karşımıza çıkan bir kodlama açığı. Bu açık sayesinde, bir kişinin eğer profili kendi bağlı bulunduğu network'e açıksa veya kişi hiç bir network'e üye değilse; kişinin fotoğraflarına yapılan yorumlara ve fotoğraflarına bakabilirsiniz. Aynı anda binlerce network'e bağlı gözükebilirsiniz. Açık için kullanacağınız adres ise http://www.facebook.com/photo_comments.php?id=. Tek yapmanız gereken burada "id=" kısmından sonra kişinin ID numarasını yazarak, oluşan kısa yolu web tarayıcınızda görüntülemek. Örneğin site yöneticisi Mark Zuckerberg'in basına verdiği fotoğrafları görüntülemek için San Francisco network'üne giriş yapmamız gerekiyor. Fakat buna hiç gerek kalmadan http://www.facebook.com/photo_comments.php?id=4 kısa yoluna tıklamanız yeterli. Artık istediğiniz kişinin resimlerine ve resimlerine yapılan yorumları görebilirsiniz.

View Friends [Arkadaş Listesi Açığı]

Arama sonuçlarında gördüğümüz gibi bazı kullanıcılar View Friends özelliğini kısıtlamış durumda ve arkadaşlarının listesini göremiyoruz. Bu sorunun üstesinden bilimiz ve profesyonel Facebook kullanımımız ile gelebiliyoruz. Yukarıda anlattığımız Photo Comment açığı ile kişinin herhangi bir resmine tıklıyoruz. Resim açıldıktan sonra Tag This Photo diyerek resmin üzerinde bir yere tıklıyoruz. Karşımıza küçük bir kutu açılıyor ve kişinin arkadaş listesi yükleniyor. Bu şekilde kişinin arkadaş listesine ulaşabiliyoruz.

Super Wall [Super Wall Açığı]

Eğer kişi profilini gizlemişse ve arkadaşlarını görmemizi de engelliyorsa, sıradan bir kullanıcı için kişi hakkında tek ulaşabileceği bilgi, Facebook'a üyeliği ve eğer eklemişse kişisel resmidir. Bu kısıtlı durum Super Wall açığı ile aşılabiliyor. Super Wall, yüz binlerce Türk kullanıcının kullandığı ve genelde siyasi - ideolojik videoların arkadaşlara yol-

landığı bir uygulamadır. Bir açık sayesinde, istediğimiz kişinin, güvenlik ayarlarını maksimumda tutsa bile, Super Wall uygulamasına girebiliyoruz. Bunun için kullanılan kısayol şu: <http://apps.facebook.com/superwall/view.php?id=>. Örneğin Buğra AYAN isimli kullanıcının Super Wall uygulamasına girmek için <http://apps.facebook.com/superwall/view.php?id=677609740> adresini, web tarayıcınıza yazmanız yeterli. Artık Buğra AYAN'ın arkadaşlarını gelen mesajlardan görebilir. Gelen mesajların fikri yapısından kişinin hayat görüşü ile ilgili bilgilere ulaşabilirsiniz.

Fun Wall [Fun Wall Açığı]

Fun Wall da, Super Wall benzeri bir uygulama. Fakat farkı, bu uygulamada daha çok mizahi videoların bulunması. Bunun yanında yetişkinlere yönelik bazı videolar da bu veritabanında yer alıyor. Bu uygulamadaki bir açık sayesinde kullanıcının yetişkin videoları kabul edip etmediğini ve yollayan arkadaşının profilini görebiliyoruz. Bunun yanında yine arkadaşlarının listesine de ulaşabiliyoruz. Bu açıktaki kullanacağımız kısayol ise <http://apps.facebook.com/crazyfunpix/?view=> şeklinde = den sonra kişinin id numarasını girerek Fun Wall'a bağlanabiliyoruz. Örneğin Buğra AYAN isimli kullanıcının Fun Wall'ına bağlanmak için <http://apps.facebook.com/crazyfunpix/?view=677609740> kısayolunu kullanabiliyoruz. Bu şekilde kişinin Fun Wall'ına bağlanabiliyor bilgilere girebiliyoruz.

Facebook bug'ları

Facebook dünyanın en çok tıklanan internet sitelerinden ve milyar dolarlık şirketlerinden biri. Ancak yine de programlama hatalarına sahip. Aktivasyon yapmayan üyelerin bilgilerinin de tamamen saklamasına rağmen, bir kod hatasını kullanarak sisteme girebiliyor ve kişinin ismini görebiliyoruz. Örneğin 677609741 ID numaralı üyenin aktivasyonu yapılmamış. Dolayısıyla <http://www.facebook.com/profile.php?id=677609741> sayfasına tıklayın-

ca, bizi doğrudan anasayfaya atıyor ve bilgi vermiyor. Fakat biz <http://www.facebook.com/album.php?aid=-3&id=677609741> sayfasına tıklayınca, bize içerik bulunamadı diye hata veriliyor. Ancak alttaki satırlardan biri "View bagre14's Profile" olduğundan, bu hesabın kime ait olduğunu bulabiliyoruz. Yani aktivasyon yapılmayan ID numarasının kime ait olduğunu bulmak için tek yapmamız gereken, ID numarasını "http://www.facebook.com/album.php?aid=-3&id=" kısayolunun sonuna eklemek.

Karışık şifreleme değil base64

Birisi size mesaj yollayınca, Facebook'ta kayıtlı e-postanıza bir uyarı geliyor. Örneğin, Serhat Güvercin adlı arkadaşınızın yolladığı bir mesajın karşısında "Want to control which emails you receive from Facebook? Go to:" <http://www.facebook.com/editaccount.php?notifications&md=bXNnO2Zyb209Njc3MDQyNDExO3Q9MjUxNTEwMTAxODU=> kısayolu çıkıyor. İlk bakışta bu karmaşık satır çok da anlaşılabilir görünmüyor. Aslında bu karmaşanın ardında yatan sadece base64 şifreleme biçimi. Burada "md="den sonraki karmaşık yapıyı alıp, herhangi bir base64 encoder yardımı ile çözdüğümüzde, "msg:from=677042411;t=25151010185" olduğunu görebiliriz. Mesajı yollayan kişi ve bu mesaj, Facebook'ta yollanan kaçınıcı sıralı mesaj, bunu anlayabiliriz. Hatta belli aralıklar ile bu mesaj sayısındaki artıştan, Facebook veritabanındaki mesaj trafiğini inceleyebiliriz.

Görünen o ki, günümüzün en popüler web sitelerinden Facebook, hayli açığa sahip. Geliştiricilerin ne zaman yeterli önlem alacağı ise belirsiz. İlerleyen günler Facebook'taki bilgilerinizin ne kadar tehdit altında olduğunu daha da belirginleştirecek. En iyisi güvenliği elden bırakmamak.

Buğra Ayan

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Said Saraçoğlu - Hacettepe Üniversitesi
elsara07@hacettepe.edu.tr

FREEWARE & OPEN SOURCE

CHIP, her ay yüzlerce ücretsiz yazılımı inceliyor ve en iyilerini sizlerle paylaşıyor. Bu ücretsiz araçlar pek çok ihtiyacınıza çözüm sağlıyor.

CHIP DVD'de

Bu bölümde tanıtılan tüm yazılımları dergiyle birlikte verilen DVD'de bulabilirsiniz. **CHIP-Code** **FREEWARE**

FREEWARE & OPEN SOURCE

- 1 **eXpert PDF Reader 2.0.50**
PDF görüntüleme
- 2 **BurnAware 1.2.5 Beta**
xxxxxxxxx
- 3 **Coollector 2.03**
Film arşivi
- 4 **Printer Anywhere 1.1.17**
Döküman paylaşımı
- 5 **Pencil 0.4.2b**
Fotoğraf animasyonu
- 6 **Windows Inspection Tool Set 2.0**
Sistem detayları
- 7 **DeskScapes 1.0.2**
Canlı masaüstü

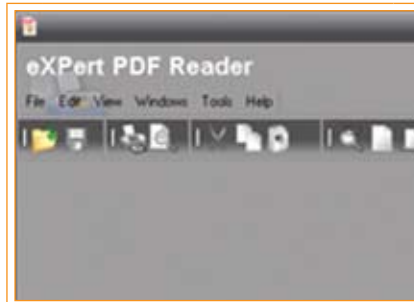
AYIN ARACI

- 8 **MojoPac Freedom 1.8.0.0**
Taşınabilir PC
- 9 **GoneIn60s**
Belge kurtarma
- 10 **Safarp**
Yazılımları hızlı kaldırın
- 11 **Real Desktop Light**
3B masaüstü
- 12 **Multiple Image Resizer**
Resim boyutlandırma

YENİ GÜNCELLEMELER

- 13 **AntiFreeze**
Düşmanlara son
- 14 **ClipInc.vier!**
PC'de radyo
- 15 **Gaim 2.3.1**
Anlık mesajlaşma

CHIP DVD'de

1 EXPERT PDF READER
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, XP, 2000, Vista
DİL İngilizce

PDF'lerinizi görüntüleyin

■ Visagesoft tarafından geliştirilen ve ücretsiz bir PDF görüntüleyicisi olan eXpert PDF Reader, oldukça pratik ve kullanışlı bir yazılım. Program ile PDF dosyalarınızın üzerlerinde değişiklikler yapabilir, yeni görseller ve içerikler ekleyebilir, eXpert PDF ya da diğer PDF göstericileri ile oluşturulmuş olan PDF dosyalarındaki notları düzenleyebilirsiniz.

İPUÇU 1 PDF dosyanızın üzerinde arama yapmak istediğinizde [CTRL] + [SHIFT] + [F] tuş bileşimini kullanarak *Search* penceresini açabilir ve yapacağınız aramanın küçük-büyük harflere duyarlı olup olmamasına göre *Case-Sensitive* özelliğini aktif ya da pasif yapabilirsiniz.

İPUÇU 2 Program, orijinal temasının yanında beş farklı tema daha bulunduruyor. Bu temalardan istediğinizi seçmek için *Tools / Themes* yolunu izleyebilir ve açılan pencereden diğer temalara ulaşabilirsiniz.

Bilgi için: www.visagesoft.com

2 BURNWARE 1.2.5 BETA
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, XP, 2000, Vista
DİL İngilizce

Disk yazdırmada alternatif

■ BurnAware ile; CD, DVD, DVD DL, HD DVD ve Blu-ray disklerinizi kolayca yazdırabilir, veri, imaj, ses ve video diskleri yaratabilirsiniz. Yazılım temiz ve kolay kullanılabilir arayüzü sayesinde işlemlerinizi oldukça hızlı bir şekilde gerçekleştirmenize olanak tanıyor.

İPUÇU 1 Programda, bazı pencerelerde programın ana menüsüne dönebilmek için kullanabileceğimiz *Geri* tuşu bulunmuyor. Bu nedenle, örneğin veri diski hazırlamak için *Create Data Disc* yazısına tıkladığınızda, açılan pencereden geri dönebilmek için o pencereyi kapatıp, *System Tray*'daki *BurnAware* simgesine tıklamak gerekiyor.

İPUÇU 2 Yazdırmak istediğiniz veri, ses ya da video dosyalarını hangi disk tipine yazdırmak istiyorsanız, disk tipini, dosyalarınızı eklediğiniz pencere üzerinde sağ, alt köşede bulunan Combo Box üzerinden seçerek belirleyebilirsiniz.

Bilgi için: www.glorylogic.com

Güncellemeler

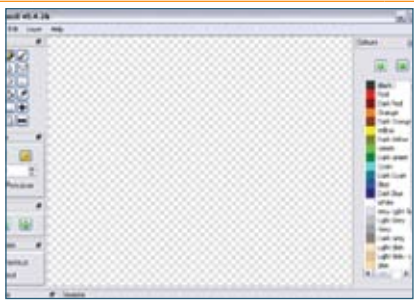
3 COOLLECTOR 2.03
İŞLETİM SİSTEMİ 98, Me, XP, 2000, Vista
DİL İngilizce

Sinema tutkunlarına

■ Sinema severlerin ve DVD koleksiyonu yapanların yakından ilgilenecekleri bir program olan Coollector ile vizyona girmiş eski, yeni, tüm filmler hakkında ayrıntılı bilgiye kolayca ulaşabiliyorsunuz.

İPUCU Programın ortasında kalan alandan ulaşabileceğiniz *Search* butonu ile film ya da oyuncu ismine göre ya da filmlerin fiyatlarına göre arama yapabilirsiniz. Ayrıca, yine aynı bölümde olan *Update* butonu ile de, yazılımı güncelleyebilirsiniz.

Bilgi için: www.coollector.com

5 PENCIL 0.4.2B
İŞLETİM SİSTEMİ 98, Me, XP, 2000, Vista
DİL İngilizce

Yaratıcılığınızı kullanın

■ Pencil 0.4.2b ile, fotoğraflarınızı art arda yerleştirip, arka plana bir müzik dosyası ekledikten sonra bu çalışmanızı .mov veya programın sunduğu araçları kullanarak hazırladığınız animasyondan sonra .swf biçiminde kaydedebilirsiniz.

İPUCU Programı kurduktan sonra aşağıdaki üretici firmanın internet sitesinden sample.zip adlı dosyayı indirerek program hakkında ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.

Bilgi için:

www.les-stooges.org/pascal/pencil

Buradan popüler araçların son sürümleri, en iyi eklenti araçları ve ilginç freeware projeleri hakkında bilgi alabilirsiniz.

13 AntiFreeze

Eğer bilgisayarınız donuyor, Görev Yöneticisi bu sorunu çözemiyor ve siz PC'nizi yeniden başlatana kadar düzelmiyorsa acil durumlar için hazırlanmış AntiFreeze'i deneyebilirsiniz.

Bilgi için: www.resplendence.com/antifreeze

14 ClipInc.drei 3.10a

Çok sayıda kaliteli istasyon seçeneği sayesinde, bilgisayarının başında otururken radyo dinlemek isteyenlerin dikkatlerini çekecek olan program oldukça kullanışlı.

Bilgi için: www.tobit.com

15 Gaim 2.3.1 (Pidgin)

Birçok protokolü destekleyen anlık mesajlaşma yazılımı olan ve Gaim adı ile ünlü bu yazılımının son sürümü, AOL firması ile yaşanan problemler nedeniyle Pidgin adı altında piyasaya sürüldü.

Bilgi için: <http://pidgin.im>

4 PRINTER ANYWHERE 1.1.17
İŞLETİM SİSTEMİ Win XP, 2000, Vista
DİL İngilizce

Doküman paylaşımı

■ Bu yazılım sayesinde dokümanlarınızı ve fotoğraflarınızı, internet üzerinden hemen yan dairenizdeki ya da kilometrelerce uzaktaki veya bulunduğunuz yerel ağ üzerindeki bir kullanıcının yazıcısından çıkartabilirsiniz.

İPUCU Kurulum işlemini tamamladıktan sonra programa bağlanabilmek için gerekli olan *User ID* ve *Password* bilgileri, *Create new account* tuşundan sonra gelen pencereye girdiğiniz e-posta hesabınıza iletilecek.

Bilgi için: www.printeranywhere.com

6 WITS 2.0
İŞLETİM SİSTEMİ Win XP, 2000
DİL İngilizce

Sistem takibi

■ Windows sistem bilgilerinizi kolayca takip edebileceğiniz WiTS sayesinde; sistem bilgilerinizi, yapılan işlemleri, donanım araçlarını, servisleri, ağ bağlantılarını, kullanıcıları, yazıcıları ve dosya paylaşımlarını ayrıntılı olarak görebiliyorsunuz.

İPUCU WiTS penceresinin üstündeki *Command* kısmına *help* yazıp, [Enter] tuşuna bastığınızda, pencerenin altındaki *See detailed command line help* yazısına tıklayarak, önemli komutları öğrenebilirsiniz.

Bilgi için: <http://wits.magicsplat.com>

7 DESKSCAPES 1.0.2
İŞLETİM SİSTEMİ Win Vista Ultimate
DİL İngilizce

Masaüstüne hareket

■ Windows Vista'nın Ultimate sürümünde bulunan The Ultimate-Extra Dreamscene özelliği sayesinde, masaüstü arka planınıza yüksek çözünürlüklü ve hareketli arka planlar ekleyebilirsiniz. Bu özelliği kullanabilmeniz için yapmanız gereken tek şey, DeskScapes'i bilgisayarınıza kurmak.

İPUCU Programı bilgisayarınıza kurduktan sonra <http://dream.wincustomize.com> adresinden arka planınız için oldukça güzel videolar indirebilirsiniz.

Bilgi için: www.stardock.com

8 MOJOPAC FREEDOM 1.8.0.0

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win XP
İngilizce

Bilgisayarınızı yanınızdan ayırmayın

■ Bildiğiniz üzere günümüzde telefonlardan, MP3 çalarlara kadar birçok taşınabilir aygıt, "depolama özelliği"ne sahip ve bu sayede artık hayatımızın bir parçası haline gelmiş olan bilgisayarlarımızdaki dokümanlarımızı, her zaman yanımızda taşıyabiliyoruz.

MojoPac, tüm "depolama özelliği" taşıyan aygıtların sunduğu bu kolaylığı bir adım öteye taşıyor ve iPod, taşınabilir sabit disk veya USB flash diskini taşıyabilir bir PC'ye dönüştürüyor. Bunun için yapmanız gereken şey, yazılımı taşınabilir aygıtınıza kurmak, programlarınızı, oyunlarınızı ve diğer tüm dokümanlarınızı yüklemek ve kişisel ayarlarınızı yapmak.

Bu işlemlerden sonra taşınabilir aygıtınızı herhangi bir bilgisayara taktığınızda, depoladığınız tüm veriler, MojoPac'ın sunduğu bir arayüzde görüntülenebilecek ve üzerinde çalışabileceksiniz.

Ayrıca MojoPac'ın, işlemlerinizi bitirdikten ve taşınabilir aygıtı bilgisayardan çıkarttıktan sonra, bilgisayar da dosyalarınıza ait hiçbir iz bırakmaması da gayet hoş.

İPUCU 1 MojoPac, tüm USB 2.0 özelliği içeren taşınabilir aygıtlara yüklenebilir. Yazılımın gereksinim duyduğu minimum taşınabilir disk alanı 128 MB olsa da, en azından 2 GB gibi bir alan öneriliyor. Bizim de tavsiyemiz bu doğrultuda.

İPUCU 2 Sadece Windows XP (32x) Home / Pro (sp1, sp2) / Media Center Edition (2003, 2005) ve Tablet PC işletim sistemlerinde çalışan MojoPac, minimum 256 MB belleğe ihtiyaç duyuyor.

Bilgi için: www.mojopac.com

9 GONEIN60S

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win 98, Me,
İngilizce

Kaydetme derdine son

■ Sayfalarca yazı yazdınız ve yanlışlıkla Word belgenizi kaydetmeden kapattınız. İşte bu gibi kriz anlarında yardımınıza koşacak program olan GOneIn60s. Yazılım, dosyanızı 60 saniye daha sizin için bekletiyor. System Tray'da çalışmakta olan GOneIn60s'in simgesine sağ tıklayıp belgenizi açabilir ve kurtarabilirsiniz.

İPUCU 60 saniye yeterli gelmedi mi? O halde GOneIn60s'in simgesine sağ tıklayıp Settings'den süreyi uzatabilirsiniz.

Bilgi için: www.donationcoder.com

11 REAL DESKTOP LIGHT

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

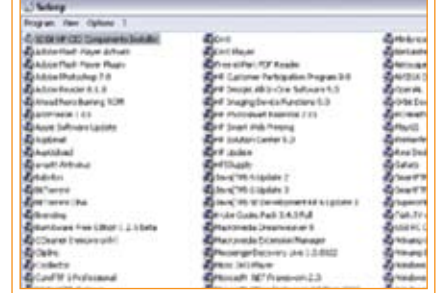
Win XP, Vista
İngilizce

Masaüstünüzü yenileyin

■ Masaüstünüzün görüntüsünden sıkıldınız mı? Artık arka planınıza farklı görseller koymak da bu sıkıntınızı gidermeye yetmiyor. O halde Real Desktop Light tam size göre! Zira kurduğunuz andan itibaren masaüstünüzü ve üzerinde bulunan simgeleri üç boyutlu hale getiren ve ses efektleri ekleyen bu yazılım, oldukça hoşunuza gidecek.

İPUCU Masaüstünüzdeki simgeleri hareket ettirmek için onları fareniz ile tutup sağa, sola çekebilirsiniz.

Bilgi için: www.real-desktop.de/English

10 SAFARP

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

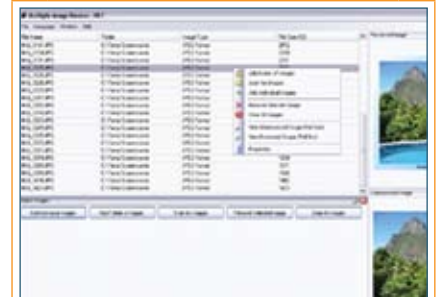
Win XP, 2000
İngilizce

Programlarınızı kaldırın

■ Safarp ile yüklü olan programları, Denetim Masası'ndan ulaşabileceğiniz Program Ekle/Kaldır menüsünün tam tersine, neredeyse saliselerle sayılı bir süre içinde görüntüleyebilir ve programlarınızı onarma ve kaldırma işlemlerini yapabilirsiniz.

İPUCU Listelenen programların simgelerini yüklemek isterseniz Options / Load icons yolunu izleyebilir, bir program adını aramak için de alt bölümde bulunan Search kutusunu kullanabilirsiniz.

Bilgi: <http://wistinga.online.fr/safarp/>

12 MULTIPLE IMAGE RES.

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

XP, 2000, 2003, Vista
İngilizce

Resim boyutlandırma

■ Elinizde birçok resim var ve bunların hepsini otomatik olarak bir boyuta getirmek istiyorsunuz. Bu durumda Multiple Image Resizer işinize çok yarayacak. Zira bu işlemi hızlı bir şekilde yerine getiren yazılım sayesinde vaktiniz size kalacak.

İPUCU Programı kullanabilmek için sisteminizde en azından .NET Framework 2.0 yüklü olmalı. Ayrıca, eğer XP sahibiyse, sisteminizde SP2, Windows 2000 sahibi iseniz de Service Pack 4 yüklü olmalı.

Bilgi: www.multipleimageresizer.net

AYIN İPUÇLARI Mart 2008

Windows

170

- 1 Vista:** 4 Euro'ya tam teşekküllü Vista kurulum DVD'si
- XP Pro:** Yönetici hesabına erişin
- Vista Home, Premium, Ultimate:** Duvar kâğıdını otomatik değiştirin
- XP:** Ağ frenini sistem yeniden başladıktan sonra çözün
- 98, Me, 2000, XP:** Bilgisayarımı her defasında Windows Explorer olarak açmak
- 2000, XP, Vista:** Media Player'da tüm video biçimlerini oynatın
- XP, Vista:** Görev çubuğunun bildirim alanını temizleyin
- Vista:** Media Center'ı her zaman ön planda gösterin
- XP, Vista:** Çıkarılabilir cihazları Media Player 11 ile eşleştirin
- 2000, XP, Vista:** Komut satırını genişletin
- 2000, XP, Vista:** Masaüstünü farklı görevler için ayarlayın
- Pratik ipuçları:** Sistem, Masaüstü, Messenger, Vista
- 2000, XP:** Sürücü harflerini isimden önce gösterme

Uygulamalar

174

- Word 2007:** Yazılımın büyük hesap hatalarını önleyin
- Word XP, 2003, 2007:** Yükleme yöneticileri ile eş zamanlı çalışma
- Word 2007:** Önceden belirlenmiş tasarım sayfaları kullanmak
- Word XP, 2003, 2007:** Kısakol tuşları ile kolayca stil vermek

!Dikkat: Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (»•«) ile belirtiliyor.

Araçlar DVD'de: ipuçlarında adı geçen programları CHIP DVD'de bulabilirsiniz.

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1 Windows Vista Euro'ya tam teşekküllü Windows Vista Kurulum DVD'si

Birçok bilgisayar önceden yüklü bir işletim sistemi ile geliyor. Genelde bilgisayarlarla bir adet kurtarma DVD'si veriliyor ve bu disk bilgisayarı sadece ilk günkü konumuna geri yüklemeye yarıyor. İşte bu yüzden kendi kurulumlarınızı gerçekleştirmek mümkün olmuyor.

İPUÇU Microsoft'un sadece 4 Euro'ya sunduğu Vista DVD'sini edinin. Aslında lisanslı bir Windows'unuz olmayacak ama Vista'nın 30 günlük deneme sürümünün bunda olduğu "Anytime Upgrade DVD" adında bir kurulum DVD'sine sahip olacaksınız. Fakat bu hiç sorun değil: Tam sürüme geçmek için bilgisayarınızla beraber gelen lisans anahtarınızı kullanabilirsiniz. DVD'yi sipariş etmek için <http://www.microsoft.com/turkiye/windows/products/windowsvista/buyorupgrade/windowsanytimeupgrade/overview.msp> adresini ziyaret edin. Önemli: DVD'yi bilgisayarınıza indirebilmeniz için tarayıcınızın JavaScrit desteğinin devrede olması gerekiyor. Sağ kısımda bulunan *Hızlı Bağlantılar* kutucuğunun en altındaki *Şimdi Satın Al* bağlantısına tıklayın. Açılan sayfadan ihtiyaçlarınıza uyan Windows sürümün seçin. Örneğin: Windows Vista Home Premium. Seçiminizi yaptıktan sonra alt kısımda 170 Euro'luk Windows Vista Ultimate seçeneği belircektir. Choose

Windows Vista Ultimate butonuna tıklayın ve bir sonraki ekrana geçin. Burada Windows Anytime Upgrade DVD'sine sahip olup olmadığınız sorulacak. Bu soruyu "No" ile yanıtlayıp bir sonraki aşamaya geçin. Bu sayede DVD, ücretsiz olarak alışveriş sepetinize ekleniyor. Açılan yeni sayfadaki 202,30 Euro'luk yükseltme seçeneğini X butonuna basıp silin. Bu sayede sepetinizde sadece Anytime Upgrade DVD'si kalacak ve fiyat 4 Euro'ya düşecek. Yine bu sayfada bulunan *Change System Type* butonu ile sistemi 32 bit veya 64 bit olarak belirleyebilir, *Change Language* butonu ile işletim sisteminin lisansını belirleyebilirsiniz. Bu işlemi de tamamladıktan sonra formu eksiksiz doldurun ve bir sonraki adımda da anlaşmayı kabul ederek siparişinizi onaylayın.

1 EKONOMİK Anytime Upgrade DVD'si, tam teşekküllü bir Vista barındırıyor.

2 Windows XP Professional

Windows XP yönetici hesabına erişmek

Şifre burada, erişim kodu orada; uzun süre kullanılmayan Administrator hesabının parolasını unutmak gayet normal bir durum. Her ne kadar diğer hesaplarınız yönetici yetkilerine sahip olsa da, bu hesaplar üzerinden yönetici hesabınızı kurtaramıyorsunuz. Windows ısrarla eski kodu sormaya devam ediyor.

İPUCU Administrator hesabına ufak bir hile ile erişebilirsiniz: Farklı bir kullanıcı hesabına yönetici hakları ile giriş yaparak. Bunun için *Başlat / Tüm Programlar / Donatılar / Komut Satırı*'ni açın ve komut satırına aşağıdaki komutu girin:

net•user•administrator•<şifre>

<şifre> kısmına istediğin şifreyi girin ve [Enter]'a basın. Windows bu sayede eski doğrulama kodundan vazgeçiyor.

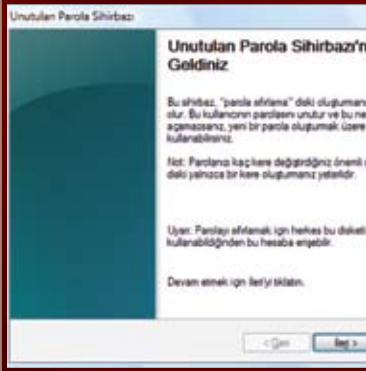
Not: İşletim sisteminiz kurduktan sonra önlem olarak "Parola sıfırlama diski" diye adlandırılan ve parolanızı unuttuğunuzda kullanıp parolanızı sıfırlayabileceğiniz bir kurtarma diski oluşturmanızı tavsiye ediyoruz. Bunun için yönetici haklarıyla sisteme giriş yapın, daha sonra Denetim Masası'ndaki Kullanıcı hesapları bölümüne girin. Akabinde sol kısımdaki *Unutulan parolayı önle* seçeneğine tıklayın. *Unutulan Parola Sihirbazı* açılacak ve size parolama sıfırlama diski oluşturma konusunda yardımcı olacaktır. Burada Windows'un disket yerine USB bellekler gibi diğer depolama birimlerini de desteklemesi büyük kolaylık sağlıyor.

3 Vista Home Premium, Ultimate

Vista duvar kâğıdını otomatik olarak değiştirin

Çeşitlilik hayatımızın tuzu biberi. Söz konusu durum masaüstümüzün arka plan görüntüsü için de geçerli. Peki, Windows'un duvar kâğıdınızı otomatik olarak değiştirse ve siz sadece görselliğin keyfini yaşasanız nasıl olurdu?

İPUCU Bir Windows Vista kenar çubuğu aracı bu işi yapıyor.

2 PAROLA DİSKİ "Unutulan Parola Sihirbazı" ile kurtarma diski oluşturun.

3 ÇEŞİTLİLİK Arka plan resminin ne sıklıkla değişeceğini ayarlayabilirsiniz.

Yükleme: Öncelikle gerekli aracı edinmek için internete bağlanın. Daha sonra Kenar Çubuğu'nun üstüne sağ tıklayın ve *Araç Ekle* seçeneğini işaretleyin. Açılan pencereden de *Daha çok çevrimiçi araç al* bağlantısına tıklayın. Bu aşamada Internet Explorer açılacak ve içinde Kenar Çubuğu için faydalı araçlar bulabileceğiniz bir galeri karşınıza gelecek. Site-deki arama kutucuğuna "Desktop Wallpaper" yazın ve aramayı başlatın. Arama sonucunda sadece bir adet sonuç göreceksiniz. Şimdi sağ alt kısımdaki *Download* butonuna tıklayın. Microsoft burada sizi aracı yapan kişinin doğrulanmadığı konusunda uyaracaktır. Bu uyarıyı dikkate almayın ve *Install* butonuna tıklayarak aracı bilgisayarınıza indirin. İndirdiğiniz konumdan aracı çalıştırın ve kurulumu doğrulamak için *Yükle* butonuna tıklayın. Bu işlemten sonra aracın Kenar Çubuğu'nda belirdiğini göreceksiniz.

Duvar kâğıtlarını ayarlayın: fareyi yeni yüklediğiniz aracın üzerine getirin ve beliren İngiliz anahtarının üzerine tıklayın. Burada bulunan ayarlar sayesinde duvar

kâğıtlarının seçileceği klasörü belirleyebilirsiniz. Aracın ayarlar bölümündeki *Folder* seçeneğine tıklayarak arka planla- rın seçileceği klasörü belirleyebilirsiniz. Eğer bu klasöre alt klasörleri de dâhil etmek istiyorsanız "Include subdirector- ies" seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun.

Şimdi *Show each picture* menüsünde- ki *Preview next wall paper* seçeneğine tık- layın. Araç bir sonraki arka plan görün- tüsünün ön izlemesini açacak ve de-ğiş- tirmeniz için size butonu gösterecek. Duvar kâğıtlarının geçiş efektini belirle- mek için ise *Picture Transition* menü- sünden herhangi bir geçiş efekti seçebi- lirsiniz. Her defasında farklı bir efekt görmek için *Random*'ı seçebilirsiniz. Duvar kâğıtlarının hangi sıklıkla de-ğiştiri- leceğini belirlemek için ise *Change desktop wallpaper*: seçeneğinden istedi- ğiniz süreyi seçebilirsiniz. *Change even when the Gadget is hidden* seçeneğini işa- retlediğinizdeyse aracın arka planda olsa bile duvar kâğıdını de-ğiştirmesini sağla- yabilirsiniz. Yine *Shuffle pictures* seneğini işaretleyerek gösterilecek resimlerin rast- gele seçilmesini sağlayabilirsiniz. Son olarak da resmin konumlandırmasını seçtikten sonra *Tamam* butonu ile ayar- larınızı uygulayabilirsiniz.

4 XP

Ağ frenini sistem yeniden başladıktan sonra çözmek

ADSL modeminiz için bir ağ kartı yük- ledikten sonra, bilgisayarınız yavaş açılmaya başlıyor. Bir süre sonra işler normale dönüyor ve her şey tıkır tıkır çalışıyor.

İPUCU Burada sistemi frenleyen en önemli etken, dinamik IP adresi yapılan- dırması. Bu sorunu çözmek için bir IP adresi atamanız gerekiyor. Bunun için *Başlat / Ayarlar / Ağ Bağlantıları* yolunu izlemelisiniz. Açılan pencereden ADSL bağlantınıza ait *Ağ bağlantısı*'na tıklayın ve *Özellikler* seçeneğini işaretleyin. Bura- dan da *Internet Protokolü (TCP/IP)*'yi işaretleyin ve tekrar *Özellikler*'i seçin. Açılan pencereden de *Aşağıdaki IP adre- sini kullan*'a tıklayın ve adresleri elle gi-

4 **SABİT IP** Bu pencereden sabit bir IP atayarak sistem açılış sorununu çözün.

rin. Burada IP adresi olarak 192.168.0.1 kullanabilirsiniz fakat istediğiniz her adresi yazamazsınız. “192.168.x.x” adres aralığı (x = 0 - 255) yerel ağ için ayrılmış durumda ve bu adreslerin ışındaki IP’ler sorun çıkartabiliyor. Alt ağ maskesi olarak “255.255.255.0” kullanmalısınız. Ayarlarınız yaptıktan sonra *Tamam* diyerek değişiklikleri onaylayın ve bilgisayarı yeniden başlatın. Eğer başka ağ bağlantılarınız da varsa onlar için de adres atamayı unutmayın.

Arka plan: DSL bağlantınızın bulunduğu ağınız TCP/IP protokolü ile çalışır. Bu protokol ağdaki her cihaza, farklı IP adreslerinden dolayı farklı bir tutum sergiler. Eğer elle herhangi bir IP adresi verilmemişse, Windows bu adresi DHCP sunucusundan otomatik almaya çalışır (Dinamik Sunucu Ayar Protokolü). DHCP her ağıta ayrı bir IP atar fakat DSL modemler, DSL yönlendiriciler gibi olmadığından, DHCP sunucusuna sahip değildir. İşte bu sırada Windows ağıttan cevap beklerken sistemi beklemeye alır ve sonuçta açılış hızı düşer.

5 98, Me, 2000, XP

Bilgisayarım'ı her defasında Windows Explorer olarak açın

***“Bilgisayarım”ın varsayılan ayarların-
da klasör yapısı gözükmüyor. İşte bu
yüzden diskler arasında kolay dolaşım
da sadece “Klasör” tuşuna tıkladığınız-
da mümkün oluyor.***

İPUCU Kayıt Defteri yoluyla Windows'un, Bilgisayarım'ı her açtığınızda pratik klasör yapısı ile göstermesini sağlayabilirsiniz. Bunun için *Başlat /*

Çalıştır'a "regedit" yazın ve Kayıt Defteri'ne girin. Buradan da "HKEY_CLASSES_ROOT\Folder\shell" anahtarına ulaşın ve sağ kısımda beliren "(Varsayılan)" girdinse çift tıklayın. Açılan kutucuktaki "Değer verisi:" bölümüne ise "explore" yazın ve Tamam ile değişikliği uygulayın. Artık Bilgisayarım çok daha pratik bir kullanıma sahip.

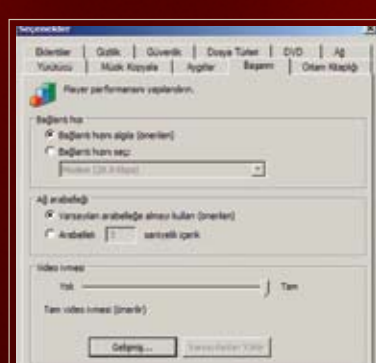
6 2000, XP, Vista

**Media Player’da tüm video biçimlerini
oynatın**

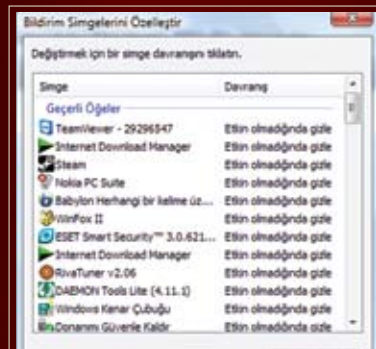
**Windows Media Player bazı biçimleri
oynatmak istediğinizde hata mı veri-
yor? Filmlerinizi sorunsuz bir şekilde
izlemek sandığınız kadar zor değil.**

İPUCU İnanması zor fakat Media Player’a farklı giysiler giydirdiğinizde bazı filmleri oynatamayabiliyor. Bunun bir örneği penceresiz tasarım olan “Ravert” için geçerli.

Bu sorunu çözmek için görüntü ivmesi ayarlarını yükseltebilirsiniz. Bunun

6 **VIDEO İVMESİ** Media Player vidolarınızı oynatmıyorsa video ivmesini kapatın.

7 BİLDİRİM ALANI Sim-
gelerin davranışlarını iste-
diğiniz gibi değiştirebilirsiniz.

için Media Player’da *Araçlar / Seçenekler* menüsüne, buradan da *Başarım* sekmesine gelin ve *Gelişmiş*’e tıklayın. Daha sonra “Video İvmesi” bölümündeki *Video karıştırma oluşturunucusunu kullan* seçeneğini devre dışı bırakın ve ayarları kaydedin. Şimdi sorunun çözülüp çözülmediğin kontrol edin. Eğer sorun devam ediyorsa yine aynı bölümdeki *Video İvmesi* çubuğunu *Yok* konumuna getirin. Eğer çubuk devre dışıysa bu gelişmiş ayarların devrede olduğu anlamına geliyor. Bu durumda “Varsayılanları Yükle” seçeneğini seçerek ayarları değiştirebilirsiniz. Eğer bu da işe yaramazsa Media Player’ınız yeni sürüme yükseltebilirsiniz.

Not: Microsoft, Windows Vista altında bu ayarları farklı bir konuma taşıdı. Vista'da bu ayar için *Performans* sekmesi altındaki *DxVA Video ivmesi*'ni devre dışı bırakmanız gerekiyor.

7 XP, Vista

**Görev çubuğunun bildirim alanını
temizlemek**

Görev çubuğunun sağ kısmındaki bildirim alanı, zamanla eklenen programlarla dolup taşıyor. Üstelik bu sembollerin birçoğu gereksiz ve boşuna bellekten yiyor.

İPUCU Gereksiz araçlardan kurtulun ve burada yer açın. Bunu yapmak için *Başlat* menüsüne sağ tıklayın ve *Özellikler* menüsüne girin. *Bildirim alanı* altındaki *Özelleştir* butonuna tıklayın. Vista'da bu alana erişmek için *Bildirim alanı* sekmesi altından *Özelleştir*'e tıklamanız gerekiyor.

XP'de *Bildirimleri Özelleştir* ve Vista'da *Bildirim Simgelerini Özelleştir* pencereleri altından bu ayarlara ulaşabilirsiniz. İsimleri hariç bu iki pencere de, aynı işlece sahipler. Bildirim alanında bulunan bütün simgeleri ve davranışlarını bu pencerelerde bulabilirsiniz. İstedığınız simgeye tıklayın ve *Etkin olmadığımda gizle* veya Her zaman Göster seçeneklerini işaretleyin.

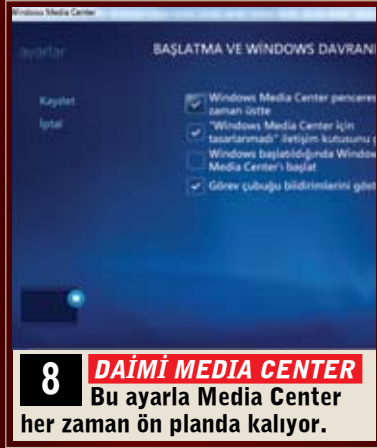
Not: “Etkin olmadığında gizle” en pratik seçenek. Zira bu ayarı seçtiğinizde simge sadece etkin olduğunda beliriyor. “Her

zaman göster" seçeneği seçildiğinde simge her daim gösterilirken, "her zaman gizle" seçeneğinde simge sürekli gizleniyor.

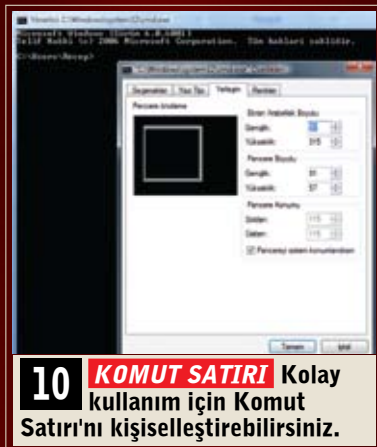
8 Vista Media Center'ı her zaman ön planda göstermek

Biraz stres atmak için her zaman bir seçeneğiniz var: Bilgisayarınızda işlerinizi yaparken Windows Media Center'da haberleri takip edebilir veya sevdiğiniz diziyi izleyebilirsiniz. Burada sinir bozucu olan durum ise Windows'un başka herhangi bir pencere açtığınızda veya pencereler arası geçiş yaptığınızda TV'yi gizlemesi.

İPUCU Windows Media Center'ı çalıştırın. Görevler menüsüne oradan da Ayarlar / Genel seçeneğine gelin. Daha sonra Başlatma ve Windows Davranışı ayarına gelin ve Windows Media Center penceresi her zaman üstte seçeneğini işaretleyin ve sol kısımda bulunan "Kaydet" butonu ile yaptığınız bu değişikliği kaydedin.

8 DAİMİ MEDIA CENTER
Bu ayarla Media Center her zaman ön planda kalıyor.

10 KOMUT SATIRI
Kolay kullanım için Komut Satırını kişiselleştirebilirsiniz.

9 XP, Vista Çıkartılabilir cihazları Media Player 11 ile eşleştirmek

Sinir bozucu değil mi?: Ne zaman Windows media Player 11 ile bir taşınabilir medya oynatıcıyı eşleştirmeye kalksanız işlem başarısız oluyor.

İPUCU Microsoft bu sorunu çözmek için yamalar sunuyor. Yamaların her biri belirli bir Windows sürümü ile uyumlu. Fakat Microsoft'un "Download" sayfasında arama yaparak herhangi bir soruna ulaşamıyorsunuz. Bu yamaları bulmak için derin bağlantıları elle girmeniz gerekiyor. Bunu yapmanın en iyi yolu da adresi birebir kopyalamaktan geçiyor. Windows XP için <http://download.microsoft.com/download/e/1/f/e1fc9a52-a01a-40f1-938a-93f3fc85fa71/windowsmedia11-kb935551-x86-intl.exe> adresine, Vista için ise <http://download.microsoft.com/download/6/C/1/6C159992-4571-4182-8F9C-7C265D48D0CF/Windows6.0-KB935551-v2-x86.msx>

adresine tıklamanız ve gerekli yamaları indirmeniz gerekiyor. Maalesef bu yamalar Windows Update'de bulunmuyor.

Yamaları uygulamadan önce dosyalarda değişiklik yapabilmek için ilk olarak Media Player'ı kapatın. Daha sonra yükleme için gerekli adımları takip edin. **Arka plan:** Windows Media Player 11'deki bir program hatası da bu soruna neden olabilir. Eşleştirme esnasında programın "IRAPI Stream" nesnesini serbest bırakmaması sorunun kaynağını oluşturuyor.

10 2000, XP, Vista Komut satırını ek satırlarla genişletmek

Komut satırı aynı anda sadece 25 satır gösterebilir ve bu rakam maalesef yarım dokümanları gibi uzun metinler için yetersiz.

İPUCU Bir hile ile gösterilen satırların sayısını artırabilirsiniz. Bunun için ko-

mut satırı penceresinin sol üst kısmına sağ tıklayın ve **Özellikler** menüsüne girin. Buradan da **Yerleşim** sekmesine gelin ve **Pencere Boyutu** altındaki **Yükseklik** değerini değiştirin - örneğin 50 yapın. Değişiklikleri yaparken yeni ayarlarla birlikte aracın ekranınıza uyup uymadığını anında görüp kontrol edebilirsiniz. Yine **Ekran Arabellek Boyutu** altındaki **Yükseklik** ayarını artırıp 600 yapabilirsiniz. Bu rakam komut satırı aklında tutacağı satır miktarını belirler. Uzun yardım metinleri için bu ayar çok kullanışlı bir seçenek. **Tamam** diyerek ayarları doğrulayın. Artık Komut Satırı istediğiniz özellikte görülecek.

11 2000, XP, Vista Masaüstünü farklı görevler için ayarlayın

İnsanoğlu alışkanlıklarla dolu bir canlı: Sık kullanılan nesneleri her zaman kolayca aynı yerde bulmak istiyor. Bu olgu, masaüstündeki simgeler için de aynen geçerli. İşte bu yüzden çalışma ortamınızın bıraktığınız biçimde kaydedilmesini istiyorsunuz.

İPUCU Bu işlem için <http://dimanager.pix-art.com/dimanager.en.html> adresinden edinebileceğiniz ücretsiz bir araç olan DIManager'ı kullanabilirsiniz. **Aracı kurmak:** Başlangıçta karşınıza çıkan lisan penceresini doğruladıktan sonra araç son ayarlarınızı otomatik olarak saklıyor. Aracı en iyi şekilde kullanmak için bir iki ayar daha yapabilirsiniz. Örneğin **Settings'e** girip **Start DIManager minimized with Windows**

11 DIMANAGER
Bu araçla masaüstünüzü istediğiniz doğrultusunda ayarlayabilirsiniz.

12 MEEBO Bu siteden de favori sohbet programınızı kolayca kullanabilirsiniz.

devreye soktuğunuzda, aracın artık Windows'un her açılışında otomatik olarak çalışmasını sağlamış olacaksınız. Ayrıca *Create one icon profile per resolution* seçeneğini işaretleyin ve alt kısımdan yüklenecek olan profili seçin. Artık her defasında aracınızı açarak profil seçmenize gerek yok.

Frequency of icon position checks (in min) seçeneğini işaretleyerek masaüstünüzde bulunan simgelerin belli sürelerde konumlarının kaydedilmesini sağlayabilirsiniz. Maksimum aralığı "60" olarak ayarlamanızı öneriyoruz zira daha sık bir kayıt mümkün değil. Son olarak *Save* butonuna tıklayıp ayarlarınızı kaydedin.

Ayarlar yaratmak: Alternatif olarak Office, çoklu ortam veya grafik adları altında farklı yapılandırmalar oluşturabilirsiniz. Bunun için masaüstünüzde bu iş modellerinize uygun değişiklikleri yapın. Daha sonra DManager'ı açın ve *Save*'e tıklayın; *Resave*'i açın. Bir isim belirleyin ve OK ile işlemi tamamlayın. Yaptığınız bu ayarı devreye sokmak için ise *Restore*

butonuna tıklayın ve açılan menüden istediğiniz profili seçin.

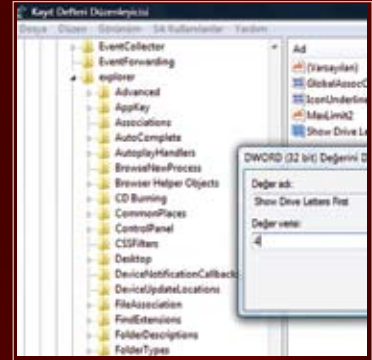
Ayarları çıkartmak: Artık ayarlarınızı başka bir bilgisayara aktarmak için kolayca araçtan çıkartıp kaydedebilirsiniz. Bunun için *Settings* menüsündeki *Extras* sekmesine gidin ve *Import / Export* seçenekleri ile istediğiniz ayarları başka bir bilgisayarda kullanmak için çıkartın.

13 2000, XP

Sürücü harflerini isimden önce göstermek

"Yerel Disk" gibi sürücü isimleri kullanıcı için herhangi bir yardım unsuru teşkil etmiyor. Özellikle de sisteminizde birden çok harici ve dâhili depolama birimi mevcut ise sürücü harfini daha önde göstermek, sürücü isminden daha mantıklı bir seçim olacaktır.

İPUCU Bu isteğiniz gerçekleştirmek için Kayıt Defteri'nin derinliklerine doğru bir yol almanız gerekiyor: *HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\anahatlarını açın ve Düzen / Yeni / DWord değeri komutu ile "Show Drive Letters First" adında bir değer yaratın. Şimdi bu değere çift tıklayarak açın, değerini "4" olarak atayın ve OK ile doğrulayın. Eğer "0" değerini vererseniz görünüşte herhangi bir değişiklik olmayacaktır. Değeri "1" yaparsanız harfleri sürücü isimlerinden önce, değeri "2" yaparsanız sürücü harflerinin hiç görünmemesini sağlayabilirsiniz. İşleminizi bitirdikten sonra bilgisayarınız yeniden başlatın ve değişikliğin etkili olduğunu göreceksiniz. Not: Bu özellik maalesef Vista altında çalışmıyor.*

13 SÜRÜCÜ Bu girdi ile sürücü harflerini, isimden önce görüntüleyebilirsiniz.

14 Word 2007

Yazılımının büyük hesap hatalarını önlemek

Gerçekten korkunç: Microsoft'un en son hesap tablosu, büyük hesap hatlarına yol açabiliyor. Kendi yaptığınız hesapların sonuçlarına güvenebiliyor musunuz?

İPUCU Yazılım bazı belirli numaraları işlerken yanlış bir işlem gerçekleştiriyor. Bunun nedeninin açıklıyoruz. İlk olarak hatayı düzeltelim: <http://support.microsoft.com/kb/943075/> adresine girin, burada sorunu açıklayan bir makale göreceksiniz. Sayfayı aşağıya çektiğinizde ise sorunu çözecek olan yamanın indirme bağlantısını görebilirsiniz. Yamanı indirip kurduğunuzda sorun çözülmüş olacak.

Arka plan: Excel 2007 bazı rakam aralıklarında zayıf bir tutum sergiliyor ve çıkış verilerini tamamen yanlış değerler veriyor. Bu sorun 65534.999999999995 ve 65535 rakamları ve 65535.999999999995 ve 65536 rakamları arasında ortaya çıkı-

12 Pratik ipuçları

İşletim sistemi:

Windows Görev Yöneticisi'nde bulunan performans grafiklerinin boyutunu çift tıklama ile istediğiniz gibi büyütüp küçültmeniz mümkün.

Masaüstü:

Simgelerin üstüne sağ tıklayıp *Hızlı başlat'a ekle* seçeneğini işaretlerseniz ilgili simgeyi görev çubuğuna hemen kolayca eklemiş olursunuz.

Messenger:

Eğer internetten Messenger'ı yüklemiyor veya yüklemek istemiyorsanız www.meebo.com'dan aynı hizmeti ücretsiz olarak alabilirsiniz.

Masaüstü:

[Ctrl] tuşuna basarak, görev çubuğunda çalışan programların ve uygulamaların tümünü seçip hepsini aynı anda kolayca kapatabilirsiniz.

Masaüstü:

Masaüstünüzde bulunan simgeleri içerik menüsündeki *Görünüm / Masaüstü Simgelerini Göster* menü seçenekleriyle kolayca gizleyebilirsiniz.

Vista:

Masaüstüne sağ tıklayın, *Kişiselleştirme / Pencere Rengi ve Görünümü*'nden, *Saydamlığı etkinleştir* seçeneği ile Aero Glass efektini yönetin.

yor. Tabloda bu rakamların yerine 100000 veya 100001 rakamları gözüküyor. Sorunun nedeni ise ikili rakamlar gösterilirken oluşan sistematik sapmalardan kaynaklı. Bu sorunu kendiniz de hücreye “=154.2*425” değerini girerek bulabilirsiniz. Her ne kadar sonucu kullanırsanız, sorun olmasa da Excel’in hata yaptığı nokta rakamları ekrana yansıtmakta ortaya çıkıyor. Eğer hücrede Excel’in “Yuvarla” özelliğini kullanırsanız sonuç 65535 yerine 100000 olarak gözüküyor.

15 Word XP, 2003, 2007 Yükleme yöneticileri ile eş zamanlı çalışma

Yeni sürümü eskisinin üzerine yüklemeyi düşünüyorsunuz. Ne var ki biri açık olduğunda, diğer sürüm araya giren yüklemeye işlemi yüzünden iptal ediyor.

İPUCU Bu sinir bozucu hatayı Kayıt Defteri’nde yapacağınız ufak bir değişiklik ile ortadan kaldırabilirsiniz. *Başlat / Çalıştır*’ı açın ve “regedit” yazarak Kayıt Defteri’ne ulaşın. Buradan *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office* anahtarına ulaşın. Kullandığınız Word sürümüne bağlı olarak bir alt anahtara girin - Word 2007 için “12.0” veya Word 2003 için “11.0” gibi ve buradan da *Word\Options* alt anahtarını açın. Şimdi sağ kısımda, sağ tıklayarak *Düzen / Yeni / DWord* değeri komutunu verin ve “NoReReg” adında bir girdi oluşturun ve değerini “1” olarak atayın. Aynı işlemi diğer Word sürümleri için de gerçekleştirin.

16 Word 2007 Önceden belirlenmiş tasarım sayfaları kullanmak

İlgi çekici konsept tasarımlar ve eğitici kapaklar hazırlamak her zaman sanıldığı kadar kolay değil.

İPUCU Ekle menüsündeki *Kapak Sayfası* butonun kullanarak birçok farklı kapak tasarım taslağına ulaşabilirsiniz. Bura-

14 **HESAP TABLOSU** Excel sonucu yanlış gösterse de işlemi doğru yapıyor.

16 **TASLAK** Son Word kendi kapak taslaklarınızı oluşturmanıza izin veriyor.

dan istediğiniz taslağı seçin, Word metnin başına seçtiğiniz taslağı hemen yerleştirecektir. Bu taslaklar normalde birçok farklı özelliği içinde barındırıyor. “Başlık” ve “Yazar” bunlara bazı örnekler.

Kendi kapak tasarımlarınızı yarattığınızda bu sayfaları taslak olarak kaydedip daha sonra tekrar kullanabilirsiniz. Bunun için sayfanın tamamını seçin ve *Kapak Sayfası* butonuna tıklayın. Daha sonra *Seçimi kapak sayfası galerisine kaydet* butonuna tıklayın ve bir sonraki adımda da taslağınıza bir isim vererek kaydedin. Seçenekler bölümünde *İçeriği kendi sayfasına ekle* ayarının seçili olduğundan emin olduktan sonra *Tamam* butonu ile taslağı kaydedebilirsiniz.

17 Word XP, 2003, 2007 Kısayol tuşları ile belgelere kolayca stil vermek

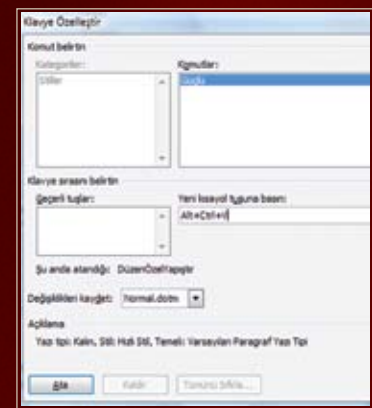
Metinleri biçimlendirmede stiller önemli bir rol oynuyor. Ne var ki metinlere

stil vermek istediğinizde elinizden klavye-fare düşmüyor.

İPUCU Word, her stile bir tuş kombinasyonu atamanıza izin veren bir özellik sunuyor. Bu özelliği sık kullandığınız stiller ile kullanarak, zamandan ve zahmetten kurtulabilirsiniz. Ayarları yapılandırmak için ilk olarak *Biçim / Stiller ve Biçimlendirme* ayarlarına girin. Word 2007’de

stilleri *Giriş* sekmesi altında bulabilirsiniz. Listede istediğiniz stili arayın, üstüne sağ tıklayın ve içerik menüsünden *Değiştir* komutunu verin. Açılan bir sonraki pencereden *Biçim’e* ve ardından da *Kısayol tuşu* seçeneğine tıklayın. Şimdi imlecin girdi alanında olduğunu göreceksiniz. İsteddiğiniz tuş kombinasyonuna basarak stile bir kısayol tuşu atayabilirsiniz. Eğer hali hazırda bu tuşlara bir atama varsa Word siz uyaracaktır. Eğer herhangi bir çakışma varsa, [Backspace] ile verdiğiniz kombinasyonu silebilir ve yeni bir kombinasyon hazırlayabilirsiniz. Her şey tamam olduğunda ise “Ata” komutu ile istediğiniz kombinasyonu atayabilirsiniz.

Bu işlemi diğer sık kullandığınız stiller için de tekrar ederek zamandan tasarruf edebilirsiniz. Ayrıca [Ctrl]+[Alt] tuşlarını kullanarak boş kombinasyonları tespit edebilirsiniz. ■

17 **HIZLI ERİŞİM** Sık kullandığınız stillere kolayca bu pencereden ulaşın.

DVD'de göze çarpanlar

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve DVD'de yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Arkan Ball

Nostalji zamanı

TAM SÜRÜM OYUN

• Topu aşağıya düşürmek için elinizden geleni yapacağınız ve belki de hiç yabancılık çekmeyeceğiniz bu oyunu tekrar tekrar oynayacaksınız.

■ 8,06 MB
■ 500 MHz CPU / 128MB RAM/ 32MB GFX

Buble Match

Topları yok edin

TAM SÜRÜM OYUN

• Zuma'dan sonra oldukça yaygınlaşan "aynı renkteki topları yok etme" oyunlarına Buble Match ile bir yenisi daha ekleniyor.

■ 7,30 MB
■ 233 MHz CPU / 32 MB RAM / 32 MB GFX

Pingus

Penguenlerle başımız dertte

TAM SÜRÜM OYUN

• Penguenleri bir noktadan diğerine götürmek için mücadele edeceğiniz Lemmings benzeri Pingus ile keyifli dakikalar sizleri bekliyor.

■ 12,7 MB
■ 500 MHz CPU / 128 MB RAM/ 32MB GFX

Freeware

ÜCRETSİZ

taşıyabilirsiniz.

■ 12,9 MB
■ Windows XP

• MojoPac Freedom 1.8.0.0 Yazılım dostu Bu prog bellek sayesinde istediğiniz yazılımı flash diskinizde, taşınabilir sa-bit diskinizde ya da iPod'unuzda kolaylıkla

ÜCRETSİZ

katlerini çekecek olan prog bellek oldukça kullanışlı.

■ 9,38 MB
■ 98 / Me / XP / 2000 / 2003 / NT / Vista

• ClipInc.vier! Eğlence aracı Birçok kaliteli istasyon seçeneği sayesinde, bilgisayarının başında otururken radyo dinlemek isteyenlerin dik-

ÜCRETSİZ

ağ üzerindeki bir kullanıcının yazıcısından çıkartabilirsiniz.

■ 1,44 MB
■ Windows XP / 2000 / Vista

• Printer Anywhere 1.1.17 Yazıcı yönetimi Yazılım sayesinde, dokümanlarınızı ve fotoğraflarınızı, internet veya bulunduğunuz yerel kullanıcının yazıcısından

ProcX

Görev yöneticisi

ÜCRETSİZ

• Ghost Security tarafından hazırlanan ve ücretsiz olarak dağıtılan bu yazılım, Windows'taki görev yöneticisinden çok daha kapsamlı.

■ 55 KB
■ Windows 2K / XP / 2003

SpyBot - Search & Destroy

Güvenlik yazılımı

ÜCRETSİZ

• Casus ve reklâm yazılımı, hijacker'lar ve diğer zararlı yazılımların taranması için kullanılabileceğiniz ücretsiz ve Türkçe destekli.

■ 9,27 MB
■ 98 / Me / XP / 2000 / 2003 / NT / Vista

Firefox 2.0.0.12

Web tarayıcısı

ÜCRETSİZ

• Internet Explorer'ın ve diğer tüm tarayıcıların en büyük rakibi olan Firefox, her geçen gün kendini yenileyerek kullanıcı sayısını artırıyor.

■ 5,55 MB
■ Windows 9x / Me / 2000 / XP

BurnAware 1.2.5 Beta

Disk aracı

ÜCRETSİZ

• BurnAware ile CD, DVD, DVD DL, HD DVD ve Blu-ray disklerinizi kolayca yazdırabilir, veri, imaj, ses ve video diskleri yaratabilirsiniz.

■ 4,43 MB

■ Windows 98 / Me / XP / 2000 / Vista

Seatools for Windows 1.1

Sabit disk dostu

ÜCRETSİZ

• Diskinizdeki, dizüstü bilgisayarınızdaki ya da masaüstünüzdeki diskin durumunu hızlı bir şekilde belirlemenize yardımcı olan kapsamlı bir araç.

■ 3,01 MB

■ Windows XP / 2000 / Vista

BASIC KIT

Program kütüphanesi

ACDSee 10 Photo Manager

Adobe Reader 8.1

Avira AntiVir PersonalEdition Classic

7.06.00.270

Babylon 7

BitTorrent 6.0

DirectX 9 Kasım 2007

eMule 0.48a

Firefox 2.12

Yeni

GetRight Pro 6.3

Gimp 2.4.4

Yeni

Google Talk

IrfanView 4.1

K-Lite CodecPack Full 3.7.5

Yeni

mIRC 6.31

Nero 8.2.8.0 Türkçe

.NET Fbellekework - 32 bit 3.0

NVU HTML Editör 1

QuickTime 7.4.1

Yeni

Paint.NET 3.22

Registry Mechanic 7

Thunderbird 2.0.0.9 Türkçe

Ultra Edit-32 v13.20a

uTorrent v1.7.7

Yeni

VLC Player 0.8.6d

Yeni

WinAmp 5.52

Yeni

Win Live Messenger 8.1.0178 Türkçe

WinRAR 3.71 Türkçe

WinZIP 11.1

ZoneAlarm 7.1.078

Samsung Disk Diagnose

Disk kurtarma yazılımı

ÜCRETSİZ

• Samsung marka sabit diskler için hazırlanmış olan bu yazılımı kullanmadan önce sabit diskinizdeki verilerinizin yedeğini almanız öneriliyor.

■ 130 KB

■ Windows 98 / Me / XP / 2000 / Vista

Exact Audio Copy 0.99

CD dönüştürücü

ÜCRETSİZ

• Bir CD dönüştürücüden beklenebilecek tüm özellikleri içeren ve kolay bir kullanıma sahip olan Exact Audio Copy ile CD'lerinizi kaydetmek oldukça kolay.

■ 2,44 MB

■ 98 / Me / XP / 2000 / 2003 / NT / Vista

CHIP AYGIT SÜRÜCÜLERİ

Aygıt sürücüsü derdine son

CHIP DVD'nin CHIP Aygıt Sürücüleri bölümünde hangi sürücülere yer yok ki?! Ekran kartı sürücüleri, ses kartı sürücüleri, mürekkep püskürtmeli ve foto yazıcı sürücüleri, lazer yazıcı sürücüleri, ağ kartları ve adaptör sürücüleri, TV ve DVB-T sürücüleri ve giriş aygıtları için sürücüler... Hepsi, CHIP Aygıt Sürücüleri'nde!

Chuzzle

Bulmaca vakti

DEMO

• Puzzle Quest'e benzeyen Chuzzle, aynı renkteki Chuzzle'ları yan yana getirerek karşınıza çıkan bulmacaları çözmenizi isteyen eğlenceli bir oyun.

■ 7,64 MB

■ 500MHz CPU / 128MB RAM/ 32MB GFX /

Ghost In The Sheet

Eğlenceli bir adventure

DEMO

• Ghost In The Sheet, "point and click" adı ile tabir edilen adventure türünde, anime ile dalga geçtiği her yerinden anlaşılan eğlenceli bir yapım.

■ 64,6 MB

■ 1.4 GHz CPU / 256MB RAM/ 64MB GFX

Deep Blue Sea

Taşları düzenleyin

DEMO

• Deep Blue Sea'de amacınız, aynı türdeki taşları yan yana getirerek dalgıçı ve hazineleri her bölümde en aşağıya taşımak. ■

■ 7,92 MB

■ 1.0 GHz CPU/ 256MB RAM / 64MB GFX

Learn to Speak English Deluxe

TAM SÜRÜM İçerdiği 50'yi aşkın ders ve yüzlerce alıştırma sayesinde Learn to Speak English ile İngilizce öğrenmek çok kolay.

Learn to Speak English Deluxe eğitim seti İngilizce öğrenmeniz için hazırlanmış kapsamlı bir eğitim setidir. 50'yi aşkın ders ve yüzlerce alıştırma barındıran bu set sayesinde İngilizce okuma, konuşma, yazma ve duyduğunu anlama becerilerinde kendinizi geliştirebilirsiniz.

Bu makale yazılımı kullanmaya başlamak için hazırlanmış bir hızlı başlangıç kılavuzudur. Yazılımın bütün özelliklerini kullanabilmek için DVD ara birimindeki PDF biçimindeki kullanım kitapçığını okumanız gerekmektedir. Yine DVD'de bulunan 120 sayfalık tamamen Türkçe bir başvuru kitabı da bu sete dâhil edilmiştir. Bu başvuru kitabı İngilizce öğrenmek için ek bir kaynak olmanın yanında Learn to Speak English setini anlamanızda ve kullanmanızda size büyük kolaylık sağlayacaktır. İçinde temel cümleler, hikâye ve eylem diyalogları, seyahat ve iş gibi konularda birçok örnek barındıran bu kitap İngilizcenin gündelik hayattaki kullanımının yanında kapsamlı bir İngilizce gra-

mer bilgisi kaynağı olma özelliğini de taşımaktadır. Bu iki kitaba DVD açıldıktan sonra karşınıza çıkan Learn to Speak English resmine tıkladıktan sonra aşağıda beliren menüden ulaşabilirsiniz.

Şimdi bu setin adım adım kurulum işleminden bahsedelim.

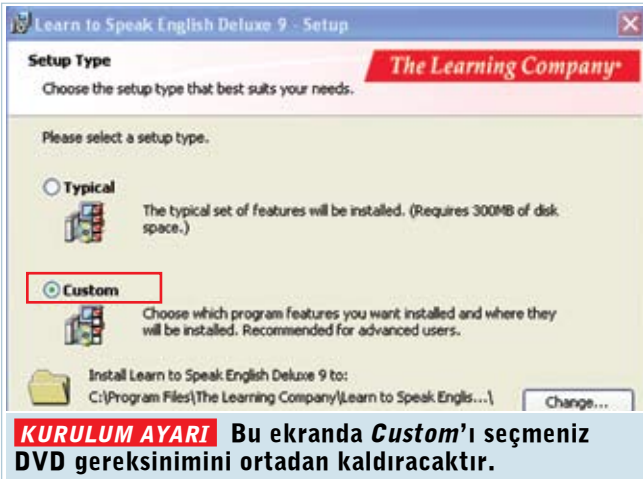
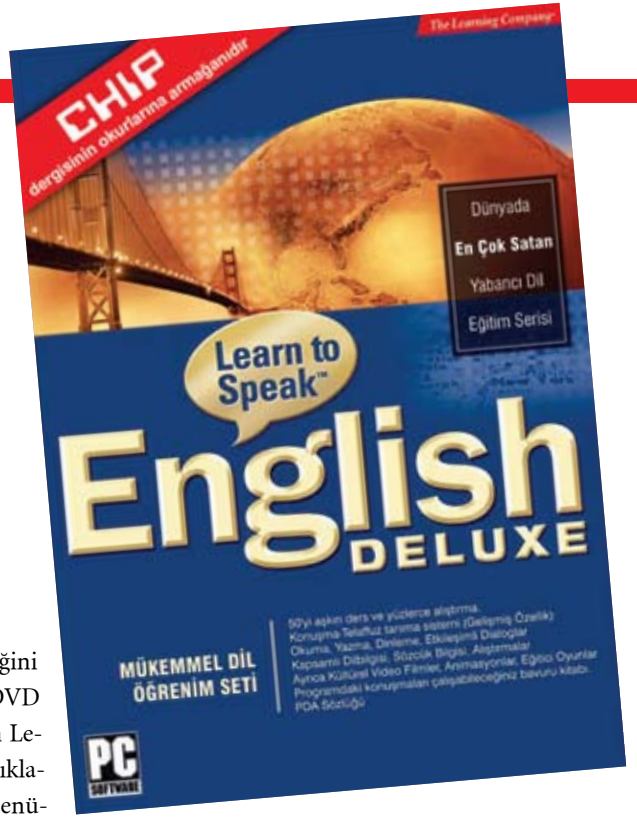
Learn to Speak English Kurulumu

CHIP DVD'yi sürücünüze takın. Karşınıza DVD kullanıcı arayüzü çıkacaktır. Şimdi en üstteki "Learn to Speak English Deluxe" kutucuğuna tıklayın. Daha sonra alt kısımda beliren "Kurmak için buraya tıklayınız" cümlesi içerisindeki *buraya* kelimesine tıklayın. Bu defa karşınıza Learn to Speak English Deluxe 9 DVD arabirimi çıkacaktır.

Buradan en üstteki seçenek olan *Install Learn to Speak* butonuna tıklayın. Kurulum işleminin ilk adımına geçmiş olacaksınız. Karşınıza çıkan pencereden *Next* diyerek bir sonraki adıma geçin. Burada

Lisans Anlaşmasını göreceksiniz. *I accept the terms in the license agreement* seçeneğini seçin, *Next* butonu aktif olacaktır, tıklayın ve bir sonraki adıma geçin. **DİKKAT**

Burası kurulumun en önemli aşaması zira burada yapacağınız ayarlar sayesinde Learn to Speak English setinin bütün bileşenlerini bilgisayarınıza kurarak ileride oluşacak herhangi bir DVD gereksinimini ortadan kaldırmış olacaksınız. Bunun için burada *Custom* seçeneğini işaretleyin ve *Next* diyerek kurulumun bir sonraki aşamasına geçin. Şimdi karşınıza bir CD listesi çıkacak. Listede CD1'in solunda bulunan simgenin üzerine tıklayın ve en baştaki seçenek olan *This feature will be installed on local hard drive* seçeneğini seçin. Seçiminizi yaptıktan sonra CD1'in simge-

sinin değişip listenin ilk başında bulunan Learn to Speak Application'ın simgesi ile aynı şekle geldiğini göreceksiniz. Değişen simge, seçtiğiniz özelliğin sabit diskinize kopyalanmasının, böylece DVD gereksiniminin ortadan kalkmasının bir göstergesidir. Şimdi aynı işlemi CD2,CD3 ve CD4 için de tekrarlayın. İşlem bittiğinde listedeki bütün simgeler ilk seçeneğin simgesi gibi olmalıdır. Bu işlemleri de tamamladıktan sonra yine *Next* diyerek bir sonraki adıma geçin ve *Install* butonuna tıklayarak kurulumu başlatın.

Ek yazılımları kurmadan geçmeyin

Kurulum başladıktan sonra karşınıza ilk olarak Microsoft DirectX 9.0'ın kurulum penceresi çıkacaktır. Burada *Yes* seçeneğine tıklayıp DirectX'i kurun. DirectX kurulduktan sonra kurulum Learn to Speak English için gerekli dosyaları DVD'den

sabit diskinize kopyalamaya başlayacaktır. Bu işlem esnasında yaklaşık 2,5 GB gibi bir veri kopyalanacağı için işlemin uzun sürmesi normal karşılanmalıdır. Kurulum bittiğinde karşınıza, kültürel filmleri ve simülasyon konuşmaları görüntüleyebmeniz için QuickTime'in gerektiğini belirten bir uyarı çıkacaktır. OK diyerek QuickTime kurulumunu da gerçekleştirin. Tebrikler! Learn to Speak English setini başarıyla kurdunuz. Şimdi karşınıza çıkan kayıt penceresinden *12 or Younger* seçeneğini seçin.

Her ne kadar burada 12 yaşından küçük olduğunuzu belirtseniz de bu işlem, eğer internet bağlantınız yoksa kayıt prosedürünü atlamak için gerekli. Yazılım tam sürüm olarak sunulduğu için herhangi bir kayıt gereksinimi olmadan da bütün işlevlerini sorunsuzca kullanabilirsiniz. Şimdi kayıt işlemi ile ilgili son pencerede

de *Quit*'e tıklayarak bu pencereyi kapatın. Tüm bu işlemlerden sonra kurulum sona erecektir. Tekrar *Finish*'e tıkladığınızda kurulumu tamamen bitirmiş olacaksınız.

Ailecek kullanabilirsiniz

Kurulum bittiğine göre bir an önce İngilizce öğrenmeye başlayabilirsiniz. Learn to Speak English setini çalıştırmak için masaüstünüze yerleşen simgeye çift tıklayın. Learn to Speak English program menüsü açılacaktır. "Run" seçeneğine tıklayarak uygulamayı çalıştırın. Karşınıza çıkan pencerede ilk olarak bir kullanıcı belirlemeniz gerekiyor. Bu yönetim sistemi sayesinde ailenizdeki birkaç kişi seti aynı anda kullanabilir. Yazılım herkesin önceki oturumda kaldığı noktayı kaydederek kaldığınız yerden devam etmenize olanak tanıyacaktır.

Şimdi eğitime başlamak için *New User*'a tıklayın ve Name kutucuğuna adınızı yazın. Adınızı yazdıktan sonra herhangi bir yere tıkladığınızda uygulama otomatik olarak eğitim penceresine geçecektir. Yazılımı kapatıp tekrar açtığınızda karşınıza tekrar kullanıcı hesaplarının olduğu pencere çıkacaktır. Buradan adınızı seçip *Start* butonu ile kaldığınız yerden devam edebilirsiniz.

Ara birimin öğelerini tanıyalım

Eğitim penceresi açıldıktan sonra ekranın üstünde, program içinde sizi yönlendirecek bir başlık çubuğu göreceksiniz. Bu çubuğun altında, Progress (Değerlendirme), Customization (Kişileştirme), Dictionary (Sözlük), Grammar (Dilbilgisi), Software Support (Program Desteği) Online ve Help (Yardım) bölümlerine ulaşmanızı sağlayacak Menu Bar (menü çubuğu) bulunmaktadır. Bu menünün altında ise çalışmalarınıza başlayacağınız ana ekranı bulabilirsiniz.

Konular Language Essentials (Temel Dil Bilgileri), Basic Course (Temel Kurs), Comprehensive Courses (Ayrıntılı Kurslar), Extended Practice (Geliştirilmiş Pratik) ve Cultural Movies (Kültürel Filmler) olarak başlıklara ayrılmıştır. Bu sıralama gelişmeyi amaçlayan bir düzene göre yapılmıştır.

Ses tanıma için mikrofonu kurun

Eğitime başlamadan önce mikrofonunuza nasıl ayarlayacağınızdan bahsedelim. Programa her yeni kullanıcı girdiğinde, mikrofonunuz kullanıcıların seslerine göre ayarlanabilir. Ayrıca mikrofonunuzun kayıt seviyesi ses kaydınızı etkiler. Mikrofon ayarlarınız için üst menüden *Customization* (Kişileştirme) seçeneğine tıklayın. Açılan sayfadaki *Test Microphone* butonuna tıklayın ve gelen penceredeki *Record* butonuna bastıktan sonra konuşmaya başlayın. Eğer gösterge hareketleniyorsa mikrofonunuz sorunsuz çalışıyor demektir. Eğer göstergede herhangi bir hareket yoksa kaydı durdurun ve sisteminizin sağ alt kısmındaki ses simgesine çift tıklayarak ses ayarlarını açın.

Sol üst menüden *Seçenekler/Özellikler'e* tıklayın ve açılan pencereden de *Kaydetme* seçeneğini işaretleyerek *Tamam* butonuna basın. Şimdi açılan listede kayıt cihazının mikrofon olarak seçili olduğundan emin olun. Eğer sesin yüksek çıkmasını istiyorsanız yine *Seçenekler* menüsünden *Gelişmiş Denetimler'i* devreye soktukten sonra *Mikrofon* altında bulunan *Gelişmiş* seçeneği ile *Mic Boost* veya *Mikrofon Arttırma* seçeneğini işaretleyerek mikrofon sesini güçlendirebilirsiniz.

Bu işlemler sonucunda mikrofonunuz hala çalışmıyorsa mikrofonunuzu ses kartınızın doğru girişine taktığınızdan emin olun. Mikrofonunuz sorunsuz çalışıyorsa *Finished'a* tıkladıktan sonra sol üst menüden *Home* butonu ile ana eğitim ekranına dönebilirsiniz.

Artık eğitime başlayabiliriz

Gerekli ayarları yaptığınıza göre artık İngilizce öğrenmeye başlayabilirsiniz. Öncelikle İngilizce alfabeyi öğrenmekle başlayabilirsiniz. Bunun için *LANGUAGE ESSENTIALS* (TEMEL DİL BİLGİLERİ) bölümüne girin. Daha sonra *Pronunciation* (Telaffuz) bölümüne girerek İngilizce alfabeyi, sesli ve sessiz harflerini bu bölümde görebilirsiniz. Örneğin ABC ekranında harflerin üzerine tıklayarak o harfin telaffuzunu dinleyebilirken Vowels (Sesliler), Vowel Combinations (Sesli kombinasyonları), Consonants (Sessizler) ve Consonant Combinations (Sessiz Kombinasyonları) menüleri yoluyla sesli ve sessiz harfleri dinleyebilir, kendiniz de telaffuz edebilirsiniz.

Back butonu ile geri gelip *Basic Words* seçeneğine tıkladığınızda ise sayılar, saatler, yıllık takvim ve renkler gibi temel sözcükleri tanıyabilirsiniz. Buradaki *Drill* butonu sayesinde rakamları, günleri veya diğer herhangi bir kategoriyi sırayla telaffuz ederek telaffuzunuzu ölçerek geliştirebilirsiniz.

Seviyeyi biraz daha artırın

Bu başlangıç derslerini biliyorsanız veya bu dersleri bitirdiyse seviyeyi biraz daha artırmak için *Basic Course* yani (Temel Kurs) bölümüne geçebilirsiniz. Bu bölüm canlandırılmalı diyaloglarla sunulmuş basit sözcükleri ve ifadeleri tanıtıyor. Burada dört ana başlık bulunmakta: *Orientation* (Yönlendirme) bölümü temel Kursla ilgili genel bir bilgi sunarak yabancı bir dili öğrenmede önemli olacak bilgileri vermeye yarıyor. *Play* butonu ile buradaki videoyu izleyebilirsiniz. *Pretest* (Seviye Testi) ise hedef dilde bildiklerinizi sınavarak, Temel

Kurs ve Geliştirilmiş Kurs ile başlamanız konusunda karar vermenize yardımcı oluyor. Bu bölüme girdikten sonra *Begin Pretest* diyerek teste başlayabilirsiniz. Burada sorulan sorulara cevap verdikten sonra seviyeniz belirlenecektir. Örneğin ilk cümlede size "Good morning" diyen kişiye "Hi", yani merhaba diyerek karşılık vermeniz gerekiyor. Soruları kendiniz cevaplayarak kendi seviyenizi belirlemiş olacaksınız. *Lessons* (Dersler) bölümünde başlangıç seviyesinden ileri seviyeye doğru sözcük ve kalıpları tanıyabilirsiniz. Örneğin *Greetings and Farewells* bölümünde karşılama ve uğurlama ile ilgili bilgileri edinebilirsiniz. *Simulated Conversations* (Canlandırılmalı Diyaloglar) bölümü, ekrandaki karakterlerle etkileşimli bir çalışma yapabilmenizi sağlamak için konuşma ve konuşmayı genişletme teknolojilerini kullanmaktadır.

Gerçek diyaloglarda olduğu gibi, ekrandaki karakterlere verdiğiniz yanıtlar diyalogun yönünü belirleyecektir. Bu nedenle, aynı diyalogun üzerinde farklı yanıtlar vererek birçok kez çalışabilirsiniz. *Comprehensive Course* (Ayrıntılı Kurs) gelişmenizi hedefleyen etkileşimli aktiviteler içeren ilk dil önermeleri, dinleyerek kavrama ve konuşma becerilerinizi geliştirmek üzere tasarlanmıştır. Bu aktiviteler öğrendiklerinizi pekiştirmek için alıştırmalar ve oyunlarla tamamlanmaktadır. *Home* (Ana Menü)'den *Comprehensive Course* (Ayrıntılı Kurs) seçimi yaparak her biri belli sayıda ders içeren üç konu içinde kullanmayı öğreneceksiniz. Cümleler ve diyaloglar bir öykü oluşturacak şekilde birbirini tamamlamaktadır, konu başlığundan birini seçebilirsiniz.

Daha detaylı bilgi için

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu makale yazılımın kapsamlı kullanımını içermektedir. Yazılımın bütün özelliklerini kullanabilmek için DVD'de bulunan PDF biçimindeki kullanım kitapçığını okumanız gerekmektedir. Bu kitaba DVD açıldıktan sonra karşınıza çıkan *Learn to Speak English* resmine tıkladıktan sonra aşağıda beliren menüden ulaşabilirsiniz. ■

Recep Baltas, rbaltas@chip.com.tr

PDA için sözlük TAM SÜRÜM

Learn to Speak eğitim setinin yanınızda okurlarımıza bir de cep sözlüğü hediye ediyoruz. PDA'ler için verdiğimiz bu sözlüğü DVD'de bulunan PDA klasöründe bulabilirsiniz. Ayrıca yine Palm klasöründe bulunan PDF dosyası ile bu sözlüğün kullanımı ve özellikleri hakkında ayrıntılı bilgiye ulaşabilirsiniz.

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

Murahhas Üye (CEO) Mehmet Y. Yılmaz

Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin

Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Yayın Kurulu Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Berk Ergin, berk@chip.com.tr

Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr

Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr

Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Barış Emre Alkım, Ercan Uğurlu, Onur Seven, Nazan Öztaykutlu, Uğur Seven, Recep Baltaş, Andy Ilmberger (AI), Fabian von Keudell (FvK), Markus Hermannsdorfer (MH), Martin Jaeger (MJ), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager (TL), Valentin Pletzer (VP)

Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95

İzmir Temsilcisi Ziyet Atilla, 0 232 463 78 30

Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel

Tüzel Kişi Temsilcisi Murat Köksal

Satış Direktörü Orhan Taşkın

Finans Direktörü Didem Kurucu

Üretim Direktörü Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Cem M. Başar

Başkan Yardımcısı Funda Baykal

CHIP Reklam Satış Müdürü Zuhâl Söylemez, zsöylemez@doganburda.com

Tel: 0 212 336 53 65, Faks: 0 212 336 53 93

Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu

Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

Maya Akar Center Kat: 7 Büyükdere Cad. No: 100 - 102 34394 Esentepe / İstanbul

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59

Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73

İzmir Reklam Tel. 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336- 53 91

Yönetim Yeri Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli / İSTANBUL

Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16

Baskı APA Uniprint Basım San ve Tic. A.Ş.

Ömerli Köyü Mevkii 34555 Hadımköy / İSTANBUL

Tel: 0 212 798 28 40

Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22

Yayın Türü Yerel, süreli, aylık

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300

okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300, Faks: 0 212 410 35 12 - 13

abone@doganburda.com

www.doganburda.com

Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

REKLAM İNDEKSİ

AMD	21	HSBC	19
ARMADA	119	INTEL	35
ASNET	155	İSTANBUL LIFE	188
ASUS	107	KOÇNET	15
ATLAS	183	KOYUNCU	Ö.K.İÇİ, 3, 5
AVEA	61	LEVEL	151
AVITEC	103	LEXMARK	115
BENQ	105	MASCOM	49-51
BIOXIN	57	METRO - NG MOBILE	41
BİLGE ADAM	113	MSI	69
BİLGİ ELEKTRONİK	89	MTF	129
BİLGİNÇ	96-97	MULTIMEDYA	141
BLUE JEAN	169	NETRON	43
CANON	39	NOD32	31
CHIP ONLINE	133	NOKIA	23
CHIP ÖZEL	135	OKİ	47
CREATIVE	53	PHILIPS	ARKA KAPAK
ÇÖZÜM	9.13.117	PIRANHA	127
ÇÖZÜM	117	SAATÇIOĞLU	17
DATATEKNİK,INDEX	27	SEGMENT	33
DERİNDERE RENT A CAR	71	SNC	111
DMS	109	TOSHIBA	59
EBİT	75	TURANLI	121
EIZO	91	UFOTEK	101
GENCCCELL	87	ZYXEL	85
GIGABYTE	81	MARKET	İBM 186 -187
HAN ELEKTRONİK	A.KAPAK İÇİ		

Robotlar direksiyonda

Artık direksiyon başında pizza yemek ya da film izlemek hayal olmaktan çıkıyor. Robot arabalar kıyasıya yarışıyor.

LİDAR LAZER Otomobilin arka yan kısmına yerleştirilmiş bu lazer sensörler yakın mesafeyi gözlüyor. Kör noktaları engellemek için bu çok önemli.

LAZERLİ BULUCU Saniyede 12 tur atan silindirin içinde, otomobilin yakın mesafesinin yüksek çözünürlüklü görüntüsünü sağlayan 64 lazer var.

ÖN LAZER Bu lazer bilgi-sayara arabaya en yakın 10 metrenin yüksek çözünürlüklü görüntüsünü sürücünün görüş açısından sunuyor.

BİLGİSAYAR Algılayıcılardan gelen tüm bilgi bagajdaki bilgisayar tarafından işleniyor. Bu bilgisayardaki yazılım rotayı hesaplıyor ve arabanın engellere çarpmasını önüyor.

AĞ BAĞLANTISI Modern otomobiller Elektronik Sürüş (Drive-by-Wire) teknolojisini kullanıyor ve direksiyon sistemi dahil tüm sistemler elektronik olarak kontrol ediliyor. Bu sistem sayesinde bilgisayar arabayı kullanabiliyor.

FRENLEME Fren ya da direksiyon gibi araç sistemleri, servo direksiyonda olduğu gibi mevcut arabirim sayesinde kontrol ediliyor.

SUNUCU ODASI Robot Passat "Junior"un tüm kontrol sistemi bagajında. Burada iki bilgisayar ve algılayıcıların kontrol elektronikleri yer alıyor.

RADAR Radyatör ızgarasının altında bulunan uzun mesafe radarı, birkaç yüz metre ötesini görebiliyor. Sadece düşük çözünürlüklü görüntü sağladığı için daha çok engellerden vakitinde uzaklaşmaya yarıyor.

2. LAZERLİ BULUCU Tampondaki lazerli algılayıcılar 200 metre ileriye kadar tarayarak yolda olabilecek diğer otomobilleri saptıyor.

Kaliforniya'da Mojave çölünün ortasında birkaç yüz kişi toplanmış, bir yandan kornasını öttürürken diğer yandan yavaşça park eden "Junior" (Ufaklık) adlı bir VW Passat'ı alkışlıyor. Otomobil, az önce şehirde dolaşması, kurallara uyması ve park etmesi gereken bir yarışmadan alınmış aklıyla çıktı. Araba sürmeye yeni başlayanlar, becerileri vasatın altındaysa bu konuda sorun yaşayabilir ama izleyicilerin heyecanının altında bir başka sebep var: Junior yola tek başına çıkıyor çünkü özerk çalışan, akıllı bir teknolojiyle kontrol ediliyor. Sözün kısası, Junior sürücüsüz hareket ediyor.

Bu kasım sabahının erken saatlerinde, yüksek teknolojiye sahip Passat yine sürücüsüz hareket eden on yarışmacıyla mücadele etti. Arabaların hepsi de ABD ordusunun araştırma bölümü DARPA'nın "Darpa Urban Challenge" adlı yarışına katılmışlardı. ABD Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre, 2015 yılında ordu araçlarının üçte biri sürücüsüz olacak. DARPA otomotiv teknolojisi alanında faaliyet göstermediğinden, dünyanın dört bir yanındaki üniversitelerin araştırma projelerine sponsor oluyor. Bu projelerin sonuçlarını göstermek için üniversite takımları birbirleriyle yarışıyor ve kazanan tam 2 milyon doların sahibi oluyor.

Bu yarış türünün ilk örneği değil. 2004'ün Mart ayında yapılan ilk "Darpa Grand Challenge" yarışmasında 1 milyon dolarlık ödül için 100 takım yarışmıştı. Parkur, Nevada çölünde 240 km uzunluğundaydı. En başarılı takım bile 11,9 kilometre yol aldıktan sonra çöl kumlarına saplanınca yarışı kazanan olmamıştı. 2005 Ekim'indeki ikinci Darpa yarışında manzara biraz daha umut vericiydi, zira üç takım çölü aşmayı başardı ve Stanford Üniversitesi'nin VW Touareg'i 2 milyon doları evine götürdü. Darpa Urban Challenge yarışmasında ise otomobiller sürüş becerilerini şehir trafiğinde ispatlamak zorunda. Elbette bu simülasyon 1989'da terk edilmiş ve şu anda savaş meydanı olarak kullanılan bir hava üssünde gerçekleştiriliyor. Sokak adları savaş uçaklarından gelen bu hayalet şehirde (Starfighter Sokağı, Phantom Caddesi) özel çubuklar ve kasklarla korunmuş 50 adet profesyonel test şoförü arabalarla dolaşıyor ve robot otomobiller için gerçekçi trafik durumları yaratıyorlar.

Tekerlekli bilgisayar: Şoför bagajda gizli

Start çizgisinde aile arabalarının, tarz sahibi birkaç arazi aracının, bir de cipin yanı sıra, "TerraMax" adında, civciv sarısı 13 tonluk bir kamyon da var. Araçlar farklılık gösterse de bir noktaları aynı. Junior, TerraMax ve diğerleri ağızına kadar elektronik ağızla dolup taşıyor. Bagajları, arka koltukları, hatta bazılarının ön yolcu koltuğu bile bilgisayarlarla, ağ yönlendiricileriyle, anahtarlarla dolu. Üzerlerinde, tamponlarında, hatta yanlarında bile algılayıcılar yer alıyor; bazılarının algılayıcılarıysa radyatör ızgarasının altında gizli. Otomobillerin her yanı sürekli dönen silindirlere ve aynalarla bezenmiş. Bu aygıtlar çevreyi taramak için lazer ışını ve →

KAZANAN OTOMOBİLİN TEKNOLOJİSİ

Otomobil	2007 Chevy Tahoe, 5,3 litre hacimli, 8 silindirli motor, dört çekiş, otomatik vites.
Algılayıcılar	Araçın önünde ve yanlarında 200 metre mesafeli beş radar algılayıcısı var. Bunlar duran ve hareket eden engelleri saptıyor. Buna ek olarak dört Lidar sistemi (lazerli radar) bulunuyor ve otomobile yakın mesafeyi denetliyor. Örneğin kaldırma çarpma konusunda uyarıyor. Yolda ise otomobil normal GÖS sistemiyle idare ediliyor.
Bilgisayar	Her biri 2,16 GHz hızında 10 adet Intel Core2Duo blade. Çok işlemcili sistem gigabyte Ethernet ile eşgüdümlü çalışıyor. Yazılım mimarisi ise Linux tabanlı.
Bilgi için	www.tartanracing.org

radar kullanıyor, elde edilen görüntüleri bagajlardaki bilgisayarlar gönderiyor. Bu bilgisayarlar da görüntüleri gerçek zamanlı olarak hesaplayıp otomobilin hızlanıp yavaşlamasına, düz gitmesine ya da dönmesine, bir kavşakta durup durmamasına karar veriyor.

Güç hesaplama: 800 kiloluk teknoloji, 500 GB veri

Yazılımın tüm bu kararları vermesi ve elbette aralarından en akıllıca olanları seçmesi gerekiyor. Bu yüzden takımlar donanımları inşa etmeye ayırdıkları vaktin bir benzerini de programlamaya ayırıyor. Stanford yarış takımının şefi Dr.

"Bu gerçek bir yazılım yarışı."

Dr. Sebastian Thrun, Stanford takımı

Sebastian Thrun, bu iş üzerinde kaç saat harcadıklarını bilemiyor. "Bir kişinin dört yıllık emeği eder" diyor.

Onun için en önemli şey yazılımın az yer kaplıyor olması. Yazılım ancak bu şekilde kararlı çalışıyor, hata bulmak kolaylaşıyor ve donanım kaynaklarından tasarruf ediliyor. Thrun'un takımının kullandığı tüm ekipman Junior'un ba-

gajına rahatça sığıyor. Intel Core 2 Duo işlemcili iki bilgisayar, bir ağ anahtarı, algılayıcılar için birkaç denetleme aygıtı ve bir de ilave akü. Bu bile gereğinden fazla sayılır. "Planlamaya başladığımızda ne kadar donanım ihtiyacımız olacağını bilmiyorduk," diyor Thrun.

Takım hesaplamalarda biraz fazla cömert davranmış. Thrun "Bugün bilgisayarlardan birini kapatıp sadece biriyle yola çıkacağız," diyor. Bu da yeterli, çünkü onlara gereken şey yazılımın akıllı olması, işlem gücünün fazlalığı değil. Thrun bunun için "bu gerçek bir yazılım yarışı" diyor.

Diğer takımlarsa farklı yaklaşımlar izliyor. Örneğin Tartan Racing ekibinin "Boss" (Patron) adlı Chevrolet Tahoe'su adeta ayaklı bir bilgisayar merkezi. Araç tam 800 kiloluk bilgisayar donanımıyla dolup taşıyor. Hatta Kaliforniya sıcaklığında soğutma sağlayabilmek için fazladan bir kliması bile var. Bu arazi aracında Intel Core 2 Duo işlemcilerle donatılmış tam 10 blade sunucu çalışıyor. Tartan Racing'in direktörü Dr. William Whittaker "Boss doğru anda doğru kararı verebilmek için her saniye binlerce olayı inceliyor," diyor. Bu da muazzam bir veri yığını oluşturuyor. Whittaker, "Böyle bir yarışın sonunda yaklaşık yarım Terabyte veri inceliyoruz. Arabanın üstündeki Lidar lazeri 10 bilgisayara saniyede 40 Mbit veri gönderiyor," diyor. Diğer takımlarsa daha derli toplu tasarımlar oluşturmuş, söz gelimi Insight Racing takı-

Foto: Carnegie Mellon Tartan Racing, Darpa; Getty Images; A. Hentschel; Intel PR; Illustration: R. Plekarski

Son istasyon çöl kumu: Darpa Challenge'ın tarihçesi

2004

Start çizgisinde 100 yarışmacı, finişte ise kimse yok. İlk yarışta tüm robot arabalar kuma saplandı.

2005

Darpa Challenge'da çölü üç takım aştı, diğer robot otomobiller ise havlu attı.

2007

Urban Challenge'ın 11 finalistinden altısı finiş çizgisine vardı ama kaldırma çarpanlar yarışı kaybetti.

mının akıllı Lotus arabası birbirine bağlı 10 adet Mac mini ve bir aküden oluşuyor. Yarıştan önceki son deneme sürüşünde, finalistler karmaşık donanım ve yazılımın başarıyı garanti etmediğini öğreniyor. Otomobiller ilk defa yana dizildiğinde herkesi bir tedirginlik kaplıyor.

Bunun nedeni, robotların radar ve lazer sistemlerinin birbirleriyle çakışması. Yarış idare merkezi müdahale edip başlangıç çizgisinde aynı anda üç otomobilin bulunmasına, onların da arasında belli bir mesafe olmasına karar verince sorunlar hafifliyor. Ama takım kamplarında herkes tetikte ve çölden üfren rüzgârın kaldırdığı kumun algılayıcıları etkileyip etkilemeyeceğini herkes merak ediyor.

Yazılımın çökmesi fiziksel zarar doğuruyor

Ama yarış sırasında rüzgâr sakın. Havada yalnızca kesintisiz biplemeler var, o da robot otomobillerin otomatik kipe geçtiğini gösteren uyarı sesi. Bu andan itibaren otomobiller sürüş alanını tanımlayan “Rota Yön Saptama Veri Dosyaları”na ve yarış başlamadan hemen önce USB belleklerle sisteme yüklenen ve araca hangi yoldan gideceğini gösteren “Görev Dosyası”na göre hareket ediyor. Derken arabalar bipleyerek hareket ediyor. Her birinin arkasında bir güvenlik aracı bulunuyor ve güvenlik aracının şoförü, tehlikeli bir durum karşısında robot otomobili uzaktan kumandayla durdurabiliyor. Bu gerekiyor da. Çünkü koca TerraMax’ın bir evin duvarını yıkmasını sadece bu düğme durdurabilir. Braunschweig Teknik Üniversitesi’nden Team Carolo’nun VW Passat’ı bir dönemeçten dosdoğru bir garaja giriyor ve kapının kıl payı önünde stop ediyor. Birden dünyanın ilk robot araba kazası yaşanıyor: Bir Jeep ile bir Combi kavşakta çarpışıyor.

Sistemler ne kadar aktifse kayıplar o kadar az

Darpa Urban Challenge’ın aslında askeri bir etkinlik olduğunu herkes unutmuşa benziyor. Birçok üniversite takımı büyük sponsorlar bulmuş. Yarış arabalarının üstü VW,

İLGİNÇ GÖRÜNTÜ Parkurdaki ilginçliklerden biri, kayış kontrollü direksiyona sahip.

General-Motors, Continental ve Google logolarıyla kaplı. Neredeyse her arabada bir yongası bulunan sponsor Intel de bu mücadeleden hoşnut. Intel Teknoloji Yönetimi Müdürü Jerry Bautista, “Bu, gerçek koşullarda bir araştırma laboratuvarı,” yorumunu yapıyor ve ekliyor: “Burada paralel çalışan yazılımların donanımdan ne gibi beklentisi olduğunu görüyoruz.” Otomobil üreticileri burada sınanan teknoloji yardımıyla etkin güvenlik önlemlerinde rakiplerinin önüne geçmek istiyor. Her yıl trafik kazalarında on binlerce ölü verildiğini düşününce bunun önemi anlaşıyor. Stanford Team’den Sebastian Thrun olaya şöyle bakıyor: “Hayat bir kez riske atılır.” İster savaşta, isterse yolda.

Thrun’un gözbebeği Junior yarışı hatasız tamamlıyor ve tek çizik olmadan çizgiyi geçiyor. Yüksek teknoloji Passat her şeyden çok, bir insanınkinden adeta farksız sürüş tarzıyla dikkati üzerinde topluyor. Ama hata yapmamasına rağmen yarışı kaybetmesi de bu havalı sürüş tarzı yüzünden. Tartan Racing takımının son derece sert hareketlerle, hız sınırında hareket eden Chevy Tahoe’su Junior’dan neredeyse 20 dakika önce parkuru bitiriyor. Yine de galibiyet ucu ucuna elde ediliyor. Bunun nedeni de yazılım sorunları değil: Yarışın ardından mühendisler Boss’un tekerleğinde bir çivi buluyor. Eğer çivi yerine saplanıp kalmasaydı, Boss’un patlak lastik yüzünden pes etmesi gerekecekti. ■

AH / Barış Emre ALKİM, balkim@chip.com.tr

Yolundan şaşan robotlar: Darpa Challenge 2007 – ilk kez şehirde

AĞIR “TerraMax” adlı kamyon yarışın en ağır katılımcısıydı ve çarpmasına ramak kala elle durduruldu.

GÜVENLİ Güvenlik anahtarları her robot araba için zorunlu. Böylece tehlike anında kapatılabiliyorlar.

HIZLI Insight Racing takımı Lotus’un hızından yararlanamadı. Bu küçük ve hızlı araba yarı finalde takıldı.

GELECEK SAYI

Güvenli Windows

%100 güvenli bir Windows mümkün. Korsanların ve virüs programcılarının gözde hedefi Windows olsa da, doğru güvenlik önlemleri ve araçlarla PC'nizi mükemmel bir şekilde tüm saldırılara karşı koruyabilirsiniz.

Yazılım

Zararlı yazılımlar

Kötü programlanmış bir yazılım kadar PC'nize zarar veren başka bir şey yoktur. CHIP, virüsler kadar, hatta onlardan daha zararlı olabilecek programları açıklıyor ve alternatifler öneriyor.

İnternet

Korsan avcıları

Takas borsalarından müzik indirenler, bu adamlardan korkmalı. Müzik endüstrisinin verdiği görevle dosya paylaşımcıları bulup yargı önüne çıkartan korsan avcılarının yöntemleri oldukça etkili.

DİĞERLERİ

► Fotoğraf ipuçları

Her fotoğrafı mükemmelleştiren 10 profesyonel ipucu

► BIOS Tuning

Windows araçlarıyla kolay ve hızlı ince ayarlar

► 2008 TV trendleri

Uygun fiyatlı ve devasa boyutta geniş ekran LCD'ler

► Ücretsiz yazılımlar

Türünün en başarılı ve ücretsiz yazılımları

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.